

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Årsrapport 2021

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Statsforvalterens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	6
Sted, dato og statsforvalterens signatur	7
2 Introduksjon til statsforvalterens hovedtall	8
2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget	8
2.2 Organisasjon og ledelse	8
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	9
2.4 Andre forhold	11
3 Årets aktiviteter og resultater	13
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	13
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	13
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	14
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne	15
Hovedmål 4 - Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	15
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	15
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	15
3.1.1.2 Understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	21
3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene	23
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	25
3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	26
3.1.1.6 Andre oppdrag	28
3.1.1.7 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	28
3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres	29
3.1.1.9 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	30
3.1.1.10 Forurensning skal ikke skade helse og miljø	32
3.1.1.11 God økonomiforvaltning i kommunene	34
3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet	37
3.1.1.13 Bærekraftig landbruk	41
3.1.1.14 Andre oppdrag	45
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	47
3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge	47
3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	49
3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	50
3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	51
3.1.2.5 Andre oppdrag	52
3.1.2.6 Miljø- og skogfaglig kompetanse i skogvernarbeidet	52
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne	52

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling	52
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	54
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	59
3.1.3.4 Andre oppdrag	62
3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet	62
3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje	63
3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket	64
3.1.3.8 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering	84
3.1.4 Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	84
3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov	84
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	87
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	87
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	87
3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet	87
3.2.3 Barne- og familiedepartementet	87
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	87
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	88
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	88
3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	88
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	88
3.2.9 Landbruksdepartementet	88
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	88
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	130
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	130
3.6 Andre forhold	130
4 Styring og kontroll hos statsforvalteren	131
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging	131
4.1.1 Statsforvalterens risikostyring	131
4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak	131
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren	131
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	132
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	132
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	133
4.3 Andre forhold	133
5 Vurdering av framtidsutsikter	134
5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	134
5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	134
6 Årsregnskap	135

1 Statsforvalterens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

I 2021 ble evnen til utholdenhet satt på prøve. Pandemien skulle komme til å prege store deler av også dette året, fra begynnelse til slutt.

Det er krevende å levere i en unntakssituasjon. Det er enda mer krevende å levere i en unntakssituasjon som strekker seg over to år. Det fordrer evne og vilje til omstilling, omprioritering, ekstraordinær innsats, kreativitet, løsningsorientering – og til aldri å gi opp. Det gjelder både i selve pandemihåndteringen, men også i den ordinære oppgaveløsningen. Gjennom de to årene med pandemi har offentlig sektor vist at den leverer, også under særdeles krevende forhold. Det gir innbyggere og næringsliv grunn til å ha tillit til offentlig sektor.

Pandemien har synliggjort statsforvalterens plass i den norske forvaltningen. Embetet er regional samordner, budbringer, initiativtaker og tilrettelegger, samt lyttepost og myndighetsutøver. Embetet spiller langt på vei kommunene og deres oppgaver, og har derfor et enestående utgangspunkt for å veilede, bistå og samordne. Med utstrakt lokalkunnskap i tillegg, har vi hatt det beste utgangspunkt for å være bindeleddet mellom kommunene og sentrale myndigheter under pandemien.

Embetets nye navn har blitt godt innarbeidet i det norske samfunnet i løpet av året. Statsforvalternes sentrale og synlige plass i pandemihåndteringen har gitt god drahjelp. Vi opplever at vårt nye navn forklarer vår rolle og posisjon. Forvekslingene med fylkeskommunen har forsvunnet.

Jeg er opptatt av at vi skal utøve kommunerelasjonen på grunnlag av en forståelse av at stat og kommuner er integrerte. Selv om stat og kommuner har ulikt ansvar og ulike roller, så er vi gjensidig avhengige av hverandre for å nå felles mål. Derfor skal embetet jobbe systematisk for å gjøre kommunene gode. Staten er avhengig av kommunene for å lykkes. Dette har vært min og embetets rettesnor i pandemihåndteringen.

Også gjennom 2021 har vi hatt faste og hyppige møter med kommuneledelsen, med skoleeiere og barnehagemyndigheter, med kommuneoverleger og helseforetak. Sammen har vi håndtert pandemien på en måte det står stor respekt av.

Vi ser stadig tydeligere at sammenslåingen av embetene har redusert sårbarheten i oppgaveløsningen og gitt grunnlag for spesialisering og effektivisering. Vi er både store nok til at ansatte kan spesialisere seg på enkelte områder, noe som gir effektiv saksbehandling, og til å ha komplementær kompetanse på viktige områder og slik forebygge sårbarhet. Vi opplever også at sammenslåingen har bidratt til sterkere og mer attraktive fagmiljøer, og til å utjevne forskjeller i forståelsen av regelverket, noe som sikrer større grad av lik behandling.

Fra sammenslåingen av embetene 1. januar 2019 til utløpet av fjoråret har vi redusert antall årsverk fra 211 til 190. Reduksjonen er i hovedsak et resultat av ny budsjettfordelingsmodell. Vi har tatt ut en effektiviseringsgevinst i saksbehandlingen som følge av sammenslåingen, men størrelsen på bemanningsreduksjonen påvirker og vil ytterligere påvirke vår evne til å løse oppdragene i tildelingsbrevet og hovedinstruks. I budsjettet for 2022 ligger det en reduksjon på ytterligere 8-9 årsverk i løpet av året.

I fjor fikk vi tydelige signaler fra Kommunal- og distriktsdepartementet om i større grad å følge tildelingen fra de ulike departementene i vårt budsjett. Det har ført til omprioritering av budsjettmidler mellom avdelingene.

Både assisterende statsforvalter, landbruksdirektør, miljødirektør og fylkesberedskapssjef sluttet i løpet av året. Dette skyldes dels avgang ved pensjonsalder. I tillegg har ny fylkeslege tiltrådt i 2021. Lederutviklingsprogrammet i regi av departementet kommer derfor på et svært gunstig tidspunkt for oss.

Pandemien har i 2021 krevet omdisponering av ressurser internt. Helse- og omsorgsavdelingen har gjennom året brukt 10 prosent av bemanningsressursen til pandemihåndtering. I beredskapsstaben har pandemien langt på vei preget arbeidet. Det er flyttet ressurser fra andre avdelinger til koronaarbeidet. Det sammenslåtte embetet har hatt kapasitet og kompetanse til å håndtere den langvarige krisen med en offensiv tilnærming. Vi har samtidig klart å levere godt på de aller fleste av oppdragene i tildelingsbrevet og virksomhets- og økonomiinstruksen. Unntaket er tilsyn på helse- og omsorgsområdet.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Bærekraftmålene

Vi har fulgt opp FNs bærekraftsmål både internt og eksternt. Blant annet har vi hatt en intern bevisstgjøringsprosess om sammenhengen mellom vårt oppdrag og bærekraftmålene. Vi har brukt Meld. St. 40 (2020-2021) Mål med mening til å vurdere aktuelle målepunkter. Innenfor de fleste av våre oppgaver bidrar vi til å nå bærekraftmålene, blant annet bærekraftige byer og lokalsamfunn, livet på land og i havet, stoppe klimaendringene, redusere forskjellene og sikre god helse og utdanning.

Regional og kommunal planlegging er et viktig verktøy for å nå bærekraftmålene. I innspillet til overordnede regionale og kommunale planer har vi lagt vekt på at planene må kobles opp mot bærekraftmålene. I tillegg har vi i vår samordningsdialog med regionale statlige myndigheter fokusert på hvordan vi kan arbeide aktivt med bærekraftmålene inn mot den regionale og kommunale planleggingen.

Kommunedialogen

Pandemien har lagt føringer for kommuendialogen også i 2021. Samordningsarbeidet rettet mot pandemihåndteringen har vært sentralt. De ukentlige, timelange digitale møtene med kommuneledelsene fortsatte gjennom store deler av 2021.

Vi har som mål å holde på den digitale møteformen med kommuneledelsen også etter pandemien, men da med månedlige møter og med andre aktuelle

fagtemaer på dagsordenen. I tillegg legger vi opp til fysiske samlinger.

I 2021 har vi hatt fysiske møter med syv relativt nyansatte kommunedirektører i fylket, med formål å bygge ned barrierer og for å skape god dialog. Budskapet vårt har vært at Statsforvalteren er på tilbudssiden og ønsker god kontakt med kommunene. Vi vil fortsette med slike møter i 2022.

Kommuneøkonomi

Som foregående år er driftsbalansene i de nylig vedtatte økonomiplanene for perioden frem til 2025 svakere enn ønskelig. Flere kommuner har satt i gang betydelige omstillingsprosjekter for å stoppe denne utviklingen. Disse må gi resultater for å oppnå bærekraftige driftsbalanser. I økonomiplanene til flere kommuner gir disse prosjektene seg utslag i bedre driftsbalanser i løpet av perioden. Koronasituasjonen har også i 2021 bidratt til at omstillingsarbeid av denne typen har blitt forsøkt. Det er svært uheldig og går utover kommunene med det vanskeligste økonomiske utgangspunktet. Dette gir grunn til å frykte at flere kommuner i fylket havner på Robek-listen i løpet av få år. En betydelig del av veiledningen vår har vært rettet mot Midt-Telemark, som har merforbruk i regnskapet, og ROBEK-kommunen Kviteseid. Jeg har selv møtt kommunestyrene i begge de nevnte kommunene.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Tilsyn, øvingsaktivitet, fagdager mv. er gjennomført i all hovedsak som planlagt, og det er høstet gode erfaringer fra håndtering av flere alvorlige værhendelser.

På to områder opplever vi, både blant kommunene og våre regionale samarbeidspartnere, særlig aksept for og vilje til å jobbe med utfordringene:

- klimatilpasning generelt (værhendelsene gjennom året har vært med på å bygge motivasjon)
- beredskap for ekovsikt (noe vi har opplevd i flere omganger forbindelse med uvær)

Barn og unge

Vi har opprettholdt et høyt trykk når det gjelder veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling. Vi er tettere på kommunene enn noen gang før, og vi vurderer at vi nå, tre år etter sammenslåingen, har godt kvalifiserte og kompetente medarbeidere. Vi har derfor hevet kvaliteten i våre tilsyn, vår saksbehandling og i vår veiledning.

Vi har gjennomført en rekke kontaktmøter med kommunene i 2021. Vi har hatt særlig oppmerksomhet på barnevernreformen, og fulgt kommunenes forberedelser tett i flere sektorer. Parallelt med dette har vi også jobbet mye med å belyse ulike sider ved barnefattighedsproblematikken. Vi har utfordret kommunene til å prioritere mulige tiltak som kan virke utjevne, og også tiltak som kan bidra til å redusere antall barn som lever vedvarende i lavinntektsfamilier.

Vi ønsker å viderefordre en bekymring om økonomien, det vil si de statlige overføringene, knyttet til barnevernsreformen. Det er usikkerhet knyttet til om barn som trenger sterke tiltak, eksempelvis institusjonsplassering, vil bli sikret dette.

Etter nok et år med stor tiltaksbyrde knyttet til pandemien, er det grunn til å være bekymret for konsekvensen for barn og unge. Flere barn har hatt redusert barnehagetilbud, og mange barn og unge har fått påvirket opplæringsstilbudet i negativ retning. Vi vet nå at barn sliter psykisk.

Under pandemien har vi hatt månedlige møter med skoleeiere og barnehagemyndighetene. Det har også i perioder vært månedlige møter med barnevernlederne. Møtene ble startet opp for å følge med på om tjenestene var i stand til å opprettholde sine tilbudet overfor sårbare barn og unge. Vi erfarer at tjenestene har utvist stor grad av fleksibilitet og kreativitet for å følge opp barn, unge og deres foreldre. I barneverntjenestene er driften opprettholdt under pandemien.

Helse, omsorg og sosial

Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven med forskrifter. Opplæringen har vært målrettet og tilpasset behovet til NAV-kontorene.

Nesten alle kommunene i Vestfold og Telemark har en demografisk utvikling hvor en stadig økning i andel eldre skaper press på hele- og omsorgssektoren. Leve hele livet-reformen har vært viktig for å bevisstgjøre og skape innsikt i utfordringer vi står overfor i de kommende årene. Gjennom arbeidet med Leve hele livet har vi arrangert flere samlinger hvor vi har presentert utfordringsbildet i stort, samt presentert ulike verktøy og ressurser som kommunene kan benytte for å skaffe oversikt over utviklingen og planlegge tiltak for å møte utfordringene. I desember åpnet jeg en fysisk samling om Leve hele livet, arrangert av det regionale støttenettverket, og med høy deltakelse og god evaluering.

Pandemien har bidratt til at kommunene har fått fart på utviklingen av velferdsteknologiske løsninger, og økt bruk av konsultasjon over video og telefon. Dette har frigjort ressurser og kapasitet, og bidratt til at flere pasienter har kunnet bli ivaretatt, til tross for utfordringer i bemanningen. Slike løsninger er uvurderlige, spesielt i kommuner med få ressurser og store avstander, og i situasjoner med smitte/karantene.

Miljø

28 nye skogsområder ble i 2021 meldt inn til oppstart for vern. Det er norgesrekord i antall oppstartsmeldinger. En oppstartsmelding er startskuddet for den offisielle verneprosessen. I tillegg ble 6 områder sendt på høring og 14 områder er tilrådd for vern til Miljødirektoratet.

Plan- og bygningsloven er likevel den kanskje viktigste loven for å ta vare på naturmangfoldet. Det aller meste av fylkets naturmangfold finner vi utenfor verneområdene. Omdisponering av arealer etter plan- og bygningsloven er en stor trussel mot mangfoldet av arter. Særlig i fylkets kystkommuner er artsmangfoldet høyt i nasjonal målestokk. Og i Vest-Telemark-kommunene har vi villrein. Dette skaper utfordringer når utbyggingspresset er stort. I

fjellkommuner er det ønsket om store feltutbygginger av fritidsboliger. I kystkommunene er det mange som ønsker å utvide hytter og bryggeanlegg. I flere av bykommunene er tilflyttingen høy. Det pågår planlegging av flere store samferdselsprosjekter i fylket. Vi prioriterer derfor tidlig og tydelig medvirkning i kommunale planprosesser for å ivareta nasjonale naturverdier.

Gjennom å stille strenge krav i tillatelser til drift av forurensende virksomhet, å pålegge opprydding i forurenset grunn og sjøbunn og ved å føre tilsyn bidrar vi til at utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer til luft, vann og grunn reduseres. Vi har stor pågang av saker og konsesjonsbehandlet 75 søknader om tillatelse/ending av tillatelse etter forurensningsloven, en økning på rundt 60 prosent fra de to foregående årene. Vi har gjennomført 27 tilsyn, en økning fra 18 tilsyn 2020. I flere av tilsynene avdekket vi alvorlige mangler.

Landbruk

Vestfold og Telemark har en stor, variert og viktig landbruksproduksjon. I fylket produseres 25 prosent av grønnsakene og 30 prosent av eplene i landet. Mye av arbeidet knyttet til grøntnæringen er arbeidsintensiv, og næringen har i mange år benyttet utenlandsk arbeidskraft i sesong med spisset realkompetanse. Det var utfordringer med å få inn utenlandske arbeidere i 2020, og dette opplevde vi også i 2021. Vi benyttet vår rolle som lyttepost og som samordner, og formidlet signaler om utfordringene til Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet. Etter hvert kom det ordninger som avhjalp situasjonen, og produksjonen innen grøntsektoren ble mindre rammet av manglende arbeidskraft enn det først kunne ligge an til.

Vinteren 2020/2021 var lenge mild og fuktig, før det plutselig ble streng kulde og barfrost. Da våren kom var over 70 000 frukttrær døde etter frostskaider. Dette har rammet mange fruktprodusenter i vårt fylke svært hardt. Vi har, sammen med organisasjonene og faglagene, utarbeidet en god oversikt over skadeomfanget, og det er sendt innspill om løsninger til Landbruksdirektoratet.

Vi har i 2021 arbeidet meget aktivt for å kartlegge skogskader, informere skogeiere og samarbeide med skognæringen om forebyggende arbeid. Deler av Vestfold og Telemark fikk store tørkeskader på skogen etter tørkesommeren 2018, og lokale oppblomstringer av granbarkbiller har kommet som følge av dette. I 2021 fortsatte billeangrepene sør-øst i fylket, og det var en kraftig økning av billeskader i nord-øst. Stormen over Østlandet 19. november førte til skogskader i 7 kommuner nord i fylket, og det er reell fare for angrep av granbarkbille i de lavereliggende delene av disse områdene.

Vi mener at kvaliteten i forvaltningen i kommunene jevnt over har blitt hevet de siste årene, og at kompetansetiltakene i regi av vår landbruksavdeling har bidratt sterkt til dette. Det gjenspeiles blant annet i forvaltningskontrollene, hvor vi finner få avvik.

Plan- og bygningsrett

Vi behandlet 46 klager på reguleringsplaner i 2021. 42 av sakene var innenfor 12-ukersfristen, og gjennomsnittlig saksbehandlingstid for plansaker gikk ned fra 112 dager i 2019 og 92 dager i 2020 til 54 dager i 2021. Antall behandlede saker har holdt seg stabilt. Vi behandlet klager på 277 byggesaker. Av disse ble 237 behandlet innen 12 uker.

Vi merker god effekt av sammenslåingen av embetene ved at vi er et større fagmiljø på plan- og bygningsrettens område. Dette fører til at vi kan effektivisere saksbehandlingen på en måte som ikke var mulig før sammenslåingen. Videre er vi mindre sårbare ved fravær. Vi opplever også at sammenslåingen har bidratt til å redusere forskjeller i forståelsen av regelverket i kommunene og i større grad sikre lik behandling.

Samordning av innsigelser

I 2021 har statsforvalteren samordnet innsigelser i 27 plansaker. Det ble totalt fremmet 84 innsigelser til disse planene. 4 av innsigelsene ble avskåret, hvorav én delvis avskåret. Det er vår opplevelse at samordningen av innsigelser har gitt færre innsigelser, ved at kravene til begrunnelse og hjemmel er skjerpet. Gjennom samordningsinstituttet er avveiningen mot det lokale selvstyret understreket overfor innsigelsesmyndighetene.

Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet i 2021 dreide seg i stor grad om koronasituasjonen.

Embetet hadde første halvår månedlige møter med de kommunikasjonsansvarlige i kommunene. Dette er en arena for deling og erfaringsutveksling mellom kommunene.

Krisekommunikasjonsplanen ble oppdatert og tilpasset beredskapssituasjonen under koronapandemien.

Samarbeid mellom stat og næringsliv

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har gjennom mange år hatt gode erfaringer med samarbeid mellom statsetater, næringsliv, kommuner og fylkeskommune. Stat-næringslivssamarbeidet ble etablert i år 2000 med mål om at statlige etater skulle yte gode og samordnede tjenester. Akrim-samarbeidet (Medbyggeme) - et samarbeid mellom bygge- og anleggsbransjen, kommuner, fylkeskommune og statlige etater - ble overført til skatteetaten fra 2021. I tett samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge har verktøy og metode blitt videreutviklet til nye prosjekter. Forskning på digitalisering i matproduksjonen – Digifood – er et resultat av samarbeidet mellom Statsforvalteren og universitet.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskapsstaben har naturlig nok hatt redusert aktivitet når det gjelder de faste oppgavene i tildelingsbrev og VØI. Dette på grunn av arbeidet med embetets pandemihåndtering. Pandemihåndteringen har samtidig ført til oppfølging av kommunenes løpende beredskapsarbeid. Totalt sett har vårt kommunerettede beredskapsarbeid derfor vært minst på nivå med et normalår. Det er det regionale beredskapsarbeidet vårt opp mot andre tema enn

pandemi/smittevern/helseberedskap som har blitt nedprioritert.

Kommunedialogen

Pandemien begrenset også i 2021 embetets arbeid med folkevalgtopplæringen store deler av året. Det var likevel større grad av dialog og veiledningsaktivitet rettet mot politikere og administrasjon i kommunen, spesielt i andre halvår 2021, enn i de foregående 12-15 måneder.

Kommuneøkonomi

Koronasituasjonen har lagt føringer på veiledningsarbeidet også i 2021. Det skyldes ikke bare tidvise begrensninger på fysiske møter, men også at noe av kapasiteten har vært bundet opp til å følge opp situasjonen i kommunene, jf. oppdraget i tildelingsbrevet med å bistå departementet med å ha oversikt over kostnader knyttet til pandemiutbruddet i kommunen og fordeling av skjønnsmidler, herunder innhenting av informasjon fra kommunene og rapporteringer til departementet.

Landbruk

2021 var preget av korona og strenge regler for smittevern. Dette har ført til at de fleste kompetansesamlingene våre for kommunal landbruksforvaltning også i 2021 har vært gjennomført digitalt. Vi erfarer at digitale møter er en effektiv møteform, og vi vil fremover benytte denne møteformen ved siden av fysiske møter.

Helse og omsorg

Pandemien har gjort det nødvendig å flytte leger, jurister og helsesykepleier til å følge opp oppgavene relatert til pandemien. Restanseprosjektet førte til at vi måtte prioritere saker fra Oslo/Viken først grunnet lang saksbehandlingstid. Dette sammen med ressursknapphet, har ført til at tilsynsaktiviteten er redusert betydelig. Vi har prioritert å løse klagesaker knyttet til pasientrettigheter, tvang og makt, sosiale tjenester og klagesaker på tilsynsområdet. Det er gjennomført noen tilsyn med virksomheter hvor vi har hatt opplysninger som tilsa reell fare for pasientsikkerheten. Forhold knyttet til psykisk helsevernloven er fulgt opp.

Tilsynssamordning

Problemer med den nettbaserte tilsynskalenderen har vært en utfordring gjennom året. Likevel er den klart største utfordringen at sentrale oppdragsgivere ikke klarer å gi sine oppdrag tidlig nok til at felles nasjonal og pålagt frist for innrapportering av planlagte tilsyn kan etterleves.

Ledelse av embetet

Etter min ryggoperasjon i juni med påfølgende sykemelding måtte assisterende statsforvalter Fred-Ivar Syrstad fungere som statsforvalter, i tillegg til å utføre egen jobb. Han har gjennom høsten ledet embetet med gode resultater. I perioder har den mest erfarne av direktørene avlastet assisterende for enkelte oppgaver. Jeg takker for innsatsen.

Sted, dato og statsforvalterens signatur

Tønsberg, 28. februar 2022

Per Arne Olsen (sign.)

2 Introduksjon til statsforvalterens hovedtall

2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget

Statsforvalterens formål, rolle, tilknytning til KDD og fagdepartementene, forutsetninger og krav til statsforvalterens ledelse, krav til organisering og krav til samordning og samhandling er regulert i Statsforvalterinstruksen. Statsforvalteren er tillagt en rekke oppgaver fra departement, direktorat og tilsyn. Noen oppgaver er faste, enten ved at forvaltningsansvaret er hjemlet i lovverket eller det er oppgaver av varig karakter som statsforvalteren har ansvar for. En oversikt over disse framkommer i kapittel 5 i hovedinstruks for statsforvalteren. Statsforvalteren er et ordinært statlig forvaltningsorgan.

Statsforvalterens myndighets- og ansvarsområder er:

Iverksetter av nasjonal politikk i fylket

Statsforvalteren skal som sektormyndighet medvirke til iverksetting av nasjonal politikk. Dette gjøres gjennom veiledning, dialog og tilsyn med kommunene, innbyggere og berørte virksomheter.

Samordningsmyndighet

Statsforvalteren skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Statsforvalteren skal ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er aktuelt, for sikre at nasjonale mål nås på tvers av nivå og sektorer, og for å sikre samordning av statens styring av kommunene.

Rettsikkerhetsmyndighet

Statsforvalteren er klagemyndighet for kommunale enkeltvedtak og vedtak gjort i spesialisthelsetjenesten, og tilsynsmyndighet etter særlovgivningen. I tillegg har statsforvalteren førstelinjeansvaret på flere områder. Statsforvalteren skal sikre likebehandling og rettsikkerhet for alle parter i sin forvaltning av lover og forskrifter.

Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

Statsforvalteren skal holde regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket. Statsforvalteren skal ta de initiativ som er påkrevd, og fremme forslag til løsninger i den utstrekning statsforvalteren finner det formålstjenlig. Statsforvalteren skal formidle informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organ om forhold som antas å berøre deres virksomhet.

2.2 Organisasjon og ledelse

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark er lokalisert med hovedkontor i Tønsberg og et avdelingskontor i Skien. Embetet ledes av statsforvalter Per Arne Olsen, med Fred-Ivar Syrstad som assisterende statsforvalter. Syrstad tiltrådte stillingen 1. juni 2021 og etterfulgte Bernt Lasse Berggreen. Embetet er organisert i fem fagavdelinger, administrasjonshet, beredskapsstab og samordningsstab.

Oppvekstavdelingen

Avdelingen skal bidra til rettsikkerhet innenfor områdene barnehage, barnevern og skole i form av klagesaksbehandling og tilsyn. I tillegg føres tilsyn etter introduksjonsloven, og avdelingen har også tilsyn med kritesentra og familievernkontorene. Avdelingen har store samfunnsoppdrag og veiledning knyttet til statlige satsinger. Avdelingen er lokalisert i Skien og ledes av direktør Kari Evensen.

Helse- og omsorgsavdelingen

Avdelingen behandler saker etter helse- og sosiallovgivningen. Det omfatter blant annet å ivareta innbyggernes rettsikkerhet på helseområdet og sosialområdet og gi råd og veiledning til pasienter, pårørende, helsepersonell og brukere. Avdelingen gjennomfører tilsyn med helsepersonell, helsetjeneste og sosiale tjenester og behandler klager etter lov om pasientrettigheter og lov om sosiale tjenester i NAV og enkeltklager på helsepersonell eller helsetjenester. Avdelingen følger opp hendelser som gir mistanke om svikt i pasientsikkerheten. Helse- og omsorgsavdelingen har oppgaver med lokal iverksetting av statlig politikk som gjelder rus, psykisk helse, omsorgstjenester og sosiale tjenester i NAV. I tillegg avgjør avdelingen saker om dispensasjon på grunn av helseforhold etter førerkortforskriften. Avdelingen er ledet av fylkeslege Sigmund Skei.

Justis- og vergemålsavdelingen

Avdelingen arbeider i hovedsak med juridiske spørsmål. Avdelingen behandler klager på kommunenes vedtak innen fagområder som plan og bygningsrett, forvaltningsrett, vergemål, alkoholloven (skjenkebevillinger og åpningstider), offentlighetsloven, gravferdsloven osv. Avdelingen har også ansvar for å behandle søknader om fri rettshjelp, separasjon og skilsmisse, askespredning og tilskudd til trossamfunn. I tillegg veileder avdelingen personer og kommuner i offentligrettslige spørsmål. Avdelingen ledes av direktør Per Arne Andreassen.

Miljøavdelingen

Avdelingen skal ivareta det biologiske mangfoldet, sikre bærekraftig arealbruk, håndtere forurensningssaker, bidra til en god vannforvaltning og være en pådriver i klimaarbeidet. Ansvar for forvaltning av verneområder i Vestfold og Telemark er en viktig oppgave. Avdelingen forvalter ulike tilskuddsordninger, frivillig skogvern, utvalgte naturtyper, prioriterte arter, tiltak mot fremmede arter, samt forvaltning av villrein, rovdyr og anadrom fisk. Miljøavdelingen avgir uttalelser i saker etter plan- og bygningsloven, og er involvert i store samferdsels- og infrastruktur prosjekter, som jernbane og vei. Avdelingen behandler søknader som førsteinstans fra bedrifter og kommuner om tillatelser etter forurensningsloven og tilhørende forskrifter, samt fører tilsyn etter samme regelverk. Miljøavdelingen har også ansvar for å skaffe og kvalitetssikre data for vannkvaliteten i området og gi en oppdatert miljøstatus for de ulike vannområdene. Avdelingen ledes av fungerende direktør Grethe Helgås.

Landbruksavdelingen

Avdelingen skal bidra til å gjennomføre den nasjonale landbruks- og matpolitikken i fylket. Oppgavene omfatter både saksbehandling og utviklingsarbeid

innen jordbruk, skogbruk og bygdeutvikling. Avdelingen er et kompetansesenter for kommunene og bidrar til at kommunene opprettholder god forvaltningspraksis. I tillegg er avdelingen en viktig pådriver og samarbeidspart med spisskompetanse innen nærings- og bygdeutvikling og vi deltar i det regionale partnerskapet innen landbruksbasert næringsutvikling. Landbruksavdelinga har et ansvar for å ivareta hensynet til jordvern og kulturlandskap i arealforvaltningen. Avdelingen fører kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket og er klageorgan innen lov- og tilskuddsforvaltning. Avdelinga ble ledet av direktør Helge Nymoen i 2021.

Samordningsstaben

Samordningsstaben arbeider med oppgaver på tvers av fagavdelingene, blant annet kommunal styring og fornying, kommuneøkonomi, kommunestruktur og inndeling, herunder veiledning, samt kommunikasjon, samarbeid med næringslivet og oppgaver for Slottet og statsborgerseremoni. Samordningsstaben ble i 2021 ledet av assisterende statsforvalter Fred-Ivar Syrstad

Beredskapsstaben

Beredskapsstaben er delegert ansvar for å ivareta fylkesmannens samfunnsikkerhetsinstruks og oppgavene med samfunnsikkerhet og beredskap i fylket. Beredskapsstaben ble til og med august ledet av fylkesberedskapssjef Jan Helge Kaiser. Ingvild Aartun tiltrådte som fylkesberedskapssjef 7. oktober 2021.

Administrativ enhet

Administrativ enhet bidrar til å administrere den daglige driften av embetet, herunder budsjett og regnskapsansvar. Enheten engasjerer seg i kortsiktig og langsiktig planlegging og legger til rette for at virksomheten skal nå sine fastsatte mål. God organisering, effektive støtte og kvalitetssystemer understøtter dette arbeidet. Administrativ enhet omfatter økonomi, personal og servicetjenester. Administrativ enhet ledes av administrasjonsdirektør Jan Erik Glad.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Embetet hadde et avvik på 2,1 % i forhold den totale tildelingen. Dette er et større avvik et det vi signaliserte i tertialrapporteringen. Vi hadde noe mer sykefravær og større gebyrinntekter enn det som var budsjettet. Hovedavviket skyldes imidlertid at flere prosjektaktiviteter ikke ble gjennomført på grunn av pandemien. Mindreforbruket søkes overført til 2022.

Kapt 0525 post 01 driftsutgifter

Den manglende finansieringen på kapittel 0525.01 blir dekket opp med administrativ kostnadsdekning fra ulike prosjekt. Prosjektfinansieringen fra våre oppdragsgivere (departement/direktorat) varierer noe fra år til år. Den administrative kostnadsdekningen vil derfor også variere. Hvor mye vi tar i administrativ kostnadsdekning vil avhenge av hvor godt prosjektene er finansiert. Tidligere føringer fra FAD på hvordan vi skal gjøre dette, er i praksis vanskelig å gjennomføre og må gjøres med skjønn. Faste lønnskostnader som tidligere var finansiert med administrativ kostnadsdekning over kap. post 0525.01, blir nå i større grad enn tidligere belastet direkte på prosjektene som det jobbes med. Dette er med på å redusere de faste kostnadene på kapittel 0525.01. Dette gir et mer riktig kostnadsbilde for våre oppdragsgivere. Når vi ser på ressursrapporteringen så ser vi nå at det er godt samsvar mellom tildelinger og posteringer som er gjort på de ulike kapittel og poster. Vi opplever imidlertid at det å ha en finansieringsform der store deler av tildelingene ligger utenfor den ordinære tildelingen er krevende, uoversiktlig og lite formålstjenlig.

Ansatte og årsverk

Vi jobber kontinuerlig med effektivisering og forbedringer for å tilpasse oss den nye budsjettfinansieringsmodellen. Fordi lønn utgjør hovedvekten av driftsutgiftene våre, har vi derfor stor oppmerksomhet på antall ansatte og årsverk. Vi opplever å ha høy turnover og den har økt fra 7,8 % til 9,0 % sammenlignet med 2020. En del av forklaringen er at ansatte finner nye jobber for å slippe å pendle mellom kontorstedene. Vi er heller ikke konkurransedyktig på lønn sammenlignet med tilsvarende stillinger i offentlige etater i fylket. Reduksjon i årsverk tas ved naturlig avgang og i noen grad intern omdisponering av ansatte i stedet for å lyse ut nye stillinger. Andel ansatte som jobber med administrasjon er redusert fra 7,3% i 2020 til 5,7 % i 2021.

Sykefravær

Sykefraværet er stabilt på rundt 4 prosent som er målkravet vårt. Vi har hatt en oppgang fra 4,1 % til 4,2 % fra 2020 til 2021. Vi har noe langtidssykefravær som er med på å dra opp statistikken på det totale sykefraværet.

Vi har også hatt noe arbeidsrelatert sykefravær i forbindelse med nedbemanning og høyt arbeidspress på noen fagområder. Vi omfordeler oppgaver og arbeidsbelastning der vi kan. Vi har satt inn tiltak der utfordringene har vært størst.

Husleie og driftsutgifter

Husleie utgjør 14 % av de totale driftsutgiftene. Vi har hatt en økning på 1% i husleieutgifter fra 2020 som følge av overtagelse av nytt bygg i Tønsberg.

Journalposter

Antall journalposter er relativt stabilt. Vi har hatt en oppgang på totalt 2200 journalposter fra 2020.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (tusen kr)	3 021.0
Budsjettavvik (%)	2.2 %

Husleie

Husleie (tusen kr)	19 238.0
Husleie (% av driftsutgifter)	14.0 %

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	93 978	58 286	35 692

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
052501	138 657
052521	3 204
Post 01 (unntatt 052501)	34 797
Post 20-29 (unntatt 052521)	127 307
Post 30-39	8 045
Post 40-49	0
Post 60-69	125 837
Post 70-79	19 503
Post 80-89	4 179

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	1 887.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	4.2 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	407.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	3.3 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	1 480.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	4.5 %
Antall legemeldte sykedager for menn	325.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	2.6 %
Avtalte arbeidsdager for menn	12 340.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	1 111.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	3.4 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	32 908.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	82.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	0.7 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	369.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	1.1 %

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	144.0	72.7 %	54.0	27.3 %	638 317.0	709 234.0	90.0 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	3.0	30.0 %	7.0	70.0 %	890 600.0	1 083 700.0	82.2 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	7.0	58.3 %	5.0	41.7 %	895 600.0	877 000.0	102.1 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	84.0	71.2 %	34.0	28.8 %	654 300.0	660 300.0	99.1 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	27.0	81.8 %	6.0	18.2 %	591 700.0	584 800.0	101.2 %
Kategori 5: Kontorstillinger	23.0	95.8 %	1.0	4.2 %	523 000.0	541 200.0	96.6 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger							
Kategori 7: Læringer	0.0	0.0 %	1.0	100.0 %	0.0	174 500.0	0.0 %

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
Totalt antall årsverk	190.4
Totalt antall årsverk for kvinner	138.4
Totalt antall årsverk for menn	52.0
Totalt antall årsverk for faste stillinger	185.4
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger	5.0
Sum andel administrasjon	5.7 %
Økonomi	2.8
Lønn	1.0
Personal	2.0
Resepsjon/sentralbord	3.0
Andre administrative oppgaver (spesifiser i kommentarfeltet)	2.0
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
Turnover i prosent	9.0 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	200.0
Totalt antall ansatte som sluttet (eksludert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	18.0
Totalt antall ansatte som sluttet	22.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	9.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	13.0

HR - fordelt på kjønn

Betegnelse på rapporteringskrav	Kvinner	Menn	Totalt
Sum antall ansatte	144	54	198
Sum antall deltidsansatte	13	4	17
Sum antall midlertidige ansatte	3	2	5
Sum antall ansatte med personalansvar	2	6	8
Ufrivillig deltid	0	0	0

Driftsutgifter og lønn

Netto driftsutgifter	137 627.0
Administrativ kostnadsdekning	13 292.0
Brutto driftsutgifter	150 919.0
Lønn 052501	120 127.0
Lønnsandel av brutto driftsutgifter	79.6 %

HR - fordelt på alder/foreldrepermisjon

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
Sum antall ansatte	198
Antall ansatte under 20 år	1
Antall ansatte 20 - 29 år	2
Antall ansatte 30 - 39 år	32
Antall ansatte 40 - 49 år	45
Antall ansatte 50 - 59 år	68
Antall ansatte over 60 år	50
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon kvinner	18
Dagsverk foreldrepermisjon kvinner	553
Antall kvinner i foreldrepermisjon	6
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon menn	15
Dagsverk foreldrepermisjon menn	154
Antall menn i foreldrepermisjon	2

2.4 Andre forhold

Ansvarsfordeling og samarbeid med STAF

Statsforvalterens fellestjenester (STAF) skal levere gode administrative tjenester som understøtter statsforvalternes samfunnsoppdrag.

STAF er delegert ansvar for styrings-, drifts og utviklingsoppgaver innen dokumentforvaltning og IKT. Det innebærer at statsforvalterne skal følge de instruksjoner som gis av STAF på dette området. STAF er delegert ansvar for alle tjenester innenfor områdene IKT og dokumentforvaltning.

STAF har ansvar for veiledning, tilrettelegging og koordinering av arbeidet med informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet skal ivaretas i alle tjenester fra STAF. Statsforvalteren har allikevel et selvstendig ansvar for å følge opp informasjonssikkerhetsarbeidet i det løpende arbeidet hos statsforvalteren.

På anskaffelsesområdet har STAF ansvar for å gjennomføre anskaffelser som er felles for alle embetene og anskaffelser over terskelverdi som dekker behovet til ett eller flere embeter som ikke er dekket av Statens innkjøpscenter.

Videre skal STAF være kompetansesenter for embetene. STAF skal rådgive embetene om deltakelse i statlige fellesavtaler og samordne deltakelse i innkjøpsgrupper hos Statens innkjøpscenter.

Embetene kan rådføre seg med STAF ved anskaffelser under terskelverdi, men det er det enkelte embete som skal gjennomføre anskaffelsen. Nærmere beskrivelse kommer frem av tjenestebeskrivelsen for fagområdet.

STAF er en underlagt virksomhet av KDD. KDD har ansvaret for etatsstyringsmøter og formell styringsdialog med STAF. Statsforvalteren skal ha en hensiktsmessig og god dialog med STAF, herunder møter tilpasset behov og risiko.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Styringssignaler til kommunene

Vi har også i 2021 brukt det årlige forventningsbrevet til å formidle sentrale styringssignaler til kommunene i Vestfold og Telemark. Tilbakemeldingene fra kommunene på dette har vært gode.

Store deler året har vært preget av pandemien. Vi har derfor hatt ukentlige videomøter med politisk, administrativ og faglig ledelse i kommunene, med svært god oppslutning og positiv kommunal respons. Møtene har hovedsakelig hatt koronarelaterte saker på dagsordenen, men har også blitt nyttet for å formidle styringssignaler på andre områder, og til å hente inn synspunkter fra kommunene. Statsforvalteren legger stor vekt på å være bindeleddet mellom sentral stat og kommunene.

Den systematiske fagdialogen med kommunene har pga. korona-situasjonen primært vært digital i 2021. Fraværet av fysiske møter kan tidvis være et savn. Likevel mener vi styringsdialogen med kommuneledelsen, herunder presentasjon av kommuneproposisjon og statsbudsjett, og fagdialogen har fungert godt i 2021.

Landbruk

Statsforvalteren har informert kommunal landbruksforvaltning om gjeldende nasjonale mål, strategier og prioriterte satsinger gjennom fagsamlinger, møteaktivitet, digitale nyhetsoppslag og direkte kontakt. En stor andel av samlingene våre har på grunn av smitteverntiltak vært digitale. Vi opplever at digitale samlinger har fungert godt og er effektive. Digitale nyhetsbrev og eget område for kommunal landbruksforvaltning på hjemmesida vår fungerer godt og samler relevant informasjon på en oversiktlig måte. Det har i 2021 vært to møter med politisk utvalg der landbruksavdelingen har deltatt. I disse møtene har kommunen ønsket å bli orientert om rammer for skjønnsutøvelse i lovsaker.

Barn og unge

Vi har gjennomført en rekke kontaktmøter med kommunene i 2021 der vi blant annet har belyst våre samfunnsoppdrag knyttet til at nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt. Vi har hatt særlig oppmerksomhet på barnevernsreformen, og fulgt kommunenes forberedelser tett i flere sektorer. Parallelt med dette har vi også jobbet mye med å belyse ulike sider ved barnefattighedsproblematikken. Vi har utfordret kommunene til å prioritere mulige tiltak som kan virke utjevne og også tiltak som kan bidra til å redusere antall barn som lever vedvarende i lavinntektsfamilier. Vi vurderer vår måloppnåelse som god på dette feltet. Dette vises gjennom kommunenes sterke engasjement og systematisk jobbing ift barn og unge, utsatte barn, og gjennom gode forberedelser til implementeringen av barnevernsreformen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Selv om pandemien har betydd reduksjon i noen kommunerettede aktiviteter som øvelser og fagdager/tilsvarende, så er hoveddelen av våre "normale" aktiviteter opprettholdt. Oppfølgingen vår av samfunnssikkerhet i plansakene er ikke på noe tidspunkt redusert, og vi har benyttet alle de pandemirelaterte møtearenaene til også å formidle andre forventninger til kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Spesielt det ukentlige møtet med kommunenes administrative og politiske ledelse har betydd at vi har kunnet rette fokus enda mer på det generelle samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet inn mot disse målgruppene enn det ville vært rom for i et "normalår".

To av fjorårets kommunerettede tilsyn som var lagt til seint på året ble utsatt til i år på grunn av stigende smitte og nye tiltak før jul. Disse tilsynene gjennomføres i vår sammen med årets tilsyn, og vi vil da være ajour ift tilsynsplanen vår for perioden 2019-2022.

Kommunerettede øvelser i enkeltkommuner er den hovedaktiviteten som er tatt ned under pandemien, da vi vurderer at kommunene tross alt står oppe i en løpende krisehåndtering. I fjor gjennomførte vi en atombereidskapsøvelse over ei økt der 21 av de 23 kommunene deltok.

Arealplan

Gjennom uttalelser i plansaker, dialog i planforum, plannettverk og møter med kommuner har vi bidratt til å formidle nasjonal politikk innen naturmangfold, forurensning, strandsonen, klimatilpasning, samfunnssikkerhet, jordvern, folkehelse og barn og unge. På grunn av pandemien har dialogen i hovedsak foregått digitalt. Antall planer Statsforvalterens fagavdelinger har fremmet innsigelser til ligger på samme nivå som i fjor. Hovedårsakene er mangelfulle utredninger for tema som naturmangfold og støy, samt at arealbruken ikke tilpasses jordverminteresser og naturverdier. Innsigelsene blir i hovedsak løst gjennom dialog og slik at nasjonale interesser blir ivaretatt. Kommunene vurderes samlet sett å ha middels god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser på planområdet.

Natur og miljø

Gjennom å stille strenge krav i tillatelser til drift av forurensende virksomhet, å pålegge opprydding i forurenset grunn og sjøbunn og ved å føre tilsyn bidrar vi til at utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer til luft, vann og grunn reduseres og at flere aktører har kunnskap om og etterlever miljøregelverket. Antall behandlede tillatelser har økt med 60% og antall tilsyn med 50% sammenlignet med fjoråret. Et av områdene vi har hatt særlig oppmerksomhet mot har vært kommunale avløpsanlegg. Dette vil vi følge opp videre fremover med tanke på å forbedre tilstanden i Oslofjorden.

Klima og bærekraft

Forventningene til kommunene innen klima og bærekraft blir formidlet først og fremst gjennom planarbeidet. I tillegg deltar vi aktivt i Klima- og energinettverket i Vestfold og Telemark, der fylkeskommunen, kommunene og øvrige deltakere i år har hatt fokus på utarbeidelse av klimaregnskap i tillegg til å dele kunnskap og erfaringer.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Helse, omsorg og sosial

Regional velferdsarena sør bidrar til sammenheng mellom sosial boligpolitikk og nasjonale satsninger og sikrer et bedre samarbeid mellom kommuner og statlige etater. Regional arena vil gjennom å samordne regionale aktører i møte med kommunene arbeide for å løse kommunene sine sammensatte velferdsutfordringer.

Etablert samarbeid med NAV fylke på sosialområdet er videreført gjennom Samordningsforum.

Landbruk

For landbrukssektoren er samordning med Mattilsynet innen velferd for husdyr, alvorlige sykdommer for planter og dyr m.m. viktig for oss. Vi samarbeider også tett med Innovasjon Norge og fylkeskommunen om landbruksbasert næringsutvikling. Statsforvalteren i Oslo/Viken, Innlandet og Agder er sentrale samarbeidsparter og diskusjonsparter innen ulike tema. Innad i embetet samarbeider vi særlig med miljøavdelingen og med beredskap. Sommeren 2021 var både tørr og varm, og dette førte til både stor algeoppblomstring i enkelte vann i Vestfold og behov for vanningsrestriksjoner. I dette arbeidet ble i tillegg til miljøavdelingen også NVE trukket inn som en god samarbeidspart. Det har også vært noe samarbeid internt med helse- og omsorgsavdelingen om satsingen Matgledekorpsset.

Barn og unge

I 2021 har samordning vært en sentral oppgave på flere måter. Vi har påpekt overfor kommunene hvordan samordning er en forutsetning i implementeringen av barnevernsreformen, der nettopp laget rundt barnet skal styrkes og hvor de ulike kommunale sektorene må samordne seg for å få til dette. I tillegg har vi fulgt opp samordningsarbeidet knyttet til utsatte barn generelt.

Vi har som tidligere også samarbeidet med KoRus, RVTS og BUP Øst og Sør for at vi sammen og samordnet kan bistå kommunene.

På tilsynsområdet har vi bidratt til samordning blant annet gjennom møter med de andre avdelingene, og gjennom arbeidet med nasjonal tilsynskalender.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Internt i embetet har samordningen mellom fagområdene styrket seg gjennom pandemihåndteringen, tross lange perioder med helt eller delvis hjemmekontor, inndeling i kohorter, nye lokaler og delt lokalisering. Når det gjelder samordningen av de regionale statsetatene, er det utfordrende at statens regionale apparat er organisert etter ulike geografiske inndelinger, samt at flere er funksjonsorganisert.

Innreiskjeden, hvor det skal faktureres både til Hdir og DSB for de tjenestene kommuner/næringsvirksomheter yter, er et eksempel på samordning som kan bedres.

Vår erfaring med innkvartering på karantenehotell av evakuerte fra Afghanistan, der UDI også var en aktør, er et annet eksempel på utfordrende samordningsarbeid.

Samordning av kommunerettede tilsyn og kommunal egenkontroll

Generell arbeidsbelastning i forbindelse med koronahåndtering og utfordringer med tilsynsgjennomføring pga. restriksjoner er en del av bildet som forklarer at vi ikke har kommet så langt som ønsket. Fortsatte problemer med Tilsynskalenderen har også vært krevende. Kjerneaktiviteten i virksomhetsplanen er gjennomført (ved bruk av Teams) og tilsyns- og egenkontrollaktiviteten ble samordnet i januar.

I all hovedsak dreide samordningen seg om kalendermessig koordinering, og sammen med en moderat planlagt aktivitet ga dette ikke noen utfordringer.

Som innspill (**gjentas fra i fjor**) med hensyn til utfordringer for vellykket samordning av statlige tilsyn og den kommunale egenkontrollen har vi to momenter:

- egenkontrollen blir planlagt for en fireårsperiode (valgperiode), mens den statlige tilsynsaktiviteten i stor grad bygger på det som kommer av oppdrag fra år til år. En lengre tidshorizont burde være mulig, i alle fall for størstedelen av tilsynene

- få, om noen av de regionale statlige etatene er klare til å kunne legge fram tilsynsplaner som grunnlag for samordning innen fristen det er lagt opp til.

De (vi) mangler avklarte tilsynsoppdrag fra sentralt hold. Dette "ettersteppet" tar fokus vekk fra det å jobbe med enda bedre samordning av tilsyns- og kontrollaktiviteten utover det rent kalendermessige.

Arealplan

Vi har i 2021 gjennomført to samarbeidsmøter med statlige etater med innsigelsesmyndighet som medvirker i kommunalt og regionalt planarbeid. Tema har vært erfaringer med samordning av innsigelser og arbeid med bærekraftsmålene inn mot arealplanleggingen.

Statsforvalteren samordnet statlige innsigelser i 27 saker, med totalt 84 enkeltinnsigelser. 19 av innsigelsene ble fremmet av NVE, Bane NOR og Statens vegvesen, og ingen av disse var motstridende. Etter vår vurdering har samordningen bidratt til bedre begrunnede innsigelser.

Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne

Helse, omsorg og sosial

I 2021 har avdelingen hatt store belastninger på personalressursiden. Pandemien har gjort det nødvendig å flytte leger, jurister og helsesykepleier til å følge opp oppgavene relatert til pandemien. Restanseprosjektet førte til at vi måtte prioritere sakene fra Oslo/Viken først grunnet lang saksbehandlingstid. Dette sammen med ressursknappet i avdelingen, har medført at tilsynsaktiviteten er redusert betydelig. Vi har prioritert å løse klagesaker knyttet til pasientrettigheter, tvang og makt, sosiale tjenester og klagesaker på tilsynsområdet. Det er gjennomført noen tilsyn med virksomheter hvor vi har hatt opplysninger som tilsa reell fare for pasientsikkerheten.

Forhold knyttet til psykisk helsevernloven er fulgt opp.

Barn og unge

Vi har gjennomført alle tilsyn i tråd med våre oppdrag, og har fortløpende klagesaksbehandlet klager, de fleste innen en frist på fire uker. Dette er med på å ivareta rettssikkerheten og er en viktig del av vår måloppnåelse. Vi har videre hatt mye intern kvalitetssikring av tilsyn og klager med tanke på enhetlig utførelse av samme sakfelt, samtidig som vi også har hatt en del samarbeid i regionen. Det regionale samarbeidet har likevel vært noe redusert som følge av pandemien, og samarbeidet har foregått digitalt.

Landbruk

Håndtering av særlovene i landbruket er et krevende og utfordrende og må få oppmerksomhet i tiden som kommer. En stor del av våre kompetansesamlinger for kommunal landbruksforvaltning omhandler særlovene og tematikken er spilt inn av kommunene selv. Kommunene er i stor grad førsteinstans i disse sakene, og kunnskap og kompetanse i dette leddet er varierende. Særlig gjelder dette jordlov og konsesjonslov. I disse sakene er det også ofte et stort politisk engasjement.

Vi har i 2021 brukt mye tid på en omfattende kontroll knyttet til husdyrkonsesjon og samarbeid. Vi opplever det aktuelle regelverket som komplisert, lite presist og vanskelig å tolke. Dette gjør at denne type kontroller blir omfattende og krevende.

Hovedmål 4 - Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Barn og unge

Etter nok et år med stor tiltaksbyrde knyttet til pandemien, er det grunn til å være svært bekymret for konsekvensen for mange barn og unge. Mange barn har hatt redusert barnehagetilbud, og mange barn og unge har fått påvirket opplæringstilbudet i negativ retning. Vi vet nå at flere barn sliter psykisk, tall som viser antall henvisninger til BUP-ene i Vestfold og Telemark bekrefter dette.

For kommunene har det tidvis vært en svært krevende personalsituasjon, med mye fravær knyttet til smitte så vel som karantenebestemmelser. Kommunene har selvsagt prioritert holde hjulene i gang, og har måttet nedprioritere andre oppgaver. Blant annet har kompetanseutvikling og implementeringsarbeidet knyttet til fagfornyelsen, lidd under pandemien.

Vi er imponert over hvor mye kommunene har forberedt seg ifb med barnevernsreformen, men kommunene selv påpeker samtidig at de ikke har kunnet prioritere alle tiltak knyttet til kompetansestrategiene slik de ellers ville gjort. Vi ønsker å viderefremme en sterk bekymring angående økonomien, de statlige overføringene, knyttet til barnevernsreformen. Kommunene og vi er ikke sikre på at barn som trenger sterke tiltak, eksempelvis institusjonsplassering, sikres dette.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vi har dialog med kommunene med mål om å fremme en bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk. Dialogen skjer i hovedsak gjennom skriftlig tilbakemelding til kommunale og regionale planer, både i varsel- og høringsfasen, men også i dialog gjennom regionalt planforum. Vi formidler i dette arbeidet kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser ut fra de nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging. Dette bidrar til å ivareta og samordne de nasjonale interessene i den kommunale planleggingen.

I 2021 fremmet Statsforvalterens fagavdelinger innsigelse til 22 plansaker. Det ble totalt fremmet 65 innsigelser, hvorav 3 ble avskåret og 1 delvis avskåret. Innsigelser ble fremmet innenfor temaene: Naturmangfold, jordvern, vannforvaltning, samfunnssikkerhet, villrein, strandsone, verna vassdrag, støy og kulturlandskap.

Høringer etter Pbl (samt Energiloven) danner hovedrammen for våre vurderinger. De nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging tydeliggjør den samlede vektningen.

FNs bærekraftsmål skal være del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Vi formidler forventninger om dette i høringer av hovedsakelig kommuneplaner, både samfunns- og arealdel, men opplever at kommunene har ulik innsats og fokus på dette arbeidet. Noen kommuner tar målene inn i arbeidet og gir dem innhold, mens andre nevner de innledningsvis, og andre igjen ikke tar dem med. Alt i alt mener vi at mange kommuneplaner har en bærekraftig tilnærming, der de bygger på nasjonale føringer og vil kunne svare opp FNs bærekraftsmål.

Nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser

Nasjonale forventninger, FNs bærekraftsmål og andre nasjonale føringer er formidlet til kommunene gjennom vår skriftlige tilbakemelding til kommunale planer. Vi deltar regelmessig i regionalt planforum når det er tema og planer som vedkommer våre fagområder.

Vi har hatt en rekke møter med enkeltkommuner etter behov og på forespørsel, både med administrasjon og politisk utvalg. Fylkeskommunen arrangerer en webinarserie "Plan og utvikling" med månedlige samlinger knyttet til aktuelle tema, der vi også deltar med innlegg om ulike temaer. I 2021 har det vært fokus på klima, både klimatilpasning og reduksjon av klimagassutslipp, jordvern, bærekraft, strandsone og villrein.

Vi deltar i arealgruppe Bystrategi Grenland, for å følge opp arbeidet med byvekst- og byutviklingsavtale i Grenland og sikre ivaretaging av krav til arealutviklingen i området. Vi følger opp bypakke Tønsberg og bygdepakke Midt-Telemark. I 2021 startet også arbeid med bypakke Larvik, som vi følger opp.

Det er stor sprik mellom kommunene i Vestfold og Telemark, fra store bykommuner med større fagmiljø og til små kommuner med lite ressurser på planområdet. I sum mener vi likevel at kommunene i stort sett har tilstrekkelig kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser i planleggingen. Det ser vi bl.a. på begrunnelsen når det fremmes innsigelser. Disse er i liten grad begrunnet i manglende kjennskap til nasjonale interesser, men heller ønske om å utfordre disse interessene.

Vi opplever at vi generelt har god kontakt med kommunene i plansaker, og at våre tilbakemeldinger både i tidlig planfase og i høringsfasen har gjennomslagskraft og blir fulgt opp av kommunene.

Vi samarbeider med andre regionale statsetater i planbehandlingen, først og fremst gjennom samordning av innsigelser, men også ved at vi tar direkte kontakt for vurdering av enkeltsaker der det er behov for det. Det gjelder først og fremst NVE, Kystverket og Mattilsynet. Vi har også tett kontakt med fylkeskommunen, både gjennom deltakelse i regionalt planforum, deltakelse i fylkeskommunens webinarserie, og ved direkte kontakt saksbehandlere imellom.

Internt har vi jobbet aktivt med effektivisering av planbehandlingen gjennom utarbeiding av sjekklistor og standardtekster til bruk særlig i varselfasen. Vi har gjennomført intern kompetanseutvikling for plansaksbehandlere, og andre tiltak for å sikre likebehandling i plansaker.

Forbedringspotensial har vi særlig når det gjelder arrangering av egne fagseminar og oppsøkende kontakt med kommuner for å formidle nasjonale føringer. Noe av grunnen er at dette har vært skjøvet på på grunn av pandemi og digitale møteformer, men også på grunn av kapasitet.

Ivaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser (fra kapittel 3.1.1.1.2 i TB)**Rapportere på**

Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer.

I løpet av 2021 ga vi uttalelse til 143 reguleringsforslag og i 38 kommune(del)plansaker, i tillegg til 191 reguleringsvarsel. Vi fremmet innsigelse til 22 plansaker i løpet av 2021. Av de 191 reguleringsvarslene vi uttalte oss til, varslet vi om nasjonale interesser til 30 planvarsel, dvs. ca. 15 %. Dette viser at vi når fram i dialogen med kommunene om nasjonale interesser, slik at de i stor grad blir fulgt opp i planleggingen.

Særlig i planprogram for overordnede planer er de nasjonale og viktige regionale interessene i betydelig grad ivaretatt. Dialogen med kommunene skjer i hovedsak med administrasjonen, mens det først er dialog med politisk nivå der det oppstår motstrid mellom nasjonale og lokale interesser.

Det at Statsforvalteren og andre regionale etater er høringsinstanser med mulighet for å fremme innsigelser understreker viktigheten av at kommunene tar hensyn til nasjonale interesser i kommunale planer. Dette i tillegg til at vi har god dialog om felles mål om en bærekraftig utvikling er med på å sikre oppfølgingen av de nasjonale og viktige regionale interesser i planleggingen.

Vi ser at vi har forbedringspotensial når det gjelder å utvikle møtepunkt for dialog og formidling, og når det gjelder å avsette ønskede ressurser til dette. Vi har godt samarbeid både med fylkeskommunen og med øvrige regionale statsetater i planarbeidet, men også her er det forbedringspunkter særlig når det gjelder kontakten i løpet av planprosessen for å avstemme ulike interesser.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.2 i TB)**Rapportere på**

Statlige innsigelser er samordnet

Statsforvalteren som samordningsmyndighet skal påse at alle statlige innsigelser er tydelig forankret i lov, forskrift eller retningslinje. Denne myndigheten ligger til statsforvalteren selv. Statsforvalteren skal foreta en samlet vurdering av alle innsigelsene og ta stilling til hvilke som skal fremmes. Det er den enkelte fagetaten som har myndighet til å fremme innsigelse, men statsforvalteren har myndighet til å avskjære den. Kommunal- og distriktsdepartementet

(tidligere Kommunal- og moderniseringsdepartementet) har i brev 22. desember 2017 gitt føringer på hvilke innsigelser statsforvalteren kan avskjære.

I 2021 har statsforvalteren samordnet statlige innsigelser i 27 plansaker. Det ble totalt fremmet 84 innsigelser til disse planene. 3,5 av innsigelsene ble avskjært (den ene innsigelse ble delvis fremmet og delvis avskjært, derfor tallet 3,5). 65 av de 84 innsigelsene ble fremmet av Statsforvalteren sine fagavdelinger. De resterende innsigelsene ble fremmet av NVE, Bane NOR og Statens vegvesen. De 3,5 innsigelsene som ble avskjært ble fremmet av Statsforvalteren sine fagavdelinger.

Oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid er ivaretatt i kommunale planer.

I vår dialog med kommunene har vi fokus på at samfunnssikkerhet skal være ivaretatt i planleggingen. I uttalelser til kommuneplanens samfunnsdel påser vi at kommunene følger opp og utarbeider/reviderer sin overordnede ROS-analyse.

Ved utarbeiding av kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner vurderer vi alle ROS-analyser, både ut fra metodikk og innhold. Dette er gjennomgående fra varselfasen med planprogram, i utarbeidingsfasen dersom vi blir trukket med i planarbeidet, og til høringsfasen.

Beredskapsstaben påser at kommunal beredskapsplikt er ivaretatt i kommunene, og er også trukket inn i vurderingen av planer etter PBL.

Vi har interne rutiner som sikrer at beredskapsstaben er trukket inn i planarbeidet etter PBL, og påser at samfunnssikkerhet og ROS-analyser er ivaretatt godt nok. Videre har vi fokus på at effektene av klimaendringer og endrede framskrivning av klimaendringer, samt tiltak som må følges opp i de konkrete planene, som overvannshåndtering, flom og skred blir ivaretatt.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 3.1.1.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt storulykkevirksomheter er ivaretatt i kommunale planer når planer revideres/rulleres.

Kommuner med storulykkevirksomheter har i betydelig grad etablert hensynssoner rundt slike virksomheter for å sikre hensynet til samfunnssikkerhet.

Vi har dette med som tema i oppfølgingen av alle planer som omfatter storulykkebedrifter, særlig ved rullering av kommuneplanens arealdel.

Vi tar kontakt med DSB etter behov.

Planleggingen skjer i tråd med rundskriv T-2/16 mm (fra kapittel 3.1.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser i tråd med rundskriv T-2/16 formidles og ivaretas på en god måte

Oppfølgingen av nasjonale og viktige regionale interesser blir i middels til betydelig grad fulgt opp i den kommunale planleggingen. Vi viser her til nærmere omtale av dette i rapporten punkt 3.1.1.1.2.1 "Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer".

I behandlingen av planer etter PBL har vi fokus på å formidle nasjonale og viktige regionale interesser, både de som går fram av de nasjonale forventningene, men også det som går fram av statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringer. Dersom vi ser at nasjonale interesser ikke er fulgt opp i planer, bruker vi rundskriv T-2/16 aktivt for å vurdere planen i forhold til innslagspunkt for mulig innsigelse. Dette blir formidlet i vår dialog med kommunene i forbindelse med den enkelte planen.

Vi formidler innholdet i rundskriv T-2/16 først og fremst gjennom våre innspill til konkrete planer og i høringsuttalelser til kommunale planer når de er på offentlig ettersyn. Det er særlig når vi vurderer om det skal fremmes innsigelse at vi bruker rundskrivet i vår dialog med kommunene. Vi har generelt inntrykk av at rundskrivet er godt kjent i kommunene.

Alle relevante planer inneholder tilfredsstillende støytredning (fra kapittel 3.1.1.1.4.2 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av støyhensyn i kommunenes arealplanlegging

Støy er et av temaene vi fokuserer spesielt på i planbehandlingen, både ved at vi formidler denne interessen i tidlig planfase, samt følger opp at det er ivaretatt når planene kommer på høring.

Vi opplever at kommunene generelt har god kjennskap til revidert retningslinje. Vi har likevel i noen tilfeller, særlig i de mindre kommunene der det er

mindre utbyggingspress, opplevd at det er mindre bevissthet rundt særlig trafikkstøy. Kommuner med større tettsteder og byområder har generelt god kjennskap til støyregelverket og gode rutiner for å ivareta støy i planleggingen.

Vi har også sett at reguleringsplaner som er startet opp før ny støyretningslinje ble lansert, legger retningslinjene fra 2016 til grunn for planbehandlingen. Gammel retningslinje er mindre tydelig når det gjelder hvordan "stille side" skal oppnås, og i en del tilfeller ser vi at kommuner ønsker å bruke "dempet fasade" slik det er definert i revidert retningslinje for å oppnå "stille side". Vi regner med at dette er et overgangsproblem.

Også for denne nasjonale interessen er det i hovedsak gjennom den løpende planbehandlingen, både i tidlig planfase, i utarbeidingsfasen dersom vi blir invitert med inn (bl.a. gjennom møter i regionalt planforum), og i høringsfasen, at vi formidler støy som nasjonal interesse og retningslinje T-1442 til kommunene.

Boligsosiale hensyn i plan (fra kapittel 3.1.1.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Kommunenes planlegging skjer i tråd med de boligpolitiske målene i kapittel 4 "Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve" i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Statsforvalteren deltar i et regionalt samarbeid med Husbanken og Statsforvalteren i Agder, samt fylkeskommunen og kommunene i fylkene. En arbeidsgruppe har hatt møter og arrangert et to-timers webinar om "boligsosiale hensyn i plan".

Vi har i liten grad en samlet oversikt over kommuneplaners fokus på boligsosiale problemstillinger. Dette pga begrenset kapasitet og prioriteringer.

Statsforvalteren har et forbedringspotensial, samtidig som vi ser at faglig-metodiske og innholdsmessige avklaringer må gjøres for å få gode sammenligningsgrunnlag. Dette gjelder bl.a. hvilke forventninger vi kan stille til kommunenes planer.

Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Rekrutterings- og kompetanseplanlegging ivaretas godt i samfunnsplanarbeidet i kommunene.

2 av 23 kommuner hadde sin samfunnsdel av kommuneplanen på høring i 2021. Begge kommuner nevner i generelle trekk at det er utfordringer med økende andel eldre innbyggere framover. Men ingen av kommunene fokuserer i samfunnsdelen på rekruttering og kompetanseplanlegging i helse- og omsorgstjenesten. For øvrig vedtok den ene av kommunene også en helse- og omsorgsplan i 2021. Der var rekruttering og kompetanse et større tema.

6 andre kommuner hadde varsel og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel på høring i 2021. 3 av de 6 kommunene har tydelig problematisert demografiske utfordringer vs. helse- og omsorgstjenester, mens 2 kommuner var noe opptatt av problemstillingen. 1 kommune nevnte ikke dette som tema i sitt forslag til planprogram.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Planleggingen skjer i tråd med SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

De statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR BATP) er generelt godt kjent i kommunene. Det er særlig gjennom de regionale planene regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) for Vestfold, areal- og transportplan (ATP) Telemark og ATP-Grenland at kravene om arealutnyttelse gjennom fortetting og transformasjon og utbygging rundt kollektivknutepunkt, blir konkretisert for kommunene. Det er særlig de større kommunene med by-/tettstedsenter som følger opp føringene i de regionale planene. Vi opplever at distriktskommunene i mindre grad følger opp føringene i SPR BATP. Der er det ofte større ønske om spredt utbygging og mindre forståelse for behovet for høy arealutnyttelse og fortetting. Samlet setter vi middels grad på kommunenes ivaretagelse av disse føringene.

Føringene om høy arealutnyttelse rundt knutepunkt, byer og tettsteder kan ha innebygde målkonflikter med både dyrket/dyrkbar mark og områder med store naturverdier som ligger innenfor de langsiktige utbyggingsgrensene eller bybåndet som er trukket opp i regionale planer. Det er derfor viktig å ivareta også slike områder i planleggingen, og få forståelse for dette.

Vi følger opp arbeidet med byvekst- og byutviklingsavtale i Grenland, for å sikre ivaretagelse av krav om høy arealutnyttelse som er forutsetning for en slik avtale, samt i bypakke Tønsberg, bygdepakke Midt-Telemark og i det nylig oppstartede arbeid med bypakke Larvik.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Massehåndtering avklares i regionale og kommunale planer

I behandlingen av kommunale planer etter PBL gir vi innspill om og følger opp håndteringen av masser. Det er økt bevissthet i reguleringsplanleggingen om å forsøke å oppnå massebalanse for å unngå å måtte deponere masser andre steder.

Vi har hatt flere reguleringsplaner til behandling med formål å etablere massedeponi for ikke-forurenset jord og stein, og veiledet kommuner når det gjelder kravet om forsvarlig massehåndtering i planer. I dette arbeidet har vi rutine for kontakt mellom faggruppe plan og faggruppe forurensning i miljøavdelingen, for å følge opp og veilede på dette området.

I forbindelse med høring av regional planstrategi spilte vi inn behovet for å utarbeide regional plan for massehåndtering.

Strandsone og vassdragsforvaltning (fra kapittel 3.1.1.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med PBL § 1-8, SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, RPR for verna vassdrag og regionale planer.

Vi opplever et stort trykk og mange saker som berører strandsoneforvaltning og vassdragsforvaltning, særlig når det gjelder dispensasjonssaker i strandsonen. I 2020 ga vi ut en dispensasjonsveileder, som inneholdt særskilt veiledning av bl.a. dispensasjoner i både strandsonen langs sjø og langs vassdrag. Oppfølgingen av særlig SPR for strandsonen langs sjøen er for oss et prioritert område.

Utarbeidningen av dispensasjonsveileder med tilhørende veiledning mener vi vil føre til bedre begrunnede dispensasjonsvedtak og bedre etterlevelse av de nasjonale føringene. Vi har alt sett resultater av dispensasjonsveilederen og vår behandling av dispensasjonssaker, ved at kommunene har fått en økt forståelse for denne type saker og begrunner sakene bedre.

Vi har i dag kystsonenplan for Vestfold-delen av fylket, mens tidligere Telemark ikke har tilsvarende. Det gjør at bevisstheten av og oppfølgingen i kommuneplanens arealdel er tydeligere i de tidligere Vestfold-kommunene.

Vi vil derfor differensiere mellom disse kommunene, og mener at kommunene i tidligere Vestfold ivaretar de nasjonale føringene i betydelig grad, mens de tidligere Telemarkskommunene ivaretar disse i middels grad.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har startet opp arbeid med ny kystsonenplan for hele fylket vårt. Vi har gitt innspill til planprogrammet for dette planarbeidet, og vil bidra aktivt i dette arbeidet framover bl.a. gjennom deltakelse i prosjektgruppe.

Vår innsats mot kommunene i arbeidet med arealplaner, både i varsel- og høringsfasen, og vårt bidrag inn i utarbeidningen av ny felles kystsonenplan for hele fylket, bidrar til å tydeliggjøre nasjonal politikk på dette feltet. Dette gjelder også i dispensasjonssaker der vi har tydeliggjort vår praksis i dispensasjonsveilederen. Vi mener derfor at det er middels til stor effekt av det arbeidet vi gjør i saker etter plan- og bygningsloven på planlegging i strandsonen langs sjøen.

Når det gjelder strandsonen langs vassdrag, er det i større grad rom for kommunale vurderinger og lokal politikk, og vi har derfor mindre tydelige føring i vår tilbakemelding til arealplaner her. Det vi her krever er at kommunene legger til grunn faglige vurderinger for fastsetting av byggegrense langs vassdrag.

I saker som kan ha konsekvenser for miljøtilstanden i vannforekomster legger vi til grunn vannforskriften og den regionale vannforvaltningsplanen. I behandlingen av kommunale planer har vi rutine for kontakt mellom faggruppe plan og faggruppe vann i miljøavdelingen, og får bidrag til innspill og vurdering av planene.

Bærekraftig forvaltning fjell og utmark (fra kapittel 3.1.1.1.8.2 i TB)

Rapportere på

Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventninger og regionale planer

Vi har fokus på formidling av nasjonal politikk i behandlingen av kommunale planer etter PBL. Vi opplever likevel at de nasjonale føringene når det gjelder ivaretagelse av fjell og utmark er noe vage, selv om de er nevnt. Vi ser fram til den varslede reviderte veileder for hyttebygging, og ser også positivt på at departementet har tatt opp til vurdering om det skal utarbeidet stiltige planretningslinjer for fjellområdene.

Regionale planer for villreinområdene har langsiktige grenser for områder som er viktige for villreinens leveområde, og følges opp i kommuneplanens arealdel i de ulike kommunene (med enkelte unntak). Bit-for-bit-utbygging i villreinområdene er likevel en stor trussel for villreinen. Verken kommunale eller regionale planer har satt generelle, langsiktige grenser for fjell- og utmarksområdene. Generelt vil vi si at kommunene i liten til middels grad følger opp de nasjonale føringene for fjell og utmark.

Vi opplever som nevnt stort press og mange ønsker om hyttebygging i både utmarks- og fjellområdene, særlig opp mot grensene for villreinens leveområde. For flere av kommunene er hyttebygging og turisme en stor næring og viktig for kommunen. En langsiktig styrking og grenser for framtidig utbygging vil være en utfordring framover. Lokalisering av store hytteområder, tetthet i hytteområder og kanalisering av ferdsel vil være viktig framover,

ikke bare for villreinen, men også generelt for hensynet til allment friluftsliv, klimagassutslipp og beitebruk. Vi ser økende fokus på lys som forurensning i fjellområdene.

Landbruket legger fjell og utmark til grunn i sine vurderinger av utmarksressursene, særlig beiteareal og samla areal under gårdens ressurser. Føringerne for utmark er ikke like tydelige som for jordvern, og det er nødvendig å legge en bredere vurdering til grunn. Her kommer FNs bærekraftsmål inn, sammen med regionale villreinplaner og andre regionale planer.

Ivaretagelse av landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.1 i TB)

Rapportere på

Omdisponeringen av dyrka jord skal være under 4000 daa per år, jf. Stortingets jordvernmål 2020

Kommunene er godt kjent med nasjonale føringer for jordvern, men det varierer i hvor stor grad disse vektlegges. Vårt inntrykk er likevel en utvikling i retning av færre utbygginger på dyrka mark. I økende grad gjelder dette også for dyrkbar mark. Vi vurderer en middels grad av ivaretagelse da variasjonene er store mellom kommunene.

Vi har i 2021 fremmet flere innsigelser begrunnet i jordvern, hvorav fem innsigelser ennå ikke er løst. Disse er knyttet til to kommuneplaner og én reguleringsplan.

Tidligere års innsigelser avklart i 2021 er til 3 kommuneplaner og 1 reguleringsplan. Disse er løst i dialog eller meklings. 1 innsigelse til kommuneplan er ennå ikke løst, og kommuneplanen er vedtatt uten rettsvirkning for det aktuelle området.

Vi er opptatt av å følge opp jordvern i høringer. Dette omfatter både utbygging direkte på dyrka mark, men også planens virkning innenfor jordbruksområder vurderes nøye. Dyrkbar mark i de beste områdene får høy verdilvurdering, likeledes kulturlandskapsområder hvor jordbruket er fremtredende. Vi ser at både oppfølging og uttalelser bidrar til større oppmerksomhet i kommunene. Både råd og veiledning fra oss etterspørres av kommunene.

De fleste kommunene har rullert sine kommuneplaner de seneste årene. Dette er avgjørende for oppfølging av jordvernet. Vi har sett flere reguleringsplaner de siste årene som omdisponerer dyrka eller dyrkbar mark basert på arealdisponering i eldre kommuneplaner.

Areal ute av drift

Vi har i 2021 hatt en satsing på oppfølging av areal ute av drift i alle kommunene i fylket. Dette arbeidet er basert på arealstatistikk fra NIBIO over jordbruksareal som ikke søker om produksjonstilskudd (PT). For Vestfold og Telemark var det i overkant av 11 % av jordbruksarealet i fylket det ikke ble søkt støtte til i 2019. Basert på dette har vi utarbeidet et verktøy for å klassifisere jordbruksareal som ikke søker PT og en satsing i kommunene på å følge opp dette. Målet med arbeidet har vært å få mer kunnskap om areal som kan være ute av drift, og målrette innsatsen for å få viktige jordbruksareal tilbake i drift. Dette er ledd i mål om økt selvforsyning, jordvern, bærekraftig arealforvaltning og oppfølging av driveplikten i jordloven. Kommunenes foreløpige gjennomgang viser at mer areal holdes i hevd enn tallene viser ut fra PT-søknader. Årsakene er mange. Uansett er et viktig funn at mer beredskapsareal for matproduksjon er tilgjengelig i fylket enn først antatt.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
277.0	421.0	540.0	173.0	231.0	224.0	173.0	332.0	225.0	273.0

Systematisk folkehelsearbeid etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.11.1 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av langsiktig folkehelsearbeid i kommunenes planarbeid

Siden folkehelseloven kom i 2012 har alle kommunene blitt informert om lovkrav og forventninger til et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid i kommunen.

Fram til 2020 har tidligere Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune tilbudt kompetansehevede tiltak og stimulerende nettverk for kommunene. Fra 2020 har det sammenslåtte Vestfold og Telemark fylkeskommune videreført tilbudet med omtrent like store ressurser som tidligere.

Fylkesmannen/statsforvalteren har hele tiden deltatt i nettverket.

Folkehelseperspektivet synes å ha god forankring i kommunale saker og planer. Folkehelsebegrepet er mye brukt. I alle fall kommer dette til syne som en del av argumentasjonen og saksdiskusjoner. Det betyr likevel ikke at målet om bedre helse og trivsel har høyest prioritet. Hvilke interesser som er "vedtakenes vinner" i praktisk politikk varierer.

Folkehelsearbeid og sosiale helseforskjeller er på dagsorden i samfunnsplanleggingen. Dette er det generelle inntrykket. Men som nevnt over skal kommunene styres etter mange og ofte motstridende målsettinger. Det er dermed en krevende oppgave å kunne prioritere folkehelseperspektivet og sosial likhet når mange hensyn skal ivaretas i nye vedtak, samtidig som samfunnsorden med institusjoner, handlemåter, infrastruktur, privat sektor,

rettigheter m.m. allerede er etablert.

I spørsmålet om iverksatte tiltak fra statsforvalteren har effekt på kommunale planprosesser, hvor folkehelse og sosiale helseforskjeller er inkludert, er det vanskelig å gi et godt svar.

Siden juni 2020 har statsforvalteren informert kommunene i flere sammenhenger om fysisk aktivitet som en nasjonal interesse som skal ivaretas i samfunns- og arealplanlegging. Statens handlingsplan for fysisk aktivitet er viktig og løftes av oss fram i en rekke sammenhenger.

3.1.1.2 Understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Det har vært brukt betydelige ressurser på det kommunerettede arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket i 2021, og måloppnåelsen har vært god.

Utover at de mer "faste" kommunerettede aktivitetene i stor grad er gjennomført, så har vi hatt en særdeles omfattende understøtting av kommunenes beredskapsarbeid i samband med pandemihåndteringen. Det er opprettet en rekke ukentlige møtearenaer med kommuneledelse og diverse fagmiljø, og vi har ledet (leder) en rekke arbeidsgrupper/samarbeidsfora.

Vår aktive og støttende rolle ut mot kommunene gjennom pandemien har gitt vår beredskapsrollen en viktig legitimitet, ikke minst i forhold til administrativ og politisk ledelse, som vi har hatt en økt tilgang til og oppmerksomhet fra.

Valg av virkemidler tilpasset kommunens behov (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede virkemiddelbruken overfor kommunene innen samfunnssikkerhet og beredskap er vurdert av Statsforvalteren og tilpasset kommunenes behov.

Basert på lang erfaring, god kommunekunnskap og jevnlig dialog med de ulike målgruppene i kommunene benyttes en blanding av virkemidler, der vi har en felles kjerne av aktivitet gjennom tilsyn og øvelser i hver kommune minimum hvert 4.år (øvings- og tilsynsplan), både fordi vi vurderer at kommunene uansett ståsted har utbytte av dette, og fordi det sikrer oss en verifikasjon av status i hver kommune. Denne kjernen av aktivitet suppleres med gjennomføring av fagdager, årlig seminar for beredskapskoordinatorer og andre fagpersoner i kommunene ut fra tema, kvartalsvise varslings- og prosedyretreningsøvelser, digitale møtearenaer og tilhørende Teams-grupper, månedlige Nødnettøvelser mv. Vi er også pådriver for og deltaker i regionale kommunale beredskapsnettverk, er pådriver for og stiller i kommunale beredskapsrådsmøter og har en omfattende en-til-en dialog med beredskapskoordinatorer og andre med beredskapsoppgaver ute i kommunene - ikke minst på plansiden.

Statsforvalterens kommunebesøk og regionale dialogarenaer rettet mot kommunenes administrative og politiske ledelse er også arenaer vi benytter.

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt (fra kapittel 3.1.1.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av oppdrag 3.1.1.2.9. Statsforvalteren vurderer om helseberedskap skal inngå i tilsynet, se pkt. 3.1.1.2.1.2

Statsforvalteren har gjennomført 4 av 6 planlagte tilsyn med kommunal beredskapsplikt i 2021. To tilsyn som var planlagt mot slutten av året ble utsatt på grunn av smittesituasjonen og innføring av nye tiltak i perioden fram mot jul.

De to utsatte tilsynene gjennomføres i starten av 2022, og sammen med de 6 planlagte tilsynene i 2022, som skal gjennomføres i løpet av første halvår, så vil tilsynsplanen for perioden 2019-2022 være oppfylgt.

Felles tilsyn med beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helseberedskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet. Tilsyn med helseberedskap i kommunene skal gjennomføres som felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven, jf. [Veileder for felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap](#) fra DSB og Statens helsetilsyn.

Ut fra en risikovurdering er alle tilsyn i denne tilsynsrunden (2019-2022) planlagt gjennomført som felles tilsyn. Dette ut fra en risikovurdering, blant annet basert på funn i forrige tilsynsrunde, som tilsa svakheter (mangler) i kommunene på området helseberedskap, noe som så langt er understøttet av tilsynsfunnene.

På grunn av utsettelse på slutten av året ble det gjennomført 6 felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap i 2021.

Veiledning om samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal styrke veiledningen overfor kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder helse- og omsorgsberedskap.

Det har vært massiv veiledning av kommunene i ukentlige møter med kommuneledelsene og med kommuneoverlegene gjennom hele året med litt lavere frekvens når smittesituasjonen har vært lavere. Temaene har bl. a. vært smittevern, TISK, endringer i lov og forskrift knyttet til koronapandemien og fortolkninger av disse, koronahåndtering, helseberedskap, vaksinerings og kontinuitetsplanlegging. I tillegg har det vært omfattende utsvaring av spørsmål på telefon og mail. Det har vært ukentlige møter med vaksinasjonskoordinatorene og kommuneoverlegene om koronavaksinasjon gjennom hele året. Det har også vært veiledning og oppfølging av kommunene på influensavaksineringsprogrammet. Vi har gjennomført samordningsmøter med kommunene ved store smittetopper med deltakelse av FHI/Helsedirektoratet. Vi har deltatt i samhandlingsmøter mellom sykehus og kommuner knyttet til pandemihåndtering.

Vi laget i samarbeid med Hdir, SF Innlandet, egne kommuner og Universitetet Sør-Øst Norge et smittesporerkurs som ble nasjonalt tilgjengeliggjort på Kompetanseportalen. En database med lokale smittesporere som hadde gjennomført kurs, ble tilgjengeliggjort for kommunene i fylket.

Vi initierte en regional kartlegging av ressursene i og tilknyttet kommuneoverlegefunksjonen under pandemien høsten 2020.

Denne ble med vår bistand breddet nasjonalt senere samme høst og gjentatt nasjonalt høsten 2021 (rapport levert medio desember).

Vi har hatt egne møter med kommuner med særlig lav kommuneoverlegedekning.

Har deltatt i styringsgruppen med Hdir på legemiddelberedskap om nasjonalt mangelsenter for primærhelsetjenesten og har veiledet kommunene på legemiddelberedskap.

Statsforvalter har organisert et eget regionalt lager med smittevernutstyr.

Felles beredskapstilsyn 2021

For høsten 21 var det planlagt felles beredskapstilsyn (helse og beredskap) med 6 kommuner. Fire ble gjennomført, mens to ble utsatt til 2022 grunnet stor belastning knyttet til covid-19 håndtering.

Det var ingen avvik ved tilsyn i tre kommuner, mens det ble gitt et avvik i en kommune (Notodden) knyttet til oppdatering av helhetlig ROS-analyse.

Den pågående pandemisituasjonen fikk mye oppmerksomhet under gjennomføring av tilsynene. Inntrykket er at kommunene har håndtert beredskap knyttet til covid-19 pandemien på en god måte, spesielt TISK, gjennomføring av massevaksinasjon og kontinuitetsplanlegging. I samtlige kommuner har kommuneoverlegen vært en naturlig del av kommunens overordnede kriseledelse for å bistå med medisinsk faglig rådgiving knyttet til pandemihåndteringen. Belastningen på kommuneoverlegen har vært stor. I en av kommunene hadde kommuneoverlegen ikke fast plass i kommunens overordnede kriseledelse. Det kom en klar anbefaling fra Statsforvalteren om at kommuneoverlegen har en viktig rolle i kommunens overordnede kriseledelse fordi liv og helse er sentral i enhver krise, ikke bare i en smittesituasjon.

Det ble erkjent at planverket som kommunene hadde utarbeidet for en pandemisituasjon var lite relevant i forhold til situasjonen som oppstod med covid-19.

Samtlige kommuner viser til kvalitetssystemet for ROS analyser på virksomhetsnivå. Dette ble ikke verifisert under tilsynet, men vil etterspørres i fremtidige tilsyn.

Beredskapsplanene for miljørettet helsevern fremstår generiske/interkommunale og dermed for lite tilpasset lokale forhold. Planene er heller ikke underbygget av en kommunespesifikk ROS analyse som er en forutsetning for enhver beredskapsplan. Mangler ved beredskapsplan er en gjennomgående utfordring for kommunene som Statsforvalteren har til hensikt å følge opp med en fagdag høsten 2022, når tilsynsrunden er gjennomført.

Gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene

År	Totalt antall kommuner i embetet	Antall gjennomførte øvelser for kommunens kriseorganisasjon	Overordnet øvingsmål
2019	23	6	Kommunens kriseledelse skal bli bedre i stand til å takle uønskede hendelser
2020	23	2	Kommunens kriseledelse skal bli bedre i stand til å takle uønskede hendelser
2021	23	21	Teste og bli kjent med planverk for atomberedskapshendelser

I 2020 ble øvelsene avbrutt av pandemien. I 2021 øvde vi 21 kommuner gjennom ei økt som oppladning til øvelse for ABU.

Egenberedskap (fra kapittel 3.1.1.2.3.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i 2021 bidra til at kommunene arbeider for styrket egenberedskap hos innbyggerne gjennom lokale tiltak og oppfølging av *Egenberedskapskampanjen* fra DSB.

I 2021 ble kommunene informert om kampanjen og tilgjengelig materiell, samt fulgt opp ift. hvilke planer de hadde for lokale tiltak/arrangement.

Det ble også i 2021 inngått avtale om gjennomføring av et studentprosjekt (bachelorstudenter i visuell kommunikasjon ved USN) for bruk i kommunene ifm kampanjen neste høst.

Oppdraget i korte trekk:

lage en informasjonskampanje – eller elementer til en

informasjonskampanje – som kommunene kan bruke i sin gjennomføring av Egenberedskapsuka 2022.

Øvelse for kommunens kriseorganisasjon (fra kapittel 3.1.1.2.4.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal i løpet av 2019- 2022 gjennomføre øvelse for alle kommuners kriseorganisasjon.

Øvingsplanen vår ble avbrutt av pandemien i 2020, med 2 av 6 planlagte kommuneøvelser gjennomført. For 2021 gjennomførte vi en øvelse over ei økt der 21 av 23 kommuner deltok. For 2022 er planen å gjennomføre en samtidig heldags fagdags/øvelse for alle kommunene med tema bortfall av ekom. Øvelsen er tenkt gjennomført digitalt med lokale øvingsledere (tentativt fra Sivilforsvaret/Heimevernet/FORF) i alle de kommunale kriseledelsene.

Understøtte arbeid med ROS-analyser og beredskapsplaner på lokalt nivå (fra kapittel 3.1.1.2.4.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal understøtte arbeidet med ROS-analyser og beredskapsplaner på lokalt nivå, med særlig vekt på forbedre samhandling i krisehåndteringen mellom helseforetak - kommune, og kommunenes evne til å omlegge tjenester og kapasiteter til ekstraordinære behov. TISK-øvelser er den del av dette.

Beredskapsplanene har vært gjennomgått i felles beredskapstilsyn beredskap og helse. Det har gjennom hele året vært møter mellom statsforvalter og sykehus vedrørende samhandling og pandemihåndtering. Kommunene har hatt jevnlig møter med fagdirektør på sykehusene, ukentlig ved stor høy smitte. I tillegg har fagdirektørene på sykehusene deltatt i våre kommunelegemøter, disse har vært gjennomført ukentlig ved høy smitte. Vi vurderer at samhandlingen mellom sykehus og kommuner har vært god. Kommunene og sykehusene har løst utfordringer i fellesskap og avhjulpet hverandre ved mangler, rent bortsett fra i starten av pandemien da det var mangel på smittevernustyr. Det har vært tett samhandling rundt utskrivningsklare pasienter, og både sykehus og kommuner oppfatter at de har et felles ansvar ved kapasitetsproblemer knyttet til pandemihåndteringen. Det har vært diskutert at et sykehus kan avgi en sykehusavdeling slik at denne kan driftes for utskrivningsklare pasienter, eventuelt med tilskudd av helsepersonell fra sykehus. Det har vært interkommunalt samarbeid for å drive felles covid-avdelinger, og nabokommune har dekket opp kommunelegeansvaret i nabokommune når stilling har stått ledig. Kommunene har arbeidet intenst for å omlegge drift, omplassere egne tilsatte, rekruttere nye arbeidstakere og pensjonister, oppskalere smittesporing ved behov, utdanne nye smittesporere og omlegging av drift for å kunne møte utfordringene.

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Kommunene følger i all hovedsak opp plan- og bygningsloven i forhold til prosess og saksbehandling. Vi prioriterer å gi innspill i varselfasen, med mål om å være tidlig og tydelig. Vi har også prioritert overordnet plan, dvs. kommuneplanens samfunns- og arealdel, ut fra at kommuneplanen skal gi forutsigbarhet.

Vi ser likevel at det er forskjeller mellom kommunene i fylket når vi ser på hvordan prosesser og saksbehandling er ivarettatt. I hovedsak mener vi dette er er grunnnet manglende kompetanse og kapasitet på planområdet, noe som kan gi utfordringer i forhold til prosess og saksbehandling.

For flere kommuner har vi opplevd at kommuneplanens arealdel kommer på høring i flere runder, med endringer. Det er da utfordrende å ivareta krav om konsekvensutredning både for enkeltområder som kommer inn fra sidelinjen, men også for planen som helhet. Også krav til metodikk i konsekvensutredninger kan gi utfordringer.

Dialog med kommunene om (fasene i) plansystemet (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner og fylkeskommuner har vedtatt en planstrategi

I løpet av 2020 og 2021 har vi hatt alle fylkets 23 planstrategier til uttalelse. Det vil si at alle kommunene har utarbeidet planstrategi. Vi har likevel ikke fått

tilsendt vedtatt planstrategi fra alle kommunene. Vi går likevel ut fra at kommunene i betydelig grad også har vedtatt sin planstrategi.

Forslag til planstrategier som vi har mottatt på høring har hatt høy prioritet. Hele embetet og alle fagavdelingene samt staben involveres i utarbeiding av tilbakemelding til kommunene, for å få best mulig og helhetlig tilbakemelding.

Vi opplever at kommunene har stor bevissthet om kravet om og nytten av å utarbeide planstrategi.

Vårt forbedringspotensial er å være en enda sterkere pådriver i arbeidet med planstrategi i kommunene.

Fylkeskommunen har vedtatt sin regionale planstrategi, der vi har gitt innspill. Fylkeskommunen har i sitt arbeid med planstrategien hatt dialog med kommunene, og på den måten også satt fokus på planstrategi som verktøy.

Klager over reguleringsplan (fra kapittel 3.1.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

God og rask klagesaksbehandling

Situasjonen for klager på reguleringsplan har vært god i 2021. Vi behandlet 46 saker hvorav 1 vedtak ble opphevet. 42 av 46 saker var innenfor 12-ukersfristen og gjennomsnittlig saksbehandlingstid for plansaker gikk ned fra 92 dager i 2020 til 54 dager i 2021. Antall behandlede saker har holdt seg stabilt. 45 saker behandlet i 2020, 46 behandlet i 2021.

Vi har hatt en relativt stabil bemanningssituasjon i 2021. Reguleringsplaner er blitt behandlet av enkelte medarbeidere med lang erfaring og gitt prioritet.

Ved inngangen til 2022 mister vi to medarbeidere med lang erfaring. Vi må derfor forbedre intern plankompetanse med kompetansehevede tiltak slik at flere blir gode på å behandle plansaker.

Vi har god mal for behandling av plansaker og kommunene har fått dokumentsjekkliste for oversendelse til oss. Klagesakene er i hovedsak greit behandlet og forberedt av kommunene. I noen tilfeller har vi måttet innhente manglende dokumenter og bedt kommunen om å supplere sine vurderinger.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Kommunale planer har juridisk gyldige bestemmelser og plankart

Vår tilbakemelding gjelder kommuneplaner.

Kommuneplanens arealdel er relativt forskjellige i de ulike kommunene. Noen kommuner har hatt et visst samarbeid på kommuneplannivå om enkelte typer bestemmelser slik som plankrav/unntak fra plankrav og motstridsbestemmelser.

I hovedsak inneholder kommuneplanene tydelige bestemmelser, men med innslag av utpreget skjønnsmessige bestemmelser som ofte kan vise seg vanskelige å praktisere i byggesakene. Kommunene har ikke alltid et bevisst forhold til ordlyden i bestemmelsene og den betydningen planbestemmelsene får for konkrete tiltak. Mange kommuner har likevel retningslinjer som bidrar til å kaste lys over innholdet.

Videre opplever vi at kommunen ikke alltid er bevisste nok når de fastsetter motstridsbestemmelser. Årsaken kan være at de ikke har god nok oversikt over innholdet i eldre reguleringsplaner. Dette kan føre til uønskede resultater i den enkelte byggesak og øke behovet for dispensasjoner. I noen kommuner er det lenge siden siste rullering av kommuneplanen.

Vi har sett noen få eksempler på ugyldige kommuneplanbestemmelser.

Samlet sett mener vi at kommunene våre har kommuneplaner av god til middels god kvalitet.

Vi gjennomgår forslag til bestemmelser til kommuneplaner når de er på offentlig ettersyn. Vi opplever at tilbakemeldingene våre øker kvaliteten på bestemmelsene. Vi gir også generell veiledning til kommunene på forespørsel og vi mener det er med på å hindre vedtakelse av ugyldige/uheldige bestemmelser.

Vi kan med fordel øke vår planjuridiske kompetanse. Vi finner det likevel noe uklart hvilke forventninger som stilles til vår veiledning av kommunene når det gjelder den juridiske kvaliteten på planer. Vi må vurdere vår kapasitet og prioriteringer opp mot andre pålagte oppgaver.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Konsekvensutredningsforskriften er fulgt opp

KU-forskriften med veiledere er generelt godt kjent i kommunene. Oppfølging av utredningskravene blir i middels grad fulgt opp i planleggingen. Vi skiller her mellom utredninger som gjøres i forbindelse med utarbeiding av kommuneplanens arealdel, og for reguleringsplaner der det er krav om

konsekvensutredning.

Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel gjøres på et overordnet nivå, der det skal gjøres utredning av konsekvensene både for hvert enkeltområde men også for planen som helhet. Det er utfordrende å få kommunene til å foreta nærmere utredninger der det ikke foreligger god nok kunnskap, eksempelvis for naturmangfold, noe som i noen tilfeller fører til innsigelser og nye høringsrunder. Kommunene har ønske om å utsette utredninger til reguleringsplannivå, noe som er uheldig og gir lite forutsigbarhet for om et område kan bygges ut.

Når det gjelder konsekvensutredning av reguleringsplaner, som i stor grad blir utarbeidet av private planleggere, har vi i noen tilfeller sett at konsulentfirmaer ikke har hatt god nok kunnskap om krav til metode. Vi har derfor skjerpet inn vår tilbakemelding til planprogram på høring for å tydeliggjøre dette.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven med forskrifter. NAV-kontor som har hatt behov for tilpasset opplæring, har fått det, og enkeltkommuner er fulgt opp der det har blitt avdekket behov for særskilt oppfølging for å utbedre praksis. Vår vurdering er at opplæringstiltakene vi har gjennomført i 2021 har bidratt til økt kunnskap om sosialtjenesteloven.

Vi har i stor grad gjennomført opplæringen på Teams. Vi har i tillegg gjennomført flere fysiske fagsamlinger, blant annet om kvalifiseringsprogrammet, økonomisk rådgivning og tilskudd.

Opplæringen har vært målrettet og tilpasset behovet til NAV-kontorene. Delmål og resultatmål anses som oppnådd.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter, herunder innføring av plikt til norskopplæring. Det skal legges særlig vekt på individuelle vurderinger knyttet til de sosiale tjenestene.

I 2021 har vi gjennomført kompetansetiltak i ulike former for å kunne tilpasse ulike behov. Mye av opplæringen har blitt gjennomført digitalt, men vi har også arrangert fysiske fagdager med gruppearbeid og erfaringsutveksling.

Alle NAV-kontorene i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter, herunder plikt til norskopplæring. Individuelle vurderinger har vært tema for en egen opplæring på Teams. I tillegg har individuelle vurderinger vært en naturlig del av alle opplæringsaktivitetene våre.

NAV-kontorene har ofte de samme utfordringene i praktisering av regelverket om de sosiale tjenestene. Mange av opplæringsaktivitetene som er beskrevet under rapporteringen til punkt 3.1.2.1.1.2 i TB, om opplæring til NAV-kontor som vurderes å ha særskilte utfordringer, har derfor vært tilbudt alle NAV-kontorene.

Alle NAV-kontorene har fått tilbud om opplæring i kvalifiseringsprogrammet. Opplæringen har vært tilpasset hvert enkelt kontor og er beskrevet i eget rapporteringspunkt knyttet til TB punkt 7.3.1.1.

Tilbud til alle NAV-kontorene om opplæring i økonomisk rådgivning er beskrevet i eget rapporteringspunkt knyttet til TB punkt 7.3.1.6.

Alle NAV-kontorene som har fått tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV, har deltatt på vår tilskuddskonferanse. Prosjektene ble presentert, og det ble tilrettelagt for erfaringsutveksling. Alle tilskuddskommunene har også fått tilbud om å delta i digital opplæring om prosjektledelse.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	17	17

NAV kontor med lav kunnskap tilbys opplæring (fra kapittel 3.1.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

NAV-kontor som vurderes å ha særskilte utfordringer i forståelsen av sosialtjenesteloven og hvordan den skal praktiseres, eller forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i sosialtjenesteloven, har fått tilbud om tilpasset opplæring.

Vi får kjennskap til NAV-kontor med behov for tilpasset opplæring i lovforståelse gjennom direkte forespørsler fra kontorene, gjennom behandling av klagesaker, tilsyn og ved henvendelser vi mottar fra ansatte ved NAV-kontorene og fra brukere. Innholdet i opplæringen vi har tilbudt og deltatt i, har vært ut fra områder hvor vi ser det er mangler i lovforståelsen.

Form på opplæringen: Vi har tilbudt og gjennomført opplæringen ved bruk av Teams og ved fysiske samlinger. Vi har også laget egne skriv til bruk for NAV-kontorene på fagområder hvor vi ser det er særskilte utfordringer i lovforståelsen. Disse skriven har blitt gjennomgått i egne opplæringer på Teams for alle NAV-kontorene.

I samarbeid med NAV Vestfold og Telemark har vi bidratt med opplæring på Teams i deres opplæringstilbud, Fagdrypp. Vi har også deltatt med opplæring på Ny i NAV.

Omfang og innhold: Vi har hatt fire opplæringer på Teams for alle NAV-kontorene, med følgende temaer: Innføring av plikt til norskopplæring og generelt om vilkår, individuelle vurderinger, klagesaksbehandling og behandling av krav om refusjon etter sosialtjenesteloven. Vi har også invitert NAV-kontorene til å sende oss spørsmål og problemstillinger, som vi har tatt for oss på Teams i en såkalt spørretime. Det har vært ca. 130 deltakere på hver av opplæringene.

Vi har bidratt i opplæringen Ny i NAV tre ganger i 2021. Der har vi benyttet anledningen til å få fram viktigheten av at alle ansatte ved NAV-kontoret kjenner til innholdet i tjenesten opplysning, råd og veiledning, og at NAV-kontoret har ansvar for å tilby denne tjenesten.

Vi har arrangert to samlinger for NAV-ledere, hvor det ved den siste samlingen også var invitert avdelingsledere for de sosiale tjenestene. Den ene samlingen var på Teams og den andre var fysisk. På samlingene deltok alle NAV-kontorene. Samlingene har blant annet tatt for seg temaer i sosialtjenesteloven og forvaltningsloven hvor vi ser at NAV-kontorenes praksis ikke er riktig.

NAV-kontorene i fylket arrangerte en to-dagers samling for alle ansatte som godkjenner vedtak etter sosialtjenesteloven. Vi deltok på samlingen med opplæring i temaer som NAV-kontorene selv opplever som vanskelige. Dette var temaer som sammenfaller med det vi har registrert behov for opplæring i. Vi presenterte også temaer vi har sett i vår behandling av klagesaker som NAV-kontorene trenger å forbedre seg i.

Oppfølging av kommuner (fra kapittel 3.1.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har systematisk fulgt opp kommuner der det gjennom tilsyn eller klagesaksbehandling er avdekket behov for særskilt oppfølging for å utbedre praksis i samsvar med sosialtjenestelovens formål. Oppfølgingen kan gis gjennom råd og veiledning og annen kompetanseheving

Vi skriver fortløpende ned forhold vi ser i vår behandling av klagesaker fra NAV-kontorene som det kan være grunn til å følge opp. Vi skriver også ned forhold vi blir gjort kjent med på annen måte, først og fremst ved henvendelser fra NAV-brukere og noe gjennom media. Mange av forholdene vi registrerer, finner vi igjen i flere NAV-kontor. Vi har derfor valgt temaer ut fra dette til felles opplæringsaktiviteter, og til egne veiledingsskriv til bruk for saksbehandlere på NAV-kontorene. Aktuelle temaer for forbedringer, er også presentert i møter vi har hatt med NAV-ledere og samling med saksbehandlere som godkjenner vedtak etter sosialtjenesteloven.

Vi opprettet én tilsynssak i 2021, hvor tema var tildeling av midlertidig botilbud. Det ble konkludert med at lovens krav ikke var fulgt i den konkrete saken, og at NAV-kontorets rutiner for å sikre riktig tildeling av midlertidig botilbud ikke var tilfredsstillende. Saken ble fulgt opp i tråd med prosedyre for tilsynssaker, utarbeidet av Helsetilsynet. Det ble gitt veiledning til NAV-kontoret.

Det ble arrangerte et møte med et NAV-kontor som er et felles NAV-kontor for seks kommuner. Tema var både forhold som NAV-kontoret var usikker på håndteringen av, og forhold vi hadde merket oss som aktuelle å følge opp.

I klagesaker, hvor vi har sett mindre alvorlige forhold, har vi gitt veiledning til saksbehandlere/teamledere på telefon om saksbehandlingen. Dette har vært veiledning som ikke har vært egnet for å ta inn i vår behandling av klagesaken. Vi har også gitt skriftlig veiledning i brev til NAV-kontor om saksbehandlingen, med tilbud om å gå gjennom vår tilbakemelding i et møte på Teams.

Vi finner at en av de viktigste utfordringene ved NAV-kontorenes forvaltning av sosiale tjenester, er at kommunen ikke sørger for at ansatte ved NAV-kontoret har tilstrekkelig kompetanse om lovens tjenester og hvordan disse skal forvaltes.

Vi registrerer at tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene er en utfordring. Tjenestemottakers mulighet til å få kontakt med sitt lokale NAV-kontor, når vedkommende selv har behov for det, er begrenset. Hovedregelen er at alle samtaler med ansatte med ansvar for de sosiale tjenestene, skal være avtalt på forhånd. Det er stor variasjon i tilbudet om drop-in, og hva slags tjenester som er tilgjengelige i en begrenset åpningstid hvor publikumsmottaket er betjent.

Ofte oppnår ikke tjenestemottaker telefonkontakt med det lokale NAV-kontoret via NAV Kontaktsenter. Mange NAV-kontor er ikke kjent med Kanalstrategien ikke gjelder for de sosiale tjenestene. I sum er det flere hindre som reduserer tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene.

3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Flere av de kommunale helse- og omsorgstjenestene har vært under et stort press på grunn av koronasituasjonen, og det er knyttet spørsmål til om dette vil få konsekvenser for rekruttering av personell videre. Enkelte kommuner har, også før pandemien, rapportert om at de sliter med å rekruttere og beholde høgskoleutdannet helsepersonell til deler av sine tjenester. Dette gjelder spesielt leger, sykepleiere og vernepleiere. Enkelte små kommuner er særlig bekymret fordi den eldre andelen av befolkningen øker fremover, og de ser samtidig at en stor andel av helsepersonell nærmer seg pensjonsalder. Nyrekruttering og utdanning av personell vil derfor forbli et viktig satsningsområde fremover for flere av våre kommuner.

I følge ressursportalen.no har det vært en jevn økning av årsverk og sysselsetting innen helse- og omsorgstjenesten i kommunene de siste årene, når man ser fylket under ett. Selv om vi ikke har tilgjengelig oppdaterte tall for 2021 enda, antar vi at denne veksten har fortsatt. Det har i 2021 vært stor

søknad om tilskudd til kompetanseheving, men vi ser at mange har søkt midler overført, grunnet pandemien.

Arbeidet med å etablere heltidskultur har vært et viktig satsningsområde for flere kommuner, og enkelte har etablert prosjekt for å legge om sin bemanningsplan (eks. Midt-Telemark). Opprettelse av stillinger med fastlønn for leger har bidratt til å fremme rekrutteringen i enkelte småkommuner.

Pandemien har bidratt til at kommunene fått fart på utviklingen av velferdsteknologiske løsninger, og økt bruk av konsultasjon over video og telefon. Dette har frigjort ressurser og kapasitet, og bidratt til at flere pasienter har kunnet bli ivaretatt, til tross for utfordringer i bemanningen. Slike løsninger er uvurderlige, spesielt i kommuner med få ressurser og store avstander, og i situasjoner med smitte/karantene. Flere av våre kommuner har kommet langt når det gjelder å ta i bruk teknologiske løsninger, ikke bare i oppfølgingen av pasienter, men også for å kvalitetssikre sin intern-opplæring. Enkelte kommuner har i samarbeid med USHT tatt i bruk VR-teknologi for å kvalitetssikre opplæring av personell (Eks. Midt-Telemark).

Kommunene i fylket har i stor grad benyttet seg av tilskuddet til midlertidig styrking av eksisterende behandlingstilbud innen rus og psykiatri. Tilbakemeldingene var at disse midlene kom i rett tid, og møtte et reelt behov for å øke tilgjengelighet og kapasitet i tjenestene i kommunene.

Når det gjelder pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring, så er det vårt inntrykk at mange kommuner har et kontinuerlig fokus på dette. Tilsyn og tilsynssaker viser samtidig relativt ofte at kommunene har mangler i sin internkontroll og ledelse, så dette må fortsatt være et fokus fremover.

Vi har informert om Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring 2019-2023 og Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring på to konferanser for kommunene allerede, men vi vil orientere om dette i flere ulike sammenhenger, også fremover. Vi har også informert om Trygghetsstandarder i sykehjem på våre hjemmesider. Vi vurderer at det er viktig å følge opp kommunene når det gjelder kvalitetsarbeid og ledelse, og vil ha økt fokus på styring og ledelse også i vår tilsynsaksbehandling framover.

Gjennom vår kartlegging av hvordan kommunene arbeider for å forebygge vold og overgrep i sykehjem (våren 2021), ble det klart at mange kommuner har fokus på pasientsikkerhet. Kommunene rapporterte om at de anvender avvik til læring i organisasjonen, og mange har også satt etisk refleksjon og opplæring av ansatte i system. Flere kommuner meldte om at de gjennomførte regelmessige risikovurderinger og bruker- og pårørendeundersøkelser. Flere kommuner har implementert tavlemøter, og tatt i bruk spesifikke faglige metoder og verktøy som vil styrke kvaliteten og bedre pasientsikkerheten i sykehjem. Kommunene har meldt tilbake at de ønsker mer kompetanse og opplæring, og bedre verktøy til å kunne fange opp vold, forsømmelser og overgrep på sykehjem.

For å øke pasientsikkerheten i tjenestene vurderer vi at de aller viktigste tiltakene er god ledelse og økt kompetanse hos de ansatte. Omfanget av e-læringskurs har økt betydelig, og kvaliteten på disse blir samtidig stadig bedre og bedre. Disse kursene er lett tilgjengelige, og gjør det mulig for personer i mindre stillinger å kunne gjennomføre. Kompetansebroen.no er en digital plattform som er tatt i bruk i opptaksområdet for Sykehuset i Vestfold HF, har gjort tilgjengelig svært mange kurs og opplæringsvideoer. Kort vei til kompetanse er avgjørende for å sikre god kvalitet i de kommunale tjenestene. Vi ser et stort behov videre for fortsatt kompetanseheving i sykehjem, og i tjenester til personer med utviklingshemming. Det utgjør en betydelig risiko at det i tjenestene til de mest sårbare brukerne ofte er mange ufaglærte, og personell med begrensede norskkunnskaper.

USHTene i fylket har hatt en sentral rolle i implementering og spredning av pasientsikkerhets-programmet/ I trygge hender. De har fått opplæring i forbedringsarbeid, og er en viktig støtte for kommunene i dette arbeidet, bl.a. gjennom læringsnettverk for ulike innsatsområder som omfatter pasientsikkerhet, som f.eks. ernæring, tannhelse, observasjonskompetanse, smertelindring, osv. De arrangerer også fagdager og ulike kurs, blant annet i smittevern og riktig bruk av antibiotika i sykehjem, i tillegg til ABC-opplæringen. Kommunene kan selv kontakte dem for å få bistand. Vårt inntrykk er at mange kommuner benytter seg av deres tilbud.

Gjennom kompetanse- og innovasjonstilskuddet har flere kommuner søkt om tilskudd til kvalitetsforbedring og utvikling av sine tjenester. Til tross for at tilskuddssummene ikke er så store, er det mye godt utviklingsarbeid på gang.

I Telemark har det fra 2016 vært drevet et viktig samarbeidsprosjekt mellom kommunene og Sykehuset Telemark HF. I prosjektet «Akuttkjedeprojektet i Telemark» er det utviklet enkle verktøy for kartlegging og observasjon av pasienter som er aktuelle for innlegging i sykehus, noe som har hevet kompetanse hos tilsatte og bidratt til å styrke den akutte helsetjenesten. Det er laget et flytskjema for fjorten akutte pasientforløp som følger pasienten gjennom hele forløpet. Vi har vurdert det som svært viktig kompetanseheving, og har derfor bidratt med noe av kompetanse- og innovasjonsmidlene til dette. Prosjektet fikk i 2021 en av Helse Sør-Øst sine forbedringspriser.

Bistand til kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgso (fra kapittel 3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Nesten alle kommunene i Vestfold og Telemark har en demografisk utvikling hvor en stadig økning i andel eldre skaper press på hele- og omsorgssektoren når det gjelder kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Slik vi vurderer det, er kommunene opptatt av og mange arbeider systematisk med både rekruttering av nytt helsepersonell og kompetanseheving av ansatte som allerede er i tjenestene. Samtidig er det kommuner som mangler kompetanseplan, og som ikke har synliggjort godt nok kompetanse- og rekrutteringsutfordringer i sine ulike plandokument. Mange av kommunene løser fortsatt utfordringene fortløpende med mer kortsiktige tiltak uten å planlegge mer langsiktig.

Leve hele livet-reformen har vært viktig for å bevisstgjøre og skape innsikt i utfordringer vi står overfor i de kommende årene, både i fylket og i den enkelte kommune. Gjennom arbeidet med Leve hele livet har vi arrangert flere samlinger hvor vi har presentert utfordringsbildet i stort, samt presentert

ulike verktøy og ressurser som kommunene kan benytte seg for å skaffe oversikt over utviklingen og planlegge tiltak for å møte utfordringene. Kommunene har også fått tilbud om individuell støtte til planarbeidet. De fleste kommunene har lagt planer og iverksatt tiltak innenfor reformens hovedområder med utgangspunkt i lokale behov og forutsetninger, men ikke alle har forankret planene i kommunestyret ved årsskiftet 2021/22. Det er ventet at de siste kommunene forankrer planene innen utgangen av mars 2022. I kommunenes planer for Leve hele livet er kompetanse og kvalitet vektlagt i større grad enn rekruttering. Bærekraft og demograf utfordringene ses i sammenheng i mange av kommuneplanene.

3.1.1.6 Andre oppdrag

Forebygging av selvmord

Pandemien gjorde det nødvendig å omprioritere ressurser . Vi har derfor ikke utført dette arbeidet i 2021.

Samarbeidsrutine ved behov for faglig bistand i kommunene

I region sør er det etablert systematisk samarbeidsrutine for faglig bistand til kommunene – «Samarbeid Sør».

Nasjonal overdosestrategi 2019-2022

Pandemien gjorde det nødvendig å omprioritere ressurser . Vi har derfor ikke utført dette arbeidet i 2021.

Nasjonal handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029

Statsforvalteren formidlet regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet både til kommuner, fylkeskommunen og andre samarbeidspartnere.

Fysisk aktivitet formidles bl.a. i planuttalelser, som en nasjonal interesse som skal ivaretas i samfunns- og arealplanlegging.

Statsforvalteren vektlegger gå- og aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer, herunder ivaretagelse av områder som er under press, for eksempel lekeområder, natur- og friluftsområder, parker, grøntområder, stier og løyper der folk bor.

3.1.1.7 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Økosystemene i regionen har vært utsatt for menneskelig påvirkning

gjennom lang tid. Den største utfordringen for det biologiske mangfoldet er tap av leveområder. I Vestfold og Telemark er det et veldig arealpress langs kystsona, og til dels i høyfjellet. Dette fører til fragmentering og tap av leveområder for enkelte arter. Vi har fokus på en langsiktig og bærekraftig planlegging av arealbruken i fylket, og mener det vil være avgjørende for å unngå framtidig tap av biologisk mangfold.

Gjennom vårt arbeid med vannforskriften, og tiltak for å opplyse om/behandle søknader etter "forskrift om fysiske tiltak i vassdrag" og kravet om kantvegetasjon til vassdrag (vrl §11), mener vi at vi bidrar til en positiv effekt på økosystemtjenester tilknyttet vassdrag.

Kommuner og sektorene er i stand til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen (fra kapittel 3.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene og sektorene bruker kartleggingsdata innhentet i økologisk grunnkartsatsning til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen.

Måloppnåelse: god. Gjennom høringsinnspill av saker etter plan- og bygningsloven minner Statsforvalteren om aktuelle deler av det økologiske grunnkartet, og at disse bør legges til grunn i saksbehandlingen.

Effekt: vi antar at våre rutiner ifbm veiledning bidrar til økt forutsigbarhet i planprosessene, og at økosystemene ivaretas i større grad enn dersom tiltaket ikke hadde vært utført.

Forbedret tilstand i vannforekomstene (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand i vannforekomstene

Vi vurderer at vår innsats gjennom forvaltningsarbeid og innspill i arealplanleggingen har medvirket til at tilstanden i vannforekomster ikke har blitt forverret, men i noen grad forbedret. Arbeidet har også bidratt til bærekraftsmål 6 Rent vann og 14 Livet i havet.

Status for fylket er at om lag 77 % av vannforekomstene har god eller svært god økologisk tilstand. Kystvannforekomstene skiller seg ut, med store areal i moderat tilstand. For kjemisk tilstand er det fremdeles kunnskapsmangel og det mangler data i over 90% av vannforekomstene. Det er dermed vanskelig å gi en fullstendig vurdering av om tilstanden til vannforekomstene i fylket er forbedret, men vi vurderer at måloppnåelsen samlet sett er middels.

Vi har hatt god dialog med Vannregionmyndigheten (VRM) og Vannområdene (VO) i forbindelse med rulleringen av de regionale vannforvaltningsplanene for 2022-2027. Både Miljø- og Landbruksavdelingen har bidratt betydelig til de ulike plandokument, og oppdatert tiltak der Statsforvalteren er sektormyndighet. Det kom ikke innspill i høringen som førte til endringer i tiltakspakker eller tekst om jordbruket i tiltaksprogrammet.

Vi deltok i forbedrende aktiviteter knyttet til planlegging av arbeid med tiltaksplanen for Oslofjorden, og har samarbeidet med Miljødirektoratet om deltakelse i prosjektplanen for Oslofjorden i 2022. Miljøavdelingen deltok i møter i Oslofjordrådet i 2021. Landbruksavdelingen har holdt innlegg om de planlagte tiltakene i jordbruket på "Færderseminaret" med tema Oslofjorden i november 2021. Tiltakspakkene for jordbruket som er laget for Vestfold og Nedre del av Telemark skal bidra med å avlaste fjorden.

Kunnskapsgrunnlaget i vannforvaltninga i fylket er godt oppdatert.

Vi oppdaterer databasen "Vann-nett" når nye data er lagt inn i databasen "Vannmiljø" for et betydelig antall vannforekomster og målestasjoner. Arbeidet utføres i egen regi og i samarbeid med vannområdene, samt Fagrådet for Ytre Oslofjord, industri og andre. Det gjøres oppdateringer av tilstand og påvirkninger i alle vannforekomster i Vann-nett.

Vi har gjennomført kalking i ca. 320 Vannforekomster i 2021. Det er også tatt vannprøver for analyser i samarbeid med lag og foreninger.

Det er også gjennomført biologisk overvåking i kalka vassdrag.

Hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet (fra kapittel 3.1.4.1.3.1 i TB)

Rapportere på

God innsats for å hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet

En vurdering av den samlede effekten av gjennomførte tiltak i 2021, og hvordan dette har bidratt til måloppnåelse.

Problemet med fremmede arter er svært stort, og vi har begrenset med kapasitet til å sette i gang nye prosjekter selv. Vi prioriterer prosjekter i truede naturtyper eller der det er risiko for spredning inn i verneområder og vi følger artsrioriteringene utarbeidet i forbindelse med regjeringens tiltaksplan. Siden prosjektene må følges opp over flere år er det få nye prosjekter som blir satt i gang, men vi begynner å se god effekt av bekjempelsestiltakene i de områdene hvor vi har holdt på i noen år. På grunn av størrelsen på problemet er effekten av den innsatsen vi gjør for å hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet begrenset, men det har en effekt i de spesifikke områdene hvor vi har satt i gang tiltak. Samarbeidet med kommunene fører også til en større effekt og økt måloppnåelse.

Pukkellaks: Det ble registrert 130 pukkellaks i den nye Mølletrappa i Skien i 2021, til sammenligning ble det bare registrert 10 i 2019. Vi ønsker i samarbeid med Grenland sportsfiskere og Skienselva Elveeierlag å anrette et fangstammer i Mølletrappa i 2022 og har søkt midler til dette gjennom behovsinmeldingen. Et fangstammer kan være et virkningsfullt tiltak for å hindre pukkellaks i å etablere seg vassdraget.

Er det andre tiltak/aktiviteter enn de som har fått tildelt midler som er gjennomført, som har bidratt til måloppnåelse?

Vi bruker handlingsplanen mot fremmede arter i Vestfold og Telemark aktivt ved veiledning av kommunene, og blant tiltakene som er foreslått i denne er kommunens mulighet til å legge inn krav om kartlegging/tiltak mot fremmede arter i reguleringsplaner. Vi har nylig sett eksempler på at slike krav har blitt brukt i reguleringsplaner og stimulerer til at flere kommuner vil begynne å legge inn liknende krav, og på den måten bidra til økt måloppnåelse.

Vi har videre delt informasjonskampanjen om hagevettreglene på våre nettsider og ser at dette er informasjon som blir lest. Vi ønsker at det blir lagd mer informasjonsmateriell som vi kan bruke for å informere innbyggerne i fylket om problemet med fremmede arter.

Hvordan samarbeid med andre aktører (kommuner, andre sektorer, frivillige organisasjoner etc.) har bidratt til måloppnåelse, og en vurdering av hvordan samarbeidet fungerer.

For å få mer effekt av pengene vi får tildelt prøver vi å få kommunene til å utføre egne prosjekter, både for å få satt i gang mer bekjempelse, men også for å spre kunnskapen og oppmerksomheten rundt fremmedartsproblematikken. Samarbeidet med kommunene går bra, i år var det 8 kommuner som meldte inn prosjekter, og 7 som gjennomførte disse (en hadde ikke kapasitet). Noen av prosjektene har vært utført over flere år og vi begynner å se effekten av tiltakene ved at forekomstene er reduserte eller helt borte.

Vi har tidligere arrangert kompetansesamlinger for kommunene på fremmede arter, men i 2021 hadde vi dessverre ikke kapasitet til å gjennomføre dette. Kompetansesamlinger er etterspurt og er en effektiv måte å spre kunnskap på – så vi planlegger å arrangere en ny samling i 2022.

Det er noen utfordringer når det gjelder prioritering av arter og lokaliteter for bekjempelse. Kommunene har mye oppmerksomhet på kjente arter som for eksempel parkslirekne og ønsker ofte å bekjempe disse på kommunal grunn, gjerne i friluftsområder, i parker eller langs veier/stier. Det er i noen tilfeller begrenset med kunnskap om truede naturtyper og vi opplever at det kan være vanskelig å få kommunene til å prioritere lokaliteter og arter utfra retningslinjene til Miljødirektoratet. Kommunene melder også om begrenset med politisk vilje til å utføre oppgaver som ikke er lovpålagte og arbeidet med fremmede arter blir derfor ikke prioritert.

3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres

Vi kjenner ikke til at noen arter eller naturtyper er utryddet i Vestfold og Telemark i løpet av 2021.

For de fleste truede og nær truede arter og naturtyper er det begrenset konkret kunnskap om bestandsutviklingen i Vestfold og Telemark i løpet av 2021.

Arealendringer blant annet som følge av store samferdselsprosjekter som har vært i planprosess og har fått godkjent reguleringsplan i løpet av 2021, vil føre til bestandsnedgang for høyt rødlistede arter og naturtyper. Dette gjelder bl.a. E134 gjennom Notodden kommune (som medfører arealbeslag i brannpåvirket gammel lavlandsfuruskog med tilhørende artsmangfold) og E18 gjennom Porsgrunn kommune (som medfører arealbeslag blant annet i

kalkiindeskog med tilhørende arts mangfold). Ved E18 i Porsgrunn kommune (Blekebakken og Frierflogene naturreservat) er anslagsvis 10-20% av det totale kjente forekomstarealet nasjonalt for den kritisk truede arten papegøyerørsopp blitt fysisk omdisponert til vegformål i løpet av 2021. Se også årsrapport for tidligere år.

Forbedret tilstand for truet natur (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand for truet natur

Antall av den prioriterte arten eremitt *Osmoderma eremita* på Tønsberg gamle kirkegård er omtrent som tidligere år (påvist i 22 trær i 2021, totalt påvist i 25 i løpet av årene). Utsettingsprosjektet på Søndre Berg har blitt gjennomført også i 2021. Det ble flyttet en voksen hann, samt fire larver fra to forskjellige trær på Tønsberg gamle kirkegård. Individene ble satt ut i samme tre som tidligere utsatte individer på Søndre Berg.

Gjennom vårt initiativ til utarbeidelse av skjøtelsesplaner for slåttemarker, samt tildeling av tilskudd til truede naturtyper og dermed stimulering til at eier/driver gjennomfører skjøtsel, er tilstanden for mange slåttemarker og arts mangfold tilknyttet disse, gradvis i bedring. Samtidig antar vi at en rekke slåttemarker fremdeles har en negativ utvikling grunnet opphørt hevd og pågående gjengroing. Det finnes ikke tilstrekkelig kunnskap til å gi noen vurdering av om tilstanden til slåttemarkene i fylket sett under ett har oppnådd forbedret tilstand totalt sett.

Vi har gjennom skjøtsel i naturvernområder forbedret tilstanden for truede arter og naturtyper i mange enkeltområder. Dette gjelder spesielt strandenger/semi-naturlige strandenger og kalkområder (kalkskog og åpen kalkmark). Vi antar samtidig at tilstanden for disse naturtypene i fylket samlet sett har en negativ utvikling, fordi en rekke forekomster (både innenfor og utenfor naturvernområder) er påvirket av gjengroing, fremmede arter og andre negative faktorer.

Bestandsmålene for rovvilt er nådd og tapene av beitedyr til rovvilt er redusert (fra kapittel 3.1.4.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Bestandsmålene for rovvilt er nådd og tapene av beitedyr til rovvilt er redusert.

Vi har et bestandsmål på 12 årlige ynglinger av gaupe, og har de siste åra ligget noe over bestandsmålet med 15-16 ynglinger per år. Kvotejakt og lisensfelling vinterstid er effektive tiltak for å regulere bestanden. I 2021 var det uttak av flere produktive hunngauper, og det kan gjøre at vi kommer ned mot bestandsmålet igjen.

Det var et rolig år med lite meldinger om tap av beitedyr til rovvilt. Allikevel viste det seg at enkelte besetninger har meldt inn svært høye tap til rovvilt. Over 25 % tap av lam, og over 11 % tap av søyer. Totalt innmeldt tap lå noe over 2020.

Det har vært forsøkt et prosjekt med klaver på lam. Foreløpig rapport sier at det er stor reduksjon i tap av dyr med klave, men at tapene er flyttet over til besetninger/dyr uten klave.

3.1.1.9 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Opprettelse av nye naturreservat i skog i fylket bidrar til at mange naturtyper og viktige leveområder for skoglevende arter i norsk natur blir ivare tatt på lang sikt. I Vestfold og Telemark ble det i 2021 vedtatt 5 nye skogreservat og to utvidelser av eksisterende reservat. Naturreservatene bidrar til en større dekning av skogtyper som mangler i skogvernet, samt ivaretagelse av et representativt utvalg av norsk natur. Samtidig bidrar vernet til bevaring av trua natur.

Jomfruland nasjonalpark

Det er gjennomført mange tiltak i nasjonalparken i 2021. Av de større tiltakene kan nevnes nytt anlegg med tårn på Øytangen, fjerning av høy- og lavspente luftstrekk med omlegging til jordkabler, skogrydding i edelløvsogsområde og filmfortellinger som vises på selvbetjent skjerm. Både til anlegget på Øytangen og til høyspentprosjektet har en stor andel av finansieringen kommet fra andre kilder enn nasjonalparken. Samlet kostnad var på om lag 5,6 mill. kroner. Nasjonalparken har for sin del brukt om lag 1,7 mill. kroner.

Både styret, rådgivende utvalg og forvalter har vært mye involvert i arbeidet med å planlegge et nytt besøkscenter. Arbeidet resulterte i autorisasjon fra Miljødirektoratet i desember 2021. Arbeidet går videre med sikte på et nytt senter på Jomfruland i 2024, men det vil være naturveiledning av skoleklasser og en formidlingsenhet i Kragerø i 2022.

Jomfruland nasjonalpark har to representanter fra grunneierne i styret. Klima- og miljødepartementet har foreløpig ikke avklart om ordningen med lokalsamfunnsrepresentanter vil bli ført videre.

Færder nasjonalpark

Styret har jobbet med tiltak i henhold til forvaltningsplanen og besøksstrategien. Det ble åpnet et informasjonspunkt på Østre Bolæren i juni 2021, og som en del av utstillingen var en vandretstilling fra prosjektet Frisk Oslofjord. Prosjektet «Frisk Oslofjord» ble videreført til 2022, med en del forsinkelser grunnet corona. Gjengroing og fremmede, invaderende arter vurderes som noen av de største truslene mot naturverdiene i nasjonalparken. Fjerning av rynkerose (*rosa rugosa*), plantet gran og uttak av mink er prosjekter som har blitt høyt prioritert. Arbeidet utføres av SNO ved hjelp av Skjærgårdstjenesten på utvalgte lokasjoner. Innsatsen mot mink har gitt gode resultater, blant annet økt bestand av teist. Skjærgårdstjenesten har også i 2021 hatt stort fokus

på marin forsøpling. Styret har i tillegg blitt med i et samarbeid med Havforskningsinstituttet og Green Bay om «kampen mot spøkelsesfiske», rydding av tapte teiner og annet fiskeustyr. Styret har også hatt fokus på gjengroing, og har flere prosjekter knyttet til å holde landskapet åpent, blant annet ved hjelp av frivillige. Flere viktige slåtte-enger skjøttes årlig, og viser et stort mangfold av arter. Styret har fått utarbeidet skilter og skiltstativer etter designmanualen for Norges nasjonalparker på en av innfallsportene. Færder nasjonalpark har tett kontakt med Utvalgte Kulturlandskap i jordbruket (UKL). Flere prosjekter knyttet til kulturlandskapet har blitt gjennomført, blant annet fristilling av eiketrær og slått av slåtte-enger. Styret har i 2021 hatt særlig fokus på beiting som skjøtselstiltak. Styret har også i 2022 hatt flere samarbeidsprosjekter med Besøkscenter Færder nasjonalpark.

Tilråding for vern av skog (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Gode underlag for skogvern

Det ble i 2021 vedtatt 5 nye skogreservat i Vestfold og Telemark, og 2 utvidelser av eksisterende reservat. Totalt utgjør disse områdene til sammen 6247 dekar nytt verneareal. På grunn av manglende midler på statsbudsjettet ble det vernet færre områder i fylket, enn antall områder vi har klagt og tilrådd Miljødirektoratet for vern.

Naturresevatene fører til en større dekning av skogtyper som mangler i skogvernet, og bidrar til å ta vare på et representativt utvalg av norsk natur. Samtidig bidrar vernet til bevaring av sjeldne og trua arter og naturtyper. Effekten av vernet er bl.a. at skoglevende arter og deres leveområder blir ivarettatt på lang sikt.

Vi meldte oppstart på 28 nye tilbudsområder i 2021, videre ble 6 områder sendt på høring og 14 områder er tilrådd for vern til Miljødirektoratet.

Det er gjennomført naturfaglig registrering i 54 områder i 2021, og det har kommet mange nye tilbud det siste året.

Antall verneområder med kjente trusler mot verneverdiene redusert (fra kapittel 3.1.4.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Antall verneområder med kjente trusler mot verneverdiene redusert

Vi har pr 2021 ikke tilstrekkelig kunnskap til å vurdere utviklingen mhp antall verneområder med kjente trusler.

Tilstanden i mange verneområder har en antatt positiv utvikling pga skjøtsel i regi av Statsforvalteren, og vi antar at gjengroing ikke lenger er en trussel i flere områder. For de fleste av områdene har vi ikke konkret kunnskap om effekten av tiltakene, målt f eks gjennom bestandsutvikling av truede arter eller tilstandsutvikling i truede naturtyper. Pr 2021 har vi ikke utarbeidet og igangsatt overvåking av bevaringsmål i noen naturvernområder i fylket.

Vi har særlig hatt fokus på økosystemrettet forvaltning og skjøtsel som hindrer at arter eller naturtyper dør ut. Samtidig ser vi at det er stor grad av etterslep både når det gjelder skjøtsel, tilrettelegging, informasjon og utarbeidelse av forvaltningsplaner. Det er et stort behov for tiltak som hindrer gjengroing, bekjemper fremmede arter, begrenser forstyrrelse og begrenser slitasje. I mange av verneområdene er aktiv skjøtsel nødvendig for å ta vare på verneverdiene. Dette er et ressurskrevende arbeid som må følges opp årlig. Vi gjennomfører mange skjøtselstiltak som gir positiv effekt på verneverdiene, men behovet er større enn ressursituasjonen gir oss rom for.

Gjennom slått av strandenger i perioden 2013-2021 er forekomst av den sterkt truede arten vipestarr forbedret i de to naturvernområdene Hellesegtjenna NR og Burøyfjerm NR, Kragerø kommune. Burøyfjerm er et nytt voksested for arten i denne perioden. Dette er avdekket gjennom ruteanalyser utført av biolog. For andre rødlistearter tilknyttet havstrand kan resultatene tolkes som at disse har en litt "omflakkende" tilværelse på strandengene, dvs at mer sikker kunnskap om bestandsutvikling krever hyppigere overvåking. Ruteanalyser og vegetasjonskartlegging foretatt i 2009 og 2020 viser for øvrig ingen endring i utbredelse av rødlistede naturtyper i verneområder der slått er gjennomført hvert år siden 2013. Disse undersøkelsene har ikke fanget opp endringer av tilstand.

Takrørslått og krattrydding kombinert med beite av storfe og sau har ført til at deler av Presterødkilen naturresevat har blitt tilbakeført fra takrørskog til strandenger. Ramsarområdet er populært for fuglekikkere og ornitologene har registrert at flere vadefuglarter som var borte fra området har vendt tilbake i større antall.

Statens naturoppsyn har hatt ekstra oppmerksomhet på oppsyn innenfor temaene villrein, sjøfugl og geologi/ fossiler også i 2021. Dette spesielt for å hindre negative konsekvenser av økt friluftsliv under pandemien. Vi har gjennom informasjonskampanjer og økt skilting/ informasjon i verneområder samt på besøksentrene i fylket, opplyst publikum om viktigheten av sporløs ferdsel. Vi ser mange eksempler på at tiltakene har effekt. Likevel har vi i en rekke områder registrert økt slitasje i form av bålrensing og tråkk under pandemien. Vi ser også at det enkle friluftslivet blant annet overmatting i telt/ hengekøyer og kajakkpadling, fører til slitasje og forstyrrelse av sjøfugl.

Samlet sett mener vi at måloppnåelses på dette delmålet ikke kan karakteriseres som "god".

Fremmede treslag i verneområder (fra kapittel 3.1.4.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Redusert forekomst av fremmede treslag i verneområder

Større bekjempelsestiltak:

Det var planlagt to større bekjempelsestiltak i Adalstjern naturreservat og i Kommersøya naturreservat, men vi hadde ikke kapasitet til å gjennomføre disse i år. Vi håper på å få prosjektene gjennomført i 2022.

Mindre bekjempelsestiltak:

Fremmede treslag er fjernet fra flere verneområder gjennom mindre omfattende skjøtselstiltak.

Langøya LVO: platanlønn fjernet i kalkfuruskog.

Røsskleiva NR: platanlønn fjernet i kalkfuruskog.

Rognsflauane NR: platanlønn fjernet i kalkgranskog/uspesifisert blandingsskog.

Anslag volum tatt ut: 5 m3.

Redusert forekomst av fremmede treslag i verneområder

	Kystlynghei	Løvskog	Myr	Furuskog	Annet
Antall verneområder	0	0	0	2	1
Anslag volum hogd (m3)	0	0	0	4	1
Anslag areal hogd (dekar)	0	0	0	20	5
Anslag andel sitkagran (%)					
Anslag andel norsk gran (%)					
Anslag andel andre treslag (%)	0	0	0	100	100

Det er hogd platanlønn som har stått spredd i annen skog, ikke rene bestand. Derfor store areal.

3.1.1.10 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

Gjennom å stille strenge krav i tillatelser til drift av forurensende virksomhet, å pålegge opprydding i forurenset grunn og sjøbunn og ved å føre tilsyn bidrar vi til at utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer til luft, vann og grunn reduseres.

Vi har stor pågang av saker og konsesjonsbehandlet 75 søknader om tillatelse/ending av tillatelse etter forurensningsloven, en økning på ca 60 % sammenliknet med de to foregående årene. Vi har gjennomført 27 tilsyn, noe som er en vesentlig økning fra 18 tilsyn 2020. I flere av tilsynene avdekket vi alvorlige mangler. Vi vil fortsette å jobbe målrettet med å øke omfanget av tilsyn fremover. Gjennom en slik oppfølging av virksomhetene bidrar vi til at flere aktører har kunnskap om og etterlever miljøregelverket og tillatelsen.

Vi har hatt høy oppmerksomhet på oppfølging av utslipp fra kommunale renseanlegg omfattet av kapittel 14 i forurensningsforskriften. I år har vi revidert flere tillatelser der vi blant annet stiller krav knyttet til avløpsnett og til sekundærrensing, som på noe sikt vil føre til reduserte utslipp fra avløp. Vi har deltatt i den landsdekkende tilsynsaksjonen for kommunale avløpsanlegg. Resultatene fra aksjonen viser at kunnskap om regelverk og krav er mangelfull i mange kommuner. I hele 5 av 8 kommuner avdekket vi alvorlige avvik. Etter publisering av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden ønsker kommunene en avklaring på om det vil komme et generelt krav om nitrogenrensing for avløpsanleggene. Vi vil fokusere på oppfølging av Oslofjordplanen og er avventende til avklaringer og føringer fra direktoratet rundt nitrogenrensing. Vår vurdering er at det er et stort behov for å følge opp avløpsområdet videre fremover.

Progresjon i arbeidet med å redusere forurensning fra utslipp av avløpsvann (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)

Rapportere på

God progresjon i arbeidet med å redusere forurensning fra utslipp av avløpsvann fra større tettbebyggelser og bedre etterlevelse av EUs avløpsdirektiv

Det er 20 tettbebyggelser, med 23 renseanlegg i fylket som er omfattet av kap. 14. I tillegg vil nytt renseanlegg i Nissedal kommune (Treungen) bli omfattet av kap 14 ved påkobling av flere tettbebyggelser fra Nissedal og Drangedal kommuner. Vi har også i prosess overgang av flere anlegg fra kap 13 til 14. I 2020/2021 har åtte renseanlegg fått ny eller revidert tillatelse. 17 av renseanleggene har krav om å oppfylle sekundærrensekravet, noen med virkning først fra 2027.

For de syv renseanleggene som ikke har krav om sekundærrensing er dialogen med kommunen og prosess med ny/revidert tillatelse startet for de tre anleggene med størst behov for revisjon. Ny revidert tillatelse for de fire gjenværende anleggene planlegges i 2023-2024. Oppdatering av tillatelser innebærer også oppdaterte tall for tettbebyggelsens størrelse (BOF(pe)).

Enkelte hytteområder er under utvikling og vil samlet utgjøre en tettbebyggelse omfattet av kap. 14. Vi er i dialog med kommunene, men sitter ikke selv til enhver tid på den fullstendige oversikten over antall tettbebyggelser som grenser mot virkeområde i kap. 14 (jf. neste avsnitt). I plansaker som gjelder utbygging av hytteområder er vi oppmerksomme på utfordringer knyttet til avløpssituasjon og har gitt innspill som sikrer bedre avløpsløsninger. Vi retter

innsigelse til plan på bakgrunn av avløp der det er nødvendig.

Både Sandefjord og Horten har startet ombygging / utvidelse av sine anlegg. Det er usikkerhet om det vil komme krav til rensing av nitrogen etter at helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden ble publisert. Oppfølging av Oslofjordplanen vil være et prioritert område videre.

Forurensning - avløp, tettbebyggelser omfattet av kap. 14

Tettbyggelsesid	Kommunenavn	SUM BOF 5 (pe)	Kommentar	Tettbebyggelser som er sammenkoblet
08-001 - Porsgrunn - Skien	Bamble, Porsgrunn og Skien	97 052	Salen RA (Bamble), Knarrdalstrand RA (Porsgrunn), Heistad RA (Porsgrunn) og Elstrøm RA (Skien)	Disse fire rensesanleggene er i samme tettbebyggelse. Porsgrunn og Skien avløpsnett går til Knarrdalstrand RA
07-005 - Tønsberg	Tønsberg og Færder	173 759	Tønsberg rensesanlegg.	Færder avløpsnett går til Tønsberg RA. 07-020 - Tjøme og 07-005-Tønsberg
07-007 - Larvik	Larvik	56 653	Lillevik - rensesanlegg	
07-006 - Sandefjord	Sandefjord	79 971	Sandefjord rensesanlegg	Hem i Larvik kommune hører til 07-006-Sandefjord og går til Sandefjord RA.
07-022 - Stokke	Sandefjord	23 983	Vårnes avløpsrensanlegg	
07-004 - Holmestrand	Holmestrand	22 354	Holmestrand avløpsanlegg. Lersbryggen rensesanlegg (Sande) er nedlagt og uten gyldig utslippstillatelse.	07-004 -Holmestrand
07-001-Horten	Horten	31 131	Falkensten rensesanlegg	
07-016 - Andebu	Sandefjord	2 619	Andebu sentrum rensesanlegg	
08-003 Notodden	Notodden	11 775	Ramsflog rensesanlegg	
08-006 - Kragerø	Kragerø	11 636	Kragerø rensesanlegg	
08-009- Preststranda	Drangedal	1 824	Prestestranda avløpsanlegg	
08-012 - Ulefoss	Nome	2 473	Søvitt rensesanlegg	
08-013 - Bø	Midt-Telemark	6 730	Bø avløpsrensanlegg	
08-020 - Rjukan	Tinn	5 500	Rjukan avløpsrensanlegg	
08-021 - Seljord	Seljord	2 786	Seljord avløpsrensanlegg	
08-022- Vrådal	Kviteseid	561	Vrådal rensesanlegg	
08-025 - Fyresdal	Fyresdal	1 056	Fyresdal avløpsrensanlegg	
08-028-Vågsli	Vinje	659	Vågsli rensesanlegg	
08-029 - Rauland	Vinje	2 180	Rauland avløpsrensanlegg	
08- 030- Kovstulheia Russmarken	Hjartdal	1 189	Kovstulheia Russmarken avløpsrensanlegg	
06-001 - Drammen	Holmestrand	0	Boligfelt med 445 innbyggere i Holmestrand, avløpsnett til Drammen.	

Forurensning - avløp, tettbebyggelser omfattet av kap. 13

Tettbyggelsesid	Kommunenavn	SUM BOF 5 (pe)	Kommentar	Tettbebyggelser som er sammenkoblet
08-024 - Tveitsund	Nissedal	1 170	Endres til kap 14 når nytt anlegg bygges og Gautefall overføres til Treungen	
07-015 - Kirkevoll-Brekkeåsen	Tønsberg	4 000	Bygget nytt, overgang til kapittel 14 når ferdig i normal drift mars 2022. Forventet over 2000 pe i 2024.	
	Tokke	39	Hallbjønnsbekken rensesanlegg blir kap 14, uavklart dato	
	Tinn	54	Skinnarbu rensesanlegg blir kap 14, uavklart dato	
07-020- Tjøme	Færder	5 327	Bekkevika RA	Dialog med kommunen ang endring til kap 14
07-002-Nykirke	Horten	509	Mulig overføring til Falkensten RA	Dialog med kommunen ang endring til kap 14
07-014-Sundbyfoss	Holmestrand	273	Mulig overføring til Holmestrand RA	Dialog med kommunen ang endring til kap 14

Nødvendig informasjon er på plass for å starte arbeidet med å revidere tillatels (fra kapittel 3.1.4.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Nødvendig informasjon er på plass for å starte arbeidet med å revidere tillatels for avløp

Vi har tett dialog med kommuner i forbindelse med revidering av tillatels/nye tillatels der særlige temaer ang tettbebyggelser er dagens status, utvikling/planer (påkoblinger, hytte/bolig/næringsområder, osv.) og eventuelle samarbeid mellom kommuner. Vi har gjort, og følger, en prioritering over rekkefølgen tillatelsene skal revideres i. Denne, samt en fremdriftsplan, er rapportert tidligere.

I 2019 sendte vi på oppdrag fra Miljødirektoratet brev til alle kommunene der de ble bedt om å oppdatere sine tettbebyggelseskart (kapittel 13 og 14), og å melde resultatet til SSB. På nytt oppdrag fra Miljødirektoratet i 2020 ba vi kommunene om å kvalitetssikre kartene utarbeidet av SSB. Vi ser i ettertid at det ville vært fordelaktig om informasjonen også hadde vært sendt Statsforvalteren, for tettbebyggelseskartene oppleves i dag lite tilgjengelige for vår oversikt. Vi vil i 2022 følge opp dette videre for en mer fullstendig oversikt over tettbebyggelsene.

Vi stiller alltid krav i nye tillatels om at kommunen skal ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe BOF5), og at denne skal oppdateres ved endringer.

Gitt vår beskrivelse og oversikt i punkt 3.1.4.4.1.1 er det ønskelig med en mer spesifikk beskrivelse av hvilke særlige utfordringer Miljødirektoratet vurderer at vi står overfor i Vestfold og Telemark.

Kommuners registrering i Grunnforurensning (fra kapittel 3.1.4.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Flere kommuner registrerer, oppdaterer og vedlikeholder egne lokaliteter i Grunnforurensning i forhold til 2020.

Vurdering av måloppnåelse: God

I 2018 var det et fåtall av kommunene i fylket som benyttet Grunnforurensning. Etter dette har vi flere ganger sendt informasjon til kommunene der vi oppfordrer til å både opprette bruker, og å legge inn all relevant informasjon for kjente forurensete lokasjoner i Grunnforurensning. Kommunene har samtidig fått tilbud om kurs i bruk av databasen. Denne oppfølgingen har gitt et positivt resultat. Ved utgangen av 2021 har over 90% av kommunene (21 av 23 kommuner) i fylket bruker(e) i Grunnforurensning.

God framdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsve (fra kapittel 3.1.4.4.3.1 i TB)**Rapportere på**

God framdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft

Vi har god fremdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft. Arbeidet gjennomføres i tråd med veiledning på FM-nett og rapporteres i Grunnforurensning. Databasen er oppdatert med informasjon om prosessstatus for alle de prioriterte skipsverftene i fylket.

Fem prioriterte skipsverftslokaliteter med forurenset grunn er i prosess. De øvrige prioriterte skipsverftene er ferdigstilt på landsiden. Vi ser at den økonomiske fordelen (boligutvikling eller annet) ved opprydding på landssiden gjør at det generelt er lite klager på disse påleggene.

Ved alle de prioriterte lokalitetene vi følger opp er sjøbunnen også forurenset. Sandefjord og Horten er ryddet etter tillatelse fra oss og er i en overvåkingsfase som vi følger opp.

Vi påla i 2020 utarbeidelse av fire tiltaksplaner mot forurensning i sjø som alle ble påklaget. Tre av disse klagesakene er avgjort i 2021, mens den fjerde fortsatt er til behandling i Miljødirektoratet. Klagen ble ikke tatt til følge og oppfølgingen av lokalitetene er i prosess. Etter gjentatte søknader og runder om fristutsettelse, også etter klageavgjørelsene, venter vi at de aktuelle verftene leverer tiltaksplaner for forurenset sjøbunn i løpet av 2022.

Det er i tillegg gitt varsel både til Kragerø Havnevesen og Kragerø utvikling om å utarbeide tiltaksplan for forurenset sjøbunn utenfor Stilnestangen Nord og Syd. Dersom miljømålene for området skal nås, kan det være nødvendig å se tiltakene på Stilnestangen i sammenheng med behovet for opprydding i Kalstadkilen hvor Miljødirektoratet er myndighet.

Tilsvarende er det også for opprydding i sjøbunn ved Porsgrunn mekaniske verksted et behov for å se tiltakene i en større sammenheng med annen forurensningsproblematikk i elva, langs Hydrokaia, i Gunnekleiv og i Frierfjorden.

3.1.1.11 God økonomiforvaltning i kommunene**Den økonomiske situasjonen i kommunene**

Vi hadde ved årsskiftet én kommune i Robek. Kviteseid kommune ble meldt inn i fjor vår etter at de vedtok et budsjett og en økonomiplan med uspesifisert innsparing og dermed merforbruk. Vi er bekymret for at kommunen innen kort tid vil kunne pådra seg merforbruk i regnskapet.

Vi har også én kommune med merforbruk i regnskapet i dag. Midt-Telemark blir meldt inn i Robek senest etter kommunestyrets behandling av regnskapet for 2022 med mindre kommunen dekker inn merforbruket i løpet av året.

Netto driftsresultat var i 2020 samlet sett for kommunene i fylket på nivå med 2019. Som for 2019 avla seks kommuner regnskapet for 2020 med negativt netto driftsresultat. Mens Midt-Telemark endte opp med merforbruk i balansen, var det også flere andre kommuner som brukte en betydelig andel av sine oppsparte midler. Dette gjelder små og mellomstore kommuner med relativt lave inntekter. Vi er bekymret for økonomien i disse kommunene i årene som kommer, nå veksten i utgifter som følger av demografutviklingen øker.

Som foregående år er driftsbalansene i de nylig vedtatte økonomiplanene for perioden fram til 2025 svakere enn ønskelig. Mange kommuner planlegger negative eller svært svake driftsbalanser i kommende økonomiplanperiode, det vil si at de planlegger å spise av de økonomiske reservene sine. Dette er ikke bærekraftig.

Flere kommuner har satt i gang betydelige omstillingsprosjekter for å stoppe denne utviklingen. Disse må gi resultater for å oppnå bærekraftige driftsbalanser. I økonomiplanene til flere kommuner gir disse prosjektene seg utslag i bedre driftsbalanser i løpet av perioden.

Koronasituasjonen har også i 2021 bidratt til at omstillingsarbeid av denne typen har blitt forsinket. Det er svært uheldig og går utover kommunene med det

vanskeligste økonomiske utgangspunktet.

Ovenstående gir grunn til å frykte at flere kommuner i fylket havner på Robek-lista i løpet av få år.

Generell veiledning om kommuneøkonomi

Koronasituasjonen har lagt føringer på veiledningsarbeidet også i 2021. Vi har ikke på samme måte som før pandemien drevet veiledning ved å holde innlegg ved fysisk oppmøte i kommunene o.l. på bakgrunn av analyser av de aktuelle kommunene. Det skyldes ikke bare tidvise begrensninger på fysiske møter, men også at noe av kapasiteten på området i embetet har vært bundet opp til å følge opp situasjonen i kommunene, jf. oppdraget i tildelingsbrevet med å bistå departementet med å ha oversikt over kostnader knyttet til virusutbruddet i kommunen og fordeling av skjønnsmidler, herunder innhenting av informasjon fra kommunene og rapporteringer til departementet. Vi har likevel hatt digitale fagsamlinger og møter med kommunene.

En av de sentrale oppgavene våre er å formidle kunnskap om budsjett- og regnskapsbestemmelsene i lov og forskrift. Dette er en oppgave som til vanlig blir løst løpende – i stor grad ved å besvare forespørsler fra kommunene.

Informasjonsarbeidet knyttet til kommuneproposisjonen og statsbudsjettet ble i 2021 gjennomført digitalt.

Kommuneøkonomi var også tema på møter med nyansatte kommunedirektører i fylket i høst.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2020.

Embetet har som ambisjon å bidra til å forebygge økonomisk ubalanse, heller enn å måtte reparere i etterkant. Det er målet vårt at ingen kommuner i Vestfold og Telemark skal være registrert i ROBEK-registeret. Vi fikk likevel én ROBEK-kommune i løpet av 2021.

På overordnet nivå «monitorerer» vi kommunene, gjennom å følge regnskaper og vedtak om budsjett og økonomiplaner. Kommunene vi er bekymret for følger vi nøye gjennom økonomirapporter og budsjettjusteringer. Her vil vi også ha kontakt med administrasjonen, ved økonomiansvarlig først og ev. kommunedirektør, for å ha dialog om hva vi kan tilby, enten generell veiledning eller – som vi opplever som et godt virkemiddel overfor kommunestyrene – ved å bruke statsforvalterens autoritet.

Kort sagt har vi størst oppmerksomhet rettet mot små og mellomstore kommuner med relativt lave inntekter. Dette er de kommunene med det det klart vanskeligste utgangspunktet samlet sett, både med hensyn til økonomi, kompetanse og demografisk utvikling.

Vi har altså p.t. én kommune i ROBEK. Kviteseid ble i vår meldt inn pga. uspesifiserte innsparinger i budsjett og økonomiplan. Kommunen har altså ikke merforbruk i regnskapet. Vi er likevel bekymret for at kommunen ikke tar nødvendige grep for å unngå merforbruk på litt sikt. Vi hadde digitalt innlegg i kommunestyret om situasjonen i vår, rett etter ROBEK-innmeldingen, der vi ba kommunen ta hensyn til de demografiske endringene når de utformer sin tjenesteproduksjon. Vi understreket at tjenesteproduksjonen må følge behovet til innbyggerne – innenfor kommunens økonomiske rammer, og ba kommunestyret i lys av dette vurdere behovet for strukturendringer i tjenestene.

Lovlighetskontrollen av kommunestyrets vedtak om budsjett for 2022 og økonomiplan fram til 2025 er i skrivende stund ikke ferdig. Felles virkelighetsforståelse for administrasjonen og kommunestyret er helt nødvendig, men manglende sådan kan trolig bidra til å forklare situasjonen kommuner er i. Vi er derfor nødt til fortsatt å ha god dialog framover med kommunen. Vi er bekymret for at kommunen ikke tar de grepene som er nødvendige for å få en god driftsbalanse framover.

Det er i tillegg én kommune i fylket med merforbruk i regnskapet. Det er Midt-Telemark, som vil bli meldt inn i ROBEK senest etter behandlingen av regnskapet for 2022, dersom man i løpet av 2022 ikke dekker inn merforbruket fra 2020. Vi har hatt god og løpende dialog med kommunedirektøren og økonomiansvarlig i 2021. Statsforvalteren hadde innlegg i kommunestyret i kommunen i forkant av kommunedirektørens framlegg om budsjett og økonomiplan 1. november. Her manet han til felles virkelighetsforståelse, godt samarbeid og gjensidig tillit mellom politikere og administrasjonen, og til at politikere måtte legge bort markeringsbehov og politisk spill til fordel for samarbeid og erkjennelse av felles ansvar. Vi fikk svært god respons på dette i møtet.

Det gjenstår likevel å se om kommunen unngår ROBEK. Den er i en svært krevende situasjon. Kommunen ble slått sammen i 2020 av gamle Bø og Sauherad kommuner. Dette var kommuner med høye driftsnivåer sett i forhold til inntektene, og som nylig hadde vært registrert i ROBEK. Denne inngangen for den nye kommunen, med forventninger om at sammenslåingen skulle føre til økt tjenestenivå, har vært vanskelig.

I tillegg har andre faktorer, som kommunen i liten grad har kunnet påvirke selv, virket inn på den økonomiske situasjonen. For det første reduserte grensejusteringen mot Notodden umiddelbart inntektene mer enn utgiftene kunne tas ned. For det andre har kommunen hatt betydelige utgifter til den såkalte reservasjons- eller fastlegesaken, uten at kommunen etter vår mening kan lastes for dette.

Vi har kompensert Midt-Telemark med mer skjønnsmidler enn de ellers ville fått, begrunnet i disse nevnte forholdene. Det har likevel på langt nær oppveid de negative økonomiske konsekvensene for kommunen.

Midt-Telemark er også en av kommunene som har understreket overfor oss at pandemien har forsinket effektiviserings- og omstillingsarbeidet. Denne effekten av pandemien går sterkest ut over nettopp de kommunene som har størst behov for omstilling.

Antall kommuner i ROBEK (1)

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultat	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021
Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2020	1	0	1

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2020. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2020.

Den kommunale kompetansen på KOSTRA-rapporteringen er i hovedsak god i de fleste kommunene, selv om det fremdeles finnes feil og mangler. Eiendomsforvaltning og byggfunksjoner har vært fokusområde siden 2016, og det har vært tett dialog med mange kommuner for å rette opp feilrapporteringer. Dette arbeidet har bidratt til færre feil i rapporteringen på dette området.

Det er gjennomgående få eller ingen feil i de store kommunene. Høye beregnede utgifter per kvadratmeter til energi og/eller renhold i administrasjonsbygg for eksempel Skien og Færder, har sammenheng med at beregningen bare tar hensyn til eid areal, mens disse kommunene også har utgifter til leid areal.

Også flere av de mindre kommunene rapporterte uten feil innenfor nevnte områder i 2021. Fyresdal leier sine administrasjonslokaler og har derfor ikke utgifter til energi og renhold til eid areal.

Arbeidet med å redusere feil i rapporteringen starter gjerne høsten og vinteren i forveien av rapporteringsfristen i februar. Da tar vi kontakt med kommunene for å gjøre oppmerksom på feilene og veilede om riktig rapportering. Dette arbeidet fortsetter etter foreløpig publisering 15. mars der kommunene fortsatt ikke har rettet opp feilen. Noen av feilene går igjen fra år til år og viser seg vanskelig å få rettet opp. Dette gjelder små kommuner.

Etter foreløpig publisering 15. mars identifiseres også nyoppståtte rapporteringsfeil, slik at disse kan rettes opp innen fristen for endringer.

To kommuner leverte ingen rapportering på det aktuelle området i februar. De rapporterte innen den endelige fristen i april, men det medførte at vi ikke fikk muligheten til å følge opp og bidra til å korrigere nyoppståtte rapporteringsfeil. Disse kommunene stod for seks nye feil i rapporteringen våren 2021.

Noen av feilene i den tilknyttede tabellen mener vi ikke er feil rapportert. Andre har vi ikke hatt mulighet til å korrigere. Vi har likevel fortsatt en jobb å gjøre med å kvalitetssikre KOSTRA-rapporteringen til de små og mellomstore kommunene.

Kvalitet i KOSTRA-data

Område	Resultat	Antall feil i 2020	Antall feil i 2021
Feil på eiendomsforvaltning på aggregert nivå - utgifter til renhold (art 075) og forvaltning (funksjon 121)	0	3	3
Feil på byggfunksjonsnivå for utgifter til renhold og energi	-3	24	21

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene (fra kapittel 3.1.5.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.

Et flertall av kommunene bruker KOSTRA-tall, og annen statistikk, i en eller annen form i sine styringsdokumenter. Omfanget av bruken varierer mye.

Mange kommuner bruker KOSTRA som en del av en situasjonsanalyse med hensyn på utgifter og tjenestenivå, og sammenligner gjerne med tilhørende KOSTRA-gruppe, nabokommuner eller andre kommuner det er naturlig å sammenligne seg med. I tillegg legger mange kommuner frem framskrivinger av folketall og demografi, som et grunnlag for å vurdere endring i behovene for tjenestene.

I tillegg til utgifter og tjenestenivå, bruker enkelte kommuner KOSTRA-statistikk for å sammenligne med KOSTRA-gruppa med hensyn til nøkkeltall i regnskapet, som for eksempel utviklingen i netto driftsresultat og disposisjonsfond.

KOSTRA og annen statistikk legger altså føringer for den økonomiske planleggingen i mange kommuner. Det gjelder likevel ikke alle. Vi har en svært heterogen kommunegruppe med hensyn til antall innbyggere og inntektsnivå.

Det er etter vår vurdering en klar sammenheng mellom kapasitet og kompetanse i kommunene, og bruk av KOSTRA, og dermed også mellom sistnevnte og kommunestørrelse. Det er likevel ikke en-til-en-sammenheng.

For å legge til rette for at kommunene i større grad skal bruke KOSTRA i styringsdokumentene sine, arrangerte vi i april 2021 en fagdag om temaet. Foruten at vi hadde et innlegg der vi motiverte for hvorfor bruke KOSTRA (i korte trekk bidra til bedre økonomistyring, utarbeide bedre beslutningsgrunnlag, bedre grunnlag for å planlegge), hadde vi innlegg fra to kommuner – Sandefjord og Nome – om hvordan de bruker KOSTRA i sine styringsdokumenter. Målet var at andre kommuner, både store, mellomstore og små, kunne få nyttige tips og inspirasjon til utarbeidelsen av nye økonomiplandokumenter.

Generelt bruker embetet KOSTRA -data i styringsdialogen med kommunane. Som regel bruker vi KOSTRA sammen med annen fagstatistikk. Det er vår erfaring at en aktiv bruk av slike data øker graden av legitimitet i styringsdialogen. Vi oppfordrer ellers kommunene særlig til bruk av KOSTRA-data i styringsdokumentene sine og ulike analyser internt.

Vi kan foreløpig ikke si at vi ser store endringer i økonomiplandokumentene så langt. Dette er nok et arbeid som krever innsats over lengre tid før vi ser resultater.

I dette arbeidet videre har vi hovedsakelig to perspektiver. Den viktigste informasjonen til kommunestyrene framover er knyttet til forventet befolkningsutvikling og endringer i behovene i tjenesteproduksjonen som følger. Det er viktig at dette kommer tydelig fram i økonomiplandokumentene. Mange kommuner har god kontroll på dette. Det andre perspektivet er knyttet til kapasitet og kompetanse. Vår innsats framover bør i større grad rettes mot de kommunene som i dag i minst grad bruker KOSTRA og annen statistikk i sine styringsdokumenter, slik at disse i større grad klarer å synliggjøre utfordringene som kommunene står overfor.

Overordnet er inntrykket at de som bruker KOSTRA best også er de som har den beste økonomistyringen. Det betyr likevel ikke at de nødvendigvis har de beste økonomiske resultatene, fordi inntektsnivået til kommunene varierer. Særlig gjør variasjonen mellom de små kommunene store utslag i så måte. Behovet for gode styringsdokumenter for å oppnå en bærekraftig økonomi, varierer derfor betydelig.

3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Covid-19 pandemien har påvirket vårt arbeid også i 2021, fysiske møter og samlinger har blitt gjennomført digitalt eller blitt avlyst. Det er utfordrende å drive utviklingsarbeid i en pandemi. Til tross for det er det gjennomført mye bra utviklingsarbeid i Vestfold og Telemark, men også i samarbeid med andre regioner. Handlingsplanen i RNP er et viktig dokument for å styre utviklingsarbeidet. RNP er godkjent i partnerskapet landbruk og hovedutvalget Næring og Reiseliv i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Det er et godt samarbeid i partnerskapet og det holdes jevnlig møter på saksbehandlernivå hos fylkeskommunene, Innovasjon Norge og Statsforvalteren.

RNP-handlingsplan 2021:

En variert matproduksjon på et mangfold av gårdsbruk over hele fylket, basert på lokale og agronomiske forutsetninger

Statsforvalterens matkontakt representerer Vestfold og Telemark inn i prosjektet til Fjellnettverket: Mat og reiseliv i Fjell-Noreg. Vi bruker vår spisskompetanse på lokalmat og landbruksbasert reiseliv inn i arbeidsgruppa for prosjektet. Vi har mer enn 20 års erfaring fra lokalmatarbeid og fylkeskommunen, som eier prosjektet, ser nytten av vår kunnskap for å kunne gjennomføre arbeidet.

Fjelllandbruksmidlene støtter prosjekter der NLR jobber for bedret grovforøkonomi, mer grønnsaker og bær i fjellområdene og støtte til småbruksprosjekt som skal lokke folk til å flytte til fjellkommunene.

Utviklingsprosjekter og tiltak i produksjoner med potensial i markedet

Statsforvalteren har bidratt med sin spisskompetanse på grønnsaker, frukt og bær for å belyse og forsøke å løse de utfordringene grøntsektoren har møtt de siste to årene med hindringer i bruk av utenlandsk arbeidskraft. Vårt fylke har 26 % av landets grønnsaksareal, 21 % av landets fruktareal og 15 % av landets bærareal. Alle disse produksjonene har et stort behov for arbeidskraft, og vår oppgave er å forklare hva som skal til av innsats for å utvikle grøntsektoren videre.

Økouka avholdes i regioner over hele landet. Dette arbeidet er viktig for å skape engasjement og forståelse for økologisk landbruk. Vi har et spesielt ansvar for å følge opp FN's bærekraftsmål, og økologisk landbruk er et viktig satsingsområde. SFVT har med sitt nettverk og kompetanse på økologisk landbruk, lokalmat og næringsutvikling bidratt inn i økoukearbeidet.

Vinteren 2020/2021 var det store frostutfordringer i fruktmiljøet over hele landet, og frukttrær fikk store frostskafer. Telemark var et av områdene med størst utfall. Vi har vært aktiv i arbeidet med å synliggjøre utfordringene sammen med den lokale fruktnering og bondelag, Norges Bondelag, Gartnerhallen og Nordgrønt. Statssekretær Widar Skogan var på besøk i Midt-Telemark den 2 juli, og så på skadene. September fikk landbruksdirektoratet oppdrag fra LMD om utrede vinterskader i fruktproduksjon. Vi har hatt dialog med Landbruksdirektoratet i dette arbeidet.

Fagskole Frukt og Bær: Vestfold og Telemark har 15% av det totale bærarelet og 21% av fruktarealet i Norge. Det er viktige og intensive produksjoner med høy verdiskaping pr arealenhet. Det er et ønske fra fruktneringen om økte kompetanse og se på mulighetene for en fagskole frukt og bær. Vi har vært tett på arbeidet sammen med Nome videregående skole avd. Søve og det har blitt innvilget støtte til prosjektet Fagskole Frukt og Bær over de nasjonale tilretteleggingsmidlene. Prosjektet er godt forankret i frukt og bærneringen nasjonalt. En viktig del av arbeidet er å legge til rette for at det blir en nasjonal fagskole. Samarbeide med andre initiativer og andre fylker er avgjørende for et godt tilbud.

Utviklingsprosjekter og tiltak med fokus på jordhelse og god agronomi

Hovedutvalget for klima, areal og plan i fylkeskommune satte av midler til prosjekter for klimatiltak i fylket. Vivar med i tre søknadsprosesser for potensielle prosjekter, hvor alle tre prosjektene ble innvilget:

- Samarbeid med Reklima: *Bedret jordhelse og CO2-lagring i jord*. Prosjektet skal teste ut metoder for sirkulære jordforbedrende tiltak.
- Mulighetsstudie i Urbant landbruk i VT. «*Urbant landbruk i by- og stedsutvikling*» har som mål å få frem flere urbane landbruksprosjekt i hele fylket, styrke eksisterende prosjekt og binde disse sammen. Urbant landbruk i regionen skal fremme folkehelse, inkludering, kunnskapsbygging, beredskap og lokal mat i byutvikling.

- Utvikling av en veileder og kursserie «*Bærekraftig arealbruk*» til kommunene i VT.

Benyttet klima- og miljømidler inn i Økoularrangement der markdag ble gjennomført med tema Jordhelse. Arrangementet hadde ca 50 deltakere.

Vi og SFOV samarbeidet i en jordgruppe, et viktig arbeid har vært å samle erfaringer til RMP arbeidet. Det ble gjennomført en befaring hos Skjærgården Gartneri for å se hvordan de benyttet fagtekster etter hvert hold av vårløk for å holde i gang fotosyntesen og jordaktiviteten mesteparten av året.

Utviklingsprosjekter og tiltak i skog og utmark

Økt produksjon i skogen

I 2021 fikk vi konkrete resultater for økt produksjonsevne (bonitet) i skogen som følge av endringer i klima (lengre veksttid, økt CO₂ konsentrasjon i lufta, mer nedbør og mer nitrogennedfall). Resultatene stammer fra taksering av Fritzøe skoger sin eiendom i 2009, 2014 og 2020. Resultatene viser i første periode (2009 - 2014) en formidabel produktivitetsøkning på opp mot 40 %, mens hele perioden (2009 - 2020) viser en noe lavere produktivitetsøkning. Dette skyldes i hovedsak effekter av tørkesommeren i 2018. Disse resultatene er viktige for å belyse mulighetene som ligger i hva et aktivt skogbruk betyr for den fremtidige virkestilgangen til industrien og hva skogen som en fornybar ressurs kan bety i det grønne skifte.

Skogskadeovervåking

Vi har i 2021 arbeidet meget aktivt for å kartlegge skogskader, informere skogeiere og samarbeide med skognæringen om forebyggende arbeid. Deler av Vestfold og Telemark fikk store tørkeskader på skogen etter tørkesommeren 2018, og lokale oppblomstringer av granbarkbiller har kommet som følge av dette. I 2021 fortsatte billegrepene sør-øst i fylket, og det var en kraftig økning av billeskader i nord-øst. Fangstene i barkbilleovervåkingen i regi av NIBIO økte i hele fylket i 2021. Stormen over Østlandet 19. november førte til skogskader i 7 kommuner nord i fylket, og det er reell fare for angrep av granbarkbille i de lavereliggende delene av disse områdene, hvor det også var store barkbilleskader på 1970-tallet.

Vi har bidratt til et prosjekt med satellittovervåking av skogskader i regi av NIBIO og et prosjekt med bruk av drone for å se utviklingen i tørkeutsatte områder. Vi har gjennomført overvåking fra fly, både av tørkeskader på sensommeren og av stormskader i november. Vi har engasjert feltarbeidere for dokumentere skadegjørere (forårsaket av biller eller tørke).

Vi har samarbeidet tett med skogeiersamvirkene om å nå skogeiere med informasjon og prioritere hogst av frisk skog hvor det var fare for spredning av tørke- og billeskader. For å redde verdier, har avvirkningen i fylket dette året vært rekordhøy.

Vi fikk i desember bevilget midler fra Regionalt forskningsfond for Vestfold og Telemark til et prosjekt som skal undersøke hvilke skoglige faktorer som fremmer stor granbarkbille, med mål om å bidra til et verktøy for lokalt tilpasset skogforvaltning for forebygging av skogskader. Prosjektet vil bli ledet av NIBIO og skal gjennomføres i 2022.

Bruer på skogsbilveier – prosjekter

Prosjekt med inspeksjon av bruer på skogsbilveier i kommunene Bamble, Skien, Porsgrunn, Siljan, Drangedal og Kragerø ble avsluttet med utsending av de siste rapportene fra inspeksjonen 2018-2020 av 209 bruer i området. Inspeksjonen er utført som en hovedinspeksjon i samsvar med Statens vegvesens Håndbok V441 - Inspeksjonshåndbok for bruer. Bruene på skogsbilveier er sentrale for å få gjennomført transport ut av skogen på en rasjonell, effektiv og sikker måte med minst mulig forbruk av drivstoff og gir samtidig muligheter for fleksibel hogst tilpasset årstider, skogskader, og hogstvolumer som gir bærekraftig utnyttelse av skogressursene. Rapportene fra inspeksjonen viser at bruene på skogsbilveiene er i generelt god tilstand, men at det generelt er behov for årlig ettersyn, regelmessig vedlikeholds som rengjøring o.a. av bruene. Det er bemerket både i samlingsrapport og de enkelte brurapporter der det er usikkerhet knyttet til bruksklasse (BK), behov for ombygging eller utskifting av bru, tiltak knyttet til bruplate, bjelker og landkar, samt spesifisert hvilke vedlikeholdstiltak som må gjennomføres. Dette har resultert i ombygging og renovering av flere av bruene i området.

Høsten 2021 ble nytt prosjekt for inspeksjon av bruer i kommunene Nome, Midt-Telemark, Notodden, Tinn og Hjartdal der det er planlagt og startet en registrering av tilstanden på 256 bruer innen 2022.

Utviklingsprosjekter og tiltak som utnytter alle gårdens ressurser

Angående mulighetsområdet urbant landbruk har vi vært pådriver og bidratt med kompetanse til realisering av den nasjonale strategien "Dyrk byer og tettsteder" som blei lansert 9. februar 2021 av LMD i samarbeid med 6 andre departement. <https://www.regjeringen.no/con...>

En del av oppfølgingen har vært arbeidet med skolehagen som framtidens læringsarena for økt bærekraft. Vi har her bidratt til gjennomføringen av webinar "Skolehagen og den offentlige forvaltningen - hva er veien videre" i samarbeid med Vitenparken, Økologisk Norge og Statsforvalteren i Oslo og Viken. Arbeidet fortsetter i 2022.

Angående urbant landbruk bidrar vi også i arbeidet med forskningsprosjektet ADAPT med mål å se på hvordan transformasjon av industriarv kan bidra til bærekraftig utvikling. Prosjektet er i regi av Norsk senter for kulturminneforskning, i samarbeid med bl.a. Transportøkonomisk Institutt, NIKU, SINTEF og NMBU, og støttes av Norsk Forskningsråd. <https://www.toi.no/adapt/>

Sesongkalender: Foregangsfylke for økologiske grønnsaker og potet lagde i 2014 en kalender for å vise kokker og matfaglige miljøer hva som finnes på markedet av frukt, bær, grønnsaker og potet i norsk vekstsesong. Bakgrunnen for dette var at prosjektet i møte med HoReCa (Hotell, restaurant og catering) og institusjonskjøkken opplevde mangel på kunnskap om norske sesonger.

Vi reviderte kalenderen og oppdaterte til 2021 tall for produksjoner. For å kunne øke innkjøp av norske frukt, bær og grønnsaker må vi gjøre kjent når det er sesong for dette i Norge. I prosjekter som Matgledekorps, mat for barn og unge og økt innkjøp av lokal mat er sesongkalenderen nyttig.

<https://www.statsforvalteren.no/contentassets/b18ef5a162c74babb0c7c19b54fc61c0/sesongkalender.pdf>

På tampen av 2021 ble prosjektet «Inkubator og kompetansetilbud for markedshager i Vestfold og Telemark» innvilget av VTFK. Vi ønsker å sette i gang et inkubatorprogram for småskala grønnsaksdyrkere etter Stadsbrukmodellen i Sverige. Prosjektperioden skal gå frem til våren 2023 og vil bestå av kartlegging av areal, etable en referansegruppe, rekruttering av deltakere, organisering av kursopplegg samt markvandring og studieturer. Målet er at de som er med i programmet skal være rustet til å drive en markedshage på egenhånd ved prosjektets avslutning. Prosjektet ledes av eksternt inkubator, i samarbeid med Statsforvalteren, NLR og landbrukskontor.

Annet, verdiskaping:

Samarbeidsavtale med Universitetet i Sørøst Norge: Digifood- SF landbruk var PL for det NFR finansierte prosjektet: Tuddal markedshage – et fyrtårnprosjekt for integrert kultur og naturopplevelse. Prosjektet viste reiselivet ved det familieeide hotellet hvordan de kan jobbe tettere mot råvareleverandører, bygge historien til området, jordsmonn, kultur og natur. Hotellet har økt sin andel av lokale råvarer, primært fra Telemark/fjellområdene.

Prosjektet robust småskala grønt fikk støtte fra nasjonale tilretteleggingsmidler i 2021. Prosjektet ledes av Bondens marked, mens en av fire arbeidsgrupper- nasjonalt nettverk, ledes av oss. Vi gjennomførte en nasjonal nettverksamling for markedshager og andelslandbruk sammen med Økologisk Norge 7. des i Oslo. <https://www.markedshage.no/nb/nyheter/2021/12/nettverkssamling-2021/>

Vi med vår kunnskap om Urbant landbruk, har bidratt inn i gjenskapingen i opplevelsen av Herregårdshagen i forbindelse med Larvik sitt 350-års jubileum.

Urbant landbruk: Pådriv Tønsberg er etablert og vi bistår inn i dette arbeidet med vår erfaring med urbant landbruk. Pådriv vil sammen med NMBU lage studentoppgaver for å se muligheter for utvikling i Tønsberg.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har i 2021 utarbeidet flere regionale strategier, og SFVT har bidratt med vår spisskompetanse inn i ressursgruppa til *Regional strategi for reiseliv og opplevelser*, og *Regional strategi for forskning, innovasjon og næringsutvikling*.

Matregion Vestfold og Telemark. Partnerskapet har hatt flere diskusjoner der roller, faglig beslutningsgrunnlag og ressurser er diskutert.

Offentlig innkjøp av lokal mat og drikke har vært et viktig tema i flere fora i 2021. Vår erfaring og kunnskap på dette området er brukt av flere etater utenfor vår organisasjon.

Vi er kompetansesenter for kommunene, også på næringsutviklingsområdet. Vi gjennomførte en samling for kommunene (teams) der grøntsektoren var tema. Vi hadde innlegg fra Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) og en markedshage/andelslandbruksbonde med salg gjennom Reko.

Gjennom prosjektet *Verdiskaping i landbruket i Larvik kommune* var vi med og arrangerte en workshop med tema veilederen Garden som ressurs. Målet var en bedre dialog og forståelse for veilederen hos saksbehandlere på landbruk, byggesak og miljø. Tanken er at dette kan brukes i flere kommuner. Landbrukskontoret i Larvik hadde temaet oppe på en kommunesamling for alle landbrukskontorene i fylket.

Matgledekorpsset i Vestfold og Telemark

Også i 2021 har covid 19 gitt utfordringer med tanke på å få gjennomført besøk på institusjoner. Både besøksrestriksjoner og stort arbeidspress på institusjonene og i helsesektoren i kommunene har gjort at avtalte besøk stadig har blitt utsatt. På tross av dette har Matgledekorpsset gjennomført besøk i to kommuner. De besøkene har ikke bare gitt Matgledekorpsset gode erfaringer, men har også gitt positive resultater på institusjonen ved hjelp av enkle endringer i rutiner og gode råd og tips fra Matgledekorpsset.

Inn på tunet

Det er stadig henvendelser fra bønder som vurderer å tilby Inn på tunet tjenester og flere nye har blitt Inn på tunet godkjent gjennom Stiftelsen Norsk Mat. SFVT har brukt en del tid på å kommunisere til kommuner forskjellen i organiseringen mellom Inn på tunet SA og enkeltbønder som selvstendige næringsdrivende av Inn på tunet tilbud.

Verdiskaping (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Regional innsats innen landbruksbasert næringsutvikling er innrettet slik at nasjonale mål og føringer i RNP nås.

Statsforvalteren deltar aktivt i Regionalt partnerskap for landbruket, som i 2020 ble overført fra Fylkesmannen til Fylkeskommunen. Det har vært 2 møter i dette partnerskapet i 2021, der blant annet føringer for Fylkeskommunens Regionale utviklingsmidler og Innovasjons Norge sine IBU-midler var tema. Statsforvalterens arbeid med næringsutvikling i landbruket i 2021 er vanskelig å måle, Statsforvalteren er aktive innen mange områder, og det er handlingsprogrammet for 2021 i RNP som er førende for arbeidet. Statsforvalteren sitter i en arbeidsgruppe sammen med Innovasjon Norge og fylkeskommune for utarbeidelse av et årlige handlingsprogram. Handlingsprogrammet godkjennes av partnerskap landbruk og Hovedutvalget for Nærings og Reiseliv i fylkeskommunen. Se rapportering under punktet 3.1.1.12.

Vi arbeider for økt trebruk i både private og offentlige byggeprosjekter gjennom "trebruk14" som ble etablert i 2014 og finansieres som et spleiselag mellom Innovasjon Norge, Fylkeskommunen og skogsamvirke. I 2021 har vi fokusert spesielt på trebruk i landbruksbygg. Det offentlige har blitt en stor aktør i bruk av tre ved bygging av barnehager, skoler og omsorgsboliger.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp.

Brev med informasjon om resultatkartleggingen ble sendt til alle kommuner i midten av mars, og kommunene ble gitt frist 15. oktober for å gjennomføre kartleggingene og registrere resultatene i fagsystemet ØKS. I september ble påminnelse om kartleggingen ble sendt alle kommuner pr. e-post og publisert på vår nettside for kommunal landbruksforvaltning. Kommuner som hadde restanser pr. 1. oktober 2021 ble kontaktet pr. telefon.

Brev med informasjon om foryngelseskontrollen ble sendt til alle kommuner i midten av mars. Status for tidligere års foryngelseskontroller som ikke er avsluttet i ØKS ble etterspurt av oss i midten av mai. Kommunene har fulgt opp dette. Alle foryngelseskontrollene i 2021 er påbegynt i kommunene. Ikke alle er lukket, da det blant annet er ventetid på levering av planter i høyereliggende strøk. Det kan ta mer enn tre år før skogeier får gjennomført planting, og kommunen må følge opp at planting faktisk blir gjennomført, før kontrollen lukkes.

Kontrolloppgavene i skogbruket er tema på minst en kompetansesamling med kommunene hvert år. Økt vektlegging av kompetanseheving om kontroll og tett oppfølging av kommunene de siste årene har ført til at kommunene leverer meget godt arbeid med foryngelseskravet.

Foryngelse etter hogst (opplæring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Uttrekt antall felt/kontrollfelt	Antall påbegynt pr. 30.6	Antall sluttført pr. 31.11	Antall ikke påbegynt 31.11
Resultatkartlegging	135	67	135	0
Foryngelseskontroll	204	165	161	0

Foryngelse etter hogst (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall fellesmøter med kommunene	Antall møter/befaring med enkeltkommuner	Antall andre tiltak
Tiltak og aktiviteter foryngelse	1	0	12

Andre tiltak er at Statsforvalteren har tatt kontakt pr. telefon med den enkelte kommune som hadde saker som ikke var påbegynt pr. 1. oktober 2021.

Tilskuddsordningene i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)**Rapportere på**

Kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene i skogbruket effektivt og i samsvar med regelverket.

Vi har gjennomført to kompetansesamlinger med kommunene ute i felt, med formål å kalibrere det skogfaglige skjønnet for å behandle skogeierne likt. Tema på feltsamlingene var fjellskog, veibygging, rasfare, bruer i skogsveinettet og ungskogpleie.

Bruk av digitale møter har gjort det mulig å ha hyppigere, korte møter med kommunene om aktuelle problemstillinger. Vi har avholdt fire digitale møter med kommunene, med temaene fordeling av NMSK-midler, internkontroll i skogordningene, kvikkleire, skogsveier og skredfare og tilskuddsforvaltning, skogskader og hogst i kantsoner. Vi arrangerte også et digitalt "ad hoc-møte" om det ekstraordinære plantetilskuddet for vårplanting og barkbilleovervåking- og beredskap.

Vi har deltatt i et faglig arrangement i Østlandskogbruket der ansatte hos Statsforvalteren i Oslo og Viken, Agder og Vestfold og Telemark fikk skogfaglig påfyll. Dette bidrar til en lik og effektiv bruk av tilskuddsmidlene.

Det har vært stor etterspørsel og forbruk av tilskuddsmidler til skogsveier. Vestfold og Telemark har et omfattende skogsbilveinett på mer enn 6 000 km, i tillegg bygges jevnlig ut nye skogsbilveier til enkelte skogområder som mangler veidekning og veier for utbedring av avkjørsler og leveringsforhold.

Bygging av skogsbilveier med solid og varig byggekvalitet gir færre skader ved bruk av veien og vesentlig reduserte kostnader til vedlikehold og drift av veien. Solid og varig byggekvalitet er bærekraftig på lang sikt og gir effekt både på skader som følge av klimaendringer på skogbrukets infrastruktur og bidrar til bruk av skogsvirke som erstatning for fossil kraft og bruk av skog som fornybare byggematerialer. Økende mengde ekstremnedbør og flom, intensivert tømmerbiltransport, helårs bruk av skogsveiene og behov for å bygge mest mulig vedlikeholdsfrie veier har gitt sterk fokus på byggekvaliteten.

Det er investert 28,5 mill. kr i skogsveier i 2021, av dette 10,79 mill. kr til nye og 16,12 mill. kr til ombygging av skogsveier, både skogsbilveier og traktorveier med tilskudd, uavhengig om veien er ferdig eller ikke. Det ble investert 1,63 mill. kr i nye og ombygging av bruer på skogsbilveier. I tillegg er det investert i en vesentlig mengde permanente traktorveier og driftsveier uten tilskudd. Tilsvarende for 2020 var en samlet investering på 30,93 mill. kr til skogsveier, der 5,00 mill. kr gikk til nye veier, 23,90 mill. kr til ombygging og 2,08 mill. kr til bruer.

For skogkultur, gikk forbruket av virkemidler ned i 2021. Det skyldtes i hovedsak mangel på utenlandsk arbeidskraft som følge av koronarstriksjoner. Det meste av tilgjengelig arbeidskraft, norsk og noe utenlandsk, ble brukt til skogplanting. I Vestfold og Telemark går normalt mer enn 95 % av NMSK-midlene for skogkultur til ungskogpleie. I 2021 ble ungskogpleieaktiviteten særlig rammet av mangelen på arbeidskraft, og den gikk ned drøyt 30 % fra 2020 til 2021. Økt aktivitet innen ungskogpleie blir et satsingsområde for 2022.

Det er flere kommuner, blant dem kommuner med store skogarealer og stor skogbruksaktivitet, som har hatt utskifninger av skogansvarlige siste kvartal i 2021. Opplæring og oppfølging av disse og kalibrering mellom kommuner blir et satsingsområde i 2022. Forvaltning av skogfond og tilskudd og

fagsystemet ØKS blir sentralt i dette arbeidet. Alle kommuner vil bli oppfordret til å delta på kompetansesamling om skogfond og ØKS.

19. november i 2021 ble spesielt fire kommuner i fylket sterkt rammet av stormfelling av skog. Fylket vårt er allerede sterkt berørt av barkbilleskader på skogen etter tørkesommeren 2018. Statsforvalteren vil derfor i 2022 fortsette å vektlegge tiltak for å begrense barkbilleskadene og spesielt prioritere bruk av virkemidler som kan bidra til opprydding etter stormskadene.

Omfordeling av tilskuddsmidler mellom kommuner mot slutten av året skaper mye ekstraarbeid for Statsforvalteren.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (forvaltning)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	23	18	5
Skogkultur	23	13	10
Miljøtiltak	23	4	2

Mulighet for forbedringer for enkelte kommuner dreier seg i varierende grad om oppfølging, bruk og lagring av dokumenter i ØKS, oppfølging av bygging med underveisbefaringer, tildelinger av tilskudd senere enn 10. november, krav til byggeplaner, prioritering av skogsveier på grunn lav manglende kapasitet og kompetanse. SKOGKULTUR: Muligheter for forbedringer er først og fremst knyttet til kapasitet i skogforvaltningen. Flere kommuner har hatt mangel på personell i løpet av året, og det har gått ut over bl.a. kontrollomfang og oppfølging av forsendelser og annet i fagsystemet. MLJØTILTAK: «Tilfredsstillende (antall kommuner)» viser antall kommuner som har benyttet seg av ordningen i 2021. «Med mulighet for forbedringer» viser antall kommuner som har benyttet seg av ordningen men som har forbedringspotensial innen dokumentasjon av ordningen.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (resultat)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	23	17	6
Skogkultur	23	23	0
Miljøtiltak	23	4	0

VEI: Mulighet for forbedringer for enkelte kommuner for krav til byggeplaner, byggeteknikk og kvalitet, kapasitet mht. bemanning, områdeplaner og behandling og tildeling av tilskudd tidligere mht. ønsket frist 10. 11.. SKOGKULTUR: Kommunene har strategier for virkemiddelbruk som stimulerer til satsing på de viktigste tiltakene og prioriteringene er samordnet mellom kommunene. Kommunene behandler saker i tråd med retningslinjene. Lav aktivitet innen skogkultur, og særlig ungsogopleie, i 2021 skyldes hovedsakelig mangel på arbeidskraft administrert av skogsamvirkene. Dette er forhold den enkelte kommune i liten grad kan påvirke. MLJØTILTAK: viser antall søknader som kommuner har mottatt vurdert mot kommunenes prioritering og behandling av søknader mht. søknadsfrister.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall fellesmøter med kommunene	Antall møter/befaring med enkeltkommuner	Antall andre tiltak
Tiltak økonomiske virkemidler	6	15	2

19.01.2021: Kurs forvaltning NMSK - skogkultur og skogsveier. 05.03.2021: Digital fagsamling: Kommunenes internkontroll skogbruk. 17.03.2021: Kurs skogsveier og skredfare, sporskader m/NVE og Viken Skog. 17.06.2021: Kurs bruk av ØKS skogsveier og forvaltning midlertidig ordning med tilskudd til vårplanting. 23.09.2021: Fagdag i felt skogsveibygging og skredfare, Håkadalen i Tinn. 17.11.2021: Kommunesamling med befarings skogsveibruer, Uvdal Gård i Midt-Telemark. 15 enkeltbefaringer med rådgivning ved planlegging, oppfølging av bygging og resultatkontroll/ferdiggodkjenning av skogsveier. Andre tiltak: 1. Oppstart av Prosjekt inspeksjon av bruer i Øst-Telemark 2021-22. 2. Mal for avkjørsel fra off. veg: Samarbeid mellom Statens Vegvesen (Vestfold og Telemark fylkeskommune), Skogkurs, profesjonell veiplanlegger Halgeir Bergland, Notodden kommune og SFVT.

3.1.1.13 Bærekraftig landbruk

Vi ønsker å bidra til at landbruket utvikler seg i en retning som er i tråd med FNs bærekraftsmål. Regionalt miljøprogrammet (RMP), regionalt skog- og klimaprogrammet (RSK), og andre relevante tilskuddsordninger er viktige verktøy for å stimulere at gård- og skogbrukere tar gode valg. Vi er bindeledd mellom næringen, forsknings- og undervisningsmiljøet, offentlige aktører, og forbrukere og kan se helheten og sammenhenger i systemet. Med denne kunnskapen har vi mulighet til å adressere utfordringer og problemstillinger i landbruket, og vi kan iverksette tiltak som kan bringe oss nærmere måloppnåelse.

Meld.St. 40: Mål med mening

Stortingsmelding nr. 40 er Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030. Met utgangspunkt i denne melding har vi vurdert, og beskrevet med hvilke oppgaver vi bidrar til spesifikke bærekraftsmål. I tillegg har vi definert mulige målepunkter for å følge utviklingen på. Utvalgte målepunkter er målepunkter som kan følges kvantitativt over tid.

Kommunesamlinger

På kompetansesamlinger for kommunene legger vi vekt på temaene klima og bærekraft. Ved siden av samlinger om diverse tilskuddsordninger, har vi også organisert en kompetansesamling om klimameldingen relatert til landbruket. I tillegg har vi tatt opp bærekraftsmeldingen og vårt lokale klimabilde, og kvikkleire og landbruket på vår fysiske samling med kommunene.

KMP

De regionale klima- og miljøprogrammidlene er midlene som egner seg til å støtte utviklingen mot et mer bærekraftig jordbruk. Vi har støttet prosjekter som bidrar til redusert klimagassutslipp og økt karbonbinding, jordhelse, redusert forurensning, klimatilpassning og naturmangfold. Klimarelaterte prosjekter, og prosjekter som bidrar til godt ressursbruk har blitt prioriterte, i tråd med retningslinjene, og behovet vi ser i fylket vårt. Vi legger vekt på at eksisterende eller ny kunnskap raskt når ut til næringsutøvere.

Regionale miljøutfordringer (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Virkemidler på miljøområdet er tilpasset til regionale miljøutfordringer

RMP tilskudd

Avrenning av jord og næringsstoffer til vassdragene er en stor miljøutfordring i Vestfold og nedre deler av Telemark med store areal åpen åker og erosjonsutsatte areal under marin grense. Mange vassdrag i jordbruksområdene har ikke god nok miljøtilstand. Denne utfordringen er det lagt stor vekt på i både RMP-tilskudd og SMIL-tilskudd. Jordbruksareal under marin grense er valgt ut som prioritert område for vannmiljøtiltak, og er gitt høyest tilskuddssatser i RMP. I RMP-menyen vår har vi med alle de viktige tiltakene mot avrenning til vann.

I 2021 ble de nye erosjonsrisikokartene tatt i bruk. De nye kartene viser økt erosjonsrisiko i Vestfold og Telemark, i motsetning til de andre fylkene.

Den viktigste ordningen for å redusere avrenning er "ingen jordarbeiding om høsten". De nye erosjonsrisikokartene fører til at vårt fylke bruker omtrent 3 millioner kroner mer for å kunne støtte tiltaket mens arealet har bare økt med omtrent 4 000 daa, sammenlignet med 2020 (med samme satsene som i 2020). Det er langt fra kostnadsdekning med dagens satser for ingen jordarbeiding om høsten, satsene har vært uforandret de siste 20 årene og satsene er lave sammenlignet med andre fylker. Foreløpige tall fra søknadsomgangen 2021 viser at vi må sette ned tilskuddssatsene. Det vil være et svært dårlig signal fra oss å sette ned tilskuddssatsene.

Økte tilskudd til "ingen jordarbeiding om høsten" går på bekostning av muligheten til å øke satsene for andre tiltak, eller muligheten til å bruke den økte bevilgning for 2021 til det nye tiltak i RMP-programmet (klimarådgiving).

I 2021 har det kommet inn 18 søknader om klimarådgiving, forventningen er at antallet skal øke betydelig i 2022.

Arealet som har fått tilskudd til fangvekster (både sådd etter høsting, og som underkultur) er likt med året før, og ligger på 13 888 daa. Økningen vi har sett fra 2019 til 2020 har dessverre ikke fortsatt, noe som er bekymringsfull med tanke på klimaavtalen mellom næringen og Regjeringen.

Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel er vektlagt, og har fått et betydelig omfang som øker for hvert år selv om satsene ikke blir endret. Størstedelen av disse arealene blir spredt med tilførselslange.

Tilskuddene gitt til tiltakene innenfor kulturlandskap, og kulturminner og kulturmiljøer er relativt stabilt over årene.

Tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark, beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark, drift av bratt areal, slått av verdifulle jordbrukslandskap, og drift av seter er tiltakene som er mest omsøkt.

For å kunne bidra til utfordringer tilknyttet til jordbruksareal og seterbruk i øvre deler av Telemark, er tilskudd til drift av bratt areal og setertilskuddet spesielt viktig, og har derfor en relativ høy tilskuddssats.

Tilskudd til drift av beitelag stimulerer til bruk av utmarksressursene i de øvre delene av fylket. Beiting og skjøtsel av utmarkareal langs kysten er også vektlagt i miljøprogrammet. Langs kysten er det biologiske mangfoldet stort, det finnes to nasjonalparker, to utvalgte kulturlandskap og mange andre naturvernområder.

Soner for pollinerende insekt ble tatt inn i RMP i 2019, og fikk stor tilslutning allerede første året ned ca. 70 km sonen. I 2020 økte dette til ca. 250 km, og i 2021 til ca. 266 km, selv om foreløpig sats var betydelig lavere.

SMIL-tilskudd**Utfordringer**

I Vestfold og Nedre Telemark er den største miljøutfordringen at tilstanden i innsjøer, elver og fjorder ikke er god nok. Særlig stor er utfordringene rundt de eutrofe innsjøene i Vestfold. Klimaendringene med økt nedbør og hyppigere episoder med styrtnedbør øker behovet for tiltak for å redusere avrenningen av jordbruket. Kommunene i de nevnte områdene har derfor også tiltak mot avrenning til vann som høyeste prioritet i sine lokale retningslinjer for SMIL. Hydrotekniske tiltak, anlegning og tømning av fangdammer og erosjonssikring står sentralt.

I øvrige deler av Telemark er utfordringene store rundt å ivareta og bruke gammel kulturmark som står i fare for å gå ut av drift og gro igjen. Naturmangfoldet er truet knyttet til disse arealene. Tiltak med rydding og gjerding for å sikre beiting er viktig. En annen trussel er mangel på beitedyr en del steder. Mengden av verneverdige bygninger er stor. Kommunene melder om at klimaendringene med et mer fuktighet øker behovet for vedlikehold og istandsetting av bygninger. Dette er kostbare tiltak, og middelpotten stekker ikke til. SF oppfordrer til å søke midler også hos Kulturminnefondet og hos fylkeskommunen.

Midler og miljøtema

Alle tiltak innen forurensing er under miljøtemaet «Avrenning til vann». 72 % av den totale SMIL-potten i fylket har gått til tiltak og prosjekter mot avrenning til vann og 28 % til tiltak i kulturlandskapet. Totalt er det gitt tilsagn på 11.3 mill. kr i 190 vedtak. Dvs. hele potten er brukt opp.

Innen temaet «Avrenning til vann» har hoveddelen av midlene gått til utbedring av hydrotekniske anlegg (69 %), som f. eks. oppgradering av rørgater inne på jordene, kummer, avskjæringsgrøfter o.l. Tiltak med erosjonssikring i og langs vassdrag har brukt 22 % av denne potten. Resten av midlene har gått til

fangdammer, flomdempende tiltak og gjenåpning av bekkelukking.

Innen tiltak i «Kulturlandskapet» har mesteparten (52%) av midlene gått til rydding og gjerding på gammel kulturmark. I de fleste tilfellene gjelder dette fysiske gjerder. Det er gitt tilskudd til elektronisk gjerde i 5 saker/steder. Tilskudd til verneverdige bygninger har brukt 36 % av midlene innen temaet «Kulturlandskap». 18 bygninger er tildelt tilskudd hvor 17 av dem er i Telemark. Flertallet av bygninger er stabbur, pluss noen eldhus og seterhus. 9 % av midlene har gått til tiltak innen biologisk mangfold.

Planleggingsprosjekter: Av den totale SMIL-potten i fylket på 11,3 mill kr har 725 000 kr gått til 6 ulike prosjekter med planlegging av områdetiltak. 5 av prosjektene gjelder plan for tiltak mot avrenning til vann og 1 prosjekt har tiltak med fjerning av fremmed art langs et vassdrag.

Effekt og måloppnåelse

Vi mener tiltakene og prosjektene som er vedtatt i 2021 vil ha god effekt, og er godt tilpasset de utfordringene vi har i fylket. Vi fulgte tett opp rulleringen av de lokale retningslinjene i kommunene. De er godt tilpasset utfordringene. Kompetansesamlinger for kommunene er med på å bevisstgjøre kommunene i sine prioriteringer. Forvaltningskontrollene i kommunene viser god gjennomføring og prioritering av tiltak. Den store oppmerksomheten rundt utfordringene mtp vannmiljø og de nye tiltakspakkene i jordbruket vil trykke på, og vise store behov for investering i miljøtiltak i årene framover.

Tilskudd til drenering

Det er ønskelig at mer jord blir drenert. Dessverre har vi sett en nedgang i 2021 sammenlignet med året før; både i antall søkere og i areal. Gradvis forringelse av grøfter, våtere klima vår og høst, dyrking av intensive kulturer og tunge maskiner krever ny grøfting og til dels mer intensiv grøfting med mindre grøfteavstand. Vi anslår grøftebehovet til ca. 6500 dekar per år. Arealet som blir drenert årlig ligger vesentlig lavere. Inntjening av drenering tar tid og inntjeningen er usikker og lite lønnsom på leid jord. Investering i drenering blir derfor ofte utsatt. Gode tiltak er tilskudd og informasjon, holdningsarbeid og økt bruk av leieavtaler der investeringen er regulert.

I 2021 er det gitt tilsagn til 122 søkere, som samla har drenert 3 785 daa systematisk grøfting, og 13 336 meter usystematisk grøfting. Totalbeløpet som er bevilget er 8 177 730 kr. (2020: 175 søkere, totalbeløp bevilget var 9 544 780 kr).

En analyse viser at drenering foregår i stor grad på eid jord. Mens 55 - 60 % av jordbruksarealet i Vestfold og Telemark er leid, er av arealet som blir drenert bare 35 % leid jord.

Kulturminneforvaltningen har uttalt seg i 17 saker, 2 saker berører naturverminteresser, 1 sak kan øke erosjonsfare og kan samtidig berøre naboeiendommen. I denne saken er det klare vilkår i vedtaksbrevet.

Tiltak i beiteområder

I Vestfold og Telemark er det stor etterspørsel etter midler til elektronisk overvåking. Elektronisk overvåking gir mindre inngrep i naturen, da det ikke settes opp fysiske gjerder. I tillegg er det lettere å skjøtte små, men viktige kulturlandskapsområder slik som for eksempel langs Telemarkskanalen. I Vestfold er det også mange skogsområder der det vil bli lange gjerdelinjer mot innmark. Dette vil gi store gjerdekostnader i forhold til størrelsen på beiteområdet. Her vil elektronisk gjerding/overvåking egne seg godt siden det ikke må settes opp fysisk gjerde. Dette vil også gjøre at nye områder kan tas i bruk til beiting da grunneiere er positive til beiting om det ikke må settes opp fysisk gjerde.

Når det gjelder tilsyn og sanking av dyr er også elektronisk overvåking viktig da det er lettere å finne dyra dersom en vet hvor de faktisk befinner seg.

Virkemidler på miljøområdet (vurdering)

Betegnelsen på rapporteringskrav	Beskrivelse
Vurder kort om de ulike de økonomiske miljøvirkemidlene (RMP, SMIL, tilskudd til tiltak i beiteområder, drenering, etc.) har hatt ønsket effekt	SMIL og RMP har hatt ønsket effekt. Hoveddelen av midlene har gått til tiltak mot avrenning til vann. Dermed til kulturlandskap, verneverdige bygninger og biologisk mangfold.
Beskriv kort de største utfordringene innenfor miljøområdet de kommende år	For dårlig miljøtilstand i innsjøer, elver og i Oslofjorden. Eutrofe innsjøer i i Vestfold er påvirket av jordbruk og avløp. Avrenning fra land belaster Oslofjorden. Stort behov for å sikre drift av gammel kulturmark for å hindre ytterligere gjengroing og tap av biologisk mangfold. Stor mengde verneverdige bygninger, som påvirkes negativt av klimaendringene.
Vurder kort om grensegangen mellom miljø- og landbruksforvaltningens virkemidler er formålstjenlig	Miljøvirkemidlene overlapper noe med RMP/SMIL/UKL mtp naturmangfold. Det har oppstått uklarheter om hvilke ordninger som skal gi hva til trua arter, naturtyper og utvalgte naturtyper. Vi følger prinsipp om at det ikke skal gis tilskudd dobbelt opp på samme areal. Vi oppfordrer til spleiselag ved tilskudd til verneverdige bygninger med Kulturminnefondet og fylkeskommunen.
Hvilke tiltak vil Statsforvalteren iverksette fremover for å øke måloppnåelsen/miljøeffekten?	Bevisstgjøring av kommunene, info til bonden ol. mtp utfordringer. Stimulere til planer med områdetiltak på gårdsnivå, tilbud om frivillige miljøavtaler i flere områder og vurdering av regionale miljøkrav.

Virkemidler på miljøområdet (andel)

Andel av RMP-rammen som er brukt på kulturlandskapstiltak	Andel av RMP-rammen som er brukt på å redusere forurensing	Sum
35 %	65 %	100 %

Miljøvirkemidlene (fra kapittel 3.1.6.2.1.2 i TB)

Rapportere på
Innholdet i miljøvirkemidlene er godt kjent for aktuelle søkere, landbrukets organisasjoner og kommuner.

RMP

På en egen nettside for RMP-tilskudd ble det før våronna lagt ut oversikt over RMP-tilskudd med lenke til faktaark for hvert tiltak. Informasjon om dette ble sendt elektronisk til alle gårdbrukere i Vestfold og Telemark siste uka i mars. I uke 36 ble det sendt ut veiledningshefter elektronisk i bladbar form til alle gårdbrukerne med informasjon om RMP-tiltakene. Veiledningsheften ble sendt som del av 'Info til bonden', et informasjonsskriv som blir hvert kvartal sendt med e-post til alle som søker produksjonstilskudd. I tillegg ble informasjonen om årets søknadsomgang (både i våronna og før søknadsomgangen åpnet) publisert på grontfagsenter.no, som er fylkets informasjonskanal i regi av Bondelaget i Vestfold og Telemark.

Kommunene ble gjort oppmerksom på alle nyhetene relatert til årets RMP tilskudd gjennom nettsiden for kommunal landbruksforvaltning (med ukentlige e-poster). Vi har gjennomført informasjonsmøter om RMP-tilskuddet, både på teams og fysisk. Og vi har sendt ut et eget saksbehandlingsrundskriv til kommunene.

RMP-arbeidsgruppa (som består av representanter av faglagene i fylket, kommunene, landbruksrådgivingen, og Fylkeskommunen) møtes flere ganger i året, og blir dermed oppdatert.

SMIL

Statsforvalteren VT har egen nettside med informasjon om SMIL-ordningen. Den er jevnlig blitt oppdatert, og inneholder veiledning om hvem som kan søke og hva det kan søkes tilskudd til. Flere av kommunene har ikke egne nettsider, og viser til Statsforvalterens og Landbrukdirektoratets nettsider mtp info ut til gårdbrukerne. Noen kommuner sender ut egen info til gårdbrukerne om tilskuddsordninger og frister.

Det har vært jevnt stor aktivitet mtp søknader om

SMIL-tilskudd. Statsforvalteren hadde tett kontakt med kommunene siste del av høsten, for å få oversikt over restbehov i den enkelte kommune. Deretter sørget vi for omfordeling av midler mellom kommunene slik at midlene ble brukt opp.

Vestfold og Telemark ble tildelt en lavere pott enn normalt for 2021. Derfor har SF ikke hatt spesiell påminnelse om SMIL i vår «Info til bonden». Vi regnet med at det ble rift om midlene, og det stemte.

På vår kompetanseplan med samlinger for kommunene, faglagene og

NLR har vi hatt 2 samlinger med tema SMIL-forvaltning i 2021. En samling i mars om hva midlene hadde gått til i 2020, og om rammer og forvaltning for 2021. På en kommunesamling i oktober ble det minnet om frister for å melde inn behov og annen relevant info om SMIL.

For 2022 er Vestfold og Telemark fått en økt tildeling av SMIL-midler. SF vil sørge for å få ut info om dette til kommunene og gårdbrukerne.

Drenering

Gårdbrukere ble i uke 9, 23 og 44 informert om dreneringsordningen i informasjonsskrivet 'info til bonden'. Nettsiden til Statsforvalterne har en egen side om dreneringsordningen. Kommunene blir informert gjennom nettsiden for kommunal landbruksforvaltning, og på kommunesamlinger (både på teams og fysisk).

KMP

Begynnelsen av januar åpner vi søknadsomgangen for regionale klima- og miljøprogrammidlene. Dette blir publisert på nettsidene til Statsforvalterne som en nyhetssak. I tillegg blir det publisert en nyhetssak på grontfagsenter.no. Begge NLR-enhetene i fylket blir direkte kontaktet om det regionale KMP-program. På nettsidene er målene, faglige prioriteringer, og målgruppe beskrevet. I tillegg blir også retningslinjene for ordningen publisert.

Tiltak i beiteområder

Telemark fikk i 2019 kr 450.000 til tiltak i beiteområder. Vestfold fikk ingen midler til dette. Da det ble ett fylke ble potten økt til kr. 500.000. Det vil derfor si at det ikke ble noen reell økning av midler.

Om vi fordeler midlene likt til alle vil det ikke utgjøre mer enn ca 20.000 -21.000 pr kommune (17.000-40.000 holdes igjen til eventuelle klager). Ikke alle kommunene ber om midler, men vi har en stor underdekning der de ber om tre ganger så mye midler som vi har til rådighet. Dette gjør at kommunene må avslå mange gode prosjekter eller be søkere vente med å søke til seinere år.

Det er også stort behov for midler til elektronisk overvåking, noe som er godt egnet i mindre og/eller uoversiktlige områder. Det er derfor stort behov for midler til dette i vårt område. Elektronisk overvåking/gjerding viser hvor dyra befinner seg, noe som er gunstig for å ha tilsyn med dyra. Det er derfor viktig med tanke på dyrevelferden, og det er også en stor hjelp når dyra skal sankes.

Innholdet i miljøvirkemidlene (andel)

Betegnelse på rapporteringskrav	2017	2018	2019	2020	2021
Hvor stor en andel (%) av PT søkere søkte RMP	51 %	52 %	55 %	55 %	55 %

Andel av PT-søknadene med arealer (omsøkt AK-tilskudd)

Innholdet i miljøvirkemidlene (vurdering)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak har vært stabilt, stigende eller synkende de siste fem år.	Omfanget av utførte miljøtiltak i jordbruket har økt noe. Gjennomføringen av tiltak mot avrenning til vann støttet av SMIL-tilskudd har vært betydelig, og i alle årene har over 70 % av midlene gått til dette. Den økonomiske rammen for RMP-tilskudd er trang, og tilskuddssatsene har stort sett stått stille. Dette har ført til mindre økning enn ønsket.
Gi en kort vurdering av i hvilken grad Statsforvalteren har bidratt til å gjøre ordningene kjent.	SF har i stor grad bidratt til å gjøre ordningene kjent: Nettsider, kompetansesamlinger med kommunene, elektronisk infoskriv til alle gårdbrukerne, deltagelse på fagmøter mv.
Hvilke tiltak vil Statsforvalteren iverksette kommende år for å øke miljøinnsatsen i jordbruket?	Tiltak mot avrenning til vann: Oppfordre kommuner og vannområder til å delta på/arrangere infomøter for gårdbrukerne i samarbeid med NLR og faglaga. Stimulere til flere planleggingsprosjekter med områdetiltak på gårdsnivå. Innføre og tilby frivillige miljøavtaler i flere nedbørfelt. Starte opp vurderingene rundt innføring av regionale miljøkrav.

Vannforvaltningsplanene (fra kapittel 3.1.6.2.1.3 i TB)**Rapportere på**

Miljøvirkemidlene er innrettet i henhold til vannforvaltningsplanene, med mer forpliktende krav ved behov for forsterket innsats.

De nasjonale føringene i brev fra Mdir mars 2019 er godt kjent, og er lagt til grunn for arbeidet med tiltakspakkene i jordbruket. Kunnskapsgrunnlaget om miljøtilstanden i vann og vassdrag, påvirkningsgraden fra jordbruket og avlastningsbehovet for fosfor forelå da de nye tiltakene ble planlagt. Jordbruksiltakene i det nye regionale tiltaksprogrammet inneholder derfor en vesentlig økning i omfang for å møte miljøutfordringene vi har med bl.a. eutrofe innsjøer og Oslofjorden.

Vi erfarer at det er behov for mer detaljert informasjon direkte til gårdbrukerne om spesielt RMP-tilskuddene. Vi tilbyr 29 ulike tilskudd, og systemet er noe komplisert. Kommunene har i varierende grad hatt ressurser til å ha møter/opplæring om RMP for gårdbrukerne. Vannarbeidet har rettet oppmerksomhet mot dette, og vannområdene i samarbeid med kommunene, bondelag mv vil holde møter framover for gårdbrukerne om tiltakspakkene i jordbruket. Mer kunnskap om vannutfordringene lokalt og om de ulike tilskuddene mener vi vil bidra til mer gjennomførings av miljøtiltak i jordbruket.

Det er oppnådd mye gjennom frivillige miljøtiltak støttet av RMP i vårt fylke. I flere av nedbørfeltene våre med utfordringer ligger f.eks. andelen arealer med ingen jordarbeiding om høsten på 55-70 %. Men generelt er det potensial for markant økning i grasdekte kantsoner langs vassdrag, gras i dråg på jordene, mer fangvekster, mer direktesådd høstkom osv. Tilskuddsprosentene til disse tiltakene har stått stille i flere år pga trange RMP-rammer. Økte tilskudd vil kunne stimulere til økt frivillig gjennomføring.

Vi har til nå kun tilbudt frivillige miljøavtaler i et nedbørfelt. Det er andre områder som ønsker seg frivillige avtaler og eget tilskudd. Vi vil vurdere å utvide tilbudet om miljøavtaler til flere delområder.

Vi mener det er mulig å få til økt tiltaksgjennomføring gjennom informasjon og frivillige tiltak. Dette potensialet må utnyttes først. Der hvor dette viser seg ikke å være nok, vil vi vurdere å starte prosess med vurdering av regionale miljøkrav.

Dette skal utredes i planperioden (vannforskriften) 2022-2027:

I hvilke områder i Vestfold og Telemark vil det være behov for regionale miljøkrav?

Et område kan f.eks. være nedslagsfeltet til en innsjø eller et vassdrag med store vannmiljøutfordringer. Det kan eventuelt velges ut flere områder basert på jordbrukspåvirkning og miljøtilstand i vannet.

Hvilke tiltak skal de regionale miljøkravene inneholde?

Dette må tilpasses utfordringene i de aktuelle områdene. Aktuelle tiltak kan være pålegg om grasdekte buffersoner langs vassdrag, grasdekte vannveier inne på jordene, en viss andel ingen jordarbeiding om høsten eller fangvekster mm.

Hva er kostnadene knyttet til innføring av regionale miljøkrav?

Pålagte tiltak i et område vil støttes av de samme tilskuddordningene som i dag gis til frivillige tiltak. Vestfold og Telemark fylke mottar en viss ramme med midler fra Jordbruksoppgjøret hvert år. Omfanget av tiltak og tilskuddssatsene må samstemmes med denne rammen.

Vannforvaltningsplaner

Tema	Hvor mange vannområder vil nå miljømålene, innen gitte frister (utsatt frist regnes som (ny) gitt frist)	Hvor mange vannområder vil ikke nå miljømålene, innen gitte frister	I hvor mange av vannområder som ikke vil nå miljømålene, er det fastsatt regionale forskrifter for å nå målene	I hvor mange av vannområder som ikke vil nå miljømålene, er det fastsatt strengere krav med hjemmel i annet regelverk for å nå målene
Antall	8	4	0	0

3.1.1.14 Andre oppdrag**BARNEVERN**

Øremerkede stillinger til det kommunale barnevernet.

Vi har overført midlene til de øremerkede stillingene i det kommunale barnevernet innen fristen.

Gjenforeningsarbeidet - Oppfølging av avgjørelser i EMD

Vi har gjennom 2021 hatt fokus på barneverntjenestens arbeid med

gjenforeningsarbeidet. Vi sendte på bakgrunn av dette brev til kommunene i mai, hvor vi ba om tilbakemelding på kommunens arbeid med implementeringen av føringene gitt i avgjørelser i EMD og i Høyesterett. Videre ba vi om kommunens rutiner på det omtalte området.

Vi arrangerte også en samling for alle barnevernlederne og teamledere, hvor gjenforeningsarbeidet var en rød tråd. På samlingen deltok blant annet Bufdir, fylkesnemnda, familievernet og representanter fra forandringsfabrikken, for å belyse temaet.

Gjennom året har vi hatt lav terskel for å åpne tilsyn på området. Vi har hatt mappegjennomgang i en kommune, hvor det ikke ble gitt lovbrudd. I tillegg har vi på bakgrunn av klager fra den private part, åpnet hendelsesbaserte tilsyn i flere kommuner. Det ble gitt lovbrudd i enkelte saker.

Vi vurderer at kommunene i fylke vårt har jobbet mye med gjenforeningsarbeidet. Dette er basert på kommunenes egenrapportering og gjennomgang av rutiner og maler på området. Vi er også kjent med at flere av kommunene har jobbet sammen om å sette ting i system når det gjelder gjenforeningsarbeidet. Det er utarbeidet felles rutiner og maler som er delt videre med andre kommuner.

Gjenforeningsarbeidet vil være et område vi vil følge tett også i 2022, blant annet gjennom landsomfattende tilsyn på området.

Kompetansestrategien for det kommunale barnevernet

Læringsnettverk

Det er etablert seks læringsnettverk i Vestfold og Telemark som skal stimulere til tjeneste- og tiltaksutvikling i kommunene. Fire av nettverkene har i tillegg utviklingsprosjekt som skal styrke oppfølgingen og veiledningen av kommunale fosterhjem. Målsettingen er blant annet å utvikle felles rutiner og retningslinjer på tvers av kommunene, opplæring i implementeringskunnskap, utvikling av evalueringsverktøy, etablere og utvikle egne veiledningsprogram, kompetansehevende tiltak for ansatte, familierådsarbeid, arbeid med ettervern og etablering av ressursteam på tvers av kommuner.

Vi har gjennomført digitale oppfølgingsmøter med det enkelte nettverk i 2021. Det var planlagt en felles samling for nettverkene i desember 2021. Denne har på grunn av pandemien blitt flyttet til 2022. Det er innhentet skriftlig evaluering og rapportering fra nettverkene for 2021.

Læringsnettverk har vært et tema i vår dialog med kommunene om barnevernreformen gjennom hele 2021. Herunder i dialogmøter og øvrig informasjonsformidling om reformen til kommunene.

Koronapandemien har også i 2021 påvirket flere av nettverkene. Vi har fått tilbakemelding om at enkelte nettverk har endret eller utsatt planlagt aktiviteter som følge av pandemien.

Vi vurderer at læringsnettverkene bidrar til økt fokus på lokale behov og utfordrer tjenestene til å tenke utviklingsarbeid. Resultatene viser at læringsnettverkene bidrar til nytt og økt tjenestetilbud samt en styrking av kompetansen i den enkelte tjenesten. Tilbakemeldingen fra nettverkene er at læringsnettverk bidra til samarbeid på tvers av kommunene. Eksempelvis har 11 kommuner etablert et samarbeid på tvers der de har samarbeidet om å etablere et felles ressursteam.

Tjenestestøtteprogrammet

7 av 15 tjenester i Vestfold og Telemark har deltatt i tjenestestøtteprogrammet. I 2021 har 4 tjenester startet opp og er godt i gang med gjennomføringen av programmet. De siste 4 kommunene i vårt fylke vil få tilbud om å delta i tjenestestøtteprogrammet i 2024.

Tilbakemeldingen fra tjenestene er de har hatt stort utbytte av å delta.

Vi opplever programmet som viktig i arbeidet med implementering av felles praksis i den enkelte tjeneste, og bidrar til større forståelse og likhet i undersøkelses- og tiltaksarbeidet i barneverntjenestene over heile landet. Gjennom vårt tilsyn med barneverntjenestenes undersøkelsesarbeid i 2020-2021 har vi erfart at tjenestenes som har deltatt i opplæringsprogrammet har implementert dette i arbeidet sitt.

Veiledningsteam

Vi har 1 barneverntjeneste som ble søkt inn og fikk plass på veiledningsteam i perioden 2021 – 2022. I løpet av året har vi hatt jevnlig dialog med barneverntjenesten. Vi har også deltatt på halvtidsevaluering av tiltaket sammen med tjenesten, kommuneledelsen og veilederne. Evalueringen er entydig på at veiledningsteam har vært, og er, et viktig og riktig tiltak for dem.

Vi vurderer at tiltaket så langt har hatt ønsket effekt og vi erfarer at tjenesten har jobbet godt og konstruktivt med målene og fremdriften i utviklingsarbeidet. Rapporteringer og dialog med kommunen understøtter dette.

Dialogmøte

Vi gjennomførte 3 digitale dialogmøter «i klynge» med kommuneledelse, Bufetat, KS og Bufdir om barnevernreformen våren 2021. Målsettingen med møtene var å etablere dialog med kommuneledelse for å sikre forankring og dialog om forventninger og behov for bistand i kommunens forberedelse til barnevernreformen.

Det ble i tillegg gjennomført dialogmøte med 3 kommuner, (Siljan, Tinn og Sandefjord) høsten 2021. Kommunene ble valgt ut etter en risikovurdering med fokus på kommunens arbeid med barnevernreformen. Målgruppen for dialogmøtene var kommunal ledelse, i tillegg til barneverntjenesten. Det planlegges for dialogmøter med de øvrige kommunene i 2022.

Kommunene og tjenestene gir tilbakemelding på at de digitale dialogmøtene var nyttige for informasjonsutveksling og kunnskapsdeling. Samlingene bidro også til at noen kommuner fikk en større forståelse av innholdet i reformen og konsekvenser for den enkelte kommune.

I de kommunene vi gjennomførte stedlige dialogmøter, var tilbakemeldingene at møtene var nyttige, både fra kommunal ledelse og barneverntjenesten. De er tydelige på at det oppleves som positivt at vi møter med en tydelig agenda og at vi er lydhøre for hvor kommunen er i sine prosesser.

Vi vurderer at dialogmøtene er med på å sette fokus på aktuelle tema overfor kommunene, samtidig som vi får en god oversikt over kommunenes arbeid på det/de aktuelle områdene.

LANDBRUK

Produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon

I 2021-sesongen kom det inn åttito søknader om tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon. Trettifire av disse gjaldt klimabetinget skade i frukt- og bærkultur. Dyrkere i Vestfold og Telemark ble hardt rammet av frostskafer vinteren 2020/21. Gode avlinger på de trærne og plantene som ikke frøs i hjel, begrenset antallet søknader om tilskudd ved produksjonssvikt.

Det kom inn tjueto søknader om tilskudd ved produksjonssvikt, vekstgruppe korn. Klimaårsaken var høy temperatur under mating og lave kornvekter.

Seksten av søknadene gjaldt produksjonssvikt i honningproduksjon. Birøkterne opplevde ugunstig vær under lyngtrekket.

Ordningen med at frukt-, bær-, potet- og grønnsakdyrkere som mangla høstemannskap som følge av Covid 19-restriksjoner, kunne søke om tilskudd ved produksjonssvikt, ble videreført. Seks dyrkere, tre grønnsakdyrkere og tre bærdyrkere, søkte om tilskudd ved produksjonssvikt på grunn av mangel på arbeidskraft som følge av Covid 19-restriksjoner.

Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet

Det er to avløserlag i fylket vårt. I søknadsskjemaet og rapporten for landbruksvikarvirksomhet i 2021 ble det ikke funne avvik i høve til tidligere års inntekter og kostnader hos noen av laga.

Det ene laget har beredskap i 15 av fylkets kommuner (Telemark), mens det andre laget har beredskap i de resterende 5 kommunene (Vestfold).

Et av laga har medlemmer som bor i kommuner knytt til andre fylker. Disse medlemmene blir holdt utenom medlemstallet for Vestfold og Telemark og det blir heller ikke søkt om tilskudd til landbruksvikarvirksomhet for disse medlemmene.

Covid 19 har ikke påvirket landbruksvikarvirksomheten i noen av laga. Et av laga har som formål å ikke tjene penger på landbruksvikarvirksomheten og har derfor en lavere dagsats enn det som er gjeldende for ordningen.

Autorisasjon Handtering og bruk av plantevernmidlar/Tilleggskurs om Gnagemidler

Gjennom 2021 hadde i alt 4 kursarrangører tilbud om kurs i Autorisasjon Handtering og bruk av plantevernmidler og Tilleggskurs om Gnagemidler.

Mesteparten av kursa som vart arrangert fra februar 2021 til oktober 2021 var digitale kurs med digital hjemmeeksamen.

En kursarrangør gjennomførte et fysiske kurs i hver av kurstitlene «Første autorisasjon, 1. gongs autorisasjon og Tilleggskurs om gnagemiddel» sein høsten 2021.

Det var i alt 247 kandidater som gjennomførte kurs og eksamen innafor autorisasjonsordninga/tilleggskurs om gnagemiddel i 2021.

Av dette gjennomgjekk 72 kandidater kurs og eksamen som ga rett til tilleggsbevis for gnagemiddel.

HELSE OG OMSORG

Kartlegging av tjenestesamhandlingen mellom NAV-kontor og helse- og omsorgstjenesten

Vi har benyttet verktøyet for kartlegging av tjenestesamhandling utviklet av Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet og sendt undersøkelsen til kommunehelsetjenesten, fastlegene og Nav-kontorene i fylket. Når resultatet fra undersøkelsen foreligger på fylkesnivå vil dette gi et godt grunnlag for å vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes framover.

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge

Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge under pandemien

Under pandemien har vi hatt månedlige møter med skoleeiere og barnehagemyndighetene. Det har også i perioder vært månedlige møter med barnevernlederne. Møtene ble startet opp for å følge med på hvorvidt tjenestene var i stand til å opprettholde sine tjenester overfor sårbare barn og unge.

Tilbakemeldingene fra barnevernledere, skoleeiere og barnehagemyndighetene er at det har vært et godt samarbeid med øvrige tjenester i kommunene under pandemien. De ga også tilbakemelding på at tjenestene har utvist stor grad av fleksibilitet og kreativitet for å følge opp barn, unge og deres foreldre.

Vi har under pandemien fått flere klager på gjennomføring av spesialpedagogiske hjelp og tilrettelegging i barnehagen. Begrunnelsen er at det spesialpedagogiske personalet er brukt inn i det ordinære tilbudet.

Vi fikk også tilbakemelding fra barnevernlederne om et noe varierende samarbeid med BUP under pandemien.

Når det gjelder barneverntjenestene viser gjennomgangen av de faste rapporteringene under pandemien, informasjon fra barnevernlederne, tilsynsaktiviteter, rapporteringer på fristbrudd og den halvårlege rapporteringen til SSB, at tjenestene har opprettholdt driften under pandemien.

Godt samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Godt samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge

Vurdering av i i hvilken grad kommunene har et samordnet tjenestetilbud til utsatte barn og unge

Kommunene i Vestfold og Telemark er veldig forskjellige, både når det gjelder areal og antall innbyggere. Det betyr at kommunene også har forskjellig tilnærming og ulike behov når det gjelder samordning. Som pådrivere overfor kommunene i arbeidet med barnevernreformen og gjennom læringsnettverk, har vi erfart at forebyggende arbeid, tverrfaglig samarbeid og koordinerte tjenester er viktig for den enkelte kommune. Vi erfarer at kommuneledelse og politisk ledelse er engasjerte og opptatte av å få til et samordnet tjenestetilbud til utsatte barn og unge.

Prosjektet Pilot for programfinansiering har også gitt oss god kunnskap om hvordan de 4 kommunene som deltar i prosjektet, har samordnet sitt tjenestetilbud.

I samarbeid med kompetansesentrene har vi gjennomført en kartlegging av hvilke tiltak de ulike aktørene har overfor den enkelte kommune. Skjemaet inneholder også indikatorer for identifisering av kommuner med utfordringer. Dette gjør det lettere for oss å ha en god oversikt over kommunenes utfordringer og behov, samt at det gir en indikasjon på hvilken kommune som har behov for et ekstra fokus.

Flere av kommunene har etablert samarbeidsstrukturer og 16 kommuner har etablert BTI/BTS-modellen eller andre modeller. 2 kommuner opplyser i tillegg at de skal implementere ny samarbeidsstruktur, men er utsatt på grunn av pandemien.

Under pandemien har vi hatt månedlige møter med skoleeiere og barnehagemyndigheter. Det har også i perioder vært månedlige møter med barnevernlederne. Møtene ble startet opp for å følge med på hvorvidt tjenestene var i stand til å opprettholde sine tjenester overfor sårbare barn og unge.

Tilbakemeldingene fra barnevernledere, skoleeiere og barnehagemyndigheten er at det har vært et godt samarbeid med øvrige tjenester i kommunene under pandemien. De ga også tilbakemelding på at tjenestene har utvist stor grad av fleksibilitet og kreativitet for å følge opp barn, unge og deres foreldre. Vi fikk også tilbakemelding fra barnevernlederne om et noe varierende samarbeid med BUP under pandemien.

Når det gjelder barneverntjenestene viser gjennomgangen av de faste rapporteringene under pandemien, informasjon fra barnevernlederne, tilsynsaktiviteter, rapporteringer på fristbrudd og den halvårlege rapporteringen til SSB, at tjenestene har opprettholdt driften under pandemien.

Utfordringer

Vi vurderer at kommunene og tjenestene både ser nytteverdien av og ønsker større grad av samordning av tjenestetilbudet til utsatte barn og unge. Det er imidlertid en utfordring å få et nytt system til å «sette seg» i alle ledd i en kommune. Dette krever mye, både av enkeltpersoner og den enkelte tjenester. Vi kommer heller ikke utenom at pandemien har spilt en faktor ved at det har vært nødvendig for enkelte kommuner å omdisponere sine ressurser slik at implementering av nye samordningsstrukturer har tatt lengre tid enn ønsket.

Tiltak for et mer samordnet tjenestetilbud

Vi har i løpet av 2021 hatt mange aktiviteter overfor kommunene for å løfte viktigheten av et bedre samordnet tjenestetilbud. Dette er gjort som en naturlig del av arbeidet med barnevernsreformen og de ulike læringsnettverkene i kommunene. Dette arbeidet har bestått av både digitale og stedlige dialogmøter. Disse møtene har i stor grad vært rettet seg mot kommunens ledelse, samt kommunalsjefer på de enkelte tjenesteområdene. Vi har også samarbeidet med kompetansesentrene, KS og Bufetat i arbeidet ut mot kommunene.

Vi har hatt barn og unge som tema i møte med alle NAV-lederne i fylket. NAV-lederne presenterte hvordan den enkelte kommune arbeider for et samlet tjenestetilbud til barn og unge, og det ble lagt til rette for erfaringsutveksling.

Vi forvalter tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontorene. I 2021 har vi i stor grad prioritert å innvilge tilskudd til prosjekter som retter seg mot en forbedring av barn og unges oppvekstvilkår. Flere av prosjektene har som mål å forbedre samarbeidet med andre instanser i kommunen, spesielt barneverntjenesten. Noen prosjekter retter seg mot unge i videregående skole, der styrking av samarbeid med fylkeskommunen er en del av

måloppnåelsen. Samarbeid mellom NAV og fylkeskommunen var også tema på vår fagsamling for veiledere som jobber med kvalifiseringsprogrammet.

Statsforvalteren har i 2021 bidratt til at barneverntjenesten og NAV-kontorene får økt kunnskap om hverandres områder. Vi har informert barnevernledere og NAV-ledere, samt teamledere/avdelingsledere i begge tjenestene om de ulike tjenesteområdene.

Vi har siden 2018 deltatt i et regionalt samarbeidsforum om barn og unge sin psykiske helse sammen med statsforvalteren i Agder, 0-24 med RVTS Sør, RBup Øst og Sør, KoRus. KS har ikke et formelt oppdrag om regionalt samarbeid, men støtter samarbeidsavtalen som er utarbeidet for perioden 2021-2024. Formålet med forumet er å formalisere et forpliktende samarbeid samt bidra til god kvalitet i samarbeide om barn og unge i regionen. Videre skal forumet sikre mest mulig effektiv og samordnet bruk av ressurser til det beste for kommunene i regionen.

Et av tiltakene som har sitt utspring i samarbeidsforumet er

Handlingsplanfestivalen. Festivalen skal være til inspirasjon om kommunens arbeid med psykisk helse, vold, rus og psykiske traumer. *Festivalen har som formål å bidra til inspirasjon i det viktige og vanskelige arbeidet med å sette handlingsplaner ut i livet.* [Handlingsplanfestivalen](#)

Vi har sammen med Statsforvalteren i Agder og Husbanken sør etablert Regional velferdsarena Sør. Øvrige deltakere er Bufetat Region sør, NAV Vestfold og Telemark og henholdsvis kommunedirektøren i Tønsberg og ordfører i Arendal kommuner. Regional arena skal koordinere sektorovergripende

oppgaver og virkemidler og bidra til at ulike statlige satsinger ses

i sammenheng og understøtte kommunenes arbeid med den nasjonale strategi for den sosiale boligpolitikken Alle trenger et trygt hjem.

Arbeidet med plan for det forebyggende arbeidet i kommunene, jf. barneverntjenesteloven § 3-1, vil også være med på å gjøre kommunene mer bevisste på status og hvilke tiltak som vil være relevante for dem å iverksette for å bedre ivareta en samordning av tjenestetilbudet.

Selv om det er vanskelig å måle effekt i seg selv, og dernest vurdere hva som har gitt effekt, vurderer vi at vår samlede innsats har gitt effekt. Delvis bygger vi dette på mange positive tilbakemeldinger på vår innsats. Dernest har vi erfart at flere kommuner nå følger opp våre samlinger, og våre innspill, med egne samlinger der de samler sine ulike sektorer med fellestema bedre samordning i vår kommune. Mange kommuner har allerede laget gode planer for dette arbeidet, både når det gjelder tidlig innsats og forebygging, og også planer som impliserer samordning.

God kompetanse om utsatte barn og unge i kommunene (fra kapittel 3.2.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

God kompetanse om utsatte barn og unge i kommunene

Kartlegging av kommunens kompetanse om utsatte barn og unge:

Under arbeidet med den strategiske planen for 0-24 i 2020, ble det bestemt at vi skulle sende ut en undersøkelse til kommunene i fylket. Målet med undersøkelsen var å få kunnskap om, og hvordan, kommunene samordner seg når det gjelder barn og unge. En slik undersøkelse ville også kunne hjelpe kommunene med å identifisere egne utfordringer på området. Undersøkelsen er klar til å sende ut, men på grunn av pandemien, og av hensyn til kommunene, ble tidspunktet endret. Det er nå bestemt at kartleggingen skal sendes ut til kommunene i 2022. Vi mener på tross av dette, at vi gjennom andre kartlegginger og rapporteringer, har god oversikt over kommunens samordnede tjenestetilbud.

I tillegg har vi i samarbeid med kompetansesentrene gjennomført en kartlegging av hvilke tiltak de ulike aktørene har overfor den enkelte kommune. Skjemaet inneholder også indikatorer for identifisering av kommuner med utfordringer. Dette gjør det lettere for oss å ha en god oversikt over kommunenes utfordringer og behov, samt at det gir en indikasjon på hvilken kommune som har behov for et ekstra fokus. Så lang har et området i kartleggingsskjema pekt seg ut som noe som vi skal samarbeide ytterligere om, og det er barnevernsreformen.

Det regionale velferdsrådet har nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har særskilt fokus på utsatte barnefamilier, jf. punktet 3.2.1.1.1.1. Det er viktig å stimulere kommunene til å bruke Husbankens boligvirkemidler for å hjelpe utsatte barnefamilier over i varige og trygge boliger. I september arrangerte arbeidsgruppen et webinar i samarbeid med Husbanken, Bufetat, NAV og en kommune hvor dette temaet ble satt på dagsorden. Her fikk kommunene presentert hvem de utsatte barnefamiliene er, informasjon om Husbankens virkemidler, forskning på området og praktiske eksempler fra kommunene.

Vår samlede vurdering er at de fleste kommunene har god kompetanse generelt om utsatte barn og unge som grunnlag for et enhetlig og samordnet tjenestetilbud. Kompetansen skal likevel omsettes til å fange opp hvem, hvilke barn, som er utsatt, og noen ganger fange opp utsatthet som ikke er godt synlig.

3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Vi har sammen med Statsforvalteren i Agder, Husbanken sør, Bufetat Region sør, NAV Vestfold og Telemark, Tønsberg kommune med kommunedirektøren og ordføreren i Arendal etablert Regional arena Sør.

Regional arena Sør skal koordinere sektorovergripendeoppgaver og virkemidler og bidra til at ulike statlige satsinger ses i sammenheng og understøtte

kommunenes arbeid med den nasjonale strategi for den sosiale boligpolitikken Alle trenger et trygt hjem.

Se 3.2.1.2.1.1 for resultater

Alle trenger et trygt hjem (2021 - 2024) (fra kapittel 3.2.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune om de tre prioriterte innsatsområdene i Alle trenger et trygt hjem (2021 – 2024).

For å samordne statlige innsatser på overordnet nivå har vi sammen med Statsforvalteren i Agder, Husbanken sør, NAV Vestfold og Telemark, Bufetat region sør, Tønsberg kommune med kommunedirektøren og Arendal kommune med ordføreren etablert Regional velferdsarena Sør. Regional arena skal koordinere sektorovergrepene oppgaver og virkemidler og bidra til at ulike statlige satsinger ses i sammenheng med den nasjonale strategien for sosial boligpolitikk "Alle trenger et trygt hjem". Videre skal den regionale arenaen samordne aktuelle aktørers tiltak og virkemidler i kommunenes arbeid med framskaffelse av boliger og tjenester til vanskeligstilte og understøtte kommunene i deres oppgaveløsning på best mulig vis.

Det er opprettet 4 tverrgående arbeidsgrupper: Utsatte barnefamilier, rus og psykiatri, boligsosiale hensyn i plan og boligsosial konferanse. Formålet med å arbeide i gruppene er å kunne gi kommuner i regionen økt kunnskap og kompetanse på området, samt å utveksle gode erfaringer. Utvalgte kommuner, sammen med andre relevante aktører deltar i arbeidsgruppene.

Vi har jobbet målrettet for at den statlige dialogen med kommunene skal være mest mulig helhetlig og effektiv, og vi har iverksatt flere tiltak for å samordne innsatsen mot kommunene. Det kan her nevnes statsforvalterens forventningsbrev til kommunene hvor vi formidler styringssignaler, samt gjennomføring av en webinarrekke for kommunene i samarbeid med Husbanken, Bufetat, NAV, med flere.

Webinarrekken hadde stor deltakelse fra kommunene, og vi oppfatter at det er økt oppmerksomhet for det boligsosiale arbeidet i kommunene. Karleggingen av bostedsløse, som gjennomføres hvert 4. år, viser også at det har vært en relativ stor nedgang i antall personer som var bostedsløse i kommunene fra 2012 til 2020.

Vi ser at vi har et forbedringspotensiale når det gjelder oppfølging av boligsosiale hensyn i plan, jfr. 3.1.1.1.5.1

Samarbeidet med Husbanken, Bufetat, NAV, kompetansesentrene og kommunene har gitt oss et bedre og mer sammenhengende kunnskapsgrunnlag, noe som er et godt utgangspunkt for videre arbeid i 2022.

3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Målene er i all hovedsak nådd. Samordning er foretatt og dialogen med andre statlige tilsynsetater og den kommunale egenkontrollen er god. Begrenset kapasitet, blant annet på grunn av pandemihåndteringen, der det har vært perioder som har vært utelukket for tilsyn pga omfanget av krisehåndteringen, samt at statsforvalterens egen krisehåndtering naturlig nok ikke er noe det er avsatt ressurser til, har betydd til dels omfattende endringer/avgrensninger i tilsyn og tilsynsomsfang. Samtidig har oppfølgingen av en rekke sektorområder, f.eks helse/sosial og oppvekst, som del av pandemihåndteringen, på mange måter hatt samme effekt som ordinære kontrollaktiviteter fra statlig hold.

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor. (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.

Arbeidet med samordning av statlige tilsyn er organisert med en intern tverrgående tilsynsgruppe med representanter fra de fagområder som gjennomfører statlig tilsyn/kontroll rettet mot kommunesektoren. Alle disse inngår sammen med representanter for andre statlige tilsynsetater og kontrollutvalgssekretariatet i det regionale tilsynsforumet.

Tilsynssamordningen så langt har i hovedsak bestått av at vi har gjensidig orientert hverandre om den planlagte tilsyns- og kontrollaktiviteten og gått gjennom samlet for å se om det er kollisjoner i tid eller tema, samt om omfanget samlet sett har kunnet bli for stort.

Den samlede aktiviteten, lavere enn en kan forvente på grunn av koronaen, samt at svært mye ikke er ferdig planlagt - på tross av forventningen om at planene skal være klare i månedsskiftet november/desember - har ikke gjort det nødvendig å gjøre om på noen av planene for kontroll/tilsyn når vi har gjennomført koordineringsmøte i tilsynsforumet.

Aktivitet som fastsettes etter at samordning er gjennomført må så forholde seg til kalenderen og påse at konflikter ikke oppstår.

Samlet tilsyns- og kontrollaktivitet mot kommunene, både samlet sett og enkeltvis, vurderes å være lav, men noe av årsakene til dette finner vi i

pandemien, så vi må ha økt bevissthet om dette når pandemien er slutt.

Statsforvalteren har hatt lite dialog med andre statsetater om situasjonen i enkeltkommuner, men det er utvekslet en god del informasjon med den kommunale egenkontrollen.

Vi håper at det nye kommunebildeværktøyet vil legge enda bedre til rette for deling av kommunekunnskapen, og at egenkontrollen og andre tilsynsetater kan få godt og enkelt innsyn i dette verktøyet.

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt (fra kapittel 3.2.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt.

Vi har hatt full oversikt over de planlagte forvaltningsrevisjonene i fylket (oversikt ligger på felles Teams-gruppe for Tilsynsforum) og tilgang til rapportene fra forvaltningsrevisjonene både på nett og gjennom dialog med egenkontrollen gjennom planleggingen av egne tilsyn.

Ett beredskapstilsyn i høst ble flyttet til nå i vinter med to begrunnelser. Den ene var pandemibelastningen, og den andre var for å avvente en revisjon med beredskaps-/pandemitema som skulle avsluttes ved årsskiftet.

Prioritering av og gjennomføring av planlagte tilsyn med kommunene gjennomføres av fagavdelingene i stor grad ut fra gitte sentrale føringer og valg basert på kommunekunnskapen vår. Tilsynsrekkefølge, tid og tilsynsform kan påvirkes av f.eks. utskifting av nøkkelpersonell, budsjettprosesser eller andre aktiviteter i kommune som krever tid/fokus, samt ikke minst status/nivå på tilsynsområdet - for eksempel ved at det fokuseres på veiledning pga manglende kompetanse eller produkter (planer/temingslinjer/rutinebeskrivelser mv.)

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen. (fra kapittel 3.2.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

For å fremme og formidle læring gjennomføres tiltak som f.eks:

- Deltakerne på tilsynet må fylle ut og sette seg inn i den samlede besvarelsen av kartleggings skjema som leveres inn som del av tilsynsdokumentasjonen
- Formøter vurderes og gjennomføres i kommuner der dette er særskilt påkrevd, og da i god tid før tilsynet
- Det gjennomføres åpnings- og slutt møte med veiledning som del av innholdet i møtene
- Veiledning vektlegges i intervjuene
- Utformingen av tilsynsdagen kan påvirkes av avdekket status før tilsynet, f.eks ved gjennomføring av fellesintervjuer og økt fokus på læringsbolker som del av tilsynet
- Veiledning vektlegges i tilsynsrapportene
- Det utarbeides samlerapport etter tilsynsrunde for å identifisere sentrale tema for kompetansehevingstiltak (fagdager, kurs mv.)

3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

I planarbeidet bruker vi statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning og tilhørende veileder fra Miljødirektoratet, samt "Klimaprofil" for Vestfold og Telemark og "Klimahjelperen" fra DSB aktivt i vår tilbakemelding til kommunene.

Beredskapsstaben bidrar med kunnskap om klimatilpassing i planarbeidet, og hvordan klimaendringer vil påvirke risiko og sårbarhet og naturfarer som flom, skred, overvann og erosjon.

Landbruksavdelingen bidrar med kunnskapen sin i ulike klimarelaterte jord- og skogbruksprosjekt, og har ansvaret for de regionale Klima- og Miljøprogrammidlene for jordbruket. I tillegg forvalter landbruksavdelingen ulike tilskuddordninger som stimulerer klimavennlige tiltak.

Vi er medlem i "Vestfold og Telemark Klima- og energinettverk" og deltar aktivt med innspill til temaene, og foredrag. Medlemskapet innebærer en forpliktning til klimaarbeidet, systematisk arbeid med klima-miljøstyring, og dessuten utarbeidelsen av et årlig klimaregnskap og senere klimabudsjett. I 2021 har vi levert vårt første klimaregnskap til Klima- og energinettverket.

Vi deltar også aktivt i klimanettverket med de andre embetene.

Vi har en intern klima- og bærekraftsgruppe med representanter fra hver avdeling og beredskapsstaben som møtes fire ganger per år. Klima- og bærekraftarbeidet internt hos Statsforvalteren gjennomføres etter ansvarsprinsippet. Det vil si at den avdeling/seksjon som har ansvaret for en oppgave til vanlig, også har ansvar for å inkludere hensynet til klima og bærekraft i relevante oppgaver/tema/fagfelt. Klima- og bærekraftgruppa sin oppgave er å koordinere arbeidet på tvers av avdelingene og bidra til at statsforvalterens klima- og bærekraftoppgaver i HI og TB blir fulgt opp på en helhetlig måte. Ledergruppa er styringsgruppa til den interne klima- og bærekraftsgruppa.

Vi er Miljøfyrtårn-sertifisert, og nytt bygg i Tønsberg er BREEAM-sertifisert, noe som setter svært høye krav til bærekraft og miljøstyring innenfor ledelse,

helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk/økologi og forurensning.

Kommunale klima- og energiplaner har ambisiøse mål (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner har i sin klima- og energiplanlegging en oppdatert handlingsdel (nyere enn 4 år) med ambisiøse mål og gjennomfører tiltak som bidrar til å redusere klimagassutslipp

Alle kommuner har utarbeidet klima- og energiplaner, men under halvparten av kommunene har en handlingsdel som er nyere enn 4 år. Målene for å redusere utslipp av klimagassene er for en del kommuner svært ambisiøse, spesielt i kommunene med relativt nye klimaplaner. I kommunale planstrategiene ser vi at en del kommuner vurderer behovet for revidering av kommunale klima- og energiplaner.

6 kommuner i Vest-Telemark jobber sammen om å lage en ny klima- og energiplan, som skal på høring i 2022.

Forventningene i SPR er i hovedsak formidlet til kommunene gjennom tilbakemelding og høringsuttalelser til de kommunale planstrategiene, samt i forbindelse med arbeid med kommuneplanens samfunnsdel. Dette i tillegg til uttalelser til klima- og energiplaner.

Kommunene har integrert klimatilpasning i planer (fra kapittel 3.2.1.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene har integrert klimatilpasning i sine planer i tråd med statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

Vi opplever at kommunene har tatt i bruk statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (SPR) i sitt arbeid med planer, og at klimatilpasning blir tatt på alvor ved utarbeiding av nye planer.

SPR blir brukt aktivt i planbehandlingen vår og i tilbakemeldingen til kommunene på både planstrategier og planer etter PBL.

Vi bistår kommunene med vurderinger av effekter og konsekvenser av klimaendringene, og bruker blant annet "Klimaprofilene" for fylket, og veilederen "Klimahjelperen" fra DSB aktivt i våre innspill.

Hensynet til samfunnsikkerhet er systematisk og gjennomgående tatt med i våre innspill og tilbakemeldinger til kommunene til planstrategiene siste året. Det blir her vist til oppdaterte klimaframskrivninger som grunnlag for tiltak og ved utarbeidelse og revisjon av planer. Vi vurderer videre ROS-analyser som blir utarbeidet til alle planer etter PBL, både når det gjelder innhold og metode.

3.1.2.5 Andre oppdrag

- Evaluering av Covid-19 følges godt opp med interne og regionale evalueringer (underveisevalueringer) samt sluttevaluering. Vi er aktivt bidragsyter i det nasjonale evalueringsarbeidet og har stått sentralt i to nasjonale kartlegginger av situasjonen til kommunelegene
- I forbindelse med Cold Response så har vi deltatt i den møte-virksomheten som er gjennomført, og som har hatt relevans for oss
- Sikkerhetspolitisk krise/krig inngår som scenario i FylkesROS og har egne tiltak for oppfølging (u.off. begge deler)
- Kontakt om og samarbeid om behov for planer for sivil verdslandsstøtte har ikke blitt fulgt opp i 2021 pga pandemien (nedprioritert). Vi har initiert så smått et samarbeid om dette for Østlandet nå i 2022
- Vi har ikke mottatt henvendelse fra Forsvaret om bidrag til revisjon/forbedring av deres planverk

3.1.2.6 Miljø- og skogfaglig kompetanse i skogvernarbeidet

Vi har i 2021 i påvent av oppdrag fra KLD og LMD begynt å systematisere tilgjengelige data som skal være i tråd med malen og retningslinjer for vurdering av enkeltområder som tilbys til frivillig vern. Landbruksavdelingen har som mål å bygge opp en egen kartbase med ulike kilder til data for kartfesting og dokumentasjon av hva som er lagt til grunn i vurderinger i forhold til konsekvenser for avvirkningen, konsekvenser for skog- og trenæringen lokalt og regionalt.

Arbeidsoppgaven med skogvernarbeidet er tildelt til en person i faggruppen skog som skal aktivt jobbe og samarbeide med miljøavdelingen med anbefalinger for skogvern.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling

Oppvekst

Vi har opprettholdt et høyt trykk hva angår veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling, og vi vurderer at vi leverer både på kvalitet og volum. Vi er tettere på kommunene enn noen gang før, og vi vurderer at vi nå, tre år etter sammenslåingen, har godt kvalifiserte og kompetente medarbeidere. Vi har derfor

hevet kvaliteten i våre tilsyn, vår saksbehandling og i vår veiledning.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Vi har opprettholdt den planlagte tilsynsaktiviteten gjennom pandemien. To tilsyn senhøstes utsatt, men de hentes inn nå i vinter. Øvrige planlagte tilsyn gjennomføres første halvår, og vi er da ajour etter planen for perioden 2019-2022. Samordnede tilsyn med helse- og omsorgsavdelingen, samt et omfattende felles tilsynsprosjekt på beredkapsområdet for de to embetene før sammenslåingen, har begge deler gitt et kvalitetsmessig løft.

Samlinger (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minimum 2 samlinger innen utløpet av 2 kvartal 2021.

Vi har gjennomført 2 digitale samlinger innen utløpet av 2. kvartal 2021. Vi planla og gjennomførte samlingene i samarbeid med NAV Stat og Vestfold og Telemark fylkeskommune.

På første samling gikk vi gjennom hovedområder i ny lov, mens andre samling tok for seg noen nærmere problemstillinger og avklaringer til regelverket. Under begge samlingen var det anledning til å stille spørsmål.

I tillegg inviterte vi alle deltakere til å ta i bruk digitalt skjema for å også kunne stille spørsmål i etterkant av samlingene. Mange kommuner har benyttet seg av dette tilbudet i 2021.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Vi har hatt en mer stabil medarbeidersituasjon på byggesak i 2021 og har behandlet de fleste sakene innen 12 uker. Noen saker har gått over tiden, og dette har i hovedsak vært tidkrevende og komplekse saker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 63 dager samlet sett. I tillegg til egen saksmengde har vi bistått restanseprosjektet til Troms og Finnmark med 30 byggesaker.

Vi har ved årsskiftet 21/22 mistet to erfarne medarbeidere og må derfor ha fokus på å gi god opplæring til nyansatte i 2022 samt sørge for videre kompetansebygging for samtlige. Vi opplever at vi har rutiner og systemer som fungerer.

I 2022 ønsker vi å ha mer fysisk kontakt med kommunene, både politikere og byggesaksavdelingene. Koronarestriksjoner begrenset dette noe i 2021 og ved starten av 2022, men vi håper at dette vil bedre seg utover året. Videre vil vi fortsatt ha fokus på å behandle klagesakene så raskt som mulig samt gi god veiledning til kommunene.

Vi merker nå god effekt av sammenslåingen av embetene ved at vi er et større fagmiljø på plan- og bygningsrettens område. Dette fører til at vi kan effektivisere saksbehandlingen på en annen måte enn det som var mulig før sammenslåingen. Videre er vi mindre sårbare ved fravær. Vi opplever også at sammenslåingen har bidratt til å utjevne forskjeller i forståelsen av regelverket i kommunene og i større grad sikre lik behandling.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 14 %	86 %	277	237

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Vi prioriterer saker med utsatt iverksetting. Tidligere har vi opplevd at enkelte kommuner i for stor grad ga utsatt iverksetting, men i de sakene vi har hatt i 2021 har ikke det vært tilfelle.

Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	0 %	100 %	4	4

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Vi prioriterer ekspropriasjonssaker og har behandlet alle saker innenfor lovens frist. I begynnelsen av 2022 mister vi en erfaren saksbehandler, men vi har fått en annen medarbeider inn på sakfeltet, som er godt i gang med opplæring og saksbehandling. Sammenslåingen av embetene har gjort at noen medarbeidere kan spesialisere seg på enkelte områder, noe som gir effektiv saksbehandling. Samtidig er vi mange nok totalt sett slik at det hindrer sårbarhet.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	8	8

Alle saker behandlet innenfor fristen.

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Vi har 100 % måloppnåelse på ekspropriasjonssaker. Sakfeltet er høyt prioritert og sakene er fordelt på enkelte saksbehandlere. I 2022 vil vi ha fokus på å fortsette opplæringen av en medarbeider som skal inn på feltet. Dette som følge av at en svært erfaren medarbeider slutter.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	3	3

IED: Implementering av BREF (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

God progresjon i arbeidet med nye tillatelser til virksomheter som omfattes av nye bransjekrav om beste tilgjengelige teknikker (BAT-konklusjoner).

Vi følger fellesprosjektene, og tilhørende fremdriftsplan for oppfølging av BAT-konklusjoner for avfallsbehandling (BAT-WT) og næringsmiddel (BAT-FDM). Det er ønskelig med tilsvarende fellesprosjekter for alle bransjer der det vedtas nye BAT-konklusjoner som skal implementeres.

Vurdering av om det er behov for endring av vilkår i tillatelsen er ferdigstilt for alle virksomheter i fylket som er omfattet av BAT-WT og BAT-FDM. Flere virksomheter har allerede fått oppdaterte tillatelser i samsvar med BAT-konklusjonene. For resterende virksomheter har vi avventet felles tolkninger og forståelse av spesifikke BAT-konklusjoner, og oppdaterte tillatelser i overensstemmelse med BAT-WT og BAT-FDM vil vedtas innen fristen for overholdelse av BAT.

Forurensningstilsyn: God kompetanse (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

God kvalitet på tilsynsaktiviteten

Vi vurderer måloppnåelse som middels for 2021. En forutsetning for å lykkes på tilsynsområdet er å holde seg faglig oppdatert og ha gode kunnskaper om regelverket. Vi deltar derfor på direktoratets opplæringsaktiviteter og fagsamlinger. Vi deltar aktivt i tilsynsnettverk med andre embeter. Vi deltar også i arbeidet med tilsynsmodulen i Tilde. HMS-etatens tilsynskurs har dessverre ikke vært avholdt etter at koronapandemien startet, så vi har nyansatte som kun har fått intern opplæring. I 2021 deltok en av våre nyansatte som observatør på et av direktoratets tilsyn i opplæringsøyemed. Dette var nyttig og noe vi ønsker å gjenta.

Vi jobber målrettet med å øke tilsynsaktiviteten og ansatte i juni 2021 en ny medarbeider med hovedoppgaver innen tilsyn. Som vi skrev i fjorårets rapportering forventer vi ikke at effekt av denne ansettelsen blir synlig før i 2022. Likevel har vi økt antall tilsyn fra 18 tilsyn i 2020 til 27 tilsyn i 2021. Innkjøringen økte tilsvarende fra 429 300,- i 2020 til 805 200,- i 2021. Vi vil jobbe videre med å øke tilsynsaktiviteten i 2022.

Vi har mange relativt små anlegg i vår portefølje. For disse er det mindre aktuelt med digitale tilsyn, også med bakgrunn i manglende digitale løsninger og kompetanse hos virksomhetene. Vi vurderer likevel fortløpende aktuelle virksomheter som er egnet for slike tilsyn og gjennomførte to digitale tilsyn i 2021. Vi har deltatt på de relevante nasjonale tilsynsaksjonene i regi av Miljødirektoratet i 2021.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Landbruksavdelingen har vektlagt lovforvaltning, tilskuddsforvaltning og internkontroll på flere kompetansesamlinger for kommunene i 2021, som i foregående år. Vi prioriterer høyt vårt arbeid med veiledning av og kompetanseheving i kommunene.

Vi har fått god erfaring med å arrangere kompetansehevende tiltak i form av Teams-møter. Vi har i 2021 arrangert 16 slike møter som har vært en del av vår kompetanseplan.

Bruk av Teams gir mulighet til å nå ut til alle kommunene samtidig og til å informere om aktuelle saker på kort varsel. Det var nyttig blant annet i forbindelse med innføring av midlertidig ordning for tilskudd til skogplanting våren 2021, hvor vi innkalte kommunene til Teams-møte på to dagers varsel.

Vi har arrangert to kompetansesamlinger med mulighet til å delta enten ved fysisk oppmøte eller ved digital tilkobling. Denne løsningen ble valgt for kompetansesamlingene om de viktigste tilskuddsordningene i jordbruket, henholdsvis produksjonstilskudd og regionalt miljøtilskudd (RMP).

Vi har arrangert to kompetansesamlinger med kun fysisk oppmøte. Den ene var en todagerssamling for alle i landbruksforvaltningen i kommunene og hos Statsforvalteren. Den andre var en dagssamling for skogforvaltningen.

En av de største utfordringene på lovområdet er å nå ut til politikerne. Det er gjennomført Teams-møter med to kommuners politiske utvalg i 2021. Dette er kommuner der utvalgene har slitt med rammene for skjønnsutøvelsen. Gjennom klagesaker i ettertid, ser vi at politikerne har tilegnet seg kunnskapen og benyttet seg av denne.

Vi mener at kvaliteten i forvaltningen i kommunene jevnt over har blitt hevet de siste årene og at kompetansetiltakene i regi av vår landbruksavdeling har bidratt sterkt til dette. Det gjenspeiles blant annet i forvaltningskontrollene, hvor vi finner få avvik.

I kompetansesamlingene er vi opptatt av at kommunene "kalibrerer seg", slik at søkere blir behandlet likt, uavhengig av hvilken kommune de tilhører. Eksempelvis har kommunenes praksis for avkorting og oppfølging av vanlig jordbruksproduksjon vært et sentralt tema i ordningen produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Vi legger fortløpende ut informasjon til kommunal landbruksforvaltning på en egen nettside under Landbruk og mat på www.statsforvalteren.no/nb/vestfold-og-telemark. Informasjonsskriv med siste ukes saker blir sendt pr. e-post til alle kommunene hver torsdag.

Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i landbruksforvaltningen i kommunene er en forutsetning for god forvaltning. Flere kommuner har i siste halvår i 2021 hatt utskiftninger i personalet i landbruksforvaltningen og noen stillinger er vakante. Oppfølging av disse kommunene og veiledning av nyansatte blir en viktig oppgave for oss i 2022.

Effektiv internkontroll knyttet til tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har effektiv internkontroll av sin tilskuddsforvaltning på landbruks- og reindriftsområdet.

Landbruksavdelingene i både Vestfold og Telemark hadde før sammenslåingen utarbeidet internrutiner med tilhørende risikovurderinger for aktuelle ordninger. Etter sammenslåingen i 2019 har vi videreført og intensivert arbeidet med å utarbeide en effektiv internkontroll. For mange ordninger har vi nå utarbeidet en ny og felles internkontroll der både rutiner, kontrollpunkt/fokusområder og risikovurdering inngår i en helhet. Dokumentene er lagt inn i embetes system, Risk Manager. Arbeidet med å utarbeide og vedlikeholde internkontroll knyttet til de ulike ordningene pågår kontinuerlig og blir stadig forbedret etter som vi tilegner oss mer erfaring og kompetanse. I 2021 har vi sammen med kommunal landbruksforvaltning hatt flere kompetansesamlingen innen temaet internkontroll. Vi har særlig prioritert å utarbeide internkontroll for tilskuddsordninger med stor økonomisk betydning, som PT, RMP og tilskudd til produksjonssvikt. Internkontrollen blir etterlevd og er godt forankret i ledelsen.

Kontrollpunkter ble fastsatt i kontrollplanen for 2021 for to ordninger der vi er førsteinstans og som er plukket ut til kontroll dette året. Kontrollpunktene har medført at vi har fulgt opp viktige risikoområder knyttet til ordningen når vi har gjennomført kontrollen.

De største risikoområdene var oppretting av sporskader og vanskelighetsgrad i skogsdrift (og dermed rett kostnadsnivå) knyttet til ordningen "Tilskudd hogst 2020 Covid 19". For ordningen "Tilskudd til landbruksvikar" var risiko knyttet til om midlene brukes i tråd med søknaden og om midler er brukt til kommuner som ligger utenfor fylket. Vi har gjennom året fulgt med på dette, og i kontrollene undersøkte vi fakta og dokumentasjon enda grundigere knyttet til utvalgte kontrollpunkter.

Vi har oppdaget noen få saker med feil vedtak ved dokumentkontroll av ordningen "Tilskudd hogst 2020 Covid 19". I disse sakene har vi bedt om tilbakebetaling av tilskudd og denne tilbakebetalingen er gjennomført.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldir's rundskriv?	Nei
Antall foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	4
Antall foretak som er fulgt opp etter kontroller i tidligere år	0
Antall foretak hvor det er gjennomført stedlig kontroll	0
Antall foretak som er kontrollert pga. mistanke om driftsfellesskap	4
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning på grunn av overproduksjon	0
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning pga. driftsfellesskap	0
Antall foretak som er kontrollert, og hvor vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	4
Beløp standardisert erstatning sendt til Ldir for innkreving	0

Arbeid med mulig samarbeidssak har tatt all kapasitet, og generell gjennomgang av produsentene er ikke foretatt i 2021.

Kontroll av foretak - tidligpensjonsordningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Kontrollert som følge av mistanke om avvik	0
Saker funnet i orden	13
Saker med feil	0
Beskrivelse av feilene	0

2 saker blir fulgt opp ihht tidligere §11 i forskriften der pkt 271 Annen næring kan kombineres med tidligpensjon. Dersom dette ikke er i orden kan vi rapportere om sakene i neste årsrapport.

Kontroller som følge av mulige feilopplysninger

Sak nr	Ordning og årsak	Resultat	Oppfølging
A	Husdyrkonsesjon og produksjonstilskot/avløsertilskot. Vi fikk melding fra Landbruksdirektoratet om at samme person var oppført som ansvarlig og/eller kontaktperson på PT-søknaden til flere foretak. På denne bakgrunn gjennomfører vi nå en omfattende kontroll av i alt ni enheter, som er knyttet til en familie som driver konsesjonsregulert produksjon. Fem av enhetene driver husdyrhold og mottar avløsertilskudd. Tre av enhetene driver dessuten produksjon som er regulert av husdyrkonsesjonsregelverket.	I desember ble varsel om funn sendt partene for uttalelse. Uttalelsesfristen var 24.01.22.	Vi har lagt ned betydelige ressurser for å skaffe oversikt over virksomheten til de enkelte enhetene og samhandlingen mellom dem. Vi har hentet inn og systematisert opplysninger fra skatteetaten, grunnbok, kartdata, foretaksregisteret og landbrukets fagsystemer. Vi har gjort mediesøk. Vi skaffet 'revisorligang' til alle enhetenes skatteregnskaper og gått igjennom de siste fire års regnskap for seks av enhetene. Vi har fått tilsendt KSL-rapporter, forsikringsdokumenter, veterinæravtaler, servicereporter fra alarmanlegg, avtaler om skadedyrbejampelse, arbeidsavtaler, leieavtaler mellom enhetene.

Internkontroll for tilskuddsforvaltningen

Ordning	Etablert internkontroll	Risikobasert kontroll	Merknad
Tilskudd til tidligpensjon	Ja	Nei	Det ble ikke avdekket feil i kontrollen i 2021 basert på oversikt fra LDir..
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet	Delvis	Ja	Internkontrollen er fra før sammenslåing. Det ble ikke avdekket feil i kontrollen i 2021. Et kontrollpunkt var om tilskuddet ble brukt i kommuner i annet fylke.
Tilskudd til veterinærreiser	Delvis	Nei	Internkontrollen er fra før sammenslåing. Reiser som er plukket ut ved systematisk gjennomgang i fagsystemet er kontrollert.
Stimuleringsstilskudd til veterinærdekning	Ja	Nei	
Tilskudd til regionale prosjekter innen klima og miljøprogrammet	Delvis	Nei	Rutiner og risikovurdering av ordningen er fra før sammenslåingen.
Erstatning etter offentlige pålegg	Nei	Nei	
Erstatning ved avlingssvikt	Ja	Nei	
Kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	Nei	Nei	
Fylkesvise rentemidler fra skogfond	Ja	Ja	
NMSK, kommuneskog	Delvis	Nei	Rutiner er fra før sammenslåing, men risikovurderingene er oppdatert. Kommuneskog er vurdert og omtalt i risikovurderinga, og det er iverksatt tiltak som bl.a. kompetanseheving.
Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer	Nei	Nei	
Tilskudd til siidaandeler og tamreinlag	Ikke aktuell	Nei	
Tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag	Ikke aktuell	Nei	
Andre ordninger	Nei	Ja	Gjelder ordningen "Tilskudd hogst 2020 - Covid 19" Feilutebtinger som er avdekket ved kontroll er krevd tilbakebetalt og dette er også gjennomført.

Internkontroll som ivaretar kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren har effektiv internkontroll som ivaretar kontroll med at kommunenes tilskuddsforvaltning på landbruksområdet utføres på en forsvarlig måte.

Internkontroll knyttet til kontrollen med produksjons- og avløsertilskudd

Vi gjorde i 2020 et omfattende arbeid med å forbedre eksisterende internkontroll for produksjons- og avløsertilskudd og systematisere oppfølging av internkontrollen. I 2021 har vi revidert hele internkontrollen, slik at det enkelte tiltak knyttet til kontroll med kommunene har blitt tydeligere knyttet til krav gitt i lover og retningslinjer. Det er også gjort tydeligere hvilken dokumentasjon for internkontrollen som skal foreligge og hvor denne skal arkiveres. Logg for det enkelte kontrolltiltak føres kontinuerlig i et eget dokument som er knyttet til internkontrollen.

Internkontrollen for produksjonstilskudd er under kontinuerlig arbeid. Et tiltak som skal vektlegges i det videre arbeidet, hvor vår internkontroll pr. i dag har svakheter, er risikovurderinger av kommunenes tilskuddsforvaltning. Eksisterende risikovurderinger må oppdateres.

Vi har i 2021 arbeidet med å heve kvaliteten på kommunenes arbeid med internkontroll. Internkontroll har vært tema på tre kompetansesamlinger, én innledende om internkontroll generelt, én om internkontroll i skogbruksordningene og én om internkontroll i jordbruksordningene, der produksjonstilskudd var hovedtema.

Kommunenes internkontroll har vært sentralt tema i forvaltningskontrollene av produksjonstilskudd. Vi har gjort grundige analyser av de kontrollerte kommunenes saksbehandling, for å finne ut om internkontrollen fungerer i praksis. Avvik som ble funnet er lukket gjennom forbedringer i kommunenes internkontroll.

I tillegg til at internkontroll har vært tema på kompetansesamlinger og i forvaltningskontrollen, har også temaene vanlig jordbruksproduksjon, avvikshåndtering og avkorting vært særlig vektlagt. Analyser av data fra fagsystemet eStil PT viser at disse tre temaene er særlig krevende for kommunene og at de trenger veiledning om disse.

Tilskudd til skogsveier (LUF-tilskudd), jf. TB 3.3.1.2.1.2.

Tilskuddsordningen er hjemlet i § 5 i forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK-forskrift) der SF tildeler kommunene rammer og kommunene tildeler tilskudd til de enkelte veiprojekter.

SFVT har gjennomført kontroll av bruken av tilskudd til og vedlikehold av veier det er gitt tilskudd til i kommunene Tinn, Bamble og Hjartdal kommuner i samsvar med kontrollplanen for 2021.

Veier ferdiggodkjent siste år

For kontroll av kommunens godkjenning av veianlegg mottatt tilskudd har FMVT etablert rutiner der veianlegg godkjent og sluttutbetalt siste år (2020 evt. tidligere dersom ingen er godkjent siste år) kontrolleres ved gjennomgang av dokumenter og sjekk i felt av den enkelte vei. Ved dokumentkontrollen legges det vekt på at det foreligger byggeplan som viser byggekvalitet på tiltaket, regnskap m/bilag for prosjektet og at kommunen har gjennomført og loggført underveisbefaringer og kontroller i løpet av byggeperioden. Ved kontrollen i felt legger FMVT at tiltaket er bygd i samsvar med byggeplan og at tiltaket framstår som det framkommer av byggegodkjenning mht. utforming, linjeføring og evt. vilkår i byggegodkjenning eller tilsagnsbrev, og at resultatkontrollen er gjennomført.

Veivedlikeholdskontroll - skogsveier

Kontrollen av kommunenes rutiner og arbeid med kontroll av veivedlikehold gjennomføres samtidig med kontrollen av ferdiggodkjent veier og gjennomføres ved

1. Møte med kommunen med gjennomgang av lover, forskrifter, bestemmelser og veiledere knyttet til krav, behov og gjennomføring av vedlikehold av skogsveier.
2. Kontroll av vedlikeholdet av skogsbilveier ferdiggodkjent og sluttutbetalt for 5 og 10 år siden.

Siden kommunene har overtatt ansvaret for tildeling av tilskudd til skogsveier og dermed og så økt ansvar for kontroll av vedlikeholdet av veiene mottatt tilskudd har SFVT lagt vekt på hjemlene og regelverket for dette og inspirere kommunene til å lage holdbare rutiner i sin internkontroll for skogsveier.

Økt flom- og skredrisiko - skogsveier

Som ledd i forebygginger av skader som følge av stadig kraftigere endringer i klimaet har SFVT i sin kontroll av, rådgivning og anbefalinger til kommunene lagt vekt på å få fram krav i tilskuddsforskriften og veinormalene til i størst mulig grad ved bygging av skogsveier å hindre skader ved flom og ekstremnedbør på skogbrukets egen infrastruktur, nedenforliggende offentlige veier og bebygd areal og hindre utløsning av løsmasseskred.

Tilskudd til miljøtiltak i jordbruket - RMP og SMIL

I to kommuner i Telemark med moderat omfang av saker ble kontroll av SMIL og RMP utført på "en dag". I Vestfold ble det utført RMP-kontroll i en kommune og SMIL-kontroll i en annen kommune pga. at omfanget av saker er stort.

Det har vært lagt vekt på kommunens interne saksbehandlingsrutiner, både de skriftlige og det som skjer i praksis f. eks. gjennom fagsystemene Agros og eStil.

For RMP ble kommunens vurderinger bak utplukket av 5 % av søknadene til stedlig kontroll gitt oppmerksomhet, og om kommunene i praksis ute på kontrollene sjekket at vilkår var oppfylt for å motta tilskudd, og at kontrollen ble dokumentert på tilfredsstillende måte.

For SMIL ble saksbehandling av saker med tilskudd til hydrotekniske anlegg og erosjonssikring i vassdrag vektlagt i Vestfold. Relevante regelverksvurderinger, evt. tillatelser og vilkår hadde fokus, for å sikre at viktige hensyn ble ivaretatt ved gjennomføringen av tiltakene. To feltkontroller ble utført for å kontrollere selve gjennomføringen. I Telemark hadde saker med tilskudd til verneverdige bygninger og til kulturlandskap prioritet. Relevante hensyn og krav mtp kulturminner og naturmangfold ble vektlagt. Feltkontroller ble utført for å sjekke gjennomføringen.

Kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning

Kommune	Omfang	Resultat	Oppfølging kontrollene
---------	--------	----------	------------------------

Nome og Midt-Telemark (felles landbrukskontor)	Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	2 avvik: 1. Begrunnelsene for avkorting er ikke fullstendige. 2. Kontrollerte verdier er ikke systematisk ført i kolonnen for risikobasert kontroll i fagsystemet eStil PT (med påfølgende risiko for at avvik ikke blir fulgt opp med avkorting). Det ble også gitt merknad om at vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon må følges opp mer systematisk. Merknad om at begrunnelser må være mer fullstendige.	Kommunen har gjort endringer og forbedringer i egen internkontroll for å hindre at slike avvik skjer igjen. Oppdatert dokumentasjon er sendt til SFVT. Kontrollen er lukket.
Skien, Porsgrunn og Siljan kommuner (felles landbrukskontor)	Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	2 avvik: 1. Begrunnelsene for avkorting er ikke fullstendige. 2. Kontrollerte verdier er ikke systematisk ført i kolonnen for risikobasert kontroll i fagsystemet eStil PT (med påfølgende risiko for at avvik ikke blir fulgt opp med avkorting). Det ble også gitt merknader om at kommunen må vurdere egen praksis for avkorting ved feilopplysninger. Kommunen har endret sin internkontroll som følge av merknaden. Det ble gitt merknad om at vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon må følges opp mer systematisk.	Kommunen har gjort endringer og forbedringer i egen internkontroll for å hindre at slike avvik skjer igjen. Oppdatert dokumentasjon er sendt til SFVT. Kontrollen er lukket.
Tinn	Tilskudd til skogsveier og oppfølging av vilkår om vedlikehold av skogsveier tidligere mottatt tidskudd. SFVT gjennomførte kontroll i felt og dokumentkontroll av 2 skogsbilveier ferdigbygd siste år og vedlikeholdskontroll av 3 skogsbilveier	1. Kontroll av de ferdig bygde veiene viste at byggeplan var fulgt der det særskilt er tatt hensyn til fare for erosjon og løsmasseskred, noe som er utfordringer i Tinn kommune. En av veiene var nyanlegg bygget med sprengt og knust fjell og utgjør et varig tiltak. Den andre veien var ombygging med påkjørt fjell på bæresvake strekk, oppgradert veibredde og grøfter og lagt nye stikkrenner som følge av økt nedbørmengde. Avvik: Rekkverk på bru ikke satt i tilfredsstillende stand. 2. Vedlikeholdet av de 3 kontrollerte veiene var utført regelmessig og med høy kvalitet.	Kommunen varsler veilaget om avvik på rekkverk på bru. Tinn kommune utarbeider rutiner for veivedlikeholdskontroll og implementerer disse i sin internkontroll. SFVT sjekker status for kontrollene i 2021.
Bamble	Tilskudd til skogsveier og oppfølging av vilkår om vedlikehold av skogsveier mottatt tidskudd. SFVT gjennomførte kontroll i felt og dokumentkontroll av 3 skogsbilveier ferdigbygd siste år og vedlikeholdskontroll av 2 skogsbilveier.	1. Kontroll av de ferdig bygde veiene viste at byggeplan var fulgt og samtlige veier bygd med sprengt og knust fjell som gir varig motstand mot økt nedbør og flom. Ingen avvik. 2. Vedlikeholdet av de kontrollerte veiene viste behov for økt regelmessighet av årlig vedlikehold og enkelte behov for nye stikkrenner for økt kontroll på vannet.	Bamble kommune utarbeider rutiner for veivedlikeholdskontroll og implementerer disse i sin internkontroll.
Hjartdal	Tilskudd til skogsveier og oppfølging av vilkår om vedlikehold av skogsveier mottatt tidskudd. SFVT gjennomførte kontroll i felt og dokumentkontroll av 2 skogsbilveier ferdigbygd siste år og vedlikeholdskontroll av 1 skogsbilvei.	1. Kontroll av de ferdig bygde veiene viste at byggeplan var fulgt og innenfor kravet til veinormene. Et veianlegg bygd med sprengt og knust fjell som følge av utfordringer knyttet til vannføring med fare for erosjon, og et veianlegg bygd på stedegne masser av god kvalitet i høyreliggende strøk med mindre fare for erosjon og skred. 2. Veivedlikeholdskontrollen viste høy grad av gjennomført vedlikehold av høy kvalitet, sammen med en høy bruk av veianleggene.	SFVT følger opp planlagt byggekvalitet og bruk av masser i byggeplaner og Hjartdal kommune utarbeider rutiner for veivedlikeholdskontroll og implementerer disse i sin internkontroll.
Hjartdal	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) skogkultur	1 avvik: Svært mangelfull internkontroll for skogbruk.	Kommunen skal etablere et system for internkontroll for ordningene skogfond og tilskudd til skogkultur.
Larvik	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) skogkultur	1 avvik: Ikke konsekvent bruk av søknadsskjemaer (når skogeier ikke søker elektronisk)	Kommunen må endre praksis, og dette må sikres gjennom kommunens internkontroll.
Hjartdal	Skogfond, gjennomgang av skogfundsordningen i fagsystemet ØKS, med statsautorisert revisor	Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til føring av skogfundsordningen i fagsystemet ØKS.	Ett tilfelle av feil koding av tiltak er korrigert. Ingen oppfølging.
Tokke	Skogfond, gjennomgang av skogfundsordningen i fagsystemet ØKS, med statsautorisert revisor	Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til føring av skogfundsordningen i fagsystemet ØKS.	To tilfeller av feilføring av kostnad knyttet til veganlegg er korrigert. Ingen oppfølging.
Vinje	Skogfond, gjennomgang av skogfundsordningen i fagsystemet ØKS, med statsautorisert revisor	Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til føring av skogfundsordningen i fagsystemet ØKS.	Ett tilfelle av feilføring av kostnad og for mye refundert skogfond knyttet til opprusting av bilveg er korrigert og for mye utbetalt skogfond er innkrevet. Ingen oppfølging.
Larvik kommune	Søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.	Dokumentkontroll gjennomført i mai 2021. Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til saksbehandling av ordningen i Agros	Ingen merknader
Hjartdal kommune	Søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.	Dokumentkontroll gjennomført i mai 2021. Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til saksbehandling av ordningen i Agros.	Ingen merknader
Tinn kommune	Søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.	Dokumentkontroll gjennomført i mai 2021. Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til saksbehandling i Agros	Ingen merknader
Seljord kommune	Søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.	Dokumentkontroll gjennomført i mai 2021. Det ble ikke funnet avvik i kommunens prosedyrer og rutiner knyttet til saksbehandling i Agros	Ingen merknader
Notodden	Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Det var kontroll av avsluttede saker fra 2020 og 2021. Dokumentkontroll av to saker og feltkontroll av ett tiltak. Ingen avvik funnet	Tre merknader ble gitt. Dette gjaldt regelverksvurderinger, vilkår ved vedtak og grunnlag for utbetaling. Tydelig omtale i saksbehandlerinstruksen vil følge opp merknadene.
Notodden	Regionalt miljøtilskudd	Observasjoner på kommunens feltkontroll av 3 RMP-søknader og sjekk av risikobasert utplukk til kontroll. Kontroll av interne skriftlige rutiner. Ingen avvik funnet.	Det ble gitt fire merknader. Saksbehandlerinstruksen må omtale habilitet og brukertilganger. Risikovurdering av foretakene og kartgrunnlag ved kontroll må følges opp av kommunen.
Tokke	Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Det var kontroll av avsluttede saker fra 2020 og 2021. Dokumentkontroll av to saker og feltkontroll av ett tiltak. Ingen avvik funnet	To merknader ble gitt. Kommunen mangler saksbehandlerrutiner. Dette vil fange opp rutiner knyttet til habilitet og godkjenning, og til vedtak og vilkår før utbetaling.
Tokke	Regionalt miljøtilskudd	Observasjoner på kommunens feltkontroll av 2 RMP-søknader og sjekk av risikobasert utplukk til kontroll. Kontroll av interne skriftlige rutiner.	En merknad ble gitt. Kontrollen var muntlig oppsummert og det manglet skriftlig kontrollrapport. Kommunen utarbeider et kontrollskjema til bruk på feltkontroll.
Larvik	Regionalt miljøtilskudd - RMP	Kontroll av kommunens interne rutiner og vurderinger rundt risikobasert utplukk for kontroll. Observasjoner på kommunens feltkontroller av 2 RMP-søknader. Ingen avvik funnet.	To merknader ble gitt. Oppdatering av intern skriftlig saksbehandlingsrutine og grundigere forberedelser før kontroll av komplekse søknader.

Holmestrand	Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket - SML	Kontroll av interne saksbehandlingsrutiner med fokus på saker avsluttet i 2020 og 2021. Dokumentkontroll av 2 saker og feltkontroll av 2 saker. Ingen avvik funnet.	To merknader gitt. Ferdigstille intern skriftlig saksbehandlingsrutine. Alle vilkår inn i vedtaksbrevet i vedrørende tiltak med mange hensyn, eks. i vassdrag.
-------------	---	---	--

Forvaltningskontroller av kommunene, 20%

Resultatmål	Differanse (resultatmål - resultat)	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	41	61 %	14	23

Internkontroll; informasjonssikkerheten i fagsystemene (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har effektiv internkontroll som ivaretar kravet til informasjonssikkerhet i fagsystemene som Landbruksdirektoratet stiller til rådighet.

Det er mange brukere av fagssystemene til Landbruksdirektoratet, både i kommunene og hos Statsforvalteren, og vi arbeider jevnlig for å sikre at tilgangene er korrekte og nødvendige. Brukeradministrator i Vestfold og Telemark har en oversikt over tilgangene i fylket. Listen oppdateres ukentlig av administrator, og revideres årlig av systemansvarlig for ordningene. Brukeradministrator følger opp endringer, og alle endringer dokumenteres skriftlig og arkiveres i arkivsystemet vårt.

Høsten 2021 hadde vi kommunerevisjon der leder på landbrukskontorene gjennomgikk alle brukertilganger i sin kommune. Systemansvarlig for de enkelte ordningene hos oss reviderte deretter listene fra kommunene.

Det er ikke avdekket avvik eller brudd på informasjonssikkerheten i fagsystemene i år.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Tiltak for å styrke tilliten til tjenestene og ivaretagelse av retten til nødvendige og forsvarlige tjenester er en sentral oppgave i arbeidet innen helse, omsorg og sosial. Helse- og omsorgsavdelingen har i 2021 veiledet i fortolkning av regelverk og lagt vekt på at saksbehandlingstiden skal være så kort som mulig. Vi har prioritert saker som gjelder rettsikkerheten til enkeltpersoner.

Ressurssituasjonen i avdelingen har satt begrensninger. Vi har derfor ikke klart å oppfylle volumkravet for planlagte tilsyn i 2021.

Våre restanser har også økt.

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale. Hvilke konsekvenser koronapandemien har for omsorgen og oppfølgingen barna får på institusjonen, må være tema i samtalen med barna. Tilsynet bør gjennomføres på ettermiddag/ kveldstid for å få snakket med flest mulig barn. Dersom barnet ikke var tilstede under tilsynsbesøket, skal statsforvalteren i etterkant kontakte barnet med tilbud om samtale.

Vi har gjennomfører alle tilsyn på institusjonene på ettermiddag/kveld for å sikre tilbud til alle beboerne som ønsker å snakke med oss. I forkant av anmeldte tilsyn sender vi informasjon om tilsynet som leveres til beboerne. I tillegg sender vi i etterkant SMS til de beboerne vi ikke fikk kontakt med. Dette gjøres også etter uanmeldte tilsyn. Meldingen sendes til institusjonens telefon som deretter videresender meldingen til ungdommene.

Effekten av bruk av SMS har dessverre ikke vært så god som vi ønsket. Det er et kontinuerlig tema hvordan vi skal få snakke med flest mulig ungdom, og hvordan sikre at samtaler blir relevante for både ungdom og statsforvalteren. Det kan være vanskelig for beboere på institusjon å fullt ut klare å skille alle de offentlige etatene som ønsker å snakke med dem fra hverandre. Informasjon om vår rolle er derfor av stor viktighet, og vil være tema på ulike arena i 2022.

Vi skal også ha respekt for at det er ungdom som ikke ønsker å snakke med oss.

Statsforvalteren skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det. (fra kapittel 3.3.1.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.

Vi tilbyr samtaler til alle barn bosatt på institusjon, og legger til rette for at samtalen skal være på barnas premisser. Vi tilrettelegger også for samtaler utenom tilsynene når barn tar kontakt og ønsker å snakke med oss. Dette gjøres oftest pr. telefon, men i noen få tilfeller har ungdom ønsket å komme for å snakke med oss på kontoret.

I hovedsak tar vi også kontakt med ungdom som klager på tvangsvedtak for å utdype deres side av saken. Det gjøres en konkret vurdering i hver enkelt

klagesak.

I hendelsesbaserte klager og vedtaksklager gjør vi alltid en vurdering om vi skal snakke med barna dette berører.

Vi tilbyr samtale til alle barn og unge som ønsker det. Vi er imidlertid svært opptatt av hvor langt vi skal gå i å forsøke å overbevise ungdom på institusjon i å snakke med oss dersom de sier nei. Vi erfarer noen ganger at ungdom sier at de trodde de måtte snakke med oss fordi ansatte sa det. En samtale skal aldri oppfattes som tvang. Vi er derfor svært opptatt av å prøve ut nye veier for å gi informasjon til beboerne på institusjon om vår rolle.

Vi er også opptatt av at øvrig ungdom som ikke bor på institusjon i større grad skal få informasjon om vår rolle og hva de kan klage på/ta opp med oss.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker HOD (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre.

Vi har hatt en krevende ressursituasjon i hele 2021. Vi fikk tildelt saker fra Oslo og Viken som ble prioritert foran våre lokale saker. Det har påvirket vår saksbehandlingstid og restansesituasjon. Sammen med nye lovtolkninger på tilsynsfeltet har det gitt en markant økning i antall tilsynssaker siste halvdel av 2021.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre (Helse/omsorg)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Helse/omsorg	50 %	-1 %	49 %

Saksbehandlingstid for tilsynssaker ASD (fra kapittel 3.3.1.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre

Vi behandlet 1 tilsynssak i 2021.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre (Sosial)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %	-50 %	0 %

Avslutning av klagesaker (fra kapittel 3.3.1.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Helse og omsorg: Antall klagesaker behandlet i 2021 er 518 saker, inkludert 30 klagesaker i restanseprosjektet NRP Oslo/Viken. 94% av sakene er behandlet innen 3 måneder (88% dersom sakene i NRP regnes med). Det har vært en markant økning i antall klagesaker fra spesialisthelsetjenesten og knyttet til miljørettet helsevern, mens det har vært en forventet nedgang i klagesaker om syketransport.

Sosial: Vi behandlet 300 klagesaker i 2021. Vi har hatt en økning i innkomne klagesaker fra 285 i 2020 til 311 i 2021.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker: minst 90% innen 3 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	8 %	98 %
Helse/omsorg	90 %	4 %	94 %

Andel vedtak om bruk av tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.2.4 i TB)

Rapportere på

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

Vi overprøvde i 2021 totalt 144 vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming. 92 % av vedtakene ble overprøvd innen 3 måneder.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt: minst 90% innen 3 måneder

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	2 %	92 %

Nestortall tilsier 92 % av vedtakene overprøvd innen 3 måneder. Målkraft er innfridd.

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav (fra kapittel 3.3.1.3.2.5 i TB)**Rapportere på**

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

Søknader om dispensasjon som kommer inn utenom vedtak som overprøves, behandles fortløpende. Det er ingen utfordringer knyttet til dette.

Avslutning av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre (fra kapittel 3.3.1.3.2.6 i TB)**Rapportere på**

Minst 90 % av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre skal være avsluttet innen 1 måned.

Vi har mottatt 24 klager på tvang i 2021 hvor 22 av sakene har blitt behandlet innen en måned. I 4 av sakene er det blitt gitt medhold.

I de sakene som gått over tiden har det vært behov for å innhente ytterligere informasjon.

Saksbehandlingstid - klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: minst 90% innen 1 måned

Resultatmål	Differanse	Avsluttet innen 1 måned
90 %	2 %	92 %

Resultatmål FMVT (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 250-poeng

Endres til 175 poeng

Vi har ikke hatt ressurser til å gjennomføre planlagte tilsyn i henhold til oppdragsbrevet. Vi har prioritert hendelsesbaserte tilsynssaker som har betydning for pasienter og pårørende.

Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
175	-125	50

Resultatmål FMVT og FMRO (fra kapittel 3.3.1.3.4.2 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 55 poeng

Vi har ikke hatt ressurser til å gjennomføre forventet aktivitetsvolum innenfor spesialisthelsetjenesten.

Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
55	-32	23

Resultatmål FMVT og FMRO (fra kapittel 3.3.1.3.5.3 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 80 poeng

På grunn av mangel på ressurser gjennomførte vi kun ett tilsyn i 2021. Tilsynet var en del av den landsomfattende undersøkelsen om tilgjengelighet til de sosiale tjenestene i NAV.

Aktivitetens volum av tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
80	- 70	10

3.1.3.4 Andre oppdrag

Ikke aktuelt.

3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet

Vi oppnådde målkravene på alle de prioriterte sakstypene på vergemålsfeltet i 2021. Måloppnåelsen er høy og saksflyten er god. Vi har fått ferdigstilt tilsynsoppdragene fra SRF for både 2020 og 2021 i løpet av året.

I september ble det nye digitale rammeverket for vergesfullmakter tatt i bruk, FUFINN. Vi har tatt dette i bruk på samtlige nye saker og saker som blir endret, enten i omfang eller ved bytte av verge. Samtlige løpende eksisterende vergemål for voksne skal gjennomgås og oppdateres for å tilpasses det nye rammeverket, men dette arbeidet har vi ikke startet i 2021. Vi vil starte med dette i løpet av 2022.

Vi kontrollerte alle vergeregnskapene fra det sentrale uttrekket fra SRF innen fristen. 35

vergeregnskap og 10 saker med uttak fra kapitalkonto ble tatt ut til revisjon av revisjonsselskapet EY, og vi fikk godkjent og god tilbakemelding.

Vi gjennomførte kurs med faste verger digitalt på våren og fikk gjennomført møte med fysisk møte på høsten. Vi har også holdt flere kurs om fremtidsfullmakter, blant annet for pensjonistforeninger og pårørendeskoler.

I 2021 opplevde vi flere feil, mangler og perioder med nedetider i VERA. Dette fikk innvirkning på produksjonen i saksbehandlingen og ga videre utslag på saksbehandlingstidene. Vi opplever dog å ha god kontroll og oversikt over sakene.

Opprett vergemål (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.

Resultatet på området ligger på 87 % innen fristen på 70 dager.

Vergemålsavdelingen har etter sammenslåingen av embetene i 2019 fått på plass gode rutiner og en god saksflyt, som gjør at vi opprettholder gode resultater på området.

Utfordringer på området har vært periodevis nedetid for saksbehandlingssystemet VERA, samt implementering av nye fullmakter i FUFINN-prosjektet. Sistnevnte har gjort at vi har endret noe på våre varslingsrutiner, blant annet ved utsendelse av kartleggingsskjema. Vi har fra tidligere hatt gode rutiner der vi er tidlig inne i de nye sakene, gjennomfører kartlegging av behovet ved telefonisk kontakt med den vergetrengende og eventuelt nærstående og hjelpeapparat. Utfordringene med FUFINN har blant annet vært knyttet til behov for endringer i vergemålets omfang for vergehaver i enkelte saker. Dette da vergene har meldt at mandat/omfang har vært for smalt. Dette har hengt sammen med uklareheter rundt legitimasjonsgruppene, og hvordan disse skal brukes. Vi har måttet utføre flere aktiviteter, herunder endre sak, som har medført merarbeid i flere saker.

Vi har opprettet 450 vergemål for voksne i løpet av 2021, og har behandlet totalt 1174 saker. Vi opplever god kontroll på området og har som mål å være godt innenfor målkravet også neste år.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
87 %	80 %	7 %

Klagesaksbehandling (fra kapittel 3.3.2.1.1.2 i TB)**Rapportere på**

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen statsforvalteren mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager.

Vi har i løpet av 2021 behandlet 63 klagesaker, der 95 % er behandlet innen fristen på 60 dager. Enkelte klagesaker er omfattende, ressurskrevende og tar tid. Vi vil i det videre ha som målsetning å opprettholde rask saksbehandling på vår klagebehandling.

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Statsforvalteren mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
95 %	80 %	15 %

Stadfestelse av fremtidsfullmakter (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)**Rapportere på**

Stadfestelse av fremtidsfullmakter - 80 % av fremtidsfullmaktene som stadfestes, skal være behandlet innen 30 dager.

Vi har et resultat på området på 83 %, og har i løpet av 2021 stadfestet 127 fremtidsfullmakter. Stadfesting av fremtidsfullmakter er et område som er i vekst, da vi i 2019 og 2020 stadfestet henholdsvis 40 og 104 fremtidsfullmakter.

I de sakene vi ikke klarer å overholde saksbehandlingsfristen beror dette i all hovedsak på manglende dokumentasjon. Det være seg at vi ikke har mottatt fremtidsfullmakten i original, eller at pårørende er varslet slik loven krever. For å opprettholde en rask saksbehandling på området, er vi raskt inne i saken og forsøker å kontakte innsender pr telefon med informasjon om hva som eventuelt mangler, slik at saken så snart som mulig blir tilstrekkelig opplyst. Vi opplever at fremtidsfullmakter er et godt privatrettslig alternativ til vergemål som stadig flere benytter seg av.

Stadfestelse av fremtidsfullmakter - 80 % av fremtidsfullmaktene som stadfestes, skal være behandlet innen 30 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
83 %	80 %	3 %

Vergeregnskapskontroll (fra kapittel 3.3.2.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.

Alle de 676 regnskapene fra det sentrale uttrekket for 2020 ble behandlet innen fristen. 26 av disse sakene er tatt ut til kontroll basert på egne risikovurderinger.

I tillegg til uttrekket er regnskapet for 2020 kontrollert samtidig med kontroll av avsluttende vergeregnskap for 2021 i saker som er avsluttet. Av hensyn til saksbehandlingskapasitet oppretter vi ikke aktiviteten regnskapskontroll i avsluttede saker eller saker hvor vergen byttes. Vi går imidlertid igjennom avsluttende regnskap og eventuelt siste års regnskap dersom dette ikke tidligere er kontrollert.

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen

Resultat	Resultatmål	Differanse
100 %	100 %	0 %

Digital innsending av søknader (fra kapittel 3.3.2.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om statsforvalterens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt, skal være minst 75 %

Det vises til brev fra SRF datert 21.01.2022 til:

"Når det gjelder resultatene for andel digitalt innsendte søknader om vergedogtgjøring og søknader om statsforvalterens godkjenning (3.3.2.1.3.2), så har SRF dessverre ikke klart å hente ut riktige tall på dette for 2021. ... Statsforvalterne behøver derfor ikke å rapportere på dette punktet i årsrapporten for 2021."

(Tall fra 2020, 81%, er lagt inn i tabell for 2021.)

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om Statsforvalterens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
81 %	75 %	6 %

3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje

Vi legger vergehavers vilje til grunn og foretar kartlegging av behov både ved opprettelse av nye vergemål og ved endring av vergemål.

Vi innhenter skriftlig samtykke og gjennomfører samtaler vergehaver i saker hvor det er mulig. Vi veileder vergene på at vergehavers selvbestemmelse er viktig, også underveis i vergemålet.

Utvikling av tiltak for å sikre vergehavers selvbestemmelse (fra kapittel 3.3.2.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Vergemål skal utøves med respekt for vergehavers behov og vilje. Statsforvalteren skal innarbeide prosesser ved opprettelsen av vergemål som sikrer at omfanget av vergemålet er tilpasset den enkelte. Begrunnelsen for omfanget av vergemålet skal fremgå av vedtaket.

Statsforvalteren skal påse at vergene har god rolleforståelse og utøver rollen med respekt for vergehavers selvbestemmelsesrett.

Vergemålsavdelingen foretar grundig kartlegging i sakene hva gjelder den vergetrengendes behov når vi mottar begjæringer eller meldinger om vergemål. Vi benytter kartleggingsskjema i saker ved løpende vergemål for voksne og innhenter informasjon fra den vergetrengende og/eller pårørende og evt. hjelpeapparatet rundt om bistandsbehovet. Vi gjør det klart i vedtakene at et vergemål skal omfatte de oppgavene vergehaver trenger og ønsker hjelp til, og at vergehaver sammen med vergen finner ut av hva det er denne trenger og ønsker hjelp til og hva denne kan klare selv. Det gjøres klart at vergen skal gi beslutningsstøtte og høre vergehaveren. Informasjon om dette fremkommer i oppnevningsvedtaket og informasjonskriv til vergene når de oppnevnes.

Vi har i 2021 gjennomført et kurs for de faste vergene i november hvor aktuelle tema ble gjennomgått, herunder vergehavers selvbestemmelse. Vi opplever generelt sett ikke at vergene går ut over det omfanget de skal bistå med, og at vergene har god rolleforståelse

3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Vi vurderer at kommunene stadig utvikler sin kompetanse i retning av å forstå, formidle og etterleve regelverket. En ytterligere nedgang i antall klager på en del saksfelt underbygger dette, og vi ser en kvalitetsutvikling i kommunenes klagesaksbehandling på flere områder.

Sektorkunnskap ligger til grunn for vurdering av oppfølging og virkemiddel (fra kapittel 3.3.3.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

All vurdering av oppfølging og valg av virkemiddel skal være basert på kunnskap om tilstanden på rettsikkerhetsområdet

Kunnskapen vi har om tilstanden i sektor er basert informasjon fra enkeltstående og sektoromspennende kilder. Vi følger med på innrapporterte tall fra BASIL, GSI og elevundersøkelsen og vi vurderer informasjon vi har fått gjennom tilsyn, klagebehandling og håndhevingssakene. I tillegg vurderer vi også opplysninger vi har mottatt i vår generelle saksbehandling, meldinger fra foresatte, elever, ansatte i sektor, medieoppslag og informasjon vi blir kjent med i møte med barnehagemyndighet, barnehagestyrere, barnehageeiere, skoleeiere, rektorer og andre aktører på feltet. På både barnehage og skole vil informasjon som ikke er del av en sak blir registrert i henholdsvis et excel-skjema eller i ePhorte, avhengig av informasjonens grad av personsensitivitet.

Avdelingen har også en egen gruppe med ansvar for statistikk, analyse og risikovurderinger på barnehage- og skoleområdet som arbeider med en systematisk oppfølging av indikatorer for vurdering og oppfølging av tilstanden i sektor.

Vår kjennskap til og kunnskap om kommunene er vesentlig i valg av oppfølging av den enkelte kommunen. I forbindelse med planlegging av tilsyn for det kommende året, går vi gjennom den kunnskapen vi har tilgjengelig for å vurdere om det er tema, skoler eller kommuner som utpeker seg i særlig grad. På enkelte tema har vi vurdert det som mer hensiktsmessig å veilede enkeltkommuner i konkrete saker skriftlig eller muntlig, eller samlet i kontaktmøte med kommunene. I 2021 har vi for eksempel tatt opp og veiledet på brudd på taushetsplikt og melding til barnevernet med skoleeiere i et kontaktmøte. Bakgrunnen for dette er et økende antall henvendelser og klager på tema. Skolen og kommunen det gjelder har i tillegg fått skriftlig veiledning i den konkrete saksbehandlingen.

Dersom vi har mottatt eller sitter på informasjon som kan tyde på at en skole eller skoleeier ikke følger lovverket, følger vi dette som oftest opp med et brev der vi ber om mer informasjon slik at vi kan vurdere hva som er det mest hensiktsmessige virkemiddel, enten det er å vurdere hendelsesutløst tilsyn, veiledning eller annet. Enkelte ganger ber vi skoleeier om et møte for å få opplysninger. I 2021 har opplysningene vi har mottatt, også blitt en del av de risikovurderingene vi har gjort i forbindelse med planleggingen av tilsyn for neste år. I likhet med 2020, har vi heller ikke i 2021 åpnet noen hendelsesutløste tilsyn. På bakgrunn av informasjon fra gjennomføring av nasjonale prøver og elevundersøkelsen, har vi i noen tilfeller gitt direkte pålegg om retting av forhold.

På barnehageområdet har vi valgt tilsyn som virkemiddel i de tilfellene der risikoen for lovbrudd og konsekvenser for barna er størst. Vi vurderer at dette var en riktig ROS-vurdering fra vår side da vi fant lovbrudd på alle områdene vi første tilsyn med.

Vi har jevnlig dialog med barnehagesektorer, både gjennom kommunebesøk, sektormøter, kompetansetiltak og veiledning. Det å være tett på og tilgjengelig for sektor erfarer vi er viktig for å kunne ha den nødvendige kjennskapen slik at de ulike virkemidlene treffer hensiktsmessig.

Vi har fulgt opp alle kommuner via kontaktmøter med barnehagemyndighetene med blant annet temaet tilrettelegging på bakgrunn av en generell risikovurdering av hva vi ser kommunene har behov for.

Vi startet også veiledning av en kommune basert på informasjon om manglende vedtak om tilrettelegging i barnehagene. Denne kommunen vil vi følge opp med tilsyn i 2022.

Bruk av tilsyn som virkemiddel skal øke (fra kapittel 3.3.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Økt bruk av tilsyn som virkemiddel der risikovurderingene tilsier det

Etter en vurdering av de kildene vi har, herunder klagebehandling og håndhevingssakene, har vi vurdert at det fortsatt er stor risiko på områdene spesialundervisning og skolemiljø. Flere av håndhevingssakene er kompliserte, og har ofte som utgangspunkt elever med betydelige behov for spesialundervisning. Det var derfor disse to temaer som det hovedsakelig ble ført tilsyn med i 2021.

Vi hadde også planlagt tilsyn med meldeplikten, men da Utdanningsdirektoratet trakk tilbake tilsynsopplegget, har vi avventet til 2022. På bakgrunn av henvendelser, klagesaker og generell medieoppmerksomhet på området, vurderer vi at det kan være nyttig med flere tilsyn på dette tema. Vi har også sett, særlig gjennom håndhevingssakene, at det er stor risiko for lovbrudd på tema enkeltvedtak om bortvisning og bruk av ordensreglement. Vi har derfor de to siste årene også gjennomført tilsyn på dette tema.

Som beskrevet i punkt 3.3.3.1.1.1 har vi på barnehageområdet prioritert temaene i henhold til risikovurdering. Den har i år vart knyttet til blant annet kapittel VI om pedagogisk personalet i barnehage. Grunnen til dette er at mange barnehageeiere ikke klarer å rekruttere nok og kvalifisert pedagogisk personale, samt at barnehagemyndighetene ikke følger opp den enkelte eier rundt dette. I tillegg ser vi at saksbehandlingen på området hos barnehagemyndighetene ikke er i henhold til barnehageloven med forskrifter. I mange år har vi veiledet på dette tema, men praksisen har likevel ikke vært tilfredsstillende. Vi valgte derfor å åpne tilsyn med temaet.

Tilsyn skal avdekke brudd med store konsekvenser (fra kapittel 3.3.3.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Tilsyn er prioritert på områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket og hvor det er store konsekvenser for barn, unge og voksne og læringer

På skoleområdet prioriterte vi tilsyn på tema der det er en spesiell bekymring for rettstilstanden til enkeltbarn og unge. Vurderingene bygger på den kunnskapen vi har om kommunene/skolene og deres regelforståelse- og etterlevelse, konkrete meldinger og saker i håndhevingsordningen, klager på spesialundervisning, skyss, bortvisning, skolebytter mv., og resultater fra elevundersøkelsen.

Gjennom sakene i håndhevingsordningene og tidligere tilsyn på skolemiljøfeltet, har vi sett at saker i mange tilfelle oppstår som følge av mangelfull tilrettelegging. Det er få klager på spesialundervisning, og flere av disse klagene er klager på gjennomføring av spesialundervisning. Vi har derfor vurdert at klager på dette området, er en god indikasjon på regelverksbrudd på skolemiljøfeltet og motsatt. Begge typer saker gjelder i stor grad elever som i utgangspunktet har en sårbarhet, og som det kan få store konsekvenser for ved brudd. Funn etter tilsyn tyder på at temaene vi har valgt har vært aktuelle, da vi fant brudd i alle tilsyn. Dvs. ett av tilsynene fremstår uten lovbrudd, men i dette tilsynet rettet skolen lovbruddene før foreløpig rapport ble sendt ut.

På barnehageområdet har valgt tilsyn som virkemiddel i de tilfellene der risikoen for lovbrudd og konsekvenser for barna er størst. Vi har observert i BASIL at enkelte barnehager ikke har godkjenning etter barnehageloven. Barnehagens fysiske miljø skal blant annet gi barn mulighet til lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser. Det at barnehagene kun var godkjent etter miljøretta helsevern, kunne få store konsekvenser for barna i barnehagen i tre av våre kommuner. Ellers så viser vi til punkt 3.3.3.1.1.2 hvor vi også beskriver at vi har hatt tilsyn med kapittel VI om personalet. Vi vurderer at kompetansen til personalet er den viktigste kvalitetsfaktoren i barnehagen. Funn etter tilsyn tyder på at tema var aktuelle tema for tilsyn, og at vi har gjort en fornuftig risikovurdering.

Rapportering av tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage (kun særlige tilfeller)/skole	Nasjonalt initiert tema eller egeninitiert	Tema nasjonalt initiert tilsyn	Tema egeninitierte tilsyn	Stedlig/skriftlig	Anta kontrollspørsmål per tilsyn
Barnehage	Hjartdal		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Tilsynsbesøk	1
Barnehage	Nissedal		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Tilsynsbesøk	1
Barnehage	Kviteseid		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Tilsynsbesøk	1
Barnehage	Sejrd		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Tilsynsbesøk	
Opplæring	Holmestrand kommune	Hof skole, Sande ungdomsskole, Gjøklep ungdomsskole	Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Krav til ordensreglement og enkeltvedtak om bortvisning	Skriftlig	1
Opplæring	Bamble kommune	Langesund skole	Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen	Skriftlig	
Opplæring	Porsgrunn	Borge skole	Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen	Skriftlig	
Opplæring	Tinn	Atrå barne- og ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Tilsynsbesøk	2
Opplæring	Tinn	Rjukan ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Tilsynsbesøk	2
Opplæring	Notodden og Hjartdal kommuner	Notodden og Hjartdal PPT	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Digitale intervju	1
Opplæring	Larvik	Larvik PPT	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Digitale intervju	1
Opplæring	Larvik	Fagerli skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Digitale intervju	2
Opplæring	Larvik	Kvelde 1-10	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Digitale intervju	2
Opplæring	Sandefjord kommune	Framnes	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Digitale intervju	1
Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Digitale intervju	1
Opplæring	Kviteseid	Kviteseid skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Tilsynsbesøk	1
Opplæring	Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Sejrd, Tokke, Vinje og Telemark Fylkeskommune.	Vest-Telemark PPT IKS	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Tilsynsbesøk	1
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Internkontroll og Skolemiljø	Tilsynsbesøk	1

Rapportering av funn fra tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage/skole	Tema/deltema nasjonalt initierte tilsyn	Tema/deltema egeninitierte tilsyn	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (nasjonalt initierte tilsyn)	Kontrollspørsmål er avdekket brudd (egeninitierte tilsyn)
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeiere oppfyller sine plikter etter barnehageloven?	

Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndighetens risikovurderinger basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndighetens veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Innhenrer barnehagemyndigheten informasjon i tilsyn som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfyller barnehageloven?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lokravene i barnehageloven?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Formidler barnehagemyndigheten sine vurderinger og konklusjoner skriftlig til barnehageeier?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder forhåndsvarselet opplysninger om det rettslige og faktiske grunnlaget for det varslede vedtaket, en beskrivelse av hva vedtaket innebærer for barnehageeier, og en frist for uttalelse?	
Barnehage	Hjartdal		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c) De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d) Klageadgang? e) Klagefrist? f) Klageinstans? g) Fremgangsmåten ved klage? h) Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i) Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Før søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning om regler for godkjenning av barnehager til den som ønsker å søke om godkjenning?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Behandler barnehagemyndigheten alle søknader om godkjenning?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til søkeren i godkjenningsprosessen?	

Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Innhenter barnehagemyndigheten nødvendig informasjon for å vurdere om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2 om barnehagens formål og innhold?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Har barnehagemyndigheten gjort seg kjent med andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår før den fatter vedtak om godkjenning?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Innhenter barnehagemyndigheten politiattest for søkeren, eier av barnehagens lokaler og deres familiemedlemmer, hvis de har mulighet til å være i direkte kontakt med barna i barnehagen?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Frengår det av barnehagemyndighetens saksdokumenter at politiattest er levert?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Vurderer barnehagemyndigheten om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Tar barnehagemyndigheten hensyn til uttalelser og eventuelle vilkår fra andre myndigheter i sin vurdering av om den skal godkjenne barnehagen?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Avslår barnehagemyndigheten søknad om godkjenning dersom politiattest er krevd, men ikke levert?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder begrunnelsen de reglene og faktiske forholdene som vedtaket bygger på, og de hovedhensynene som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, herunder: a) Barnehagemyndighetens vurdering av barnehagens egnethet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2? b) Hvilke forhold ved politiattesten som fører til avslag dersom barnehagemyndigheten avslår søknaden? c) Eventuelle vilkår etter barnehageloven § 10 andre ledd og hvorfor de er satt? d) En beskrivelse av at andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår er klarlagt?	
Barnehage	Hjartdal		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Godkjenner barnehagemyndigheten alle barnehager som oppfyller kravene til godkjenning?	
Barnehage	Hjartdal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 24	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeierens plikter etter barnehageloven § 10?
Barnehage	Hjartdal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 24	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Innhenter barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan barnehageeier oppfylter sine plikter etter barnehageloven § 10?

Barnehage	Hjartdal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 24	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Bruker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeierens regelverk etter å gjøre risikovurdering for å vurdere behov for veiledning og tilsyn i tråd med barnehageloven?
Barnehage	Hjartdal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 24	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Er barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?
Barnehage	Hjartdal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 24	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger og barnehageloven?
Barnehage	Hjartdal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 24	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Er barnehagemyndigheten veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeierens plikter etter barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndigheten risikovurderinger basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndigheten veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Er barnehagemyndigheten tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Innhenter barnehagemyndigheten informasjon i tilsyn som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfyller barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Formidler barnehagemyndigheten sine vurderinger og konklusjoner skriftlig til barnehageeier?	

Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder forhåndsvarselet opplysninger om det rettslige og faktiske grunnlaget for det varslede vedtaket, en beskrivelse av hva vedtaket innebærer for barnehageeier, og en frist for uttalelse?	
Barnehage	Nissedal		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c) De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d) Klageadgang? e) Klagefrist? f) Klageinstans? g) Fremgangsmåten ved klage? h) Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i) Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?	
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Har barnehagemyndi oversikt over barnehageeierne plikter etter barnehageloven § 25 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Har barnehagemyndi tilstrekkelig kunns om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plik etter barnehagelov § 25 og forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Bruker barnehagemyndi kunnskapen om barnehageeierne regleverketterlev gjøre risikovurder for å vurdere beh veiledning og tils barnehageloven § 25 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Er barnehagemyndi risikovurdering b på oppdatert og gjeldende forståe barnehageloven § 25 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Gjennomfører barnehagemyndi veiledning og tils med sine risikovurderinger barnehageloven § 25 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Er barnehagemyndi veiledning basert oppdatert og gjel forståelse av barnehageloven § 25 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Før søknad	Gir barnehagemyndi nødvendig veiled den som ønsker om dispensasjon vedkommende b stand til å oppfylle kravene til søknad
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad	Kontrollerer barnehagemyndi at stillingen det s dispensasjon for vært offentlig utlys det ikke har meld kvalifisert søker?

Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad	Inneholder vedtak midlertidig dispensasjon om: I reglene og faktisk forhold vedtaket t på og de hovedhensynene har vært avgjørende utøving av forvaltningsmessig skjønn?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad	Inneholder vedtak midlertidig dispensasjon om: a) Klageadgang? b) Klagefrist? c) Klageinstans? d) Fremgangsmåte klage? e) Informasjon om retten til å se dokumenter?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 30 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeierne plikter etter barnehageloven § 30 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 30 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfylder sine plikter etter barnehageloven § 30 og forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 30 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn etter barnehageloven § 30 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 30 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Er barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfylder sine plikter etter barnehageloven § 30 med forskriften?
Barnehage	Nissedal		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 30 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn med sine risikovurderinger etter barnehageloven § 30 med forskriften?
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfylder sine plikter etter barnehageloven?	
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?	
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Er barnehagemyndigheten tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?	
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Innhenter barnehagemyndigheten informasjon i tilsyn som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfylder barnehageloven?	

Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven?	
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Fomidler barnehagemyndigheten sine vurderinger og konklusjoner skriftlig til barnehageeier?	
Barnehage	Kviteseid		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder forhåndsvarselet opplysninger om det rettslige og faktiske grunnlaget for det varslede vedtaket, en beskrivelse av hva vedtaket innebærer for barnehageeier, og en frist for uttalelse?	
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven § 25 og forskriften?
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning	Braker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeierne regleverksetterne å gjøre risikovurdering for å vurdere behovet for veiledning og tilsyn etter barnehageloven § 25 med forskriften?
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Før søknad	Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til barnehageeier som ønsker å søke om dispensasjon, slik vedkommende blir i stand til å oppfylle kravene til søknaden?
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad	Kontrollerer barnehagemyndigheten at barnehageeierne har gjort en reell innsats for å skaffe kvalifiserte søkere til stillingene?
Barnehage	Kviteseid		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad	Innhenter barnehagemyndigheten tilstrekkelig informasjon om de reelle kvalifikasjonene til søkes dispensasjon?
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad	Vurderer barnehagemyndigheten reelle kvalifikasjoner til søkes dispensasjon for?
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad	Fatter barnehagemyndigheten vedtak om dispensasjon som bare gjelder i kort tid?
Barnehage	Kviteseid		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 25 med forskriften	Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad	Inneholder vedtaket midlertidig dispensasjon om: I reglene og faktisk forhold vedtaket trosser på og de hovedhensynene har vært avgjørende i utøving av forvaltningsmessig skjønn?
Barnehage	Seljord		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?	
Barnehage	Seljord		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?	

Barnehage	Seljord		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Seljord		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Før søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning om regler for godkjenning av barnehager til den som ønsker å søke om godkjenning?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Behandler barnehagemyndigheten alle søknader om godkjenning?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til søkeren i godkjenningsprosessen?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Har barnehagemyndigheten gjort seg kjent med andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår før den fatter vedtak om godkjenning?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Innhenter barnehagemyndigheten politiattest for søkeren, eier av barnehagens lokaler og deres familiemedlemmer, hvis de har mulighet til å være i direkte kontakt med barna i barnehagen?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Fremgår det av barnehagemyndighetens saksdokumenter at politiattest er levert?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Vurderer barnehagemyndigheten om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Tar barnehagemyndigheten hensyn til uttalelser og eventuelle vilkår fra andre myndigheter i sin vurdering av om den skal godkjenne barnehagen?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?	
Barnehage	Seljord		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder begrunnelsen de reglene og faktiske forholdene som vedtaket bygger på, og de hovedhensynene som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, herunder: a) Barnehagemyndighetens vurdering av barnehagens egnethet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2? b) Hvilke forhold ved politiattesten som fører til avslag dersom barnehagemyndigheten avslår søknaden? c) Eventuelle vilkår etter barnehageloven § 10 andre ledd og hvorfor de er satt? d) En beskrivelse av at andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår er klartagte?	

Barnehage	Seiljord		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder vedtak om avslag eller innvilgelse med vilkår informasjon om: a) Klageadgang? b) Klagefrist? c) Klageinstans? d) Fremgangsmåten ved klage?	
Opplæring	Bamble	Langesund skole	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Fordeler skolen brukemavn til Elevundersøkelsen alle elevene på de obligatoriske trinn gjennomføre undersøkelsen
Opplæring	Porsgrunn	Borge skole	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Fordeler skolen brukemavn til Elevundersøkelsen alle elevene på de obligatoriske trinn gjennomføre undersøkelsen
Opplæring	Porsgrunn	Borge skole	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Bestiller skolen elevundersøkelsen alle elevene på de obligatoriske trinn
Opplæring	Notodden kommune og Hjørdal kommune	Notodden og Hjørdal PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger i de tilfellene opplæringsloven krever det?	
Opplæring	Notodden kommune og Hjørdal kommune	Notodden og Hjørdal PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Opplyser PPT sakene så godt som mulig for de utarbeider sakkyndige vurderinger?	
Opplæring	Notodden kommune og Hjørdal kommune	Notodden og Hjørdal PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for hvilket utbytte elevene har av den ordinære opplæringen, elevenes lærevansker og andre særlige forhold av betydning for opplæringen og hvilke muligheter elevene har innenfor ordinær opplæring, og gir de en anbefaling om elevenes muligheter i ordinær opplæring?	
Opplæring	Notodden kommune og Hjørdal kommune	Notodden og Hjørdal PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for og en anbefaling om hvilke opplæringsmål som er realistiske for elevene?	
Opplæring	Notodden kommune og Hjørdal kommune	Notodden og Hjørdal PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for og en anbefaling om hvilken opplæring som gir et forsvarlig opplæringstilbud	
Opplæring	Sandefjord kommune	Framnes	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Gir skolen spesialundervisning i det omfanget som er fastsatt i vedtakene?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Framnes	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Har de som gir spesialundervisning den kompetansen som loven eller vedtakene krever?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Gir skolen spesialundervisningen med en organisering og et innhold som er i samsvar med vedtakene?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Gir skolen spesialundervisning i det omfanget som er fastsatt i vedtakene?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Har de som gir spesialundervisning den kompetansen som loven eller vedtakene krever?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Sørger skolen for at assistenter og andre ufaglærte som bidrar i gjennomføringen av spesialundervisning, får nødvendig veiledning av kompetente lærere?	

Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Utarbeider skolen årsrapport for elever som får spesialundervisning?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Bugården ungdomsskole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Sender skolen årsrapportene til elever over 15 år, foreldrene og kommunen?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Varsler rektor skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?	
Opplæring	Tinn kommune	Atrå barne - og ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Får elevene og foreldrene som saken gjelder, aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om den?	
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet alle som arbeider på skolen at de har plikt til å varsle og til hvem de skal varsle, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller blir krenket av en som arbeider på skolen?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen godkjent at alle som arbeider på skolen har plikt til å varsle og undersøke i skolemiljø saker?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Sikrer kommunen skolen dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen vurdert risikoen for at de som arbeider på skolen oppfyller varslingsplikten eller plikten til å dokumentere?

Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen ft med tiltak for å hi eller forebygge ri for at varslingspli eller dokumentasjonsr ikke blir oppfylt?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommune om iverksatte tilt til at de som arbe skolen oppfyller varslingsplikten o dette blir dokume
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet skolen og ski at de må undersø saken så raskt s tilsier dersom de mistanke om elle kjennskap til at ei ikke har det trygt eller blir krenket z som arbeider på skolen?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet skolen og ski at de må gjøre de undersøkelser so en faglig standar rimelighet kan forventes?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Dokumenterer sk skoleeier hva sor gjort for å oppfylle undersøkelsespli
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen g tydelig at skolen l undersøkelsespli hva den innebær
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Sikrer kommuner skolen og skolee dokumenterer hv blir gjort for å opp undersøkelsespli
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen v risikoen for at ski ikke oppfyller undersøkelsespli eller plikten til å dokumentere?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen ft med tiltak for å hi eller forebygge ri for at undersøkelsespli eller dokumentasjonsr ikke blir oppfylt?
Opplæring	Holmestrand kommune	Haga skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommune om iverksatte tilt til at skolen oppfy undersøkelsespli plikten til å dokumentere?
Opplæring	Holmestrand kommune	Hof skole, Sande ungdomsskole, Gjøklep ungdomsskole	Egeninitiert tilsyn	Krav til ordensreglement og enkeltvedtak om bortvisning		Går det frem av enkeltvedtakene avgjørelsene byg opplæringsloven 11 og skolens ordensreglement
Opplæring	Holmestrand kommune	Hof skole, Sande ungdomsskole, Gjøklep ungdomsskole	Egeninitiert tilsyn	Krav til ordensreglement og enkeltvedtak om bortvisning		Inneholder enkeltvedtakene informasjon om r å se sakens dokumenter?
Opplæring	Holmestrand kommune	Hof skole, Sande ungdomsskole, Gjøklep ungdomsskole	Egeninitiert tilsyn	Krav til ordensreglement og enkeltvedtak om bortvisning		Inneholder enkeltvedtaket informasjon om r å be om utsatt iverksetting etter forvaltningsloven
Opplæring	Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Seljord, Tokke, Vinje og Telemark Fylkeskommune.	Vest-Telemark PPT IKS	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger i de tilfellene opplæringsloven krever det?	

Opplæring	Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Seljord, Tokke, Vinje og Telemark Fylkeskommune.	Vest-Telemark PPT IKS	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Legger PPT vekt på synspunktene til elever under 15 år i samsvar med elevens alder og modenhet og stor vekt på synspunktene til elever over 15 år og foreldre til elever under 18 år, når de vurderer og anbefaler tilbud om spesialundervisning?
Opplæring	Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Seljord, Tokke, Vinje og Telemark Fylkeskommune.	Vest-Telemark PPT IKS	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for hvilket utbytte elevene har av den ordinære opplæringen, elevenes lærevansker og andre særlige forhold av betydning for opplæringen og hvilke muligheter elevene har innenfor ordinær opplæring, og gir de en anbefaling om elevenes muligheter i ordinær opplæring?
Opplæring	Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Seljord, Tokke, Vinje og Telemark Fylkeskommune.	Vest-Telemark PPT IKS	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for og en anbefaling om hvilke opplæringsmål som er realistiske for elevene?
Opplæring	Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Seljord, Tokke, Vinje og Telemark Fylkeskommune.	Vest-Telemark PPT IKS	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for og en anbefaling om hvilken opplæring som gir et forsvarlig opplæringstilbud
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Gir skolen eleven og foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter enkeltvedtak?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Fatter skolen vedtak så snart som mulig i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene en beskrivelse av hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen, og er beskrivelsene av organiseringen i samsvar med vedtakene?
Opplæring	Kviteseid kommune	Kviteseid skule	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene beskrivelser av avvik fra de ordinære læreplanene og hvilke mål elevene skal nå, og er beskrivelsene i samsvar med vedtakene?
Opplæring	Larvik kommune	Larvik PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger i de tilfellene opplæringsloven krever det?

Opplæring	Larvik kommune	Larvik PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Legger PPT vekt på synspunktene til elever under 15 år i samsvar med elevens alder og modenhet og stor vekt på synspunktene til elever over 15 år og foreldre til elever under 18 år, når de vurderer og anbefaler tilbud om spesialundervisning?	
Opplæring	Larvik kommune	Larvik PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for hvilket utbytte elevene har av den ordinære opplæringen, elevenes lærevansker og andre særlige forhold av betydning for opplæringen og hvilke muligheter elevene har innenfor ordinær opplæring, og gir de en anbefaling om elevenes muligheter i ordinær opplæring?	
Opplæring	Larvik kommune	Larvik PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for og en anbefaling om hvilke opplæringsmål som er realistiske for elevene?	
Opplæring	Larvik kommune	Larvik PPT	Spesialundervisning - Sakkyndig vurdering		Inneholder de sakkyndige vurderingene en redegjørelse for og en anbefaling om hvilken opplæring som gir et forsvarlig opplæringstilbud	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Gir skolen eleven og foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter enkeltvedtak?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene en beskrivelse av hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen, og er beskrivelsene av organiseringen i samsvar med vedtakene?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene beskrivelser av avvik fra de ordinære læreplanene og hvilke mål elevene skal nå, og er beskrivelsene i samsvar med vedtakene?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Sørger skolen for at assistenter og andre ufaglærte som bidrar i gjennomføringen av spesialundervisning, får nødvendig veiledning av kompetente lærere?	
Opplæring	Larvik kommune	Kvelde skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Utarbeider skolen årsrapport for elever som får spesialundervisning?	
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Gir skolen eleven og foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter enkeltvedtak?	

Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene en beskrivelse av hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen, og er beskrivelsene av organiseringen i samsvar med vedtakene?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Inneholder IOP-ene beskrivelser av avvik fra de ordinære læreplanene og hvilke mål elevene skal nå, og er beskrivelsene i samsvar med vedtakene?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Sørger skolen for at assistenter og andre ufaglærte som bidrar i gjennomføringen av spesialundervisning, får nødvendig veiledning av kompetente lærere?
Opplæring	Larvik kommune	Fagerli skole	Spesialundervisning - Planlegge, gjennomføre og følge opp		Utarbeider skolen årsrapport for elever som får spesialundervisning?

Kompetanse på trygt og godt skolemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle skoleeiere og skoleledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø

Vi gir skoleeiere og skoleledere kontinuerlig veiledning på hva som gir et trygt og godt skolemiljø for derigjennom å styrke kommunenes kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø. Dette skjer i de ulike møtene med fylkeskommunen, kommunene og skolene.

Tematikken tas opp i kontaktmøter med alle skoleeiere og i de ulike lokale nettverk. Vi veileder og følger opp både skoleeier og skoleledelsen i enkeltsaker som omhandler skolemiljø. I noen tilfeller veileder vi også hele personalgrupper på skoler. Veiledningen er basert på erfaringer i håndhevingssakene og på hvilke funn vi gjør i vedtakene. Funnene viser hva hver enkelt skole kan trenge av kompetanse.

Foruten de faste arenaene som er redegjort for, får vi også henvendelser fra både skoler og kommuner med forespørsel om veiledning. Skoleledere har ofte fokus på vedtaket som angår egen skole, og hvordan de i praksis kan arbeide videre. Skoleeiere veiledes i større grad på regelverksforståelse.

Enkelte skoler påpeker at de får større forståelse for utøvelse av regelverket når de mottar vedtaket. Pliktbruddene gir læring. Skolene som ønsker veiledning i etterkant, forteller at de lærer gjennom vedtaket, og de går inn i nye saker med større trygghet. Mange uttrykker at de er fornøyde med oppfølgingen de får, og har endret egen praksis på bakgrunn av dette.

Det er vanskelig å måle effekten av vår kompetanseheving ovenfor skoler og skoleeiere på dette feltet. Av vedtakene våre ser vi imidlertid at det i færre saker er brudd på alle delpliktene. Skolens fremgang viser seg ved at det i mindre grad er brudd på plikten til å følge med og plikten til å varsle.

Vi bistår skoleeierne i satsingsprosjekter i regi av Utdanningsdirektoratet herunder: Inkluderende skole- og barnehagemiljø, læringsmiljøprosjektet og oppfølgingsordningen.

Skoler med utfordringer i skolemiljøet trenger tid til å snu utviklingen og må jobbe langs flere spor. Godt forbyggende arbeid og holdningsendringer tar tid. Vi ser at det er noen kommuner og skoler har flere saker enn andre. Dette er med i grunnlaget for vurderingen av hvilke skoler som får tilbud om å bli med

i de ulike kompetansehevingprosjektene via Utdanningsdirektoratet.

I Vestfold og Telemark deltar puljer i alle de overnevnte prosjektene, og nye kommuner ved skoler og barnehager er invitert til å starte opp i løpet av 2022.

Kommunene og skolene som deltar i satsningsområdene, uttrykker at de får god veiledning og faglig påfyll i skolens arbeid med trygt og godt skolemiljø. Skolene rapporterer at deltakelse i slike prosjekter gir god kompetanseheving. Vi har fulgt utviklingsarbeidet ved å være deltakere på fagdager, og vi har vært en del av styringsgruppa. Vi får på den måten et innblikk i hvordan skolene arbeider og utvikler sin kompetanse. Vi har også hatt egen veiledning på regelverket for skolene og skoleeier i den ene av de deltakende kommunene.

Deltakerskolene i læringsmiljøprosjektet har i år hatt fokus på forebygging og inkludering. De jobber som lærende organisasjoner, og i samtaler og møter med skolene opplever vi at de forbedrer sin praksis.

Det har også i år vært færre fysiske møter på grunn av Covid-19. Fellessamlingene i de ulike satsningsområdene fra Utdanningsdirektoratet har vært nedskalert med digital kompetanseheving.

Kompetanse på aktivitetsplikten (fra kapittel 3.3.3.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Alle skoler har fått økt kompetanse om aktivitetsplikten

Vi erfarer at skolene har fått bedre kompetanse om hva aktivitetsplikten innebærer. Kommuner har også i større grad bedre maler og rutiner på plass.

Vi finner at det kan være mangelfull dokumentasjon i en del saker. Vi ser også at en del skoler ikke undersøker godt nok. Da treffer de ikke på problemstillingen, og tiltakene blir ofte ikke egnet og tilstrekkelige.

Vi har ferdigbehandlet 94 saker vedrørende skolemiljø 2021. Noen kommuner og skoler har saker jevnlig, og andre har aldri hatt saker. Etter vår vurdering er fagfeltet ennå i implementeringsfasen, men vi opplever at skolene og skoleeiere har større forståelse for lovverket.

Kompetanse hos barnehagemyndigheten til å veilede (fra kapittel 3.3.3.1.3.3 i TB)

Rapportere på

Alle barnehagemyndigheter har kompetanse til å veilede barnehageeiere i nytt kapittel VIII i barnehageloven

Vi sendte en forespørsel på begynnelsen av 2021 om hvilke behov kommunen som barnehagemyndighet, barnehageeiere og ansatte i barnehagene har for støtte til innføring av kapittel VIII i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø.

Tilbakemeldingene fra de fleste kommuner var at de hadde satt i gang arbeid med å veilede barnehageeiere på temaet, og at de fleste kommuner er godt i gang med å implementere det nye regelverket. Flere kommuner melder at de ser arbeidet med barnehagemiljø i sammenheng med tidligere erfaringer rundt arbeidet med skolemiljø.

De fleste kommunene melder om at nytt regelverk har vært tema på styremøter for kommunale og private barnehageeiere.

I tillegg ønsket kommunen våre mer kunnskap om regelverket og den enkelte ansattes opplysningsplikt og barnehagens aktivitetsplikt, herunder metodiske ideer og opplæring i forhold til aktiviteter sammen med barn. Samt hjelp til å bygge felles forståelse i personalgruppen.

For å følge disse innspillene inviterte vi til to tema møter hvor vi gjennomgikk regelverket. På begge samlingen var mobbeombud i Vestfold og Telemark med og fortalte om sitt arbeid og ga gode eksempler på aktivitetsplaner. Ingrid Lund og Ingrid Grimsmo Jørgensen ga eksempler på metodiske ideer og opplæring i forhold til aktiviteter sammen med barn. Samt hvordan bygge felles forståelse i personalgruppen om tema.

I tillegg utviklet vi flere digitale resurser som ble sendt til alle barnehageeiere i fylket. Blant annet 8 filmer laget av Kari Pape med tema:

- Barnehagens psykososiale miljø
- Tilbakemeldingskultur
- Praksisfortellinger – observasjon
- Det pedagogiske arbeidet i barnehagen

Vi har også viderefremmet informasjon om kompetansepakke om trygt og godt barnehagemiljø fra UDIR.

I tilbakemelding fra ansatte i barnehagen kom det frem at de er opptatt av at barnehagelærerutdanning får med seg endringer i barnehageloven, slik at de nyutdanna er rustet til hverdagen som møter dem. Derfor laget vi en konferansen i samarbeid med lokalt UH som vår utdanningsdirektør bidro til. Konferansen handlet om erfaringer sektor hadde gjort med nytt lovverk og hadde tittel: *Aktivitetsplikt i barnehagen – hva betyr det for deg?* Hva betyr det for deg som studerer, jobber, underviser eller arbeider i forvaltningen i barnehagesektoren?

I tillegg har vi hatt veiledning med den enkelte kommune om tema.

Tilbakemeldinger så langt er at myndighetene har kompetanse til å veilede barnehageeiere i nytt kapittel VIII i barnehageloven. Ikke minst fordi dette også har vært tema i den regionale ordningen siden 2019 i vår fylke.

Mange kommuner melder om at de har utarbeidet tiltaksplaner som benyttes ved mistanke om at barn ikke har et godt og trygt barnehagemiljø.

Kompetanse hos barnehagemyndighet til å påse at loven blir fulgt (fra kapittel 3.3.3.1.3.4 i TB)

Rapportere på

Alle barnehagemyndigheter har kompetanse til å påse at nytt kapittel VIII i barnehageloven blir fulgt

Statsforvalteren vurderer at barnehagemyndighet har nødvendig kompetanse på kapittel VIII og bruker veiledning som et virkemiddel til å påse at nytt kapittel VIII i barnehageloven blir fulgt, se punkt 3.3.3.1.3.3.

Som nevnt i punkt 3.3.3.1.3.3 har vi gjennomført kompetansetiltak rundt temaet i 2021. Statsforvalteren vurderer at våre kompetansetiltak er med på å styrke barnehagemyndighetens kompetanse til å også føre tilsyn med temaet.

En barnehagemyndighet har ført også ført tilsyn på dette området.

Kompetanse hos barnhageeiere og ledere (fra kapittel 3.3.3.1.3.5 i TB)

Rapportere på

Alle barnehageeiere og barnehageledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt barnehagemiljø

Som vi nevnte i punkt 3.3.3.1. forteller alle barnehagemyndighetene at temaet trygt og godt barnehagemiljø har vært jobbet mye med siste året. Barnehageeiere har brukt blant annet filmene fra Kari Pape og UDIRs kompetansepakke til dette. Mange barnehageeiere melder tilbake at de har jobbet med filmene og med oppgaver knytta til det, både private og kommunale. Inntrykket er at det er kjent og forstått. I tillegg har kommunale og private barnehageeiere i fem kommuner fått økt kompetanse på trygt og godt barnehagemiljø gjennom sin deltakelse i IBSM pulje 4 og 5.

I tilbakemeldingen vi fikk på begynnelsen av 2021 sto det at den enkelte barnehageeier ønsket støttemateriell og hjelp til å bygge personalets kunnskap og handlingskompetanse. Når det gjelder ansatte i barnehagene meldte de at de trenger mer oppfølging på den praktiske delen av aktivitetsplikten. De trenger øvelse i hvordan saker følges opp, med dokumenterte observasjoner, hvilke konkrete tiltak som forskning har vist kan fungere bra, samarbeidet med foresatte, osv. Barnehagene ønsket en veileder.

For å imøtekomme barnehageeierens og ansattes tilbakemeldinger tok vi kontakt med Høgskolen i Innlandet og startet et studietilbud til alle ledere og ansatte i barnehage om trygt og godt barnehagemiljø. Studiet er organisert som nettkurs og har som formål å utvikle kompetansen i barnehager, hos barnehageeier og barnehagemyndighet, slik at barnehagen oppfyller sin plikt i tråd med barnehageloven til å:

- ivareta barnas behov for omsorg
- lære barna å ta vare på seg selv og hverandre
- bidra til trivsel
- være et trygt sted for fellesskap og vennskap
- motarbeide alle former for diskriminering

Det er mange barnehager i fylket som tar dette digitale tilbudet som har en varighet på to år. Tilbakemeldinger er at tilbudet brukes i hele personalgruppa, og at de er fornøyd med prosessen så langt.

Barnehageeiere i fylke har også fått tilbud fra kommunen som barnehagemyndighet om en rutine på hvordan barnehageeier skal håndtere og ivareta barnehagelovens §§ 41-43.

Vi har også fått tilbakemelding fra en barnehagemyndighet at den har ført tilsyn på dette området. Barnehagemyndigheten melder at inntrykket etter tilsynet er at mange barnehageeiere har jobbet godt med dette temaet og har hatt det på agendaen på personalmøter og på plandager etc.

Vår vurdering er at mange barnehageeiere og ledere har jobbet mye med temaet trygt og godt barnehagemiljø etter at nye lovbestemmelser trådte i kraft. Økt deltakelse på iverksatte kompetansetiltak, og interessen for studiet, viser at barnehageeiere og barnehageledere ønsker å kontinuerlig øke sin kompetanse på hva som gir et trygt og godt barnehagemiljø.

Fem virkedager til tilbakemelding og vurdering (fra kapittel 3.3.3.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Innen fem virkedager skal statsforvalteren ta kontakt med eleven/foreldre som har meldt inn saken og gi dem en plan for videre saksbehandling. Innen samme frist skal statsforvalteren ha avgjort om saken skal avvises.

Vi tar raskt og innen fem dager kontakt når det er meldt en sak, og det opprettes en plan for videre saksbehandling. Vi har en egen samarbeidsinstruks

om hvordan vi skal samarbeide i enkeltsakene og hvordan vi går trinnvis frem i saksbehandlingen. Dette gir en god praksis.

Noen saker avises innen fem dager. Vi aviser der det er klart at vilkårene for saksbehandling ikke er oppfylt. Dersom saken viser seg å være særlig alvorlige tar vi saken til behandling.

Vi ser at enkelte saker kan avsluttes etter at foreldre eller skolen har fått veiledning. Slike saker ender ofte etter en tid med at saken trekkes for videre behandling. Vi har en økning av disse sakene hvor saken trekkes før vedtak fattes.

Rask ferdigbehandling (fra kapittel 3.3.3.1.4.2 i TB)

Rapportere på

Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig

Alle saker startes opp raskt. Vi har to koordinatorene som fordeler og følger med på saker som kommer inn. Vi jobber alltid en jurist og en pedagog i sakene. Vi har en saksbehandlingsinstruks hvor vi har en beskrivelse av hvordan vi trinnvis går frem for å sikre en rask behandling (rutine for 9A-saker).

Lang saksbehandlingstid har periodevis vært en utfordring i perioder med stor saksmengde. Vi har hatt «turnover» i organisasjonen, permisjoner og sykemeldinger som gjør at det er færre å fordele sakene på. Nyansatte trenger opplæring og veiledning på saksfeltet. Vi har en fadder-ordning for de som er nye, og vi legger vekt på god opplæring. Det er flere av saksbehandlere som har andre arbeidsoppgaver knyttet til tilsyn med tidsfrister. Vi arbeider jevnlig med maler for å samkjøre og effektivisere arbeidet.

Vår erfaring er at de sakene som i størst grad drar opp saksbehandlingstiden, er saker hvor eleven har sluttet på hjemskolen etter at saken ble startet opp. Disse sakene får ikke førsteprioritet i saksbehandlingen og får av den grunn ofte en noe lengre saksbehandlingstid.

En samlet vurdering er at vi ferdigbehandler saker så raskt som mulig.

Høy kvalitet i vedtakene (fra kapittel 3.3.3.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Alle vedtak etter § 9 A-6 har høy kvalitet i saksbehandlingen

Forarbeidene, opplæringsloven og Utdanningsdirektoratets veileder er aktivt i bruk for å sikre kvaliteten i vår saksbehandling i håndhevingsordningen. I tillegg sender Utdanningsdirektoratet ut kopier i vedtak de har fattet i skolemiljø saker. Disse sakene er viktig for å korrigere og samordne praksis, samtidig som det høyner kvaliteten i saksbehandlingen.

I skolemiljø sakene har vi definert hva vi legger i begrepet kvalitet: struktur, klart språk, og gode pedagogiske og juridiske vurderinger.

Hver 14.dag har vi 9A-møter for å diskutere regelverksforståelse, kompetanseheving internt og noe saksbehandling i enkelte saker. Vi drøfter reelle problemstillinger og ulike tema for å dele hverandres kompetanse, og for å utvikle felles forståelse og felles praksis. Dette er med på å sikre kvaliteten i arbeidet vårt.

Juristene i skolemiljøgruppa har egne juristmøter. Gruppa viderefremidler konklusjoner fra møtene. Det foregår kompetanseheving i samarbeid mellom jurist og pedagog i enkeltsakene. Gjennom fadderordningen får nyansatte hjelp og støtte til å raskt komme inn i saksbehandlingen og for å ivareta kvaliteten i vedtakene.

Vi deler på digitale plattformer artikler og annet som høyner vår kompetanse for å bedre kvaliteten.

Funn fra tilsynsrapporter deles i skolemiljøgruppa. Dette er viktig for å se helheter og sammenhenger på feltet.

Vi har møte med mobbeombudet to ganger i året. Vi har ulike roller i de samme sakene. Det er lærerikt å forstå hverandres perspektiv og dele erfaringer i skolemiljøarbeidet generelt. Dette gir en større innsikt i kompleksiteten i skolemiljø sakene.

De som følger Læringsmiljø - prosjektet deler kunnskap og informasjon fra fellessamlinger inn i 9A-gruppa. Det gir faglig oppdatering og påfyll. Gruppa fungerer som et lærende nettverk.

Direktør i oppvekstavdelingen godkjenner og sikrer kvaliteten i alle håndhevings saker og er med på de faste møtene hver 14.dag. Dette bidrar til oversikt over saksfeltet og kalibrering av praksis. I enkeltsaker der vi er i tvil, kan vi kontakte Utdanningsdirektoratet.

Vi samarbeider med Oslo og Viken og Innlandet gjennom trefylke-samarbeid. Den planlagte fysiske samlingen måtte i år gå ut på grunn av korona. Dagorden i møtet var erfaringsdeling i enkeltsaker, et møte som ble utsatt fordi vi ønsket en fysisk samling. I dette samarbeidet lærer vi av hverandre og utveksler erfaringer. Vi oppnår på denne måten en høyere kvalitet og likhet i saksbehandlingen av skolemiljø saker.

For å sikre en ensartet praksis i klagesaksbehandlingen har vi utarbeidede maler og disse revideres jevnlig.

Det er ikke blitt arrangert regelverkssamlinger i regi av Utdanningsdirektoratet i 2021. Det er kommet til flere nye saksbehandlere i vårt embete, og samlingen med Utdanningsdirektoratet har alltid vært viktige i opplæringen av nyansatte. Samlinger med Utdanningsdirektoratet gir oss også oppdatert på

forskning på fagfeltet.

Vedtak i klarspråk og tilpasset mottakeren (fra kapittel 3.3.3.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Alle vedtak er skrevet i et klart språk og er tilpasset mottakeren

Oppvekstavdelingen har i 2021 videreutviklet en intern veileder for saksbehandling for hele avdelingen. Denne har oppmerksomhet på klarspråk og korrekt rettsanvendelse. Basert på denne skal vi i 2022 utvikle maler/veiledere for saksbehandling for de ulike klagesakstypene. Alle vedtak kvalitetssikres av minst to saksbehandlere. Avdelingen har som mål og skrive kort og godt med klart språk slik at mottakerne lett forstår vedtakene og tilbakemeldingene. Vi har en kontinuerlig prosess der vi jobber med innholdet og kvaliteten når det gjelder klarspråk i vedtaket, og har hatt interne kurs i 2021 på området.

På håndhevingsområdet har vi jobbet med enkeltbegreper som vi bruker i våre vedtak slik at vi får en felles oppfattelse av de ulike elementene i håndhevingsarbeidet. Et eksempel på dette er særskilt sårbarhet. Når vi utvikler vår forståelse, vil dette påvirke språket og saksbehandlingen. En egen gruppe har jobbet med nye maler hvor det legges vekt på klarspråk.

Vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Gjennom klagesaksbehandling og tilsyn veiledes det på eventuelle rettsanvendelses- og/eller saksbehandlingsfeil i skolenes og kommunenes vedtak. Dette skjer både skriftlig i våre vedtak og rapporter, samt i dialog med sektor i forbindelse med saksbehandlingen. God veiledning i vedtak krever et godt og presist språk, og er med på å bidra til at vår avgjørelse forstås av både klager og skole/kommune. Vi viser derfor også til vårt arbeid med dette i pkt. 3.3.3.3.1.6.1.

I løpet av året får vi henvendelser fra skoler og kommuner som ønsker veiledning i etterkant av saksbehandling. I tillegg er det situasjoner der vi vurderer at skoler og kommuner har behov for veiledning. Vi vurderer i hvert enkelt tilfelle om det dreier seg om et tema/saksfelt vi bør og kan ta opp som sak i møte med alle kommunene og/eller fylkeskommunen, eller om vi gir generell veiledning til den eller de kommunene det gjelder. Alternativt kan vi gjøre begge deler. Eksempelvis har vi i kontaktmøter med skoleeiere formidlet funn og erfaringer etter tilsyn med både skolemiljø og spesialundervisning. Gjennom å vise til de ulike lovbruddene funnet i tilsyn, har vi veiledet på regelverket og rett saksbehandling. Vi har også hatt samling for skoleledere på tema standpunkt, og herunder saksbehandling i forbindelse med klager på standpunkt.

Eksempler på saker vi har veiledet på overfor enkeltkommuner, er retten til fritak fra opplæringsplikten, jf. § 2-1 fjerde ledd, skyss, spesialundervisning mv.

Eksempel på saker vi har tatt opp i egne møter med Vestfold og Telemark fylkeskommune, er rett til inntak til videregående for elever som er fritatt for opplæringsplikten, jf. § 2-1 fjerde avsnitt og hvem som er klageinstans i konkrete saker som gjelder videregående opplæring. Vi har videre igangsatt jevnlig møter med saksbehandlere på skyssfeltet i fylkeskommunen, der veiledning knyttet til saksbehandlingen er det mest sentrale.

Øvrige tiltak har vært informasjon og veiledning via egen hjemmeside, og for 2022 er det planlagt forvaltningstilsyn med flere kommuner på tema "Fatte vedtak om spesialundervisning".

Det er hovedsakelig gjennom tilsyn og klagesaksbehandling vi får kunnskap om eventuelle rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil i vedtak fra skoleeiere. Det er i kommuner der vi får flere klager, eller i saker der vi har opphevet vedtaket og bedt om kopi av det nye, som vi kan se om det har skjedd en endring og om vår veiledning har bidratt til en reduksjon av feil. Det vi mener å ha dekning for er at tiltaket med jevnlig møter med fylkeskommunen om regelverket knyttet til skyss, har ført til færre feil i vedtak. Vi mener også at vi har sett en forskjell i vedtak fra kommuner vi ofte får visse typer klagesaker fra, særlig med tanke på barnets beste-vurderinger. Sammenlignet med 2020 har vi hatt færre klager, det har vært en nedgang i andelen klager vi opphever, og med det en økning i andelen klager som ikke gis medhold. Dette gjelder særlig klager på skoleplassering, der mange kommer fra den samme kommunen, men også klager på standpunkt. I likhet med rapporteringen for 2020 kan vi ikke med sikkerhet si at vår veiledning har ført til en reduksjon på alle felt, men vi vurderer at det er stor sannsynlighet for at vi har bidratt positivt på flere saksfelt og i flere kommuner.

Vedtak fra barnehagemyndighet med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Antall vedtak fra barnehagemyndigheten med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Det er færre klager i 2021 enn i 2020. Det kan tyde på at antall vedtak fra barnehagemyndigheten med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert.

I tillegg har vi i 2020 opphevet vedtak fra to kommuner og sendt tilbake til kommunene til ny behandling. Sakene gjaldt tilrettelegging av barnehagetilbudet. Dette tema har vi hatt mye veiledning om både på kontaktmøter, men også til enkelte kommuner. Etter å ha mottatt saken på nytt, ser vi

at det ikke lengre er rettsanvendelsesfeil/saksbehandlingsfeil og vi har stadfestet kommunens vedtak i begge sakene.

3.1.3.8 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Statsforvalteren deltar i et regionalt samarbeid med Husbanken og Statsforvalteren i Agder, samt fylkeskommunen og kommunene i fylkene. Det er flere arbeidsgrupper som møtes og arrangert både møter og webinar hvor tema er fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering. I tillegg har vi etablert samordningsforum med NAV fylke hvor også integrering og bosetning er temaer i løpet av året.

Statsforvalterens bidrag til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting (fra kapittel 3.3.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner om rask og treffsikker bosetting.

Som nevnt i punkt 3.3.3.2 har vi etablert flere arenaer til å kunne samarbeidet om rask og treffsikker bosetning.

Det er viktig for oss å legge til rette for et godt samarbeid på disse arenaene med kommunene i fylket. Dette for at IMDi skal få best mulig informasjon om kommuner og flyktninger for å i større grad kunne drive treffsikker bosetting. I vårt fylke følger alle involverte IMDis årshjul, når det gjelder nasjonale kriterier om bosetting. Det er også drøftingsmøter med den enkelte fylkeskommune, KS og Bufetat i september, før kommunene får anmodningsbrev. Årshjulet avsluttes med et felles evalueringsmøte mellom fylkeskommunene, IMDi og KS. Resultatene fra disse møtene tas opp i en av samordningsarenaene i fylke.

Lokale arbeidsmarkeder har ulike behov, og flyktninger har ulik kompetanse, slik at en matching mellom flyktninger og arbeidsmarked krever god planlegging og organisering. For at dette skal fungere i vårt fylke, både i bykommuner og distriktskommuner, er det viktig at det legges opp til godt samarbeid som skal bidra til en bosetting som øker sannsynligheten for utdanning, kvalifisering og arbeid for den enkelte flyktning og deres familie.

3.1.4 Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov

På barnehageområdet ser vi i BASIL at både private og kommunale barnehager har tilfredsstillende kompetanse ut fra lovkrav. Videre viser BASIL-statistikken at i barnehagene øker antall personer med formell kompetanse, blant annet er det flere pedagoger og fagarbeidere. Det er også stor økning av grupper ansatte som tar tilleggsutdanning/etterutdanning.

Samarbeidsforum for regional ordning har i år valgt å prioritere akkurat disse gruppene ved å omfordele midler for å imøtekomme økt antall søkere. For eksempel er det i år en økning i søknader til utdanning som barne- og ungdomsarbeider. De siste årene har det vært mellom 25 til 30 deltakere. I 2021 fikk 51 assistenter dette tilbudet, og det er flere på venteliste.

Vi ser også at veldig mange barnehageeiere søker gjennom regional ordning midler til tiltak rettet mot temaet barnehagens psykososiale miljø. Flesteparten av søknadene om tiltak har vært rettet mot dette temaet. Tiltakene er igangsatt i partnerskapet med USN. Vi ser at samarbeidet mellom USN og lokale nettverk/barnehager fører til økt profesjonalisering og kapasitetsbygging i form av økt kompetanse på dette området. Vi vurderer at dette er med på å utjevne kvalitetsforskjeller, og dermed fremme utvikling, læring og trivsel tilpasset barns behov i barnehage.

Gjennom Inkluderende barnehage- og skolemiljø (IBSM), samlingsbasert tilbud, får både barnehager og skoler tilbud om kompetanseutvikling i barnehage- og skolemiljø. Vi har hatt kommuner med i alle puljene fra starten, til sammen 14 kommuner.

Det er stor interesse for å delta i Kompetanseløftet-ordningen i Vestfold og Telemark. Vi har to pilotkommuner fra 2020 som er i gang med tiltak.

Fra 2021 er det 7 kommuner, samt fylkeskommunen, som er med i ordningen. De er nå i kartleggingsfasen. Vi forutsatte for deltakelse at alle ansatte i "laget rundt barnet/eleven" skulle få kartlagt sitt kompetansebehov. Kommunen/fylkeskommunen skulle ut fra sitt behov finne frem til sitt ståsted. Vi ba om at PPT skulle være representert i alle kommunene og i fylkeskommunen.

I et langsiktig perspektiv er målet med Kompetanseløftet å bygge kollektiv kapasitet i alle tjenester som jobber i laget rundt barn og unge, og som fører til en positiv utvikling og et godt og inkluderende barnehage- og skolemiljø.

GSI-tallene viser at av totalt 4 256 årsverk i grunnskoler i Vestfold og Telemark blir 97 årsverk til undervisning gitt av undervisningspersonale som ikke oppfyller kompetansekrava for tilsetning, jf. opplæringsloven § 10-1 og friskoleloven § 4-2.

Av totalt 5 366 lærere i Vestfold og Telemark er det 194 lærere som ikke oppfyller kompetansekrava for tilsetning, jf. opplæringsloven § 10-1 og friskoleloven § 4-2.

Alle kommuner, fylkeskommunen og mange friskoler deltar i den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling.

Vi har fortsatt en kommune med i oppfølgingsordningen. Denne kommunens tiltak i oppfølgingsordningen er deltakelse i Læringsmiljøprosjektet. Kommunen deltar med alle skoler, og barnehager, sammen med skoleeier, barnehagemyndighet og PP-tjenesten.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle barnehage- og skoleeiere som deltar i ordningene sikrer at kompetansebehov er vurdert gjennom lokale prosesser som involverer ansatte i virksomhetene.

Barnehage

Alle barnehagene gjennomførte en kartlegging ut i fra et kartleggingsverktøy formidlet av statsforvalteren. Kompetansetiltakene er forankret i kartlegging av kompetansebehov i barnehagene. Områdene som fikk lavest score var «Identitetsforståelse i et flerkulturelt og samisk perspektiv» og «Minoritetsspråklige barns språkutvikling». Lokal kartlegging som ble gjennomført, viste blant annet at barnehagene ønsket økt kompetanse på «Mangfold, inkludering og sosial kompetanse» og «Språk og kommunikasjon». Kartleggingen ble gjennomført på ansattnivå. I tillegg har noen barnehager brukt andre verktøy som ståstedsanalysen, foreldreundersøkelser og medarbeiderundersøkelser for å få et godt grunnlag for kompetansebehovet.

Hver enkelt barnehage har tilpasset temaet til lokale behov. Noen barnehager har fått eksempel hatt flyktningbarn, og noen har mange minoritetsspråklige barn, og da har dette vært naturlig å ta utgangspunkt i. Andre barnehager har jobbet mer med identitetsforståelse i en videre kontekst. I de fleste barnehagene er det ledergruppene som har jobbet med dette og pedagogiske ledere har hatt ansvar for å dra arbeidet videre på sine avdelinger. Hele personalet har blitt involvert gjennom arbeid avdelingsvis og i personalmøter og planleggingsdager.

Alle barnehagene meldte inn sitt kompetansebehov skriftlig til det lokale nettverket som igjen sammenfattet disse til regionalt nettverk i fylket. Gjennom denne ordningen er det sikret at barnehageeier har vurdert sitt behov og det lokale nettverket sitter med god oversikt over barnehageeiers innmeldte behov.

Tilbakemeldingene fra barnehageeiere er at de ansatte og tillitsvalgte har fått medvirket i kartleggingsfasen og vurdering av behovet i den enkelte barnehage. Veldig mange lokale nettverk melder også at tillitsvalgte er deltakere i de lokale nettverkene fra våren 2021.

Skole

Vi har tatt utgangspunkt i rapporteringen fra kommuner/fylkeskommunen og friskolene - i Utdanningsdirektoratets høringssystem. I tillegg har vi kjennskap til kompetansebehov gjennom våre møteplasser med sektor.

De har meldt inn ulike måter å involvere ansatte på som er gjennomført for å sikre at kompetansebehovet er vurdert gjennom lokale prosesser. Det er brukt ulike kvantitative kartlegginger. I oppfølgingen for å komme frem til riktige tiltak, har dette blitt fulgt opp av blant annet Forms-undersøkelser og Surveys. I partnerskap med UH har flere fått hjelp til å gjennomføre en ståstedsanalyse for å komme frem til riktige tiltak. De fleste melder om stor involvering av ansatte og tillitsvalgte. Prosessene er gjennomført etter ulike modeller ut fra hva som har passet best for den enkelte kommune/fylkeskommune/eier. En skoleeier skriver at de har hentet informasjon fra ansatte på rektorsamlinger, plangruppesamlinger, dialogmøter, medbestemmelsesmøter og skoleledernetverk. Andre eiere beskriver et systematisk arbeid blant ansatte, med bruk av for eksempel Pedagogisk analyse og gode modeller for deling i et profesjonsfellesskap.

Kompetanseløftet

Vi har tatt utgangspunkt i rapporteringen i Utdanningsdirektoratets høringssystem, fra de kommuner og fylkeskommunen som deltar i ordningen per dato. I tillegg har vi kjennskap om kompetansebehov gjennom våre møteplasser og gjennom oppfølging med de kommunene og fylkeskommunen som deltar i ordningen.

Vi la som en forutsetning for deltakelse, at alle ansatte i "laget rundt barnet/eleven" skulle få kartlagt sitt kompetansebehov. Kommunen/fylkeskommunen skulle ut fra sitt behov finne frem til sitt ståsted. Vi har hatt jevnlig møter med både pilotkommunene og kommunene i pulje 1 for å støtte dette arbeidet. Alle eiere som deltar har inngått et partnerskap med en UH og har gjennomført en ståstedsanalyse på bakgrunn av denne kartleggingen.

Kommunene melder om at disse prosessene der alle er blitt involvert, har bidratt til en god forankring av kompetanseutviklingsarbeidet ut i den enkelte barnehage, skole og PPT. Det rapporteres også om en god involvering av tillitsvalgte og ledere i private barnehager og skoler.

Det har vært et utfordrende år med en pandemi som har gjort dette arbeidet krevende for flere, med bl.a. mange digitale møteplasser. Det kan derfor bli noen forsinkelser i arbeidet videre.

Tiltak møter lokale behov og er forankret i langsiktige kompetanseutvplaner (fra kapittel 3.4.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Alle samarbeidsforum sørger for at tiltak er forankret i lokale behov og at prioriteringer er forankret i en langsiktig felles plan.

Alle samarbeidsforum sørger for at tiltak er forankret i lokale behov og at prioriteringer er forankret i en langsiktig felles plan i ulike lengder. Det uttrykker seg ulikt i de tre ordningene, men alle har en langsiktig plan.

Temaområdet for regional ordning tar utgangspunkt i innmeldte behov fra eier, lokale nettverk og regionale nettverk, jf. punkt 3.4.1.1.1.1. Dermed er tema basert på kartlegginger og behovsmeldinger som overordnet ivaretar lokale behov. Diskusjoner i Samarbeidsforumet har vart om det kan være enkeltbarnehager som opplever at dette ikke treffer på deres innmeldte behov, og forumet har konkludert med at det overordnede temaet er såpass omfangsrikt at alle skal kunne ha relevante områder og jobbe med.

I tillegg har Samarbeidsforum lagt opp til jobbing med partnerskap mellom lokale nettverk/UH og barnehageeier/UH. Som resultat av dette har begrepet partnerskap vært drøftet og definert på flere nivå og kjennetegn på et godt partnerskap er tydeliggjort i samarbeidsforumets langsiktige plan. Dette er blitt gjort kjent for alle involverte.

Kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap med UH (fra kapittel 3.4.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Alle samarbeidsforum sikrer at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap mellom barnehage-, skoleeiere og UH

Samarbeidsforumene i de forskjellige ordningen har også i 2021 sikret at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap mellom barnehage-, skoleeiere og UH. I vårt fylke er det tre fire UH-miljøer som er representert (USN, UiS, OsloMet og HIIN). På bakgrunn av at det har vært jobbet mye med begrepet partnerskap, ser vi at UH-miljøene er tidligere inne i prosessene, og at eierne går vekk fra bestiller/utfører-rolle.

Samarbeidsforum for regional ordning har i tillegg hatt et stort fokus på hva partnerskapet mellom barnehagene og UH innebærer. Gjennom drøfting i lokalt nettverk med statsforvalteren og USN, drøfting i regionale nettverk og drøfting i samarbeidsforum har det vært en god prosess for å forstå og enes om hva partnerskapet handler om. En egen arbeidsgruppe jobbet videre med det som har kommet fram gjennom drøftingene i de nevnte foraene, og definert kjennetegn på partnerskapet som er omtalt i samarbeidsforumets langsiktige plan. Dette har så blitt tatt opp med alle deltakerbarnehagene og ellers i andre fora som erfaringsamling for lokale nettverk (juni 2021) og digital samling om tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i Vestfold og Telemark (oktober 2021).

USN har også lagt frem for samarbeidsforum erfaringer de har fra partnerskapet ute i de lokale nettverkene og med barnehagene. Det gir samarbeidsforum viktig informasjon om hvordan dette fungerer i praksis.

Kompetanseløftet for spes.ped. og inkluderende praksis (fra kapittel 3.4.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Kompetansetiltakene omfatter den brede målgruppen i laget rundt eleven, inkludert PPT

Vi har hatt en tydelig forventning om at kompetansetiltakene skal omfatte den brede målgruppen i laget rundt eleven, inkludert PPT. Vi har formidlet at det er en forutsetning at PPT skal delta i kompetanseløftet.

I vår invitasjon ba vi om en identifisering av målgrupper innenfor ledelse, PPT, lærere, spesialpedagoger, sosialrådgivere, helsesykepleiere og andre som inngår i laget rundt barn som har behov for særskilt tilrettelegging, både for skole og barnehage. Dette ble synliggjort i prosjektplanen fra kommunene.

Vi har også minnet på at de private barnehagene og skolene skulle gis en anledning til å delta. Det har blitt fulgt opp, og flere er involvert i kommunens satsing.

Pilotkommunene melder om en sterk involvering av PPT, og at de er tett på barnehager og skoler i kompetansetiltakene. I noen kommuner har leder av PPT vært deltakere i arbeidsgrupper både i barnehage og skole. I tillegg er både Barnevern og Familiehelsetjenesten representert i referansegrupper.

Statped (fra kapittel 3.4.1.1.5 i TB)

Rapportere på

Statped er involvert ved behov

Statsforvalteren har faste møtepunkt/kontaktmøter med Statped. De har formidlet til sektor hvilken rolle de vil ha fremover. Statped er foreløpig ikke inne i noen tiltak, men skal involveres ved behov. Våre lokale UH er kjent med hva det innebærer.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov

Drangedal har med bakgrunn i sin deltakelse i oppfølgingsordningen definert to hovedområder for kommunalt utviklingsarbeidet i perioden 2020-2024;

- 1) Sikre gode og trygge barnehage- og skolemiljø uten mobbing og andre krenkelser. (Deltakelse i Læringsmiljøprosjektets pulje 5)
- 2) Økt læringsutbytte for alle elever. (Fokus på analysekompetanse og utvikling av det profesjonsfaglige fellesskapet gjennom blant annet implementering av revidert Tiltaksmodell for tidlig innsats og tilpasset opplæring.)

Drangedal er også deltaker i samarbeidet i regi av desentralisert kompetanseordning for skole sammen med kompetansenettverket Grenland+. Implementering og arbeid med fagfornyelsen og LK20 sammen med analysekompetanse er felles fokusområder for kompetanseutvikling i nettverket.

System for vurdering av kompetansebehov.

Drangedal kommune bruker data (kartlegginger), statistikk og analyser for skolebasert vurdering kommunalt og for den enkelte skole.

Kommunebarometeret og GSI-rapportering danner bl.a. grunnlag for hvilke videreutdanningstilbud som prioriteres for lærere. I tillegg synliggjøres andel elever med spesialundervisning mm.

Conexus Insight og Engage er digitale verktøy med oversikt over og rapporter på resultater av obligatoriske kartlegginger: nasjonale prøver, grunnskolepoeng, gjennomføring videregående utdanning og elevundersøkelsen. Oversikter og rapporter herfra sammen med tidligere Skoleporten – nå Statistikkbanken/Analysebrett danner bl.a. grunnlaget for analyse, vurderinger og videre kvalitetsutvikling kommunalt og på den enkelte enhet. Drangedal har lagt analysearbeidet til ledergruppa for skole i 2020 og 2021.

Målrretta tiltak basert på analyser av utfordringer og behov (fra kapittel 3.4.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen jobber med målrretta tiltak basert på analyser av utfordringer og behov for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet for barn og unge

Hjartdal kommune gikk ut av Oppfølgingsordningen 31.12.2020, men rapporterte i 2021. Rapporteringen viser en utvikling i grunnskolepoeng som det er interessant å få fram. Fra 2015- 2020 lå kommunene under det nasjonale snittet, noen år godt under. I 2021 hadde kommunen hevet seg. Den hadde et snitt på 45,2. Det nasjonale snittet var 43,2 for samme år.

Drangedal kommune har Læringsmiljøprosjektet som sin hovedsatsing, jf. årsrapport for 2020.

Drangedal har også startet et arbeid med andre områder der kommunen har behov. For arbeidet har de følgende prioriteringer:

1. Styrket, synlig og målrettet innsats i arbeidet med elevenes læringsmiljø og psykososiale miljø.
2. Økt læringsutbytte og forbedring av læringsresultater.
3. Tidlig innsats og tilpasset og inkluderende praksis.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

V har ikke gjennomført allmenne evalueringer eller brukerundersøkelser i 2021

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks

3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Ingen avvik

3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

På grunn av ressursituasjonen i Helse- og omsorgsavdelingen har vi løst de sakene som som ifølge styringsdokumentene skal prioriteres først. Vi har ikke nådd målkravene til planlagte tilsyn.

Ellers ingen vesentlige avvik.

3.2.3 Barne- og familiedepartementet

Ingen avvik.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

På grunn av ressursituasjonen i Helse- og omsorgsavdelingen har vi for å kunne løse de sakene, som ifølge styringsdokumentene skal prioriteres

først, ikke oppnådd målkravene til planlagte tilsyn. Avdelingen har måttet omprioritere internt, bla grunnet pandemi og restanseprosjektet fra SFOV. Det har medført at vi har nedprioritert omfanget av utviklingsoppgaver.

Ellers ingen vesentlige avvik.

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Ingen avvik

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Ingen avvik

3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ingen avvik

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik

3.2.9 Landbruksdepartementet

Kontroll av husdyrkonsesjonsregelverket

Kontroll av foretak som utfordrer grensene for maksimal produksjon i konsesjonsregulerte husdyrproduksjoner, er ikke gjennomført tilfredsstillende 2021. Kontroll av tett driftssamarbeid mellom fem foretak har tatt svært mye ressurser dette året. Foretakene driver bl.a. med konsesjonsregulerte produksjoner. Betaling av erstatning for overproduksjon har derfor vært sentralt i saken. Det er også aktuelt å betale tilbake for mye utbetalt avløsertilskudd og produksjonstilskudd. Vi har i år erfart at en slik komplisert sak er svært ressurskrevende, og det går utover andre viktige oppdrag.

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Kvalifiseringsprogrammet (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for:

- Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å styrke ledelsesforankringen av kvalifiseringsprogrammet
- Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å øke kompetansen på kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene, herunder hvordan det sikres kompetanse om at kvalifiseringsprogrammet er en lovbestemt rettighet for de brukerne som fyller vilkårene
- Hvordan statsforvalteren har fulgt opp NAV-kontor med særskilte utfordringer i gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet
- Hva er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet?

Tiltak iverksatt for å styrke ledelsesforankringen av kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) har vært tema på møter vi har hatt med alle NAV-lederne i fylket. I møte med lederne har vi understreket at KVP er en tjeneste – en lovbestemt rettighet – for personer som fyller inngangsvilkårene. Vi har også presentert forventede antall deltakere de ulike kommunene skal ha basert på overføringene kommunene får til arbeidet med KVP. I vårt forventningsbrev til kommunene for 2021 har vi understreket at KVP er et viktig virkemiddel for personer som trenger tett og individuell tilrettelegging for å komme i arbeid. Vi har presisert at programmet er en rettighet for personer som oppfyller vilkårene i loven og at kommunen bør sørge for å at NAV-kontoret gir tilbud om KVP for brukere som fyller vilkårene.

Tiltak iverksatt for å øke kompetansen på kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene

Vi har også i 2021 hatt en egen kompetanseveileder knyttet til KVP, som har tett kontakt med NAV-kontorene på dette området. Det er gitt tilbud om opplæring til alle NAV-kontorene. Vi har videreført arbeidet med KVP-nettverk hvor alle kontorene deltar. I 2021 har vi hatt fire etablerte nettverksgrupper og vi har gjennomført fire til fem nettverksmøter med hver gruppe. Ved at vi har vært delaktige i alle de fire nettverksgruppene, har vi også kunne delt aktuelle tema og problemstillinger på tvers av gruppene.

I 2021 gjennomførte vi en fagsamling over to dager hvor alle NAV-kontorene deltok. Både i nettverksarbeidet og i opplæringsaktiviteter har vi hatt stort fokus på utdannings- og opplæringsaktiviteter som innhold i program. Vestfold og Telemark fylkeskommune hadde et innlegg på fagsamlingen om ulike veier til fagbrev og annen formell kompetanse og tilpassede opplærings- og utdanningstiltak. På fagsamlingen ble også foreløpige resultater fra Arbeids- og velferdsdirektoratets prosjekt «Identifisering av deltakere til kvalifiseringsprogrammet» presentert. Kompetanseveilederen vår er tett knyttet til arbeidet med dette prosjektet og det er to Nav-kontor fra Vestfold og Telemark med i prosjektet.

På tvers av nettverksgruppene er det etablert en egen arbeidsgruppe som i 2021 har jobbet med å utarbeide vedtaksmaler på KVP-området. Vi har gitt faglig bistand i arbeidet med malene. Malene er gjort tilgjengelig for alle kontorene.

Vi deltok på «Fagdrypp» i regi av Nav Vestfold og Telemark hvor vi gjennomgikk inngangsvilkårene for KVP. I tillegg tok vi opp utdanning og opplæring som innhold i program, og understreket viktigheten av at KVP er en rettighet for personer som oppfyller inngangsvilkårene.

På alle arenaer hvor vi møter NAV-kontorene er vi tydelig på at KVP er en rettighet for personer som oppfyller inngangsvilkårene. Vi presiserer at KVP ikke er et «tiltak» på linje med øvrige statlige arbeidsmarkedstiltak, men en individuell tjeneste etter sosialtjenesteloven.

Oppfølging av NAV-kontor med særskilte utfordringer i gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet

Vi har fått god kjennskap til NAV-kontorenes arbeid med KVP etter at vi opprettet nettverksgruppene våren 2020. Gjennom nettverkene har vi fått bedre oversikt over hvilke NAV-kontor som har særlige utfordringer på dette området. Vi følger med på antall deltakere i KVP i alle kommunene i fylket, og har i 2021 hatt egne møter med NAV-kontor som vi ser har et lavt antall deltakere ut ifra forventet antall. Vi har tilbudt spesielt tilrettelagt opplæring og veiledning til de kontorene som har hatt særskilte utfordringer knyttet til gjennomføringen av KVP og vi har vært særlig tilgjengelig for disse kontorene for råd og veiledning.

De største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet

Vi har henvendt oss til et utvalg NAV-kontor i fylket og etterspurt hva de mener er de største utfordringene i arbeidet med KVP. NAV-kontorene vi har henvendt oss til er ulikt organisert og er av ulik størrelse, og har dermed også ulik erfaring med KVP. Flere av kontorene melder om at det er utfordringer knyttet til kompetanse om KVP på NAV-kontoret. Det meldes også om at det er utfordrende å implementere KVP-arbeidet blant alle på kontoret og at det er utfordrende å lære opp nye til å bli gode i KVP-arbeidet. Fra alle kontorene vi har henvendt oss til meldes det om at det er ressurskrevende å jobbe med KVP og at det er krevende å være tett på deltakerne, men at det også er det som skal til for å få deltakerne ut i arbeid. Enkelte melder om at det er mange systemer å forholde seg til, at det er mye byråkrati knyttet til KVP-arbeidet og at det mangler digitale verktøy i arbeidet med KVP. Det meldes om at det er veldig mye å huske på for å ivareta regelverket, at det er mye manuelt papirarbeid og at selv om rapporteringen er blitt bedre, så er rapporteringen på KVP-området tungvinn.

Det er en utfordring at NAV-kontorene praktiserer «ventelister» for aktuelle KVP-deltakere. Vi stiller spørsmålsteget ved om det settes av tilstrekkelige ressurser i arbeidet med KVP. Vi erfarer at det er utfordrende, særlig for de store kontorene, å spre kunnskap om KVP innad i det enkelte kontor. Det er viktig at også ansatte som jobber med andre ytelser har tilstrekkelig kompetanse om inngangsvilkårene, slik at de kan identifisere mulige deltakere i KVP.

Aktivitetsplikt (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal beskrive utøvelsen av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år i fylket; herunder hva slags aktivitet det stilles vilkår om, og hvorvidt statsforvalteren generelt oppfatter aktivitetene som hensiktsmessige for å øke overgang til arbeid og utdanning.

Som bakgrunn for rapporteringen har vi gjennomgått klagesaker og vært i dialog med ulike NAV-kontor i fylket. Videre har vi hentet erfaringer gjennom arbeidet med tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontorene.

Vi hadde ingen klagesaker med aktivitetsplikt som tema i 2021. Dette samsvarer med den informasjonen NAV-kontorene gir oss, om at det er få som klager på vilkår om aktivitetsplikt. Flere NAV-kontor beskriver en tett dialog med brukerne i målgruppen som medvirkende årsak til få klagesaker. Videre at det er flere som etterspør og ønsker en aktivitet.

Ved behandling av klagesaker ser vi at praktiseringen av vilkårs læren ikke alltid er i tråd med loven. Vi har øymerket oss at innholdet i aktivitetsplikten er lite konkret beskrevet vedtakene. Vi ser også at NAV-kontorene ofte viser til sosialtjenesteloven § 20 og ikke § 20a. Vårt inntrykk er at NAV-kontorene ergode til å utøve aktivitetsplikten i praksis, men har behov for mer opplæring i saksbehandlingen. NAV-kontorene rapporterer om at sanksjonering i forbindelse med brudd på vilkår er en utfordring sett opp mot retten til å få økonomisk stønad.

De fleste NAV-kontorene i fylket har i dag egne kommunale aktivitetstilbud, og det benyttes statlige tiltak. Flere samarbeider også med frivillige organisasjoner og arbeidsgivere. Enkelte NAV-kontor er tildelt tilskudd fra Statsforvalteren til å utvikle nye måter å arbeide med aktivitetsplikten på.

Vi ser at handlingsrommet for utøvelse av aktivitetsplikten er ulik i store og små kommuner. Enkelte NAV-kontor opplyser å ha måttet avslutte egne lavterskeltilbud for den gruppen som står lengst unna arbeid, som følge av en vanskelig kommuneøkonomi. Vi stiller spørsmål ved om NAV-kontorene gis nok handlingsrom til å kunne prioritere arbeidet med denne sårbare gruppen unge mennesker.

NAV-kontorene rapporterer om unge som kommer i lønnet arbeid som følge av aktivitetsplikten. Dette til tross for en tid preget av pandemi. Flere NAV-kontor viser til å ha gode resultater. Det er særlig kontorer i større byer som rapporterer om overgang til lønnet arbeid. Få NAV-kontor kan vise til å ha konkrete tall på hvor mange som blir stående i arbeid over lengre tid. Det er derfor vanskelig å si om aktivitetsplikten har bidratt til varig selvforsørgelse gjennom arbeid.

Flere rapporterer om å i større grad benytte seg av individuell oppfølging. Dette gir gode resultater, men krever mye ressurser, som NAV-kontorene opplever å ikke ha tilgjengelig. Flere vurderer retten til kvalifiseringsprogrammet før aktivitetsplikten. Det er få NAV-kontor som konkret kan vise til en økning i overgangen til utdanning som følge av aktivitetsplikten. Kontorene opplyser at de opplever at

mulighetene er større gjennom deltakelse i kvalifiseringsprogrammet.

Det rapporteres fra NAV-kontorene om at aktivitetsplikten gir gode resultater for den gruppen som står nærmest arbeidslivet når vilkår om aktivitetsplikt blir satt. Samtidig oppleves det vanskelig å gi et godt tilbud om aktivitet til personer som har et mer sammensatt hjelpebehov. Vi ser i likhet med NAV-kontorene at aktivitetsplikten ikke alltid gir resultater i form av økt overgang til arbeid, men at aktivitetsplikten er med på å gi den enkelte en mer meningsfylt hverdag.

Kompetansehevende tiltak utsatt ungdom (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal beskrive hvilke kompetansehevende tiltak de har iverksatt for oppfølging av utsatt ungdom i NAV-kontoret, og redegjøre for hvordan statsforvalteren har tilrettelagt for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom i NAV.

Vi har hatt utsatte barn og unge som tema på NAV-ledersamlinger i 2021. På samlingen i april ble det lagt til rette for presentasjon fra NAV-kontorene og erfaringsutveksling. På samlingen i desember var tema blant annet barnevernsreformen og fattigdom blant barn og unge i Vestfold og Telemark.

I vårt møte med NAV-lederne har vi informert om viktigheten av å ha en oppdatert samarbeidsavtale mellom NAV-kontoret og barneverntjenesten.

Utdanning for unge over 18 år og samarbeid med fylkeskommunen var tema på vår fagsamling for veiledere som jobber med kvalifiseringsprogrammet. En representant fra fylkeskommunen informerte om ulike utdanningsløp og mangfoldet av muligheter.

Flere av prosjektene som har fått tilskudd til å utvikle de sosiale tjenestene i NAV-kontoret er rettet mot utsatt ungdom.

Barn og unges særskilte behov under pandemien (fra kapittel 7.3.1.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for sin oppfatning av i hvilken grad og hvordan NAV-kontorene systematisk har tilrettelagt for å ivareta barn og unges særskilte behov under pandemien.

Ivaretagelse av barn og unges behov under pandemien var tema på vår samling med alle NAV-lederne i fylket i april 2021. NAV-lederne presenterte hvordan det arbeides internt i NAV-kontoret, og hvordan det samarbeides med andre instanser i kommunen.

Vårt inntrykk er at det ikke er igangsatt spesielle tiltak for barn og unge som følge av pandemien, men NAV-lederne rapporterte om en økende oppmerksomhet på målgruppen. Flere NAV-kontor har en egen barneansvarlig som skal sørge for at barn og unge blir ivaretatt i saker som NAV-kontoret behandler. NAV-kontorene har også prioritert innsats for barn og unge i søknader om tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret.

Resultater fra spørreundersøkelsen som Arbeids- og velferdsdirektoratet sendte ut til alle NAV-kontorene våren 2021 viste at det i vårt fylke i liten grad er igangsatt et økt samarbeid med andre instanser som følge av pandemien. I de tilfellene det er rapportert om et økt samarbeid, er dette mellom NAV og barneverntjenesten.

Gjennom vår klagesaksbehandling ser vi lite kartlegging av barn og unges behov.

Økonomisk rådgivning under pandemien (fra kapittel 7.3.1.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for sitt arbeid med økonomisk rådgivning under pandemien.

Vi har invitert til basiskurs i økonomisk rådgivning, og har i invitasjonene lagt vekt på at kurset er nyttig for alle veiledere ved NAV-kontoret, særlig under pandemien. Vi har deltatt i opplæringen Ny i NAV, der vi har lagt vekt på at tjenesten opplysning, råd og veiledning er en kjerneoppgave i Nav-kontoret som det er viktig at alle ansatte på Nav-kontoret kjenner til, og kan informere aktuelle tjenestemottaker om.

Vi har arrangert fagdager for økonomiske rådgivere, der alle NAV-kontorene deltok. Vi har videre tilbudt deltakelse på ekspertkursene i økonomisk rådgivning som arrangeres av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Ansatte ved NAV-kontorene i fylket deltar også på Oslo og Vikens informasjons- og spørretime om økonomisk rådgivning på Teams.

Vi har gitt tilskudd (til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret) til flere kommuner som har prosjekter som øker tilbudet og tilgjengeligheten til tjenesten økonomisk rådgivning.

Vilkår for norskopplæring (fra kapittel 7.3.1.7 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal følge med på og beskrive innføring av norskopplæringsplikt for mottakere av økonomisk stønad og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

Sosialtjenesteloven § 20a om bruk av vilkår for personer under 30 år ble endret med virkning fra 1. januar 2021 med innføring av norskopplæringsplikt. Vi har gjennomført opplæring om innføring av norskopplæringsplikt for alle NAV-kontorene i fylket. Vi har fulgt med på innføringen gjennom behandling av klagesaker og i vår kontakt med NAV-kontorene.

Vi har ikke behandlet klagesaker i 2021 hvor norskopplæringsplikten i § 20a har vært klagetema. I vårt møte med alle NAV-lederne i fylket i november 2021, etterspurte vi erfaringene så langt med den nye lovbestemmelsen. NAV-lederne meldte at det kun var få saker hvor det var aktuelt å sette vilkår om språkoppplæring etter § 20a. NAV-lederne erfarte at det ikke er store språkutfordringer i gruppen personer under 30 år, og at de aller fleste i gruppen under 30 år er i kommunens introduksjonsprogram eller annen aktivitet. Flere NAV-ledere mente at dersom det hadde vært innført norskopplæringsplikt for personer over 30 år, så hadde det vært flere saker hvor det hadde vært aktuelt å sette vilkår om norskopplæring.

Digitalisering av sosiale tjenester (Digisos) (fra kapittel 7.3.1.8 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for sin oppfatning av hvordan digitalisering/DIGISOS påvirker tilgjengelighet til de sosiale tjenestene.

De fleste NAV-kontorene i Vestfold og Telemark er koblet til DIGISOS. Vi har vært i kontakt med NAV-kontorene i fylket for å undersøke deres erfaringer med DIGISOS og hvordan det påvirker tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene.

En effekt av digitaliserte søknader er en raskere og mer effektiv saksbehandling, samt redusert tid til postgang. Enkelte NAV-kontor rapporterer imidlertid at digitale søknader gir merarbeid fordi søknadene er dårligere utfyllt og dokumenter enn ved levering av papirsøknader der tjenestemottakeren har fått veiledning i forkant av utfyllingen. Vi ser gjennom vår klagesaksbehandling at det i enkelte saker sendes mange brev mellom NAV og bruker før det fattes vedtak i en sak. Dette kan bidra til økt saksbehandlingstid. Vi ser i liten grad at det kommuniseres muntlig med tjenestemottakere i forbindelse med behandling av digitale søknader. Det er vanskelig å si om dette direkte skyldes økt digitalisering og bruk av elektroniske søknader, eller om det skyldes andre forhold ved kontorene.

Flere NAV-kontor rapporterer at den digitale løsningen kan være et hinder for personer med lese- og skrivevansker. Andre NAV-kontor opplever at søknaden er bedre, og at brukere med lese- og skrivevansker får god hjelp i den digitale løsningen.

NAV-kontorene etterlyser en digital kommunikasjonsløsning for de sosiale tjenestene, på lik linje med de statlige tjenestene. Hverdagen i NAV er i stor grad digitalisert, og NAV forventer at brukere skal være digitale. Brukere som henvender seg fysisk til NAV, blir henvist til å benytte digitale løsninger. Mangel på kommunikasjonsløsning for de sosiale tjenestene kan bidra til å redusere tilgjengeligheten for en sårbar gruppe. Den digitale løsningen for sosiale tjenester mangler også skjema for klage, noe som kan bidra til å øke terskelen for å klage.

Vår oppfatning er at digitalisering/DIGISOS generelt utgjør et bidrag til å øke tilgjengelighet til de sosiale tjenestene, men vi er usikre på om brukere som ikke er digitale i tilstrekkelig grad blir ivaretatt. Ikke alle NAV-kontor har papirsøknader tilgjengelig i publikumsmottaket. Vi har også sett at det på hjemmesiden til flere kommuner i fylket ikke er tilgang til søknader som kan skrives ut manuelt. Kommunene henviser kun til www.nav.no og elektroniske søknader.

Gevinstrealisering (fra kapittel 7.3.1.9 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns og Arbeids- og sosialdepartementers områder i årsrapport for 2021.

Det overordnede målet er bedre kvalitet i saksbehandling, informasjon og veiledning. Oppgavene er fordelt med sikte på best mulig disponering av tilgjengelige ressurser.

Vi har i år i større grad tatt i bruk digitale plattformer for gjennomføring av opplæringsaktiviteter og møtevirksomhet, men dette kan ikke ses på som en gevinst i henhold til opprinnelig gevinstrealiseringsplan.

Statsforvalteren skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven og gi en kort vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet i fylket.

Statsforvalteren har ikke gjennomført tilsyn med krisesentertilbudet i fylket i 2021. Vi viser til kartleggingen av krisesentertilbudet som Larvik, Holmestrand, Horten, Færder, Tønsberg og Sandefjord gir til sine innbyggere gjennomført i 2020. Tilsynet avdekket at fire av seks kommuner manglet et tilbud til brukere med aktivt rusmisbruk og/eller psykisk sykdom. Vi har i 2021 fulgt opp om de aktuelle kommunene har dokumentert at de har fått på plass et tilbud til denne gruppen. Fortsatt mangler denne dokumentasjonen. Dette vil bli fulgt opp videre i 2022.

Vi vurderer at tilgjengeligheten og kvaliteten er god for de andre innbyggerne i fylket.

Under tilsynet undersøkte vi også om kommunene har en handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Kommunene meldte tilbake at det har de.

Til orientering kan nevnes at handlingsplanen om vold i nære relasjoner har vært hovedfokus på Farrisfestivalen (handlingsplanfestivalen) i 2020 og 2021. Festivalen arrangeres i samarbeid med Statsforvalteren i Agder, Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP) og Kompetansesenter rus (Korus).

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	23
Antall krisesentertilbud i fylket	2
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2019	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2019	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2020	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2020	5
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2021	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2021	0

Statsforvalteren skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall behandlede søknader, og fattede vedtak inndelt i innvilgelser, avslag og avvísninger (avslag og avvísninger skal differensieres i rapporten) knyttet til hver sakstype, etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigingslova i årsrapporten. Når det gjelder ekteskapsloven § 18a andre ledd, bes statsforvalteren differensiere rapporteringen for saker ut ifra sakstype, dvs. etter om sakene gjelder bokstav a), b) eller c).

Statsforvalteren skal rapportere på andelen separasjons- og skilsmisessøknader som er mottatt digitalt.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har i 2021 gitt 828 separasjonsbevillinger. Vi har gitt 801 skilsmissebevillinger etter § 21 og 23 bevillinger etter § 22. Vi har gitt åtte avslag og to avvísninger. Vi har hatt en svak nedgang i antall saker dette året sammenlignet med i fjor. Om dette har sammenheng med covid-19 pandemien, eller er innenfor normalvariasjon er vanskelig for oss å bedømme.

Når det gjelder andelen søknader om separasjon § 21 og skilsmisse mottatt digitalt, så er det en sterk økning fra i 2020. Også for søknad om skilsmisse etter § 22 er det en økning, men ikke i like stor grad. Vi ser også at antallet henvendelser/uttalelser til saker på dette feltet i økende grad kommer inn via "sikker melding" til Statsforvalteren.

Statsforvalteren skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten. Statsforvalteren bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i barneloven.

Vi fattet ikke vedtak etter barneloven § 55, men mottok to saker som endte med at vi ga skriftlig informasjon. Det ble heller ikke fattet vedtak etter §§ 44 og 47 i 2021.

Vi har gitt noe informasjon og råd på disse tre områdene, hovedsakelig på telefon.

Ekteskapsaker

Lov	Sakstype	Sum	Innvilgelser	Avslag	Avvisninger	Andel mottatt digitalt
Ekteskapsloven	Separasjon, jf. § 20	828	828	0	0	77 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 21	810	801	7	2	81 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 22	26	23	1	2	20 %
Ekteskapsloven	Tillatelse til å inngå ekteskap selv om vergen har nektet, jf. § 2	0				
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom adoptivbarn og tidligere adoptivf familiemedlem, jf. § 3 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Fritak fra krav om forlovere, jf. § 7j	0				
Ekteskapsloven	Fritak for dokumentasjon av skifte, jf. § 8 siste ledd	17	14	3	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at prøvingsattest ikke er utstedt, jf. § 10 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Klage på at vigsel er nektet, jf. § 14 tredje ledd	0				
Ekteskapsloven	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 16 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Reise sak om et ekteskap består eller ikke, jf. § 16a	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav a	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav b	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav c	0				
Ekteskapsloven	Reise sak for å oppløse ekteskap som er inngått i strid med § 3 eller § 4, jf. § 24 andre ledd	0				
Anerkjennelsesloven	Anerkjennelse av utenlandske skilsmisser eller separasjoner, jf. § 4 første ledd	57	57	0	0	0 %
Brudvigjingslova	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 11 tredje ledd	0				

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område. Dette kan for eksempel være hvilke typer saker som dominerer, utviklingstrekk og utfordringer. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter statsforvalteren.

Vi har registrert en økning i henvendelser fra barn, foreldre og ansatte i skole og barnehage med spørsmål om innhold i foreldreansvaret og hvilke spørsmål i et barns liv som krever samtykke fra foreldre, samværsforeldre/daglig omsorg/ delt omsorg. Tilsvarende gruppe ønsker også veiledning i hvilke opplysninger som kan deles med foreldre og barn. Omfanget av henvendelser fra offentlig ansatte kan tyde på at kjennskap til regelverket på dette område er mangelfullt.

Statsforvalteren skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Vi gjennomførte i 2021 tilsyn på alle de de fire familievernkontorene i Vestfold og Telemark. Tilsynet ble gjennomført som et dokumenttilsyn, skriftlig spørreskjema til ansatte og intervju av kontorenes leder. .

Tema for tilsynet var familievernkontorets opplysningsplikt og samarbeid med barneverntjenesten . Vi undersøkte også om familievernkontorenes tilgjengelighet av lovpålagte tjenester under pandemien.

Det ble ikke avdekket lovbrudd under noen av tilsynene.

Vi bemerket likevel i tilsynsrapportene at det bør jobbes med å få på plass et tydeligere formalisert samarbeid mellom barneverntjenestene og familievernkontorene for å sikre at ansatte har tilstrekkelig kunnskap om tilbud og tjenester hos hverandre. Vi har også anbefalt et tettere samarbeid mellom de ulike familievernkontorene når gjelder å utarbeide eksempelvis rutiner.

I samtale med samtlige ledere oppfattet vi at tilsynet bidro til økt bevissthet rundt tema, samt økt oppmerksomhet rettet mot et mer systematisk samarbeid med øvrige velferdstjenester.

Familievernet ble invitert til en barne- og teamledersamling for å informere om sitt arbeid med foreldre som har mistet omsorgen for sine barn. Formålet var å dele kunnskap og gjøre kjent hva de ulike velferdsordningen har av tilbud.

Akuttberedskap i kommunene (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for statsforvalternes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Bufo vil oversende utfylte skjemaer med data på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB. Disse skjemaene skal benyttes som underlag i statsforvalterens vurdering av risikobildet i kommunal barnevernstjeneste.

Akuttberedskap

Vi gjennomførte i 2021 en kartlegging av kommunenes organisering av akuttberedskapen utenom ordinær arbeidstid. Samtidig ba vi om tilbakemelding på

om barnevernvaktene utførte andre oppgaver utover bistand til akuttarbeidet.

I Vestfold og Telemark er det etablert 2 barnevernvakter med ansvar for akuttberedskapen utover ordinær arbeidstid. Barnevernvakten i Tønsberg og Barnevernvakten i Telemark er organisert som vertskommunesamarbeid.

Barnevernvaktene bistår også kommunene med tilsyn i konkrete saker dersom de har kapasitet.

Tilbakemeldingene fra kommunene viser at Vestfold og Telemark har en tilfredsstillende akuttberedskap.

Oppfølging av gjenforeningsarbeidet

Vi har gjennom hele 2021 hatt fokus på barneverntjenestens gjenforeningsarbeidet. Vi sendte brev til kommunene i mai, hvor vi ba om tilbakemelding på kommunens arbeid med implementeringen av føringene gitt i avgjørelser i EMD og i Høyesterett. Videre ba vi om kommunens rutiner og maler på det omtalte området.

Vi arrangerte også en samling for barnevernledere og teamledere, hvor gjenforeningsarbeidet var en rød tråd. På samlingen deltok blant annet Bufdir, fylkesnemnda, familievernnet og representanter fra Forandringsfabrikken, for å belyse temaet.

Vi har gjennom året hatt lav terskel for å åpne tilsyn på området. Vi har hatt en mappegjennomgang i en kommune, hvor det ikke ble gitt lovbrudd. I tillegg har vi på bakgrunn av klager fra den private part, åpnet hendelsesbaserte tilsyn i flere kommuner. Det ble gitt lovbrudd i enkelte saker.

Vår vurderinger er at kommunene har jobbet mye og godt med gjenforeningsarbeidet. Dette er basert på tilsyn, kommunenes egenrapportering og gjennomgang av maler på området. Vi er også kjent med at flere av kommunene har jobbet sammen om å sette ting i system når det gjelder gjenforeningsarbeidet. Det er blant annet utarbeidet felles rutiner og maler på området, som igjen er delt videre med andre kommuner.

Gjenforeningsarbeidet vil være et område vi vil følge tett også i 2022, blant annet gjennom landsomfattende tilsyn på området.

Informasjon og opplæring

For å sikre at barneverntjenestene i fylket får informasjon og opplæring på relevante område, har vi arrangert ulike samlinger i samråd med barnevernledernes AU. Imidlertid har Covid-19 også i 2021 førte til nødvendige endringer når det gjelder planlagte aktiviteter overfor barneverntjenestene i fylket vårt.

Vi gjennomførte en samling for alle barnevernledere og teamledere i oktober. Gjenforeningsarbeidet var en rød tråd på samlingen, hvor også Bufdir, fylkesnemnda og familievernnet var til stede for å belyse temaet. BFD var også til stede og ga oss en gjennomgang av ny barnevernlov.

Vi har hatt tett kontakt med barneverntjenestene for å holde oss oppdatert på situasjonen for status for sårbare barn og unge under pandemien. I perioder har vi, i tillegg til annen rapportering, hatt månedlige digitale møter for å få status på kommunens arbeid og ivaretagelse av de mest sårbare barna. Kommunene har rapportert om tilnærmet normal drift gjennom pandemien. Imidlertid rapporterer de om utfordringer og et personal som har måttet omstille seg i takt med pandemien.

Alle barneverntjenestene har deltatt på de digitale juskursene for å styrke forvaltningsforståelsen i kommunalt barnevern i regi av Bufdir i 2021. De ansatte på barnevernområdet i embetet har også deltatt på kursene.

Vi har etablert et system og har tradisjon for å sende ut ny informasjon til kommunene.

Tilsyn

Vi gjennomførte 3 landsomfattende tilsyn med undersøkelse i barnevernet i 2021. Det ble avdekket lovbrudd i alle kommunene. Lovbruddene er knyttet til manglende dokumentasjon og svikt i internkontrollen.

Kommunene gir tilbakemelding på at tilsyn er nyttig. Flere av barnevernlederne viser til at de har gjennomgått saker på området i forkant av tilsynet og selv konkludert med "lovbrudd".

6 kommuner fikk i tillegg tilbud om å delta i egentilsyn med samme tema. 5 av 6 barneverntjenester takket ja til å delta. Den siste kommunen avslø med begrunnelse i tilsyn fra kommunerevisjonen på samme tema. 2 av 5 kommuner konkluderte med lovbrudd. Under felles oppsummeringsmøte med kommunene valgte ytterligere 2 kommuner å endre konklusjonen til lovbrudd.

Samtlige deltagende kommuner ga tilbakemelding om stort læringsutbytte og effekt av egentilsynet. Kommuner har i etterkant av tilsynet informert om at de har rigget til egentilsyn også på andre områder i tjenesten.

Kompetansesatsing og barnevernreformen

I Vestfold og Telemark er det etablert seks læringsnettverk på tvers av kommunene. Alle kommunene deltar i et eller flere nettverk. Nettverkene har utviklingsprosjekter som både stimulerer til tiltaksutvikling og øker ansattes kompetanse. I tillegg har fire av nettverkene utviklingsprosjekt som skal styrke oppfølgingen og veiledningen av kommunale fosterhjem.

Flere av tjenestene gir tilbakemelding om at 2021 også har vært krevende på grunn av pandemien. Dette har særlig gått utover utviklingsarbeidet og de ulike delene av kompetansesatsingen. Det å ikke kunne gjennomføre stedlige samlinger byr på utfordringer og flere av tjenestene har rapportert om utsatte samlinger og at digitale samlinger ikke gir samme utbytte i forhold til utviklingsarbeid.

11 av 15 har til nå deltatt i Tjenestestøtteprogrammet. Vi ser gjennom vår tilsynsaktivitet at kommunene som har deltatt i opplæringsprogrammet har implementert dette i undersøkelsesarbeidet.

Embetet har gjennomført både digitale dialogmøter i klynger med alle kommunene i fylket i tillegg til at vi har hatt egne dialogmøter med 3 kommuner. Hovedtema på alle dialogmøtene har vært barnevernreformen.

Vi har 1 kommune som deltar i veiledningsteam gir gode tilbakemeldinger på nytteverdien av dette.

Det er etablert et nyttig og nødvendig samarbeid med de ulike kompetansesentrene i arbeidet med kompetansestrategien.

Vi har formidlet informasjon om barnevernreformen ut til kommunene og samarbeidspartnere. Det er fortløpende sendt ut informasjon til kommunene om Bufdir sine webinarer og digitale samlinger som omhandler barnevernreformen.

Vi har arrangert to digitale seminar med tema hjelpetiltak og fosterheim. I tillegg har vi i samarbeid med Bufetat hatt "faglunsjer" for barneverntjenesten der opplæring og oppfølging av fosterhjem har vært tema.

Vi har også vært aktive i å informere om barnevernreformen på de arenaene vi har hatt tilgang til som feks. kommuneledelse, skole- og barnehageledere, helsesykepleiere, fastleger, NAV, osv.

Færder kommune har vært med i forsøket med ny ansvarsfordeling mellom stat og kommune på barnevernområdet. Vi har som en del av vår oppfølging av forsøket hatt samtaler med nettverkskoordinatorene og familierådskonsulenter. Dette er stillinger som er opprettet som en del av forsøket.

Forsøket ble avsluttet i 2021. Kommunen gir tilbakemelding på at de er spente på konsekvensen av at de nå får færre midler til drift av tjenesten som følge av dette.

Kvalitet og risikovurdering av tjenestene

Vi har rutiner for systematisk gjennomgang av kommunenes kvartalsrapportering på fristbrudd og gjennomgang av rapporteringen til SSB. I arbeidet med risikovurderingen av kommunene legger vi også vekt på kunnskap vi får gjennom landsomfattende tilsyn samt andre tilsynsaktiviteter rettet mot kommunene. I tillegg til dette tilflyter det oss også annen informasjon om kommunene i løpet av året som er naturlig å ta med i en risikovurdering. Gjennomgangen av kommunenes tilstandsrapporter gir også god informasjon om tjenestens styrker og svakheter. I 2021 har vi jobbet spesielt med skjemaet utarbeidet av Bufdir som utgangspunkt for risikovurderingene av kommunene.

Vi vurderer at tjenestene i Vestfold og Telemark fungerer godt på de fleste områder. Det har i 2021 ikke vært grunnlag for spesiell oppfølging av enkeltkommuner. Det betyr at vi heller ikke har oppfølging av kommuner knyttet til for eksempel fristbrudd på undersøkelser. Rapporteringen for 2020 og 2021 viser at noen av kommunene ikke klarer å oppfylle kravene til oppfølgings- og tilsynsbesøk av fosterbarn. Tallene er ikke alarmerende, men vil bli fulgt opp i 2022.

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)

Rapportere på

Rapporteringskrav på tiltak i gevinstrealiseringsplanen

Søknadsbehandling separasjon og skilsmisssaker

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen av søknader om separasjon og skilsmisse etter ekteskapsloven innenfor de nye sammenslåtte statsforvalterne. Statsforvalterne skal gjennomføre en kartlegging av ressursbruk og kvalitet i siste kvartal 2022 og dette skal rapporteres i årsrapporten for 2022.

Tilsyn etter barnevernloven med forskrifter

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status på arbeidet i årsrapporten for 2021.

Søknadsbehandling separasjon og skilsmisssaker

Før sammenslåingen var det et godt samarbeid mellom embetene, og det var ikke så store forskjeller på måten vi arbeidet på eller innhold. Etter sammenslåingen hadde vi flere nøkkelpersoner som gikk av med pensjon, og da var det en stor fordel at fagmiljøet var større. Grunnet effektiviseringskravene fikk vi ikke erstattet alle medarbeiderne som sluttet, men vi klarte likevel å få lært opp en ny saksbehandler og omfordelt oppgaver internt. Dette samtidig som produksjonen ble opprettholdt. Vi opplever at sammenslåingen har gitt en effektiviseringsgevinst. Fagmiljøet er fortsatt lite og derfor sårbart ved eventuelle langvarige fravær. Større fagmiljøer i embetet generelt gjør det likevel enklere å få omprioritert ressurser midlertidig ved behov, noe det er etablert gode rutiner for.

Tilsyn etter barnevernloven med forskrifter

Vi har utviklet måten vi vurderer tilsynsklager på ved å ha en bevisst bruk av risikovurderinger utfra den kjennskapen vi har til tjenestene. Effekten synes ved færre enkeltstående tilsyn, men at dette ikke går på bekostning av vår oppfølging av tjenestene eller hensynet til den private part som klager.

Som eksempel har vi brukt konkret klage som en inngang i en risikovurdering av kommunen og åpnet tilsyn i form av et mer omfattende "mappetilsyn". Vår erfaring er at slike tilsyn gir et tydeligere bilde av tjenestens anvendelse og kunnskap om lovkrav og faglig standard. Ved oppfølging av slike tilsyn er vår erfaring at tjenestene i større grad uttrykker forståelse for våre funn og at det gjøres endringer i tråd med dette. Dette er også tilsyn som også kan deles med andre tjenester som bruk i internt forbedringsarbeid.

Vi har hyppigere kontakt med både tjenestene og privat klager for avklaringer og veiledning, og i flere tilfeller kan saken løses i direkte kontakt mellom klager og tjenesten.

Internt har vi også gjort et større arbeid med å utarbeide rutiner og internkontroll for å sikre både overholdelse av frister og kvaliteten i sakene. .

Når det gjelder institusjonstilsynet vises det til egen rapport som sendes helseilsynet og Bufdir jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstitusjoner for omsorg og behandling § 14.

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2021	Antall gjennomførte tilsyn i 2020	Antall gjennomførte tilsyn i 2019
4	4	0	0

Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.2.9.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere antall saker i hver kategori og utfallet av dem.

Vi fikk 302 søknader om askespredning i 2021. I alt 285 søknader ble innvilget og en sak ble avslått. Resten av søknadene er behandlet i 2022. Antallet gitte tillatelser er det høyeste noen gang, og det virker som antall søknader er økende. Avslaget ble ikke påklaget til Barne- og familiedepartementet. Vi har ikke fått søknader om privat gravsted eller klager på kommunalt enkeltvedtak.

Tidligere var bispedømmerådene gravplassmyndighet etter gravplassloven. Myndigheten ble overført til statsforvalteren fra 01.01.2021. Oppgavene ble samlet hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Faggruppe gravplass ble etablert 01.01.2021. Det er fem personer som utgjør Faggruppe gravplass.

Statsforvalteren forvalter innsigelsesretten etter plan- og bygningsloven for å ivareta nasjonale hensyn i gravplassloven med forskrift og innhenter faglige råd fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Faggruppe gravplass har etablert kontakt med plangruppene i alle embedtene i 2021. Vi har gitt innspill i rundt 60 plansaker (reguleringsplan- og kommuneplan) og har også gitt innspill i noen byggesaker. Plansakene blir dels oversendt fra embedtene, men også fylkeskommuner, bispedømmer og kommuner sender saker. Faggruppe gravplass erfarer at vi ikke blir involvert i alle plansaker som berører gravplasser og ser at vi må jobbe for å sikre bedre rutiner i embedtene for å få til dette.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal behandle søknader om privat gravsted for gravlegging av askeurne, jmfør gravplassloven § 20. Vi har fått en søknad om privat gravsted i 2021, søknaden ble innvilget.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal behandle søknader om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet skal ligge til kommunen, jmfør gravplassloven § 23. Vi har hatt dialog med en kommune om overføring av ansvar og mottatt søknad om overføring av ansvar fra en annen kommune. Søknaden er ikke ferdig behandlet.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal behandle saker om godkjenning av lokale vedtekter for gravplassene i kommunene, jmfør gravplassloven § 21. Vi har utarbeidet nytt utkast til mal for lokale vedtekter i 2021 og nye sjekklister for vår behandling av lokale vedtekter. Vi har hatt fokus på at forvaltningslovens bestemmelser skal legges til grunn ved utarbeidelse av lokale vedtekter, blant annet at vedtektene skal ut på høring. Vi har også jobbet mye med å sikre det faglige innholdet i vedtektene. Dette medfører at søknader om godkjenning av lokale vedtekter er tidkrevende. Vi har mottatt 60 søknader om godkjenning av lokale vedtekter i 2021. Av disse er 35 godkjent, 5 er klare for godkjenning og 20 er i prosess og det tas sikte på at disse vil bli godkjent i 2022.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal behandle saker om godkjenning av tiltak på gravplasser, jmfør gravplassloven § 4. Tiltakene omfatter nyanlegg, utvidelser og vesentlig endring av gravplass og bygning på gravplass. Det store volumet av saker ligger i den siste kategorien. Totalt har vi behandlet rundt 225 søknader om godkjenning. I noen av sakene er tilbakemeldingen at dette ikke er en vesentlig endring som vi skal godkjenne. I mange saker er det behov for veiledning, tilleggsopplysninger og korrigeringer av tiltak, men de fleste tiltakene blir godkjent. De få søknadene som ikke blir godkjent er i hovedsak knyttet til felling av trær.

Statsforvalteren skal behandle klager over enkeltvedtak som er truffet av kommunen og kirkelig organ i medhold av gravplassloven. Klagesakene er tidkrevende både fordi prosessen før saken blir oversendt til oss har vært feil, fordi det må innhentes tilleggsopplysninger og/eller det eventuelt må gjennomføres kontradiksjon mellom partene. Det skjer også at klagen ikke har vært stilet til underinstansen, men til oss. Underinstansen skal gjøre

forberedende klagesaksbehandling, samt kan bli bedt om å bistå med ytterligere opplysning av saken og eventuelt kontradiksjon. Vi har mottatt rundt 22 klagesaker i 2021. Av disse var 13 ferdig behandlet ved årsskiftet. To av disse 13 klagen ble ferdig behandlet hos underinstansen. De øvrige 11 ble ferdig behandlet hos oss, hvorav en av klagen ble trukket og en av klagen ble sendt tilbake til klager bl.a. pga. endring i faktum. Ingen av klagen hvor vi har fattet vedtak har fått medhold hos oss. De gjenstående 9 klagen (av de 22) var dels til behandling hos oss og dels til behandling hos underinstansen ved årsskiftet, eventuelt muligens trukket.

I tillegg til ovennevnte klagesaker, fikk vi en søknad om omgjøring av klagesaksavgjørelse etter forvaltningsloven § 35 i 2021. Søknaden var ikke ferdig behandlet ved årsskiftet.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forvalter myndighet lagt til statsforvalteren i gravplassforskriften. Denne myndigheten er knyttet opp mot §§ 6, 8, 14, 15 og 20. I mange tilfeller vil anvendelsen av myndigheten være knyttet opp mot søknader etter gravplassloven §4 og/ eller § 21. Saksomfanget ut over dette er beskjedent.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal bistå departementet i arbeidet med kunnskapsinnhenting, statistikk og regelverksutvikling for gravplasssektoren. Kremasjonsstatistikken for 2020 ble innhentet i samarbeid med NFG, Norsk forening for gravplasskultur. Vi har gitt uttalelse til departementet i flere dispensasjonssøknader etter gravplassforskriften § 39. Gjennom 2021 har vi samarbeidet tett med departementet om både tolkning av gjeldende lov og forskrift og endringer i lov og forskrift.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark veileder lokal gravplassmyndigheter om gravplassloven og -forskriften, bl.a. gjennom å holde faglige innlegg på kurs og bidra i annen kompetanseoppbygging. Gravplassveilederen ble flyttet over til ny nettside og oppdatert i to runder i 2021. Gravplassveilederen brukes aktivt både av lokal gravplassmyndighet og andre, men vi har likevel mange henvendelser på telefon eller e-post. I den grad tiden tillater det er vi også ute på befaring. Vi jobber også med utvikling av nettsiden for Faggruppe gravplass og andre faglige ressurser som vil forenkle og gi bedre rammer for vår saksbehandling. Faggruppe gravplass samarbeider tett med Gravplassforeningen om kurs og har bidratt som foredragsholder på kurs i praktisk drift av gravplass, administrasjon av gravplass og navnet minnelund seminar i 2021. Faggruppe gravplass har også holdt innlegg og foredrag i mange andre sammenhenger, blant annet for KA, Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, Riksantikvaren og NMBU Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. Faggruppe gravplass deltar også aktivt i fagmiljøet og sitter eksempelvis i redaksjonsutvalget for fagbladet Gravplassen, SKU, Standardiseringsutvalget for Kister og umer, Faglig råd for gravferd og styret i Norsk forening for gravplasskultur. Vi har bidratt med artikler til fagbladet Gravplassen. Faggruppe gravplass har også et tett samarbeid med KA blant annet om utvikling av SOSI standard for gravplass og gravplassdatabasen.

Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.2.10.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere antall saker i hver kategori og utfallet av dem.

Antall søknader/henvendelser om dispensasjon fra åpningstidsbestemmelsene: 5

Innvilget: 1

Avslag: 4

Veiledning: 4

Rapportering på Leve hele livet (fra kapittel 7.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket kan vise til politisk vedtatte planer for hvordan innsatsområdene og løsningene i kvalitetsreformen Leve hele livet skal gjennomføres lokalt.

Av fylkets 23 kommuner har 16 en kommunestyreforankret plan for Leve hele livet pr. 31.12. 2021, mens ytterligere 7 kommuner har dokumentert at de er i en prosess med å vedta en plan innen 31. mars 2022. Hovedårsaken til at disse kommunene ikke har et kommunestyrevedtak innen utgangen av 2021 er nødvendige omprioriteringer i forbindelse med Covid 19.

Selv om en del av kommunene fremdeles ikke har fattet vedtak, har flere utarbeidet handlingsplaner, målsettinger og tiltak for reformen.

Mange av kommunene har tatt utgangspunkt i de fem hovedtemaene i Leve hele livet i sine planer og utarbeidet egne målsettinger og lokale tiltak under hvert av temaene.

Det regionale støtteapparatet i Vestfold og Telemark har hatt mye aktivitet i 2021. Det regionale støtteapparatet består av representanter fra KS, USHT og Statsforvalteren. Støtteapparatet har

fortløpende kontakt, og faste møter om lag 1 gang i måneden.

I tillegg har vi et utvidet regionalt støtteapparat med 12 deltakere fra henholdsvis KS, USHT, fylkeseldrerådet, fylkeskommunen, Senter for omsorgsforskning ved Universitetet i Sørøst-Norge, samt statsforvalteren. Det utvidede støtteapparatet møtes annen hver måned, og vi har et velfungerende regionalt samarbeid om reformen.

Det regionale nettverket samarbeider om å gjennomføre egnede tiltak og samlinger for å støtte kommunenes arbeid. Noen eksempel: KS har arrangert webinar for å hjelpe kommunene med å analysere og få god innsikt i tjenesteområdene pleie og omsorg og skole ved hjelp av KOSTRA- statistikk. Fylkeskommunens plan- og utviklingsnettverk har arrangert webinar om aldersvennlig stedsutvikling, og statsforvalteren holdt innlegg om planarbeidet knyttet til Leve hele livet. USHT-Vestfold har med tilskudd fra statsforvalteren og i samarbeid med kommunene i Vestfold et særlig oppmerksomhet på pårønderollen og hvordan tjenestene kan ivareta denne viktige gruppen.

Statsforvalteren har også hatt høy tilskuddsaktivitet i 2021, deriblant gjennom Covid-19 tilskuddene, som vi har sett i sammenheng med Leve hele livet.

Det er etablert et Leve hele livet-nettverk, hvor samtlige 23 kommuner i Vestfold og Telemark deltar. I 2021 har vi arrangert digitale samlinger for kontaktpersonene hvert halvår. På samlingene deltar også andre ledere/fagpersoner fra kommunene. På den siste samlingen rettet vi særskilt oppmerksomhet mot planprosessen. I tillegg har vi hatt løpende kontakt med hver enkelt kommune for å kartlegge status, innhente erfaringer, spre kunnskap om gode tiltak, samt gi informasjon om krav til Leve hele livet-plan og annen relevant informasjon. Det regionale støtteapparatet har tilbudt individuell oppfølging av Leve hele livet til kommunene, for eksempel hvordan jobbe med politisk forankring, gode prosesser for medvirkning eller andre tema kommunene ønsker støtte til.

1.-2. desember arrangerte det regionale støttenettverket en fysisk samling om Leve hele livet. Her fikk deltakerne innledninger og kommuneeksempler om ulike temaer; helsehjelp, ernæring, frivillig arbeid og aldersvennlige lokalsamfunn. Til tross for en utfordrende korona-situasjon fikk samlingen høy deltakelse og god evaluering. Vi innhentet også innspill om hva kommunene ønsker at det regionale støttenettverket skal bidra med framover. Kommunene framhevet behovet for å utveksle konkrete erfaringer og tiltak, inspirasjon i arbeidet, oppfølging av de fem temaene, støtte til politisk forankring og ikke minst "å bli sett" i arbeidet med reformen.

I 2022 vil vi dreie oppmerksomhet mot å bistå kommunene med å gjennomføre planene og tiltakene. Blant annet skal vi arrangere fysisk samling for å formidle den nye Leve hele livet-veilederen i egnevaluering som nå er under utarbeidelse i KS - inspirert av folkehelseprogrammet. USHT i Vestfold og Telemark har systematisert sine handlingsplaner for 2022 etter de fem temaene i Leve hele livet. Det regionale støttenettverket vil støtte kommunenes arbeid med å gjennomføre tiltak innen de fem temaene gjennom samlinger, konferanser og kommunedialog.

For å gjøre Leve hele livet-reformen godt kjent i kommunene, har vi utarbeidet nyhetsbrev om reformen. Nyhetsbrev er et enkelt og fint virkemiddel for å rette oppmerksomheten mot Leve hele livet og spre erfaringer mellom kommunene.

Oppsummert vurderer vi at Leve hele livet er satt tydelig på dagsordenen i Vestfold og Telemark, både som begrep og fordi det i høyeste grad er aktuell politikk som engasjerer kommunene.

Vi viser også til rapportering til Helsedirektoratet 1. mai og 1. november 2021.

Rapportering på Demensplan 2025 (fra kapittel 7.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket planlegger og utvikler sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2025, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet for øvrig.

I følge Demenskartet.no er andelen med demens i Vestfold og Telemark i 2020 på 2,15%. Det ligger godt over landsgjennomsnittet som er 1,88%. Andelen er også økende. De kommunale tjenestene er under et sterkt press, og forteller i flere sammenhenger om at de har utfordringer knyttet til rekruttering av personell på flere områder. Ulike gruppetilbud og dagtilbud for personer med demens har vært noe redusert, som følge av pandemien.

Grunnet ressursituasjonen har vi ikke gjennomført systematiske kartlegginger eller overvåking av i hvilken grad kommunene utvikler sine tjenester i tråd med mål, tiltak og strategier i Demensplan 2025 og den demografiske utfordringen. Vi har imidlertid gjennomført en kartlegging av hvordan kommunene jobber for å forebygge vold i sykehjem, og her kom det bl.a. frem at det var mange kommuner som hadde innført personsentrert omsorg som arbeidsform.

De fleste kommunene er representert i fagutviklingsnettverk for demens, og mange kommuner har også ansatt en egen demensrådgiver/demenskoordinator. Når det kommer til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens, så har vi ikke oversikt over i hvilken omfang kommunene tilbyr dette; hvem og hvor mange som får et slikt tilbud, og hva det innholdsmessig går ut på. Dette ønsker vi å skaffe oss mer kunnskap om i 2022.

i 2021 var det 4 kommuner som søkte om og fikk midler til å iverksette fleksible avlastningstiltak. Fleksible avlastningsløsninger bør etter vårt skjønn være et prioritert satsningsområdene i tiden fremover. Det er behov for langt mer fleksible løsninger for avlastning, slik at flere pårørende til personer med demens kan klare å stå i rollen som omsorgsgiver over tid. Flere kommuner har søkt om tilskudd, og har tatt i bruk ulike teknologiske løsninger for å forebygge ensomhet og for å øke trygghet for hjemmeboende personer mer demens, slik som f.eks. «Komp», trygghetsalarm, Roommate, medisinske dispensere, osv.

Høsten 2021 arrangerte vi en konferanse for alle kommunene om Leve hele livet, der det bl.a. ble gitt orientering om Demenskartet.no. Kommunene fikk her lære om hvordan opplysninger fra dette verktøyet kan hentes ut, og benyttes inn i deres planlegging og dimensjonering av tjenestene for personer med demens og deres pårørende. Vi har videre gitt informasjon om Demensplan 2025, Trygghetsstandarder i sykehjem, Pårørendestrategien og Emæringsstrategien på våre nettsider.

Vi vil også trekke frem *Geriatrisamarbeidet i Vestfold og Telemark*. Dette er et faglig samarbeid mellom Sykehuset i Vestfold HF (SiV), Universitetet i Sørøst-Norge (USN eldreforsk), NSF's faggruppe for geriatri og demens i Vestfold, USHTene i Vestfold og Telemark, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse. Det er også koblet på en kommunalt ansatt fysioterapeut. Representanter fra disse institusjonene inngår i en programkomité for et årlig geriatriseminar for kommunene i fylket. Her blir bl.a. viktige tema i Demensplan 2025 satt på dagsorden.

Vi gir midler til USHT'ene (etter søknad) som jobber med ulike tiltak rettet mot personer med demens og deres pårørende. Vi vurderer at de spiller en vesentlig rolle i utviklingen av de kommunale tjenestene, og at kommunene i stor grad benytter seg av deres kompetanse og bistand.

USHT i Telemark har etablert et demensnettverk hvor de fleste kommunene i Telemark er representert. I nettverket er de overordnede føringene i Demensplan 2025 blitt presentert. Andre tema som har vært berørt i nettverket i løpet av 2021 er:

- Ivaretagelse av karantene- og isolasjonsplikt, prøvetakning og lindrende behandling under pandemien.
- Aktuelle tiltak for å bedre samarbeid og opplæring om tannhelse til personer med demens.
- Informasjon om VR-teknologi i opplæring for ansatte i sykehjem og hjemmetjenester. En opplæringsmodul for ansatte som møter vold, trusler og trakassering i sin arbeidshverdag.
- Rehabilitering for personer med demens – muligheter og metoder.
- Legemidler ved demens. Viktige observasjoner ved legemiddelbruk hos personer med demens.
- Nærhet og seksualitet
- Pårørendestrategien

USHT i Telemark har i 2021 også jobbet med å planlegge et arbeid knyttet opp mot 'demensforløp', og har ansatt en egen koordinator i 80% stilling som skal jobbe med dette. På denne måten vil kommunene kunne få tett oppfølging og bistand i implementeringsarbeidet av verktøyet Veiviser demens.

USHT i Vestfold har på samme måte som i Telemark etablert et interkommunalt demensnettverk. Nettverket har til hensikt å fremme kunnskapsbasert praksis, bidra til erfaring- og kunnskapsutveksling på tvers av kommunegrensene og seksjoner, og bidra til tjenesteutvikling i demensomsorgen. De rapporterer om fortsatt stor aktivitet i Demensomsorgens ABC, og i 2021 har de gjennomført to digitale samlinger, og hatt åpen fagdag med god oppslutning fra samtlige kommuner.

Aktuelle prosjekter:

1. Veiviser demens: Utviklingssenteret har søkt og fått tildelt midler fra Helsedirektoratet for å bidra til å gjøre verktøyet Veiviser demens kjent i kommunene i Vestfold. Veiviser demens er blitt presentert i det interkommunale nettverket i demens, og videre arbeid med spredning vil fortsette i 2022.
2. Implementering av MOBID 2: Nygård bo- og behandlingssenter er et sykehjem i Sandefjord kommune, hvor det bor pasienter med sammensatte helseutfordringer. Mange av disse har kognitive utfordringer gjerne i tillegg til somatisk sykdom. For å bli bedre rustet til å ivareta pasienter med demens og smerter på en best mulig måte, var det ønskelig å implementere smertekartleggingsverktøyet MOBID

Med tilskudd fra Statsforvalteren og i samarbeid med USHT-V startet sykehjemmet opp arbeidet våren 2020 en pilot med 2 avdelinger. Prosjektet ble avsluttet høst 2021, og har hatt fokus på:

- Digital opplæringspakke lindrende behandling og omsorg, smerteundervisning for sykepleiere og helsefagarbeidere
- 2 sykepleiere har tatt videreutdanning i smerte ved USN. Disse skal jobbe på tvers av avdelinger for å se på hvordan en best mulig kan samarbeide om å få til et best mulig resultat for pasienten.

Rapportering på Kompetanseløft 2025 (fra kapittel 7.3.3.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, tilgangen på desentraliserte og deltidsutdanninger i helse- og sosialfagutdanninger.

Vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene

Pandemien har avdekket en stor mangel på kvalifisert arbeidskraft innenfor helse- og omsorg, dette gjelder alle helseutdanningene. Kommunene mangler særlig sykepleiere, vernepleiere og fastleger.

Kommunene må arbeide målrettet med å utvikle og beholde høgskoleutdannet personell for å kompensere for turnover og rekrutteringsproblemer. Kompetanseutvikling i tråd med tjenestebehovet og videreutvikling av gode fagmiljø er viktige tiltak. Mangel på helsepersonell kan gjøre at kommunene må endre organiseringsformer for å fremme samarbeid på tvers og bruke kompetansen mer treffsikkert. Horisontal og vertikal kompetanseglidning vil være et viktig bidrag til å sikre tilstrekkelig kompetanse. Dette forutsetter tydelig ansvars- og oppgaveavklaring med tilstrekkelig kompetanse.

Det vanligste tiltaket for å dekke det økte behovet er ved intern omdisponering av personell, nyrekruttering, at deltidsansatte har jobbet utover stillingsstørrelse, bruk av overtid og forskyvning av ferie. Kommunene har omdisponert personale fra kultur og HR til helsefeltet. Grunnet kapasitetsmangel av helsepersonell har noen oppgaver innenfor helse- og omsorg måttet bli nedprioritert framfor andre. Helse- og omsorgsveileiere ble i starten av pandemien sluset over i vaksinerings, men arbeider nå igjen tett på barn/unge. Kommunene har benyttet ulike metoder for å rekruttere. Eksempler er høyere lønn, bonusordninger og tilbud om faste stillinger selv i korte vikariater. Mange kommuner har tatt i bruk sosiale medier for rekruttering, og Statsforvalter har i samarbeid med USN bedt helsefagstudentene om å melde seg til tjeneste i kommunene. Kommunene har i stor grad rekruttert pensjonister og tidligere ansatte med helsebakgrunn, og disse har arbeidet særlig innen smittesporing og vaksinerings. Noen pensjonerte leger har bidratt som kommuneoverlege. Kommuneoverlegene har under pandemien arbeidet svært mye overtid, og det er avdekket at små stillinger og kun en kommuneoverlege i hver kommune er en stor sårbarhet for beredskapen. Noen kommuner har ansatt flere kommuneoverleger, og noen har økt stillingsstørrelsene midlertidig.

En spørreundersøkelse KS har gjort viser at omtrent halvparten av kommunalsjefene for helse- og omsorg tror deltidsansatte som har jobbet utover avtalt stillingsstørrelse nå i pandemien, vil ønske å jobbe i større stillinger permanent. Bruken av deltid er særlig stort i de turnusbaserte heldøgntjenestene. 28 % av de turnusansatte innen helse- og omsorgstjenestene landet sett under ett jobber heltid, resten jobber deltid. I helse- og omsorgstjenestene i Vestfold og Telemark er 23 % heltidsansatte. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse er 66,8 %. Hvis vi ser på tallene for hver kommune i 2020, så har disse ikke endret seg vesentlig fra tidligere år. Det er fortsatt en stor grad av deltidsstillinger i helse- og omsorgstjenesten i kommunene i Vestfold og Telemark.

Til tross for stadig nye utlysninger har kommunene store vansker med å få søkere til fastlegestillinger, og det er også vanskelig å få tak i vikarer via vikarbyrå. Rekruttering av fastleger blir stadig vanskeligere, dette gjelder nå store bykommuner så vel som distriktskommunene. Antall pasientlister uten fastlege øker markant i fylket, og det er også økning i antall fastlegelister som har stått uten lege over et år. Fastlegene er ryggraden i kommunenes helsetjeneste, og mangel går ut over alle de andre helsetjenestene i kommunen. Det er vanskelig å imøtekomme fastlegenes behov for å få redusert pasientlistene, selv om mange etter avtaler har rett til dette, og det er vanskelig å få dekt opp stillinger ved foreldrepermisjon. To av våre kommuner rapporterer på kritisk situasjon vedrørende fastlegesituasjonen, noe som i liten grad skyldes pandemien. I en kommune står 20 % av pasientene uten fastlege (Tinn). I Larvik flyttes de mest erfarne legene i kommunale stillinger fra sykehjem og helsestasjon for å være vikar i fastlegestillinger kommunen ikke får søkere til, og det er faglig bekymringsfullt at de minst erfarne legene som LIS1 og leger uten LIS1 i stadig større grad dekker disse tjenestene. Fjorten kommuneoverleger i fylket har skrevet et bekymringsbrev om fastlegeordningen til Helsedirektoratet hvor de ber om strakstiltak og en prioriteringsveileder for hvilke oppgaver som kan nedprioriteres ved stor kapasitetsmangel i fastlegeordningen. Det er behov for raske og sterke nasjonale tiltak for å styrke fastlegeordningen. Mangel på fastleger utfordrer driften av legevakt i mange kommuner.

Tilgang på samfunnsmedisinsk kompetanse for kommunal kriseledelse har vært et tema i flere år, også ved akutte hendelser. Mange kommuner er sårbare på helsefaglig ledelse da svært mange oppgaver skal dekkes av en enkelt kommuneoverlege. Kommuneoverlegene har vært kritisk viktige for pandemihåndteringen. Det er ofte bare en kommuneoverlege i en kommune, og de fleste har ikke full stilling. Dette har utfordret pandemihåndteringen der kapasitet og kontinuitet har blitt sterkt utfordret. Håndteringen av covid-19 viser at kommuneoverlegen er helt sentral for en vellykket håndtering, og det er behov for flere stillinger og økte stillingsprosenten. Vi har fulgt opp kommunene tett vedrørende helsefaglig ledelse under pandemien og oppfordret de til å styrke kommuneoverlegestillingene, og mange kommuner har ansatt kommuneoverleger eller økt stillingsprosenten. Kommunene har blitt bedt om å utarbeide kontinuitetsplaner for kommuneoverlegefunksjonen. Vi har kartlagt ressurser knyttet til kommuneoverlegefunksjonen og tilgjengeligheten i kommunene i fylket og nasjonalt både i 2020 og 2021, den siste i samarbeid med Helsedirektoratet og KS. En norm for kommuneoverlegestilling relatert til befolkningstall er sterkt ønskelig.

Kommunene med rekrutteringsvansker av fastleger ser utdanning av LIS1 i kommunen som en ressurs da kommunene ser potensialet for å kunne rekruttere de til ALIS stillinger. Flere kommuner ønsker i større grad å påvirke ansettelsen av LIS1 i sykehus, det kan være leger som ønsker å slå seg ned i kommunen etter endt utdanning. Ved Sykehuset i Vestfold HF deltar kommuneleger i ansettelsen av LIS1, mens dette ikke er tilfellet ved Sykehuset Telemark HF. Bedre samarbeid mellom sykehus og kommuner om utdanning av LIS1 bør bli tema i Helsefelleskapene slik at kommunenes behov for LIS1 blir mer vektlagt. Geografisk tilhørighet i en kommune og interesse for å bli fastlege bør telle sammen med faglige kvalifikasjoner ved ansettelse av LIS1, da dette øker muligheten for at de slår seg ned i kommunen. Noen kommuner med god kapasitet for veiledning av LIS1 ønsker ikke å ta på seg oppgaven med å utdanne flere LIS1 fordi Helsedirektoratets tilskudd til utdanningen kun dekker ca. 50 % av utdanningsløpet, og tilskuddet bør økes. Vi har gitt tilbakemelding til Helsedirektoratet om at LIS1 stillinger som framtidig kan utlyses bundet til videre spesialisering i allmenntilleggsmedisin, må ha en karensordning slik at stillingen ikke kan sies opp straks. Dette vil bidra til at ordningen reelt kan bidra til å stabilisere fastlegeordningen og ikke bli misbrukt av leger som ønsker LIS1 tjeneste, men som ikke er motivert for å spesialisere seg innen allmenntilleggsmedisin. Få kommuner i fylket har søkt ALIS tilskudd. Det er de største kommunene som søker ALIS tilskudd og ikke de kommunene som har størst rekrutteringsproblemer, ordningen fungerer derfor ikke som ønsket. Kommunene rapporterer at ALIS tilskudd er for byråkratisk organisert, det krever mye ressurser å følge med, søke tilskudd og rapportere i ordningen. Det bør vurderes om tilskudd til ALIS utdanning tildeles alle kommunene som utdanner ALIS uten søknad.

Sykepleiere er den enkeltgruppen som kommunene opplever størst utfordringer med å rekruttere. Det er mangel på alle typer sykepleiere med eller uten spesialisering. Over halvparten av de spurte kommunene i KS sin arbeidsgivermonitor i 2021 oppgir at de har meget store utfordringer med å rekruttere sykepleiere. Om vi legger til de som svarer at situasjonen oppleves ganske utfordrende, så øker andelen til 86 prosent. Svarene antyder at utfordringene med å rekruttere denne yrkesgruppen er til stede i hele landet, og at andelen med rekrutteringsutfordringer er stor både blant mindre og mer folkerike kommuner.

Flere kommuner rapporterer om at det fortsatt er utfordrende å rekruttere og beholde vernepleiere, særlig i tjenestene til personer med utviklingshemming. Dette kommer også til syne i vår overprøving av vedtak om bruk av tvang, der kravet om høgskoleutdannet personell i mange tilfeller ikke er innfridd. I 2021 var det likevel bare 9 av 23 kommuner som søkte om tilskudd til å utdanne vernepleiere, og tre av kommunene sto for 40 av 49 av de det ble søkt tilskudd for. Kommuner med kort avstand til utdanningsinstitusjonene ser ut til å ha høyere søknad om tilskudd til å utdanne vernepleiere enn andre. Tidligere eksisterte desentralisert utdanningstilbud innen vernepleie som mange kommuner i øvre Telemark benyttet seg av. Dette tilbudet har dessverre ikke vært tilgjengelig de siste årene, og kan være en del av forklaringen på rekrutteringsutfordringene i deler av fylket.

Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og Utviklingsstentrene

Fylkeskommunen og Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har gode tradisjonelle utdanningstilbud i fylket, blant annet innen helsearbeiderfaget, sykepleie, vernepleie og sosialfagene. Universitetet har tilbud om både heltids- og deltidsutdanninger på de ulike studiestedene. Inntrykket vårt er at de ønsker å samarbeide med kommunene.

Høsten 2021 fikk USN på plass et tilbud om fleksibel sykepleierutdanning i distriktene. Helsedirektoratet har gitt ekstra stimuleringsmidler for å etablere utdanningstilbudet. 25 av 50 studieplasser er satt av til personer som er bosatt i kommuner i øvre del av tidligere Telemark. Kommunene har lenge etterlyst mulighet for et slikt studietilbud, hvor personer som ønsker å utdanne seg til sykepleiere kan slippe å reise i flere timer for å få undervisning.

Dette viser at de tradisjonelle tilbudene som eksisterer er ikke nok. Utdanningsinstitusjonene må fortsette arbeidet med å bli mer omstillingsdyktige og fleksible i sine tilbud. De må lytte til kommunene og samarbeide bedre om deltids- og desentralisert tilbud. Det er behov for utdanning tilpasset kommunale behov og styrke praksis i kommunene. Økonomi må ikke være et hinder for å få til flere, gode og alternative løsninger.

Statsforvalteren samarbeider med Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester Vestfold og Telemark. I tillegg til løpende kontakt og å delta i fag- og samarbeidsrådene, gir vi tilskudd til drift av mange ulike fagnettverk. I nettverkene deltar ansatte fra alle kommunene i fylket. Vi har gitt tilskudd fra kompetanse- og innovasjonstilskuddet til nye nettverk i 2021, eks. nettverk for underermæring/feilemæring for personer med utviklingshemming og nettverk for smittevern.

Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd

Så godt som alle kommunene i Vestfold og Telemark søkte og fikk tilskudd fra kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd. De benytter seg blant annet godt av ordningen for å utdanne ufaglærte/assistenter til helsefagarbeidere. Kommuner med mange innbyggere søker om å utdanne flest. Nær halvparten av tilskuddet til kompetansetiltak (14 millioner) gikk til å utdanne denne helsepersonellgruppen. Ingen av kommunene søkte imidlertid om tilskudd til å utdanne veiledere for helsefagarbeider. Flere kommuner enn tidligere benyttet muligheten til å få tilskudd til å utdanne ansatte i avansert klinisk sykepleie (AKS). Kommunene utdanner fortsatt mange til å ta lederutdanning på masternivå i tillegg til andre mastergradsutdanninger.

En liten del av tildelingen til kompetanse- og innovasjonstilskuddet var i 2021 satt av til utvikling av innovative og fleksible avlastningstiltak for pårørende. Vi valgte å synliggjøre tildelingen ved å lyse ut separat, og åpne opp for at kommunene kunne søke tilskudd til slike prosjekter. Vi fikk fire søknader. I tillegg til summen fra fullmaktsbrevet, valgte vi å legge til resirkulerte tilskuddsmidler fra kompetanse- og innovasjonstilskuddet. Dette gjorde at vi kunne imøtekomme flere av søknadene fullt ut. Vår vurdering er at dette var viktig slik at prosjektene faktisk kunne realiseres. Prosjektene viser at flere kommuner tenker nytt og ønsker å tilby mer skreddersydde tjenester for avlastning for pårørende.

Som vi har skrevet i tidligere rapporter, er det vanskelig å rekruttere sykepleiere. Dette gjelder uavhengig av størrelse på kommunen. Flere kommuner har samarbeid med utdanningsinstitusjoner om å ta imot sykepleierstudenter. De rapporterer at de etter gjennomført studie og påfølgende trainee-periode i fulle stillinger, lykkes med å rekruttere nyutdannede sykepleiere.

Et par kommuner har også fått tilskuddsmidler fra Statsforvalteren til å skaffe helsefagarbeidere med sykepleierutdanning fra utlandet norsk autorisasjon som sykepleier i Norge. Det kan være aktuelt for Statsforvalteren å samarbeide med en eller flere kommuner og utdanningsinstitusjonene om å etablere et slikt utdanningstilbud i Vestfold og Telemark.

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Telemark fikk i 2021 tilskudd til å etablere et fagnettverk for smittevern i kommunene i område Telemark. Det har vært forsinkelser i arbeidet på grunn av pandemien og de har først nå i januar fått på plass en koordinator.

Velferdsteknologiprojektet i Vestfold og Telemark er et samarbeidsprosjekt mellom 23 kommune, USHTene og KomUt, driftet med midler både fra Nasjonalt program for velferdsteknologi og statsforvalteren. Midlene er blitt jevnt fordelt mellom de 23 kommunene i fylket, og benyttes hovedsakelig til frikjøp av personell. KS er også en sentral samarbeidspartner. Skien kommune besitter fortsatt prosjektlederrollen.

Vi viser ellers til egen rapportering for Kompetanse- og innovasjonstilskuddet som skal sendes inn til Helsedirektoratet 1. mai 2022.

Tilskuddsordningen Sårbare eldre

Ordningen med tilskudd til "Sårbare eldre" fortsatte med nye og populære midler i 2021. Vestfold og Telemark fikk totalt nærmere 19 millioner kroner til utdeling for å motvirke ensomhet hos eldre under koronaen. Av disse midlene ga vi 32 tilskudd på mellom 7.000 kr og 700.000 kr, til sammen 5,7 millioner kroner, til tiltak for hjemmeboende eldre. 36 tiltak i sykehjem og bemannede omsorgsboliger fikk til sammen 10,2 millioner kroner, mens 2,7 millioner kroner ble delt til alle 23 kommuner i fylket i tiltaket "Eldre ut på middag". Mange av de som fikk tilskudd i 2020 brukte midlene først i 2021.

Rapportering på habilitering og rehabilitering (fra kapittel 7.3.3.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsetninger i opptrappingsplanen. Rapporteringen skal også inkludere hvorvidt det sikres nødvendig rehabilitering til pasienter med Covid-19 og hvordan pandemien eventuelt har påvirket tilbudet til andre med behov for habilitering og rehabilitering.

På grunn av ressursituasjonen/turnover har vi ikke gjennomført spesifikke tiltak, eller foretatt noen systematisk kartlegging av rehabiliterings- og habiliteringstjenestene i kommunene i 2021. Det blir derfor vanskelig å gi en samlet vurdering av hvorvidt tjenestene utvikles i henhold til målsetningene i opptrappingsplanen, eller ikke. Vi har av samme grunn ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne konkludere i spørsmålet om hvorvidt det sikres nødvendig rehabilitering til pasienter som har gjennomgått Covid-19. Det finnes heller ikke gode kilder til statistikk på tjenesteproduksjon på området. Vår rapportering baserer seg derfor i hovedsak mest på inntrykket vi har fått i kontakten med kommunene og spesialisthelsetjenesten i løpet av året, og begrenser seg til rehabilitering.

Vi har presentert resultatet fra evalueringen av Opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering både på hjemmesiden vår, og på en digital samling i nettverk for rehabilitering. Vi har også gjort nasjonale retningslinjer for rehabilitering etter Covid-19 kjent for kommunene gjennom våre nettsider og i et møte med kommuneoverlegene høsten 2021.

Vi har etablert kontakt med Koordinerende enhet i spesialist-helsetjenesten, og er også tilrettelegger for møter i Nettverk for koordinerende enhet for kommunene i Vestfold. Vi er også involvert i nettverk for rehabilitering og hverdagsrehabilitering i tett samarbeid med USHT. Gjennom tilskudd til USHTene bidrar vi også til å styrke kompetanse innen habilitering og tjenestene til personer med utviklingshemming, blant annet gjennom Mitt livs ABC. I samarbeid med USHT har vi diskutert/planlagt å starte opp et nettverk for ledende fysio- og ergoterapeuter i kommunene som ledd i det å bidra til å styrke og utvikle habilitering og rehabilitering i kommunene. Dette arbeidet vil fortsette i 2022. Vi ser svært positivt på at USHT har fått økt kompetanse og har et økt fokus på kvalitetsforbedring også i disse delene av tjenestene.

Kommunene melder fortsatt om opplæringsbehov knyttet til individuell plan og koordinatorrollen. Vi får også jevnlig henvendelser fra pasienter som ikke har fått individuell plan eller koordinator, særlig unge voksne. Dette tyder på at koordinering på individnivå fortsatt er utfordrende i visse deler av tjenestene.

Vi har ikke skaffet oss en samlet oversikt over utviklingen av habiliteringstjenestene i kommunene og i spesialisthelsetjenestene.

Vi har hatt årlige møter med spesialisthelsetjenestens habiliteringstjenester for voksne i forbindelse med fagområdet tvang og makt overfor personer med utviklingshemming.

Kommunal rehabilitering

Vårt hovedinntrykk er at rehabiliteringstilbudet i kommunene ikke har utviklet seg vesentlig i 2021. Enkelte av planlagte utviklingsprosjekter (med midler fra Opptrappingsplanen) er blitt forsinket grunnet pandemien.

Vi vil gjerne trekke frem Porsgrunn kommune, som har etablert en tjeneste (Ambulant innsatsteam) på tvers av virksomheter for å gi nødvendig bistand og oppfølging til en gruppe som ikke tidligere har hatt et godt tilbud, og som man har sett at har falt mellom flere stoler. Dette er i hovedsak unge personer med psykisk utviklingshemming og/eller autismespekterforstyrrelser, som enten fortsatt bor i foreldrehjemmet, eller har flyttet i egen bolig. Denne gruppen kan ha behov for ulik bistand, men det har ikke vært helt klart hvilken kommunal tjeneste som skal yte denne bistanden. Ambulant innsatsteam ble startet som et prosjekt, med tilskudd fra statsforvalteren, men er i etterkant brakt over i ordinær drift. Med i prosjektet er representanter fra Miljøarbeidertjenesten, Hverdagsrehabiliteringsteamet, Tjenestekontoret og Boligkontoret. Det er også etablert et samarbeid med frivillige, og tatt i bruk velferdsteknologi. Det er et fokus på aktivitet, arbeid, og det å kunne bo og leve selvstendig.

Det er ikke kjent for oss at noen av kommunene i vårt fylke har laget noen spesifikk plan, eller utviklet spesielle opptreningstilbud til pasienter som har gjennomgått Covid-19. Enkelte pasienter på korttidsavdeling har fått bistand fra fysioterapeut/ergoterapeut, men hvor mange dette er har verken vi eller kommunene statistikk over. Det er grunn til å tro at denne pasientgruppen konkurrerer med andre pasienter med andre om en allerede marginalisert fysio-/ergoterapiressurs i kommunen. Kommunene vi har vært i kontakt med sier at de generelt sett har mottatt svært få henvisninger til fysioterapi og rehabilitering der Covid-19 har vært hovedgrunn/eneste grunn.

Pandemien har i perioder (hovedsakelig i første halvdel av 2021) ført til reduksjon i gruppetrenings-tilbudet som mange kommuner har hatt til eldre med fallfare, mennesker med KOLS, osv, og noe økt ventetid for pasienter med behov for hjemmebesøk. Noen kommuner har tatt i bruk avstandsoppfølging ved hjelp av velferdsteknologi.

Rehabilitering i spesialisthelsetjenesten

Sykehuset i Vestfold (SiV) var tidlig ute med å etablere og organisere rehabiliteringstilbud til pasienter med Covid-19. Helt fra pandemiens begynnelse har de hatt legespesialister innen fysikalsk medisin og rehabilitering tilgjengelig på akutt-sykehuset for å kunne gjøre pasientilsyn og vurderinger i forhold til oppstart av tidlig-rehabilitering. SiV har også vært sterkt involvert i utarbeidelsen av det nasjonale pasientforløpet og anbefalingene for rehabilitering av Covid-19 pasienter..

Pasienter har blitt ivaretatt av rehabiliteringspersonell på akuttavdeling, primært av fysioterapeuter og ergoterapeuter. Totalt er det blitt henvist 117 pasienter på akuttavdelinger til fysio/ergoterapitjenesten i 2021. Fra og med 3. januar har SiV opprettet 4 senger til tidlig rehabilitering, noe som vil styrke det totale tilbudet til rehabilitering av alle grupper, men også til pasienter som har gjennomgått alvorlige forløp etter Covid-19. I juni 2021 ble det ansatt

en egen covid19-koordinator på sykehuset, som har i oppgave å koordinere rehabiliteringstilbudet til covid-pasienter, og sikre oppfølging, både under og etter oppholdet. Pasienter som har gjennomgått et alvorlig forløp med Covid-19 overføres til Kysthospitalet i Stavern for kompleks rehabilitering når de er ferdigbehandlet på intensivavdeling. I 2021 har det vært 32 personer som blitt overført til opphold på sengepost relatert til Covid-19.

SiV var tidlig i gang med å utarbeide et tilbud til pasienter med mildt og moderat forløp. SiV og Sunnaas HF har opprettet regionale sen-følge-klinikker på oppdrag fra Helse Sør Øst. Poliklinikken ved sykehuset har også behandlingstilbud, både på lokalt og regionalt nivå, med mulighet for poliklinisk oppfølging av pasienter med behov for oppfølging av kognitive og/eller funksjonsrettede sen-følger. Ca 160 pasienter er blitt henvist til senfølge-poliklinikken, i tillegg til 38 henvisninger til kontroll hos covid-koordinatoren etter utskrivelse i 2021.

Koronasituasjonen har ført til at tilbudet om rehabilitering av øvrige pasienter i perioder har vært noe redusert eller utsatt, både på døgnavdelingen og i poliklinikk og reduserte muligheter for gruppetilbud. Tjenestene har tatt i bruk avstandsoppfølging gjennom videokonsultasjoner. Pandemien har også ført til at flere terapeuter og leger har måttet øke sin kompetanse når det gjelder lungesykdom og rehabilitering og behandling av lungesyke og har også ført til at det er blitt et økt fokus på rehabilitering av intensivpasienter generelt.

Sykehuset i Telemark HF (STHF) v/ Seksjon for fysio- og ergoterapi, ambulante team og rehabiliteringspoliklinikken oppgir at fysioterapeutene ved klinikken har behandlet flere Covid-19 pasienter, og inngått som en del av team rundt disse pasientene. Seksjonen har holdt seg oppdatert på nasjonale og internasjonale retningslinjer, og et par fysioterapeuter har også gjennomført digitale kurs og deltatt på nettverksmøter. Det har dessuten blitt laget interne retningslinjer for oppfølgingen av pasientene. Sykehuset oppgir at pandemien har bidratt til at tjenestene i større grad tenker rehabilitering på alle innlagte pasienter, allerede fra de befinner seg på intensivavdelingen. Dette har bidratt til at fokuset på rehabilitering er blitt løftet generelt.

Rapportering på kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skol (fra kapittel 7.3.3.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, herunder en vurdering av hvordan koronasituasjonen har påvirket kommunenes lovpålagte tilbud til gravide, barn og unge.

Vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Kompetanse- og bemanningssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten i de 23 kommunene i Vestfold og Telemark er svært variabel da størrelsen på kommunene også varierer mye når det gjelder innbyggertall.

Kommunene melder om rekrutteringsproblemer når det gjelder ansettelser av kortere varighet i forbindelse med langvarig fravær eller tidsbegrensede stillinger av annen årsak. Det er særlig vanskelig å rekruttere helsesykepleiere. Kommunene ansetter derfor i mange tilfeller sykepleiere eller helsesykepleierstudenter midlertidig.

Et fåtall av kommunene har tatt i bruk eller prøvd seg på bruk av Helsedirektoratets verktøy for beregning av bemanning i helsestasjonen 0-5 år.

Kommunen melder om at bemanningssituasjonen i helsestasjonen ligger tett på norm, men at situasjonen i skolehelsetjenesten er noe svakere enn ved helsestasjonen.

De små kommunene i Telemark melder om stabilitet i bemanningssituasjon, men én liten kommune har i flere år vært uten helsesykepleier og har måttet ansette sykepleier.

Statsforvalteren vurderer imidlertid at bemanningssituasjonen generelt er god, men sårbar med hensyn til å opprettholde rett kompetanse i tjenestene.

Hvordan koronasituasjonen har påvirket kommunenes lovpålagte tilbud til gravide, barn og unge

Kommunene har omdisponert noen helsesykepleierressurser i forbindelse med koronavaksineringen, men har i denne forbindelse også rekruttert andre som eksempelvis pensjonerte helsesykepleiere.

Kommunen har meldt at det den aller første perioden av pandemien, dvs fra mars fram til sommeren 2020, ble endringer i tilbudet, men at tjenestetilbudene etter hvert ble mer normalisert igjen.

Kommunene har så langt det har vært mulig, opprettholdt vanlig drift med nødvendige smitteverntiltak. Gruppeaktiviteter har tidvis vært lagt ned, eventuelt flyttet til større lokaler eller blitt gjennomført med færre deltakere, for å kunne opprettholde avstand mellom deltakerne.

HFU har endret fra «drop-in» til timebestilling og hatt godt med med besøk.

Pandemien har medført økt fravær i tjenestene da terskelen for å være hjemme ved luftveisinfeksjoner er lav og på grunn av karantenereglene ved nærkontakter.

Rapportering på planlegging av helse- og omsorgstjenesten (fra kapittel 7.3.3.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av omfanget og kvaliteten i kommunenes arbeid med å integrere planlegging av helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen, herunder andelen kommuner som ikke i tilstrekkelig grad integrerer disse tjenestene i planleggingen.

Statsforvalteren har begrenset oversikt over omfanget og kvaliteten i kommunenes arbeid med å integrere planlegging av helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen, herunder andelen kommuner som ikke i tilstrekkelig grad integrerer disse tjenestene i planleggingen.

Kommunene har ingen plikt til å ha kommunedelplaner for helse- og omsorgssektoren. Samtidig er det noen kommuner som velger å ha slik plan. Kommunene har heller ikke plikt til å sende helse- og omsorgsplaner uoppfordret til statsforvalteren. Vi kjenner derfor ikke til det eksakte antallet kommuner som har slik plan.

I arbeidet med Leve hele livet har vi fått vite at de fleste av kommunene i fylket (16 av 23) har laget en plan for Leve hele livet. De nyeste av disse planene ble vedtatt i november-desember 2021. Noen av disse Leve hele livet-planene er delkapittel i en mer overordnet helse- og omsorgsplan.

Vi har fra høsten 2020 og gjennom hele 2021 oppfordret kommunene til å utarbeide Leve hele livet-planer. Dette har vært vårt hovedfokus i 2021. Vi skal sette av tid til en grundig gjennomgang, vurdering og sammenstilling av planene i 2022, ikke minst fordi de er et viktig grunnlag for dialogen med kommunen(e) og for å tilpasse den videre oppfølgingen av Leve hele livet-reformen til deres behov.

Tvungen somatisk helsehjelp (fra kapittel 7.3.3.7 i TB)

Rapportere på

Vi ber statsforvalteren evaluere involveringen av brukere og pårørende i tilsynet med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunal helse- og omsorgstjenesten, jf. oppdrag 3.3.1.3.10. Evalueringen vil gjennomføres som en digital samling i siste kvartal av 2021. Statens helsetilsyn vil sende ut invitasjon til samlingen med konkrete spørsmål i forkant av samlingen.

Pandemien har gjort det nødvendig å flytte leger, jurist og helsesykepleier til arbeid med pandemien. Sammen med en generelt stram ressursituasjon har det påvirket vår kapasitet til å gjennomføre tilsyn med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunale helse- og omsorgstjenesten i 2021. Uten å ha gjennomført slike tilsyn blir det vanskelig å evaluere involveringen av brukere og pårørende. Vi har imidlertid deltatt på evalueringssamlingen med Statens helsetilsyn.

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.3.8 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Helsedirektoratets og Helsetilsynets områder i årsrapport for 2021.

Helsetilsynet

I 2021 har arbeidet med kvalitet, effektivitet og samordning vært preget av Covid-19 pandemien.

Hovedutfordringen i Helse- og omsorgsavdelingen er diskrepansen mellom omfanget av oppgaver og ressursene avdelingen har fått. Det har medført manglende måloppnåelse på tilsynsområdet.

Helsedirektoratet

Pandemi håndteringen har beslaglagt ca. 10% av avdelingens årsverk. Avdelingen er blitt omstrukturert etter sammenslåingen og resurser er omfordelt internt grunnet økning i saksmengde på tilsynsområdet. Utviklingsoppgaver er samlet i en egne faggruppe og har gjennomført mye utdrettet virksomhet til tross for pandemi. jfr. pkt. 7.3.3.1 og 7.3.3.2.

Rapportering på nasjonalt restanseprosjekt NRP (fra kapittel 7.3.3.9 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapportløsningen rapportere på antall overførte saker i nasjonalt restanseprosjekt (NRP), fordelt på rettighetsklager og tilsynssaker, og antall behandlet innen frist.

Statsforvalteren fikk oversendt 15 tilsynssaker og 30 rettighetsklager fra Oslo og Viken. Alle sakene ble ferdigbehandlet innen fristen. Vi erfarte at det ble svært arbeidskrevende å overta saksbehandlingen i saker som allerede var blitt gamle og med omfattende dokumentasjon. Det var behov for å samhandle med andre statsforvaltere om saker som var blitt delt opp og sendt ulike fylker. En tilsynssak var også under behandling i Oslo og Viken og ble returnert dit. To saker ble sendt Statens helsetilsyn for videre vurdering av reaksjon der. Tidsbruken, inkludert forarbeid, etterarbeid og arbeidet med innsynskrav, er summert til ca. 1100 timer.

Nasjonalt restanseprosjekt NRP

Saksområder	Antall overførte saker	Antall ferdigbehandlet innen frist	Antall ferdigbehandlet innen årets utgang
Tilsynssaker	13	13	13
Rettighetsklager	30	30	30

Tilsyn av verger (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på totalt antall kontrollerte vergeregnskap i 2021. Det skal oppgis hvor mange vergeregnskapene statsforvalterne har plukket ut og kontrollert basert på egne risikovurderinger, og hvor mange verger som er fratatt oppdrag som en konsekvens av vergeregnskapskontrollen.

Statsforvalteren skal også rapportere på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2021 utover regnskapskontroll, både planlagte og hendelsesbaserte. Statsforvalteren skal i tillegg kort beskrive hva tilsynene har avdekket og hvordan avvik er fulgt opp. Det skal også rapporteres på antall verger som har blitt fratatt vergeoppdrag i løpet av 2021 på bakgrunn av tilsyn og en kort redegjørelse for årsaker til fratakelsene.

Det er i alt kontrollert 730 regnskapsaktiviteter medregnet 676 i det sentrale uttrekket, dvs. 54 kontroller i tillegg. Kontrollen er foretatt i saker som ikke er kontrollert tidligere, avdekket i forbindelse med tilsyn med verge eller ved annen type saksbehandling. Av de 49 saker som ikke ble godkjente i det sentrale uttrekket, er vergen fratatt oppdraget i 6 saker og i ytterligere 2 saker har vergen selv bedt om å bli fritatt. Alle de ikke godkjente sakene er sjekket ut og etter at mangler er hentet inn. Ikke godkjente saker vil bli fulgt opp i regnskapskontrollen for 2021 for å sjekke ut at vergene har innrettet seg etter kontrollen for 2020. I 50 saker som det ble sendt ut 2. gangs puring som følge av manglende innlevering av vergeregnskap, er samtlige fulgt opp. Av disse er 4 verger byttet ut etter eget ønske. Regnskap er kommet inn i 46 saker. 4 saker mangler fortsatt vergeregnskap og vil bli fulgt opp i 2022.

Det er gjennomført 67 tilsyn, 54 vergebaserte og 13 saksbaserte. Av de vergebaserte tilsynene er 24 tilsyn med verger med mer enn 5 oppdrag som ble oppnevnt etter at vergemålsloven trådte i kraft og t.o.m. 2015 (oppdrag fra SRF for tilsyn i 2021), samt 27 tilsyn med verger som har hatt oppdrag fra før 01.07.2013 og som har hatt mellom 3 og 21 oppdrag (oppdrag fra SRF for tilsyn i 2020 – etterslep fra 2020 som er gjennomført i 2021). Alle sakene er grundig gjennomgått av oss på forhånd. Det er avholdt fysiske møter med verger som uttrykte ønske om dette i vergerapporten. Alle de øvrige har vi gjennomført møte med pr. telefon. Det er skrevet et oppsummeringsbrev til alle vergene som er journalført på vergen.

Tilsynet har avdekket behov for veiledning til verge knyttet til krav til innlevering av vergeregnskap og rutiner ved tilbakemelding til Statsforvalteren når et oppdrag er avsluttet. I en konkret tilsynssak for en verge under oppdraget for 2021, er saken under videre oppfølging i 2022. Dette da som tilsyn tilknyttet sak med mulig avvik.

Antall kontrollerte vergeregnskap og antall kontrollert på bakgrunn av egne risikovurderinger og på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2021 utover regnskapskontroll

Antall totalt kontrollerte vergeregnskap	Totalt antall leverte vergeregnskap	Antall verger under oppfølging	Antall verger som er fratatt oppdrag
730	3 817	1	6

Årsrapportering rettshjelp (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Statsforvalteren skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Statsforvalteren skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Statsforvalteren skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

Vi har i 2021 utbetalt til sammen kr. 8 073 373 etter lov om fri rettshjelp. Av dette utgjør kr. 5 973 806 fritt rettsråd og kr. 2 062 170 er utbetaling i saker som er behandlet av kontrollkommissjonen for psykisk helsevern. Det er utbetalt advokatsalær i 973 saker. Dette er saker som enten er godkjente av advokaten selv, eller av statsforvalteren. I tillegg har vi utbetalt salær i 260 saker for kontrollkommissjonen. I 2021 har vi godkjent økonomisk dispensasjon i 21 fritt rettsråd-saker. Vi har avslått 67 saker. 27 av avslagene ble gitt på grunn av at søkeren ikke oppfylte de økonomiske vilkårene. 35 søknader er avslått av andre grunner og seks søknader er avslått etter en kombinasjon av økonomi og andre grunner. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2021 har vært opp mot 8 uker for søknader om fritt rettsråd og fri sakførsel. For utbetaling av advokatens innvilgede stykkprissaker og saker fra kontrollkommissjonen har gjennomsnittlig saksbehandlingstid vært på om lag en uke. I 2021 har vi innvilget fire søknader om fri sakførsel. Vi har gitt avslag på åtte søknader om fri sakførsel. Fem av søknadene ble avslått på grunn av økonomi, to av andre grunner og en etter en kombinasjon av økonomi og andre grunner.

Rettshjelp

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkomne søknader	210	189	21
Innvilgede søknader	127	123	4
Avslåtte søknader	75	67	8

Statsforvalteren skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Forbruket på kapittel 470, post 01 har vært på kr. 8 073 373. Dette er en nedgang på kr 1 244 211 sammenlignet med 2020.

Vi antar dette kan forklares med at vi har hatt en nedgang i antall stykkprissaker og søknader i 2021 sammenlignet med tidligere år. Saker for kontrollkomisjonen for psykisk helsevern har derimot økt med kr. 543 256.

Fordi det økonomiske vilkåret er satt opp antar vi at antall stykkprissaker og søknader på sikt vil øke i 2022. Dette vil medføre et større forbruk både for 2022 og 2023. Dersom antall saker kommer opp i tilsvarende antall som tidligere år, vil vi få om lag 1200-1300 utbetalinger. Basert på snitt-tall for 2021 vil da forbruket øke til kr. 7 300 000 for fritt rettsråd. Med stabil saksmengde fra kontrollkomisjonen utgjør dette et estimert forbruk på kr. 9 360 000.

Særskilt rapportering på NAV-saker (fra kapittel 7.3.4.2.3 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere særskilt på de NAV-sakene som omfattes av det særlige rettshjelpiltaket i Justis - og beredskapsdepartementets rundskriv G – 05/2019.

Det skal rapporteres på antallet innkomne saker, behandlede saker og totalt utbetalt beløp.

Vi avviste 6 stykkprissaker som omfattes av det særskilte rettshjelpiltaket i NAV-sakene. Bistanden ble gitt til 3 ulike klienter. Totalt utbetalt beløp var på kroner 34 425.

Ivaretagelse av samfunnsikkerhetshensyn i planer (fra kapittel 7.3.4.3 i TB)**Rapportere på**

I hvilken grad ivaretar kommunene samfunnsikkerhetshensyn i alle planer:

1. Alle planprogram beskriver hvordan samfunnsikkerhet skal ivaretas.
2. Det stilles kvalitetskrav til ROS-analyser og kvalitetssikres i etterhånd når disse gjennomføres av eksterne.
3. Avdekket risiko og sårbarhet, inkludert klimaendringer, følges opp i planer.
4. Tiltak fra overordnet plan følges opp på lavere plannivå.

Vi opplever at kommunene følger opp ansvaret og ivaretar samfunnsikkerhet og klimaendringer godt i planer. Vi påser at kommunene følger opp arbeidet med samfunnsikkerhet og klimaendringer fra varselsfasen og videre utover i planprosessen. Vi opplever som oftest at kommunene tar til seg våre innspill og utarbeider ROS- analyser i henhold til PBL. Vi har stor oppmerksomhet på å informere kommunene om de nyeste veiledere og de lovfestede kravene til ROS.

Hvis vi opplever at ROS- analysen eller risiko og sårbarhet ikke er tilstrekkelig ivarett vurderer vi eventuelt innsigelse. Hvis vi fremmer en innsigelse påpeker vi konkret hva som skal til for å løse innsigelsen. Fylkesberedskapssjefen fremmet i 2021 totalt 2 innsigelser. I enkelte situasjoner har vi opprettet dialog mellom forslagsstiller, kommunen og Statsforvalteren.

Tiltak som vi har iverksatt for å oppnå resultatmålet er å utarbeide standardtekster som vi tilpasser de konkrete enkeltsakene. Vi holder oss oppdatert om de nyeste veiledere, rapporter, nettsider osv. og viderefremme dette til kommunene.

Vi har stor oppmerksomhet på klimaendringer ved uttalelser til plansaker. Vi bidrar med kunnskap om klimatilpassing/ klimaendringer i planarbeidet.

Samlet virkemiddelbruk i kommunene (fra kapittel 7.3.4.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for status på virkemiddelbruken overfor kommunene:

1. Hvilket kunnskapsgrunnlag er lagt til grunn for valg av virkemiddel tilpasset kommunens behov?
2. Antall gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene
3. For gjennomførte tilsyn:
  - Hvor mange tilsyn er gjennomført?
  - Hva var tema for tilsynet?
  - Var det fellestilsyn med helseberedskap eller rent tilsyn med kommunal beredskapsplikt?
  - Hva har Statsforvalteren lagt til grunn for å velge kommuner ut for risikobasert tilsyn?
  - Hvilke typer læringsaktiviteter har Statsforvalteren lagt til rette for i forbindelse med tilsynet?
4. I hvilken grad er veiledningsbehovet ivarett innen kommunal beredskapsplikt og helseberedskap?
5. I hvor mange kommuner har Statsforvalteren vært i møter med kommunens ledelse?

1. Kommuneundersøkelsen til DSB, den årlige regionale egenrapporteringen til kommunene på beredskapsområdet (selvangivelsen), diverse kartlegginger og rapporteringer ifm. pandemien, siste tilsyn og kommunenes oppfølging av eventuelle avvik, øvingsrapporter, deltakelse på varslingsøvelser og funn fra vår deltakelse i møter i kommunale beredskapsråd.

Kommunenes helhetlige ROS-analyser og ikke minst FylkesROS (oppfølgingsplanen)

2. En nettbasert øvelse (Øvelse Gufs) gjennomført over ei økt med deltakelse fra 21 av 23 kommuner

3. Tilsyn

- Fire av 6 planlagte tilsyn gjennomført

- Tema var kommunal beredskapsplikt og helseberedskap

- Fellestilsyn

- Grunnlag for valg av kommuner. Se pkt 1, samt langtidspan

- Læringsaktiviteter: Utfylling av omfattende (i seg selv et komplett tilsyn) kartleggingskjema som er returnert oss før tilsynet. Åpnings- og sluttmøter. Lærings- og veiledningsfokus i intervjuene.

Samlerapport fra tilsynene er del av grunnlaget for fastsetting av tema for fagdager.

4. Veiledningsbehovet er i meget stor grad ivarett

5. Fysisk har vi møtt ledelsen i 8 av 23 kommuner i løpet av året.

(fysiske tilsyn, beredskapsrådsmøter og evaluering etter uvær) Digitalt har vi jo møtt dem alle nesten hver uke, i særskilte møter for kommuneledelsen ifm pandemihåndteringen .

FylkesROS (fra kapittel 7.3.4.5 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgingsplan

Vestfold og Telemark har en oppdatert fylkesROS fra 2020. Oppfølgingsplanen er vesentlig revidert i 2021 for å spisse tiltakene og gjøre dem målbare. Gjennomføringen av tiltak som i oppfølgingsplanen var satt til 2021 er fulgt opp i tre møter i Fylkesberedskapsrådet.

Status scenario fylkesROS (fra kapittel 7.3.4.6 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for status av scenario sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS.

Ved revisjonen av fylkesROS ble det utarbeidet et eget scenario knyttet til sikkerhetspolitisk krise/krig (unntatt offentlighet).

Scenarioet skal følges opp i 2022.

Gevinstrealisering: helhetlig og systematisk tilnærming i oppfølging av kommuner (fra kapittel 7.3.4.7 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig og systematisk tilnærming til samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i oppfølging av kommunene.

De to embetene hadde et godt samarbeid på samfunnssikkerhets- og beredkapsområdet før sammenslåingen, et samarbeid som ble kraftig forsterket etter at beslutningen var fattet. Vi hadde allerede "spleiselag" på prosjektleder for videreutvikling av tilsynene våre, og hadde erkjent våre styrker gjennom ulikt fokus på det regionale og det kommunerettede arbeidet. Det la til rette for god aksept for å ta utgangspunkt i arbeidsmetodikken til det embetet som hadde sin styrke i det kommunerettede arbeidet og supplere dette med gode tips fra det andre embetet. Få "gamle travere" og mye utskifting av personell la også til rette for å tone ned eventuelle gamle "kjepphester" man måtte ta med seg inn i det nye embetet. Nye lokaliteter for alle har også gitt en form for "nøytral grunn" blant annet for oppbygging av løsninger for beredskapssituasjoner og krisehåndtering (selv om det så langt i stor grad er håndtert på hjemmekontor og/eller i kohorter), slik at ikke noen har opplevd å "flytte inn" i noe som man ikke har kunnet delta i utformingen av.

Gevinstrealisering: styrke samordningsrollen innen samfunnssikkerhetsarbeidet (fra kapittel 7.3.4.8 i TB)

Rapportere på

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for felles tilnærming og systematisk oppfølging av regionale aktører.

Også i arbeidet opp mot de regionale aktørene var vi såpass ulike at det var greit å approbere den ene tilnærmingen og supplere med gode tips og løsninger fra det andre embetet. En del tidligere etablert samarbeid med en rekke av de sentrale regionale aktørene, for eksempel gjennom å arrangere 'Beredskapsdagen' på Bakkenteigen, gjorde at kjennskap og relasjoner i stor grad var på plass i god tid før sammenslåingen.

Det at vi hadde "synkronisert" oss ift å få avsluttet pågående tilsyns- og øvingsrunder og i et samtidig behov for revisjon av fylkesROS la til rette for etableringen av et nytt fylkesberedskapsråd.

Utvexling av personell som bidragsyttere i hverandres aktiviteter var også verdifullt, ved at samarbeidsaktørene kjente personell fra begge de tidligere embetene.

Gevinstrealiseringsplanen: Tilsyn (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på effekten av tiltakene som er gjort for å øke kvaliteten og sikre lik praksis på tvers av statsforvalterne og hvilke grep som er tatt for å øke tilsynsaktiviteten

Vi ser en gevinst gjennom større grad av likebehandling og kravstilling på tvers av de gamle fylkene. Vi ser også muligheter, etter sammenslåingen, for å øke tilsynsomfanget ved å gjennomføre regionale tilsynsaksjoner og gå flere tilsyn innen samme type industri.

Til tross for pandemien hadde vi en vesentlig økning fra 18 tilsyn 2020 til 27 tilsyn i 2021. Vi vil fortsette å jobbe målrettet med å øke omfanget av tilsyn fremover. Vi ansatte i juni 2021 en ny medarbeider med hovedoppgaver innen tilsyn. Vi vil i tillegg i 2022, utlyse et 1-års-engasjement for en tilsynsmedarbeider på gebyrmidler. HMS-etatens tilsynskurs har dessverre ikke vært avholdt etter at koronapandemien startet, så vi har nyansatte som kun har fått internt opplæring og vi ser et behov for kompetanseheving på tilsynsområdet.

Vi deltar i nasjonalt tilsynsforum, og bidrar til samordning gjennom deltagelse i nasjonale tilsynsaksjoner, og gjennom bruk av felles tilsynsdatabase og nasjonal tilsynskalender, der dette er mulig. Vi deltar på direktoratets opplæringsaktiviteter og fagsamlinger og er aktive i tilsynsnettverk med andre embeter. Vi er også representert i arbeidet med tilsynsmodulen i Tilde. Deltakelse i slike grupper gir god erfaringsdeling på tvers av embetene.

Gevinstrealiseringsplanen: Veiledning av kommunene (fra kapittel 7.3.5.2 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på effekten av tiltakene som er innført for å bedre veiledningen av kommunene og hvilke resultater tiltakene har ført til.

Mye av dialogen og veiledningen av kommunene skjer via den løpende saksbehandlingen. På plansiden har vi deltatt med faglige innlegg i Plannettverket i regi av fylkeskommunen. Vi har også deltatt aktivt med innlegg i Klima- og energinettverket i Vestfold og Telemark. På klimafeltet har vi videreformidlet informasjon til kommunene om de mange gode webinarne i regi av Miljødirektoratet.

Vi gjennomførte en kompetansesamling om kantsoner og tiltak i vassdrag i samarbeid med landbruksavdelingen og NVE. Det ble også utarbeidet søknadsskjema og veiledning. Dette har bidratt til en større bevissthet omkring tiltak i vassdrag og kantsoner og en mer effektiv behandling av søknader. Vi deltar også aktivt med veiledning av kommunene gjennom vannområdene.

Vi bidrar vi inn i embetets aktiviteter knyttet til politikeropplæring og forventningsbrev.

Utover dette har begrenset kapasitet dessverre ført til at miljøavdelingen ikke har kunnet prioritere særskilt satsing på veiledning av kommunene i 2021.

Fremmede organismer (fra kapittel 7.3.5.3 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak mot fremmede organismer

Det er utført en rekke tiltak mot fremmede organismer i Vestfold og Telemark i 2021, se oversikt i tabell.

Fremmede organismer

Beskrivelse av tiltak (som meldt inn i ESS)	Oppfølging av overordnede kriterier	Art/artsgruppe	Type tiltak	Vurdering av gjennomført tiltak	Sum brukt
Bekjempelse av rynkerose Jomfruland og Stråholmen. Utført av Statsforvalteren	5.1.5.14 Fremmede organismer	Rynkerose	Bekjempelse	Arbeidet er godt i gang og mange forekomster er bekjempet eller sterkt svekket.	100 000
Bekjempelse av kjempebjørnekjeks hele fylket. Utført av Statsforvalteren	5.1.5.14 Fremmede organismer	Kjempebjørnekjeks	Bekjempelse	Arbeidet er godt i gang, mange forekomster er bekjempet. Det dukker jevnlig opp nye forekomster, blant annet to større forekomster .	90 000
Kjempebjørnekjeks Rastadelva Tønsberg kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer	Kjempebjørnekjeks	Bekjempelse	Arbeidet er startet, det er utarbeidet en bekjempelsesplan, og entreprenør er innleid. På grunn av forsinkelser i forbindelse med tillatelse fra mattilsynet var det ikke mulig å sette i gang hovedbekjempelsen i år, men deler av forekomsten ble slått med slåmaskin, noe som fungerte bra. Hovedbekjempelsen vil starte tidlig i sesongen i 2022.	250 000
Tiltak mot fremmede arter Horten kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer	Rynkerose	Bekjempelse	Arbeidet er i gang, og bekjempelse er utført langs utvalgte forekomster. Ved noen forekomster var grunneierne negative til at det ble satt i gang bekjempelse. Arbeidet vil fortsette i 2022.	100 000
Tiltak mot fremmede arter Holmestrand kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer	Kjempebjørnekjeks og kjempespringfrø	Bekjempelse	Arbeidet er godt i gang og mange forekomster er bekjempet. Det er estimert at ca. 80% av årets frøsetting er redusert pga. sein slått i september. Tiltaket ble derfor noe billigere enn estimert. Oppfølging av bekjempelsen vil fortsette i 2022.	18 242
Tiltak mot fremmede arter Færder kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer	Rynkerose, kjempespringfrø og hagelupin	Bekjempelse	Arbeidet er godt i gang og mange forekomster er bekjempet, eller sterkt redusert. På grunn av driftsmessige forhold i avdelingen ble ikke den planlagte bekjempelsen av rynkerose utført i år og kostnaden ble dermed noe mindre. Videre bekjempelse er planlagt neste år.	40 000
Tiltak mot fremmede arter Larvik kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer	Fremmede arter kartlagt på kommunal grunn. Mye fokus på parkslirekne og rynkerose	Bekjempelse	Larvik kommune har satt i gang bekjempelse av mange forekomster av parkslirekne på kommunal eiendom, i tillegg til noen utvalgte forekomster av rynkerose.	100 000
Tiltak mot fremmede arter Skien kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer	Parkslirekne, kjempebjørnekjeks	Bekjempelse	Skien kommune er i gang med bekjempelsen på utvalgte lokaliteter og samarbeider også med landbrukskontoret på prosjektet på kjempebjørnekjeks. Har fremdeles mye fokus på parkslirekne og ønsker å gjøre ferdig prosjekter de har startet på.	44 695
Tiltak mot fremmede arter Sandefjord kommune	5.1.5.14 Fremmede organismer		Bekjempelse	Sandefjord kommune meldte tilbake at de allikevel ikke hadde kapasitet til å sette i gang et nytt prosjekt i 2022. Kommunen er fremdeles involvert i prosjektet på kjempespringfrø i Virikvassdraget (som startet i 2019), og den bekjempelsen fortsetter ved hjelp av grunneierlaget.	0
Oppfølging av handlingsplanen for stillehavsøsters	5.1.5.14 Fremmede organismer	Stillehavsøsters	Bekjempelse	Østersdugnaden har også i 2021 vært aktive med bekjempelsesdugnader mot stillehavsøsters i hele fylket, og det planlegges for nye dugnader i 2022. Noe midler gikk til overvåking av enkelte lokaliteter i gamle Telemark, og det ble i tillegg startet et kartleggingsprosjekt for å identifisere sårbare lokaliteter innen Færder nasjonalpark, som bør prioriteres for plukkedugnader.	325 000
Bekjempelse av lupin i artsrik slåttemark Hjarstadal	5.1.5.14 Fremmede organismer	Hagelupin	Bekjempelse	Arbeidet er i gang, og det blir slått to ekstra slåtter av lupinen i sesongen.	15 000
Bekjempelse av parkslirekne Ørsnes. Færder kommune. Tiltaket utføres av Statsforvalteren.	5.1.5.14 Fremmede organismer	Parkslirekne	Bekjempelse	Bekjempelse er utført over to sesonger og forekomsten er kraftig redusert. Vil kreve noe oppfølging for å kontrollere gjenvækst. Kostnad for bekjempelse er inkludert i prosjektet på kjempebjørnekjeks i hele fylket.	0
Kostnadsinndekning	5.1.5.14 Fremmede organismer		Annet	Det brukes mye tid på planlegging, administrasjon og innhenting av tilbud ved de ovennevnte prosjektene, som ikke ligger inne i de fakturerte kostnadene. Vi bruker derfor en del midler fra den totale potten til inndekning av lønnskostnader for arbeidet med fremmede arter på avdelingen.	567 063
Kartlegging av spansk kjøvel i Tokke og Kviteseid. Utført av Statsforvalteren	5.1.5.14 Fremmede organismer	Spansk kjøvel	Kartlegging	Tiltaket ble ikke utført i år pga. ressursituasjonen	0
					1 650 000

Truede arter (fra kapittel 7.3.5.4 i TB)

Rapportere på

Tiltak for å ta vare på truede arter og naturtyper.

Det er utført en rekke tiltak for truede arter og naturtyper i fylket, se oversikt i tabell under.

Truede arter og naturtyper

Art/naturtype	Ref. nr.	Type tiltak	Omfang av tiltaket	Navn på område	Effekt av gjennomført tiltak	Sum
Hul eik	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Skjøtselsplaner for utvalgt naturtype hule eiker	Utarbeide skjøtselsplaner for et utvalg av verdifulle eikelokaliteter i Vestfold (4) og Telemark (4)	Gumserød-Fuglevik (Larvik kommune), Gjelstad (Larvik kommune), Klokkeveien (Færder kommune), Heierstad (Tønsberg kommune), Øvre Hjelseth (Nome kommune), Kilen-området (Kviteseid kommune), Kiste (Siljan kommune), Ulefoss hovedgård (Nome kommune)	Feltarbeid for lokaliteten er utført, maler for skjøtselsplaner er laget. Arbeidet med utarbeidelse av selve skjøtselsplanene har tatt noe mer tid en forventet og vi søker derfor midler i 2022 til ferdigstilling av planene. Skjøtselsplanene skal brukes som kunnskapsgrunnlag i grunneiers løpende skjøtsel og forvaltning, ved søknader om tilskudd og i offentlig forvaltning for øvrig. Effekten av tiltaket er at større lokaliteter med verdifulle eikemiljøer blir ivare tatt på best mulig måte.	120 000
Utvalgte naturtyper åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone og hul eik	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Info til grunneiere om åpen grunnlendt kalkmark og hul eik.	Alle grunneiere med åpen grunnlendt kalkmark i fylket, samt et utvalg av grunneiere med hul eik	Hele fylket	Vi ønsket å leie inn en ekstern konsulent til å utføre prosjektet, men fikk ikke innvilget nok midler til dette. Vi håpte derfor på å utføre prosjektet internt, men pga. ressurs situasjonen var det ikke mulig å gjennomføre dette. Tiltaket ville hatt en god effekt da det ville økt bevisstheten om naturtypen slik at grunneiere kunne tatt hensyn ved eventuelle tiltak.	0
Slåttemark	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Kartlegging og skjøtselsplaner slåttemark	Kartlegge potensielle lokaliteter med slåttemark og utarbeide skjøtselsplaner for et utvalg av disse	Hele fylket	Kontrakt er skrevet, feltarbeidet vil utføres i sommersesongen 2022. Vil føre til et bedret kunnskapsgrunnlag om naturtypen i fylket og bedret tilstand til flere lokaliteter pga. tilpasset skjøtsel.	100 000
Slåttemark	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Drift av skjøtselsgruppe	Skjøtselsgruppe som kan gi råd om skjøtsel av slåttemark på lokaliteter i hele fylket	Slåttemarker i hele fylket	Tiltaket ble ikke utført i år pga. ressurs situasjonen	0
Slåttemark, høstingsskog og naturbeitemark	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Kjøp av tjenester for fagrådgivning for kulturbetingede naturtyper (slåttemark, høstingsskog m fl) fra blant annet Kulturlandskapsenteret i Telemark (Hjartdal). Oppfølging av grunneiere / tilskuddsmottakere.	Ca. 100 aktive lokaliteter totalt. Flesteparten i gamle Telemarkskommuner.	Hele fylket	Kontrakt skrevet, tjenester er mottatt. Oppfølging av søkere til tilskuddsordningen for trua naturtyper er ressurskrevende og mange har behov for assistanse for å legge inn søknad og rapport. Kjøp av disse tjenestene frigjør kapasitet hos Statsforvalteren og gjør at flere har mulighet til å søke støtte for å ta vare på kulturbetingede naturtyper som slåttemark og høstingsskog.	120 000
Kantsoner langs vassdrag mm.	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Kompetansetiltak ovenfor kommunene - kantsoner, vassdrag, naturmangfold	Kompetansesamling for alle kommunene i fylket.	Hele fylket	En kompetansesamling for kommunene på kantsoner, vassdrag og biologisk mangfold ble arrangert i april 2021. Effekten av denne er en mer forent praksis i fylket og økt kompetanse og fokus på naturmangfold. Vi brukte interne foredragsholdere og samlingen ble holdt som et webinar, så kostnaden ligger inne i posten for kostnadsinndekning for avdelingen.	0
Eremitt	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Oppfølging av handlingsplan for eremitt	Kartlegging og overvåking av de to eneste forekomstene av eremitt i landet	Tønsberg kirkegård og eikehagen på Berg (begge i Tønsberg kommune)	Eremitten ble påvist i 22 trær i 2021, totalt påvist i 25 i løpet av årene). Utsettingsprosjektet på Søndre Berg har blitt gjennomført også i 2021. Det ble flyttet en voksen hann, samt fire larver fra to forskjellige trær på Tønsberg gamle kirkegård. Effekten av tiltaket er at de to eneste forekomstene av eremitt i Norge blir ivare tatt.	112 000
Trua arter og naturtyper	5.1.5.13 Trua arter og naturtyper	Kostnadsinndekning	Det brukes mye tid på planlegging, administrasjon og innhenting av tilbud ved de ovennevnte prosjektene, som ikke ligger inne i de fakturerte kostnadene. Vi bruker derfor en del midler fra den totale potten til inndekning av lønnskostnader på avdelingen.	Hele fylket	De ovennevnte prosjektene har stor effekt for å ivareta og bedre tilstanden for av trua arter og naturtyper i fylket vårt.	268 000
						720 000

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)

Rapportere på

Spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene. Kort om fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i ISORD, og formidling av resultatene.

Omtale av virkninger og resultater av prosjektene.

Embetsarbeid med omstilling og modernisering i kommunene har to viktige utgangspunkt, utover retningslinjene til departementet: For det første er skjønnsmidlene en del av de samlede inntektene til kommunene, og derfor skal kommunene ha betydelig innvirkning på bruken. For det andre driver kommunene den løpende tjenesteproduksjonen med større eller mindre innslag av utvikling og omstilling som en del av daglig drift, både etter eget initiativ, men også stimulert av statlige handlingsplaner eller KS-program. Vi prøver å kople moderniseringsarbeidet til dette kontinuerlige utviklingsarbeidet.

Prosjektskjønnsmidlene, eller skjønnsmidlene til innovasjons- og fornyingsprosjekter, skal medvirke til at kommunene gjennom innovasjon kan løse oppgavene sine, hovedsakelig tjenesteproduksjonen, bedre. Det betyr ikke at disse skjønnsmidlene finansierer daglig drift, men at vi må ta utgangspunktet i problemforståelsen til kommunene.

9 mill. kroner av skjønnsmiddelpotten for 2021 ble tildelt som prosjektskjønnsmidler. I søknadsinvitasjonen til kommunene viste vi til KMDs retningslinjer på vanlig måte, og dessuten til krav til hva en søknad bør inneholde.

I tildelingen legger vi vekt på mulig gevinst – både sannsynlighet og omfang – for kommunene. Dette gjelder ikke bare kommunene som gjennomfører prosjektet, men også andre kommuner. Altså tar vi hensyn til potensiell overføringsverdi. Jo flere kommuner som står bak en søknad og gjennomfører et prosjekt, dess sterkere står søknaden hos oss – alt annet likt. Det er fordi det gjør at den potensielle gevinsten fra prosjektet blir større.

I vurderingen av søknadene legger vi ellers både vekt på kommunenes prioriteringer, men også faglige vurderinger fra avdelingene i embetet. Vi viser til Isord for en uttømmende liste over prosjekter som fikk tildelt støtte i 2021.

Rapporteringen av prosjektene i Isord blir innrettet etter prosjektenes antatte ferdigstillelse. Typisk er likevel at prosjektene bruker lenger tid til ferdigstilling enn planlagt. Så lenge prosjektene likevel har tilfredsstillende framdrift ser vi på det som uproblematisk. Flere prosjekter enn vanlig har de siste to årene blitt forsinket i gjennomføringen som følge av pandemien. Dette er naturlig, og særlig forståelig for prosjekter innen helse- og omsorgssektoren.

Erfaringene fra prosjektene blir videreformidlet blant annet i fagnettverk og lederforum. Det har også vært videreformidling av prosjekterfaringer mellom regionrådene i Telemark, på samlinger med embetet. Det har likevel vært færre møtepunkter utenom koronamøtene mellom embetet og kommunene også i 2021, sammenlignet med tidligere.

I januar 2021 arrangerte embetet et digitalt seminar med videreformidling av flere prosjekter, og med mulighet for kommunene til å legge fram nye prosjektideer de kan samarbeide om. Formålet med seminaret var altså både å formidle erfaringer fra gjennomførte prosjekter, men også å stimulere til samarbeid mellom kommunene om nye prosjekter. Vi tar sikte på at dette seminaret skal bli en fast post som en del av formidlingsarbeidet. Vi gjennomførte derfor også et slikt seminar i januar 2022, også denne gang digitalt.

Selv om noen prosjekter åpenbart gir store gevinster for kommunene, og vi viser her til teksten under og tidligere års rapporteringer om prosjekter som er trukket spesielt fram, kan det noen ganger være vanskelig å peke på konkrete resultater og virkninger av prosjektene. I tillegg til videreformidling, er vi derfor opptatte av at kommunene skal være i stand til å realisere gevinster fra gjennomførte prosjekter. På seminaret i januar i år var derfor dette også tema.

Prosjekter innen digitalisering har fått betydelige midler de siste årene. Samarbeidsprosjektet DigiTV, som alle kommunene i fylket har stått bak, har fått mer enn 3 mill. kroner i tilskudd i 2020 og 2021. Velferdsteknologiprojekter har fått tilskudd gjennom flere år. Her er det både prosjekter som har ført til at nye løsninger har blitt iverksatt, men det finnes også prosjekter som ikke har vært like vellykkede. Dette er å forvente for slike prosjekter. Det er ikke alle prosjektideer som ender opp med å ha de effektene man hadde tenkt. Det ligger imidlertid læring og ny kunnskap også i de feiltrinnene som kommunene, med samarbeidspartnere, gjør i disse prosessene. Kanskje gjelder det spesielt prosjekter der teknologi møter velferdsfagene.

Vi vil i år trekke fram et prosjekt innen helse- og omsorgssektoren fra Tønsberg kommune. Det gjelder prosjektet «Læring og mestring» som fikk tilskudd i 2019 og 2020, og ble ferdigstilt i 2021. For å møte fremtidens utfordringer innen denne sektoren, satser kommunen, blant annet gjennom dette prosjektet, på forebyggingstiltak og tidlig intervensjon. Prosjektet omfattet utprøvende tiltak med mål om å gi informasjon, kunnskap og bistand til å håndtere helseutfordringer, forebygge eller hindre utvikling av sykdom, og/eller å gi støtte til endring av levevaner for å fremme fysisk og psykisk helse. En målsetning var, som navnet på prosjektet tilsier, å styrke egenmestring og livskvalitet hos pasienter, brukere og pårørende. Prosjektet synes å ha fått gode tilbakemeldinger fra deltakerne i prosjektet, altså dem tiltakene gjelder – eller som kommunen sier selv om sine kurs overfor pårørende; «dem det ikke gjelder».

Gevinstrealisering er som nevnt en sentral del av gjennomføringen av et slikt prosjekt. Slike gevinster kan være både kvantifiserbare og ikke-kvantifiserbare. Det er viktig å være klar over at slike gevinster ikke bare vil kunne vises i kommunens regnskaper, årsmeldinger eller KOSTRA-rapporteringer, men også kan gi store velferdsgevinster for innbyggerne – uten at de nødvendigvis vil kunne spores i nevnte kommunale dokumenter.

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)

Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av statsforvalteren, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

Totalt 8 saker om lovlighetskontroll etter klage. 6 avgjørelser opprettholdt, 1 avgjørelse opphevet og 1 avgjørelse omgjort.

Ingen saker tatt opp til lovlighetskontroll etter initiativ fra Statsforvalteren.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	6	2	8
På eget initiativ			0

Kortfattet omtale av... (fra kapittel 7.3.6.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gi en kortfattet omtale av hvilke særlige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet hos statsforvalteren.

Vi har hatt mange henvendelser om habilitet og votering. Videre synes det å ha vært en økning av lovlighetsklager fra kommunene.

Kortfattet omtale i årsrapporten av bruken av interkommunalt samarbeid i fylket (fra kapittel 7.3.6.2.3 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalterne skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

Kommunene i tidligere Vestfold fylke har de senere årene slått seg sammen til større kommuner. Den minste kommunen i innbyggertall har over 25.000 innbyggere. Det interkommunale samarbeidet i de tidligere Vestfold-kommunene dreier seg i dag i stor grad om interkommunale løsninger for brann, akutt forurensning, vannforsyning, avfallsanlegg, renseanlegg, legevakt o.l. I tidligere Telemark har bare én sammenslåing har funnet sted. 11 kommuner i tidligere Telemark har under 10.000 innbyggere, av disse har 9 under 5000 innbyggere og 5 har færre enn 2000 innbyggere. Kommunene

i tidligere Telemark fylke har en utstrakt bruk av interkommunale samarbeid. De tidligere Telemark-kommunene er deltagere i fire regionråd; Vest-Telemarkrådet, Grenlandsrådet, Midt-Telemarkrådet (Nome og Midt-Telemark) og Kongsbergregionen, sistnevnte sammen med fire kommuner i tidligere Buskerud fylke.

I dag er revisjon, kontrollutvalgssekretariat og bortsettingsarkiv for Vestfold og Telemark fylke organisert som interkommunale selskap (IKS). Foruten to kommuner som ikke deltar i det felles kontrollutvalgssekretariatet, deltar alle kommunen i fylket i disse selskapene. Grenland Havn, Vestfoldmuseene og Vest-Telemark PPT er eksempler på andre IKS i fylket. Av de 23 kommunene i fylket er det bare Tinn, Sandefjord og Larvik som i utgangspunktet har brannvesen som bare dekker egen kommune. En rekke samarbeidsavtaler om å bruke tjenester i nabokommunen har uklar organisering, mens andre samarbeid er organiserte etter kommuneloven § 20-2, f.eks. miljørettet helsetilsyn, legevakt, fysioterapi, 110-sentral, feiing, IKT, akutt forurensning, velferdsteknologi, barnevern, PPT, voksenopplæring osv. Beredskapskoordinatorene i kommunene inngår i regionale nettverk, som normalt tilsvarer de regionsamarbeidene kommunene har på en lang rekke andre områder også.

Vi jobber med å lage en oversikt over formaliserte samarbeid mellom kommunene i det nye fylket. Når det gjelder prosjektsamarbeid har vi oversikt over de samarbeidene vi gir skjønnsmidler til, og ellers kommer samarbeidsprosjektene i tidligere Telemark fylke frem av regionrådenes årsmeldinger.

Statsforvaltere som samordner statlig innsigelse (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres på statsforvalterens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

Statsforvalteren som samordningsmyndighet skal påse at alle statlige innsigelser er tydelig forankret i lov, forskrift eller retningslinje. Denne myndigheten ligger til statsforvalteren selv. Statsforvalteren skal foreta en samlet vurdering av alle innsigelsene og ta stilling til hvilke som skal fremmes. Det er den enkelte fagetaten som har myndighet til å fremme innsigelse, men statsforvalteren har myndighet til å avskjære den. Kommunal- og distriktsdepartementet (tidligere Kommunal- og moderniseringsdepartementet) har i brev 22. desember 2017 gitt føringer på hvilke innsigelser statsforvalteren kan avskjære.

I 2021 har statsforvalteren samordnet innsigelser i 27 plansaker. Det ble totalt fremmet 84 innsigelser til disse planene. 3,5 av innsigelsene ble avskåret (1 innsigelse ble delvis avskåret, derfor 4 innsigelser i tabellen). 65 av de 84 innsigelsene ble fremmet av Statsforvalterens fagavdelinger. De resterende innsigelsene ble fremmet av NVE, BaneNOR og Statens Vegvesen. Innsigelsene som ble avskåret ble fremmet av Statsforvalterens fagavdelinger.

Ingen av innsigelsene er blitt løst før de ble fremmet for kommunen. I noen tilfeller tar vi kontakt med kommunen i høringsperioden for å forsøke å finne løsning, men i de fleste tilfellene blir innsigelser fremmet med begrunnelse ut fra at planforslaget er i strid med nasjonale interesser. Ut fra kapasitet og relativt tidsfrister er prosess for å finne løsning begrenset, før høringsperioden går ut.

Samordning av statlige innsigelser

Etat	1. Antall planer der andre statlige etater har <u>oversendt</u> innsigelse til statsforvalteren	2. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>løst</u> før de er fremmet for kommunen	3. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>avskåret</u> av statsforvalteren	4. Antall planer med innsigelse fra statsforvalteren og andre statlige etater <u>fremmet</u> for kommunen
Antall planer totalt	27	0	4	26
Statsforvalteren	22	0	4	21
Avinor				
Biskopene				
Direktoratet for mineralforvaltning				
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap				
Fiskeridirektoratet				
Forsvarsbygg				
BaneNor	2	0	0	2
Kystverket				
Luffartsstilsynet				
Mattilsynet				
NVE	6	0	0	6
Oljedirektoratet				
Politiet				
Riksantikvaren				
Statens vegvesen	4	0	0	4
Statsbygg				

Rapportering i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Totalt ble det behandlet 277 byggesaker.

Av disse ble det gitt helt eller delvis medhold i 60 saker.

40 saker ble ikke behandlet innen 12 uker og gjennomsnittlig overskridelse var 29 dager.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
277	60	40	29	0	1	0

Rapportering av plansaker i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)

Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer plansaker i SYSAM-ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten for 2021 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

Vi har behandlet totalt 46 klager på reguleringsplaner hvorav 42 er behandlet innenfor fristen på 12 uker. I en sak ble klagen gitt medhold og kommunens vedtak opphevet. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 54 dager.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	46
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	54
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	4
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	1

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på antall lærlinger i 2021. Det skal også fremgå innenfor hvilke fag.

Vi har pt en lærling i kontor- og administrasjonsfaget. Lærlingen startet hos oss i august 2020 og er ferdig med læretiden i august 2022. Vi har tegnet en ny intensjonsavtale med opplæringskontoret for offentlig sektor i Vestfold. Vi har vurdert en økning av antall lærlinger innen dette faget, men vi har ikke tilstrekkelig med arbeidsoppgaver til to lærlinger.

Gevinstrealisering på planområdet (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gi en kort, årlig samlet vurdering og rapportering i årsrapporten på egen ressursbruk knyttet til arbeid med og medvirkning i planprosesser (som formidling, høringsuttalelser, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser). I tilknytning til rapporteringen på ressursbruk skal det også gis en vurdering av kvaliteten på arbeidet.

Arbeidet med og medvirkning i planprosesser er organisert i en plangruppe på miljøavdelingen. Plangruppa har per i dag om lag 7 årsverk, inkludert fagsjef og samordning av innsigelser. Plangruppa samarbeider med og koordinerer bidrag fra øvrige faggrupper i miljøavdelingen, samt med landbruksavdelingen, helse- og omsorgsavdelingen og beredskapsstaben i bidrag til planprosesser.

I arbeidet med planer prioriterer vi kommuneplaner og større reguleringsplaner, der vi ønsker å være tydelige og forutsigbare i vår kommunikasjon. Samordning av innsigelser bidrar til å effektivisere prosesser og er av stor verdi for kommunene.

For å effektivisere planmedvirkningen har vi utarbeidet standardtekster til bruk i tidlig planfase, særlig der varsel om regulering er i samsvar med overordnede planer, samt forenklet tilbakemelding til kommunene på reguleringsforslag og dispensasjoner hvor vi ikke har vesentlige merknader. Vi har videre utarbeidet dispensasjonsveileder som klargjør overfor kommunene hvilke saker vi ønsker tilsendt, og vår behandling av disse. Det er effektiviserende og vi blir mer forutsigbare i vår kommunikasjon med kommunene.

Vi har som følge av pandemien gått over til i størst mulig grad ha møter med kommunene via Teams, noe som har vist seg svært effektivt.

Etter sammenslåingen av embetene mener vi at vi har tatt ut den gevinstrealiseringen som er mulig. Vi har i løpet av siste 1 - 1 1/2 året hatt stor utskifting i plangruppa med fire nye medarbeidere, noe som krever økt ressursbruk til opplæring og kvalitetssikring.

Vi mener alt i alt at vi har klart å ivareta de viktigste nasjonale og regionale interessene i planarbeidet, og har god dialog med kommunene.

Kartlegging av klager som fremmes av statsforvalteren som sektormyndighet (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)**Rapportere på**

Det vises til oppdrag 3.1.1.1.14. Det skal gis en beskrivelse av status innen 1. april 2021.

Vi viser til rapport levert på epost til KMD 30.03.21.

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av embetets arbeid...(2) (fra kapittel 7.3.7.4 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gi en omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Vi har fortsatt det tverretattlige, langsiktige og målrettede tiltaket "sentrumsnære turveger med universell utforming". I 2021 har et konsulentfirma kartlagt en slik "turveg for alle" i de 23 kommunene i fylket. Vi venter på rapporten, som blir grunnlag for ny kontakt med kommunene.

Statsforvalteren, sammen med fylkeskommunen og vegvesenet, arbeider for at de nedlagte jernbanene fra Kragerø til Drangedal (Kragerøbanen) og fra Larvik til Porsgrunn (Vestfoldbanen) blir universelt utformede turveger. De fire kommunene har de sentrale rollene i dette arbeidet.

I tillegg gir vi innspill om universell utforming i plansaker der det er relevant.

Statsforvalteren skal gi en omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.7.5 i TB)

Rapportere på

Nye regler om aktivitets- og redegjørelsesplikten på likestillingsområdet trådte i kraft 1.1.2020. I årsrapporten for 2021 skal det redegjøres for arbeidet for likestilling i tråd med de nye kravene for redegjørelsesplikten, jf. økonomi- og virksomhetsinstruks pkt. 4.2.3 og pkt. 5.1.1.2, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 24 om offentlige myndigheters aktivitets- og redegjørelsesplikt samt §§ 26 og 26 a om arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet veiledning og maler for det aktive likestillingsarbeidet og maler for redegjørelse.

Lenke: [Aktivitets- og redegjørelsesplikten \(ARP\) \(bufdir.no\)](https://bufdir.no)

Mange av rapporteringskravene som ligger i ARP er ivarettatt gjennom nøkkeltallrapporter i kapittel 2. Her vises lønnsforskjeller etter blant annet kjønn, alder og stillingskoder. Likeså deltid.

Vi har ingen som jobber ufrivillig deltid i vårt embete, alt er etter eget ønske eller behov. Og vi har sammen med tillitsvalgte så langt ikke gjort funn som krever særskilte tiltak ut over det vi allerede gjør.

Likestilling og arbeid mot diskriminering er en integrert del av planer og dokumenter, som lønnspolitiske dokumenter, tilpasningsavtale, informasjon/rutiner om bl.a. permisjoner, sykefravær mm.

Vi har egne retningslinjer for varsling og oppfølging av kritikkverdige forhold, herunder mobbing, diskriminering og trakassering. Vi har videre vernetjeneste og et velfungerende arbeidsmiljøutvalg.

Vi har universelt tilrettelagte kontorlokaler og individuell tilrettelegging. Vi har fokus på fleksibilitet og tilpasset arbeidssituasjon til ulike livssituasjoner, med bl.a. mulighet for hjemmearbeid. Vi har i samtale med APA ytret et ønske om en endring av seniordager i HTA, for i stedet å fokusere på livsfasepolitikk.

Under pandemien har vi oppfordret ansatte til å ta pauser, dele opp dagen, kontakte kollegaer, komme seg ut, ha felles pausegymnastikk, trening i arbeidstiden osv.

Det jobbes nå videre med å finne en god balanse mellom mulighet til å jobbe hjemmefra og det å møtes fysisk for å styrke faglig normering og utvikling, kulturbygging og arbeidsmiljø.

Vi har oppmerksomhet på mangfold og inkludering i rekrutteringsprosessen. Vi har deltatt på flere kompetansehevende tiltak om mangfoldrekruttering i regi av DFØ. Maler er gjennomgått og revidert. Før nye rekrutteringsprosesser utarbeides jobbanalyser der bl.a. deltakelse i traineeordningen vurderes.

Inkludering har vært tema på flere møter med ledere, og har også ved flere anledninger vært tema på intranett og overfor tillitsvalgte.

Vi har ikke iverksatt systematisk arbeid sammen med tillitsvalgte/ansattrepresentanter som beskrevet i veilederen, men det skal være på plass i løpet av 2022. I forbindelse med lønnsforhandlinger og årlig evaluering av samarbeidet med de tillitsvalgte, mener vi likevel at vi langt på vei har god oversikt og aktiviteter i tråd med ARP.

Rapportering saksbehandlingstid i skolemiljø saker (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid i håndhevingssakene per 31.12. Dere skal kun rapportere på saker som gjelder brutt/ikke brutt aktivitetsplikt.

Saksbehandlingstiden i håndhevingssakene er gjennomsnittlig 90,3 dager.

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal beskrive vurderingene som var avgjørende for valg av:

- tilsynstema
- omfang
- skriftlig eller stedlig tilsyn
- tilsynsobjekt

Skoleområdet

Med utgangspunkt i kunnskapen om tilstanden på rettsikkerhetsområdet, beskrevet mer inngående under pkt. 3.3.3.1.1.1, vurderer vi på slutten av året 2020 hvilke tema vi skal ha tilsyn med i 2021. Vurderingen tar utgangspunkt i temaer der risikoen for brudd og konsekvensene av brudd er store. Som beskrevet under pkt. 3.3.3.1.2.1 har vi særlig grad vært bekymret for elever som i utgangspunktet har en særskilt sårbarhet. Elever som vurderes for spesialundervisning, elever med vedtak om spesialundervisning og elever i håndhevingsordningen er eksempler på dette. Vi har derfor vurdert det nødvendig å gjennomføre flere tilsyn med både tema spesialundervisning og skolemiljø. Vi har også, som beskrevet i samme punkt, sett via klagesaker at det er risiko for lovbrudd når det gjelder vedtak om bortvisning og gjennomføring av nasjonale prøver og elevundersøkelsen. Dette har derfor også vært tema for tilsyn. På bakgrunn av et økende antall henvendelser og klager på melding til barnevernet og brudd på taushetsplikt, har det vært ønskelig å gjennomføre tilsyn med blant annet meldeplikten. Dette har imidlertid blitt utsatt i påvente av revidering av tilsynstemaet som pågår i Udir.

På skoleområdet ble det ført tilsyn med tre PP-tjenester. Tema og tilsynsobjekt er valgt på bakgrunn av våre vurderinger basert på klager og henvendelser fra foresatte, samt bekymring fra dysleksiforbundet. I forbindelse med to av disse tilsynene, har det vært ført tilsyn med gjennomføring og oppfølging av spesialundervisning i skoler som benytter disse PP-tjenestekontorene. Dette på bakgrunn av de samme henvendelsene, samt de konsekvensene lang saksbehandlingstid og eventuelle mangler ved sakkyndighetsarbeidet kan få for enkeltelever. Vi har videre gjennomført tilsyn med to skoler i en kommune på tema gjennomføre og følge opp spesialundervisning. Bakgrunnen for dette var tall på bortfall av spesialundervisningstimer på grunn av Covid-19 rapportert inn i GSI. I en kommune ble det før tilsyn med skolens aktivitetsplikt. Våre vurderinger for dette valget var kunnskap om høye mobbetall, konkrete håndhevings saker og samtidig det faktum at vi hadde lite kjennskap hvordan skolen arbeidet med skolemiljø.

Vi har i tillegg vært med på pilotering av tilsyn med internkontroll og skolemiljø. Tilsynsobjekt ble her valgt på bakgrunn av et tilsyn med skolemiljø i 2020, og i den forbindelse en bekymring for manglende oppfølging fra skoleeier.

Med unntak av tilsyn med nasjonale prøver og elevundersøkelsen, som ble gjennomført på bakgrunn av manglende gjennomføring, har alle tilsynene vært stedlige. Vi har bestrebet oss på å gjennomføre tilsynene fysisk, men i flere av tilsynene har møter og intervjuer blitt gjennomført digitalt på grunn av Covid-19.

Barnehageområdet

På barnehageområdet har vi i valg av tema tatt spesielt hensyn til lovområder der det er størst sannsynlighet for lovbrudd ut fra vår samla ROS-analyse (BASIL, klager, media, veiledning ol.). Tilsynsobjektene ble valgt ut på bakgrunn av denne risikovurderingen. Vi førte tilsyn med barnehagemyndighetene i fire kommuner. Alle tilsynene ble gjennomført stedlig.

Vi legger stor vekt på konsekvensene de mulige lovbruddene kan utgjøre for barna i barnehagene. Derfor har vi blant annet valgt tema: hvordan barnehagemyndigheten påser at barnehageeiere har nok pedagoger med riktig kompetanse, og hvordan de følger opp forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjoner i barnehagene. Vi vurderer at kompetansen til personalet er den viktigste kvalitetsfaktorene i barnehagen.

I tillegg førte vi tilsyn i alle fire kommunene med barnehagemyndighetens veiledning og tilsyn. Dette gjorde vi fordi vi så i BASIL at det ikke var ført tilsyn i enkelte kommuner de siste fem til syv årene, men også på bakgrunn bekymringsmeldinger, eller at myndigheten og kommuneledelsen er ny.

Utover dette ble det på barnehageområdet ført tilsyn med tema barnehagemyndighetens godkjenning av barnehager, barnehagemyndighetens oppfølging av regelverket om styrer og regelverket om politiattest. Funna etter tilsyn tyder på at tilsynstemaene var aktuelle, og at vi har gjort en fornuftig risikovurdering.

Når det gjelder omfang av tilsyn, varierer det både i antall temaer og antall kontrollspørsmål per kommune. I en av kommunene valgte vi å føre tilsyn med fire tema da risiko for brudd på alle disse temaene var høy. I en av kommunene valgte vi tre tema, mens i to av kommunene var det to tema vi førte tilsyn med.

Oppfølging av restrisiko (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for hvordan de følger opp avdekket risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn.

Vi vi følger opp risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn på flere måter. Som vist i rapporteringen under tidligere punkter, forsøker vi å tilpasse bruken av virkemiddel til den konkrete situasjonen. Dersom ikke opplysningene er av en slik karakter at vi mener det er viktig og nødvendig å åpne et hendelsesutøst tilsyn, blir opplysningene likevel aktivt vurdert når vi velger tilsynstema og tilsynsobjekt for kommende år.

Dersom vi ikke følger opp avdekket risiko gjennom tilsyn bruker vi råd og veiledning som virkemiddel. Som tidligere beskrevet gis veiledning både skriftlig og muntlig i konkrete saker, eller, dersom det er hensiktsmessig, i møter med alle kommunene og fylkeskommunen.

Eksempelvis har vi på skoleområdet i 2021 veiledet flere kommuner og skoler på skolemiljøfeltet. Videre har vi, på bakgrunn av flere henvendelser og klager på brudd på taushetsplikten, hatt innlegg på skoleeiersamling om opplysningsplikt til barnevern. Vi har i tillegg formidlet funn fra tilsyn med temaer som skolemiljø og spesialundervisning i de samme forårene. Tilbakemeldingene har vært at dette har vært nyttig.

I 2021 har flere eksempler på dette. For eksempel avdekket vi risiko for brudd når det gjelder tilrettelegging av barnehagetilbudet i en av våre kommuner. Vi tilbød derfor veiledning og er fortsatt i en pågående prosess med veiledning. I tillegg oppdaget vi at en av våre kommuner ikke hadde godkjent en ny barnehage. Vi veiledet om regelverket rundt godkjenning av barnehager etter barnehageloven. Kommunen fulgte opp veiledning med å godkjenne barnehagen etter barnehageloven.

Rapportering av antall klager på barnehage- og opplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Antall klager på skoleområdet ligger på om lag samme nivå som 2020. De klagetypene som dominerer i år, i likhet med i fjor, er klager på skoleplassering og skyss. Det er ikke store endringer i forholdet mellom de ulike klagetypene, utover naturlige svingninger. Det er vanskelig å peke på konkrete årsaker i de enkelte tilfellene.

I tillegg til klagen som kommer fram av de ulike tabellene på skole, har vi behandlet 22 søknader om dispensasjon fra kravet om vurdering med karakter i 2. fremmedspråk. Av disse ble 14 innvilget og 8 avslått. Antallet er en halvering av antall søknader fra 2020, da vi behandlet 44 søknader. Om nedgangen skyldes pandemien er uklart.

Det har vært en nedgang i antall klager på barnehageområdet. I 2020 hadde vi 16 klager og i 2021 hadde vi 7 klager. Det er noe endring i forhold til de ulike klagetypene. I 2020 var de fleste klagen knyttet til barnehagemyndighetens tilsyn med den enkelte barnehageeier. I 2021 gjaldt klagen hovedsakelig tilrettelegging av barnehagetilbudet. Antallet for denne typen klager var allikevel omtrent på samme nivå som i 2020.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	0				
Barnehageloven § 16	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager	1	1	0	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4	0				
Barnehageloven § 16 a	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
Barnehageloven § 19 e	1	0	0	1	0
Barnehageloven § 19 g	5	0	2	3	0
Barnehageloven § 19 h	0				
	7	1	2	4	0

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	1	0	1	0	0
Skyss, § 3-7	4	0	4	0	0
Spesialundervisning, § 3-6	2	0	2	0	0
Standpunkt i fag	4	0	0	4	0
Standpunkt i orden og oppførsel	1	1	0	0	0
	12	1	7	4	0

Det er en liten økning i antall klager på skyss og standpunkt. Vi har ingen naturlig forklaring på økningen i klager på skyss, utover naturlige svingninger. Når det gjelder økningen i standpunktklager, er alle fra en elev.

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	1	0	1	0	0
	1	0	1	0	0

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	2	0	2	0	0
Skoleplassering, § 8-1	25	1	22	2	0
Skyss, § 7-1	12	2	6	4	0
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	1	0	1	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	4	3	0	1	0
Ekstra år i grunnskolen, § 2-1 fjerde ledd	2	0	0	2	0
Standpunkt i fag	34	0	12	22	0
Sum	80	6	43	31	0

Andre klager som ikke passer inn i tabellen over: En klage på punktskriftoplæring, jf. § 2-14 med resultat ikke medhold. Det er en liten økning antall klager på skoleplassering fra 22 til 25, men vi har ingen annen forklaring på dette utover naturlige svingninger. Hovedvekten av klagen på skoleplassering er fra en kommune, slik det har vært de siste par årene. Det er fremdeles få klager på spesialundervisning, og om lag halvparten er klager på gjennomføring av spesialundervisning. Det er en reduksjon i antall klager på standpunkt, som kan henge sammen med pandemien.

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Retten til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	8	4	3	1	0
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	1	0	1	0	0
	9	4	4	1	0

Kompetansetiltak på fagopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for hvilke kompetansetiltak dere har gjennomført på fagopplæringsområdet, og hva dere har gjort for å øke regelverksetterlevelsen i sektor.

Vi har en definert gruppe som jobber på videregående saksfelt. De fleste av dem har gjennomført kompetansepakken om fag- og yrkesopplæring, og de har gjennom arbeidet med ny opplæringslov også økt egen kompetanse på feltet.

Videre har vi gjennom egne kontaktmøter med Vestfold og Telemark fylkeskommune fått muligheten til å informere om kompetansepakken, vi har etterspurt praksis og fått oppdatert kunnskap om blant annet status på søkere og formidling av læreplasser og om lærekandidatordningen.

Av øvrige tiltak kan nevnes at vi har veiledet i konkrete enkeltsaker og vi har publisert en artikkel på hjemmesiden vår om fagopplæring og lærekandidatordningen. Vi har i tillegg planlagt tilsyn med fylkeskommunen på tema spesialundervisning for elever i VG3 i skole og lærekandidater i bedrift for 2022.

Kompetanseutvikling for barnehager og skoler (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på arbeidet med kompetanseutvikling for barnehager og skoler i fylket, herunder vurdere hvordan barnehage- og skoleeiere sikrer at kompetansebehov er vurdert, og hvordan samarbeidsforum sikrer at tiltakene møter lokale behov og gjennomføres i partnerskap med UH. Statsforvalteren skal gi sin vurdering av hvordan kompetansemodellen på sikt kan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller mellom barnehager og skoler.

Statsforvalteren skal også rapportere i egne tabeller på deltakelse i kompetansetiltak i regional ordning for barnehage og desentralisert ordning for skole.

SkoleStatus for kompetanseutvikling- hvordan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller

I Vestfold og Telemark har Lederforum for oppvekst vært samarbeidsforum for desentralisert ordning. Status ved utgangen av 2021 er at dette har ikke vært en optimal løsning for å være tett nok på. Det blir derfor opprettet egne samarbeidsforum for både desentralisert ordning og for kompetanseløftet fra januar 2022, der vi vil ha sekretariatsansvar.

Det er ikke alle kommuner i fylket som deltar med alle skolene i kompetanseutvikling innenfor desentralisert ordning. For friskolene er det kun Montessori-skolene som deltar i et nettverk. Alle kommunene i region Telemark deltar i et regionalt samarbeid. I region Vestfold er det kompetanseutviklingsarbeid i alle kommunene hver for seg.

Alle melder tilbake at de tar utgangspunkt i lokale behov. Vi erfarer ut fra møter, at det er ikke like godt forankret alle steder. Det er heller ikke alltid gjort god nok forventningsavklaring mellom sektor og UH. Det er fortsatt ønske om "å bestille". Vi har hatt dette som tema på møter, og vi har utfordret begge parter til å starte partnerskapet tidlig i prosessen.

I kompetanseløftet er vi tett på sektor. Vi erfarer at det grundige forarbeidet med kartlegging og analyse, vil bidra til både en forankring og til mer treffsikre tiltak for de involverte. Vi har tro på at denne ordningen vil bidra til større kompetanse for de som er tettest på barnet/eleven.

I hvor stor grad dette arbeidet kan utjevne forskjeller, er det vanskelig å vite nok om. Det er ulike årsaksforklaringer for hvorfor noen kommuner lykkes og andre i mindre grad. Vi ser at det er ulik kapasitet ute i sektor til å holde i utviklingsarbeid. Det har vært krevende å definere partnerskapsrollen med UH. Det har vært kommunesammenslåing og skifte i ledelse i sektor. Det gode arbeidet har også blitt påvirket av pandemien. En viktig faktor i arbeidet er å ta utgangspunkt i lokale behov, ha gode prosesser og nok støtte i arbeidet. Noen kommuner vil trenge mer støtte og veiledning enn andre.

BarnehageRedegjøre overordnet for status på arbeidet med kompetanseutvikling

Samarbeidsforum har en langsiktig, men dynamisk kompetanseplan, hvor det er bred oppslutning om prioritering og tiltak. En gevinst ved å utarbeide felles kompetanseplan er synliggjøring av kompetansemangfoldet i regionens barnehager og barnehagelærerutdanning. Den langsiktige planen legger opp til deling mellom barnehager og nettverk, både internt i kommunene og på tvers av kommunegrensene, dette vil på sikt bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller.

Samarbeidet mellom USN og lokale nettverk/barnehager fører til økt profesjonalisering og kapasitetsbygging i form av økt kompetanse.

Status for kompetanseutviklingen er at oppsatt plan stort sett følges og at vi er i rute jf. det som er planlagt.

Den langsiktige planen legger opp til at barnehageeiere i 2022 har en felles erfaringsamling, samt at det utarbeides et felles verktøy for evaluering av tiltak så langt og et kartleggingsverktøy til arbeid fremover.

Koronasituasjonen er medført noe endring på tiltak, først og fremst at tiltak er gjort om til digitale møteplasser istedenfor fysiske møter.

Vurdering av hvordan kompetansemodellen på regional ordning kan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller

Kompetansemodellen, og det å jobbe med barnehagebasert kompetanseutvikling, skal ivareta at alle ansatte i barnehagene er aktive deltakere i tiltakene som er satt inn. Det at alle ansatte er aktive i tiltakene gir bedre forutsetninger for endring og heving av kvalitet. Frem til nå er midlene fordelt jevnt til de lokale nettverkene, slik at partnerskapet skulle ha forutsigbarhet og kunne langtidsplanlegge tiltak ut fra lokale behov.

Lokale nettverk har drøftet videre barnehager som de vurderer har et større behov, og om de skal få mer av ressursene til tiltak enn andre de vurderer er gode.

Dette har også vært drøftet på samarbeidsforum-nivå. Samarbeidsforum mener at det er først ved en sterkere prioritering av barnehager/lokale nettverk som har større behov, at vi på sikt vil utjevne kvalitetsforskjellen.

I tillegg ser vi fra år til år en økning i søknad til å ta utdanning som barne- og ungdomsarbeider. De siste årene har det vært mellom 25 til 30 deltakere. I 2021 fikk 51 assistenter dette tilbudet, og det er flere på venteliste. Vi ser også at det er økt søkning til tilretteleggingsmidler når det gjelder alle ansattgrupper.

Samarbeidsforum har i år valgt å prioritere akkurat disse gruppene ved å omfordele midler for å innkomme økt antall søkere. Med disse tiltakene økes barnehagefaglig kompetanse i den enkelte barnehagen. Tendensen noen år tidligere har vært at ansattgrupper utdanner seg ut av barnehagene, mens vi nå gjennom søknadene i kompetanseordningen ser at ansattgrupper tar utdanning som retter seg mot barnehagefaglig kompetanse. Dette vurderer vi vil være med på sikt å utjevne kvalitetsforskjellene.

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse på andre kompetansetiltak

	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra private barnehager	Antall deltakere totalt
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	15	36	51
Kompetansehevningsstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0	0
Barnehagefaglig grunnkompetanse	166	186	352
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	159	72	231
Totalt	340	294	634

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til andre kompetansetiltak

	Beløp tildelt (kr)	% brukt på disse tiltakene av det totale beløpet som er tildelt for regional ordning
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	284 094	6
Kompetansehevningsstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0
Barnehagefaglig grunnkompetanse	78 606	2
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	4 462 000	22
Totalt	4 824 700	30

Når det gjelder % bruk av tiltak barnehagefaglig grunnkompetanse så er det nærmere 1,4 %, men det tillater ikke skjema å rapportere på. Dermed har vi rundet opp til nærmeste tall dvs. 2%. Dermed blir dette følgefeil på rapportering av tiltak tilretteleggingsmidler, korrekt tall er 22,5 %.

Oppfølgingsordningen (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal innhente informasjon om hvordan det spesialpedagogiske støttesystemet ble involvert i forfasen, og inkludert i valg av tiltak i oppfølgingsordningen. Statsforvalteren skal vurdere om tiltakene som er iverksatt bidrar til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

Drangedal har satt i gang et utviklingsarbeid for å forsterke arbeidet for tidlig innsats og bedre tilpasset opplæring. Utviklingsarbeidet har tatt utgangspunkt i *Meld.St 6 (2019-2020) Tett på*. Kommunens søkelys på økt andel elever med spesialundervisning i kommunen, et behov for å møte og bistå skoler mer i systemsaker og deltakelse i Læringsmiljøprosjektet ble lagt til grunn. Innføring av fagfornyelsen med søkelys på inkludering og inkluderende praksis er også en del av arbeidet.

Fra og med høsten 2021 ble rådgiver i PPT aktivt med i Læringsmiljøprosjektet.

Revisjon av tiltaksmodellen (kommunens rutine for for tidlig innsats og tilpasset opplæring.) har vært et pågående utviklingsarbeid for PP-tjenesten i 2020 og 2021. Gjennom kompetanseheving knyttet til forankring og implementering av grunnpremisser i modellen, og gjennom strukturert oppfølging av modellen i praksis, vil PP-tjenesten sammen med tverrfaglige samarbeidspartnere og støttetjenester (barnevernet og helsesykepleier), skoleledere og lærere, ha begynt et felles arbeid som vil bidra både til bedret læringsmiljø og til økt læringsutbytte.

Vi har sett at tallene for elevundersøkelsen, nasjonale prøver og grunnskolepoeng på de fleste områder over tid viser en positiv utvikling. Vår vurdering er at læringsmiljøprosjektet, som kommunens prosjekt i oppfølgingsordningen, har vært en av faktorene som har bidratt til denne positive utviklingen.

Kompetanseløftet (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)

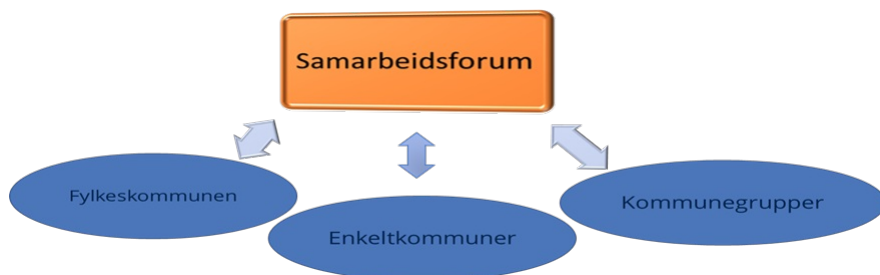
Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for hvordan de har fulgt opp arbeidet med kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i sitt fylke.

Vi har hatt jevnlige møter med både pilotkommunene og kommunene i pulje 1 for å støtte dette arbeidet. Alle eiere som deltar har inngått et partnerskap med en UH og har gjennomført en ståstedsanalyse på bakgrunn av denne kartleggingen.

Hvordan arbeidet er organisert i fylket:

Ordningens målgruppe: Ansatte i barnehage- og skole, ansatte i PP-tjenesten og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunen. Private barnehager og skoler godkjent etter friskoleloven § 2-1 omfattes av ordningen.

Sammensetning:

- Tre kommunalsjefer/andre fra kommunen som har ansvar for barnehage/skole
- Gjerner en med ansvar for barnevern
- En PPT ledere fra kommunene/fylkeskommunen
- En representant fra private skoleeiere
- To representanter fra UH (USN og UiS)
- En representant fra Statped
- En representant fra KS
- En representant fra PBL
- En representant fra Fagforbundet
- En representant fra Utdanningsforbundet

Statsforvalteren har sekretariatsansvar, og deltar på møtene

Utfordringer vi har møtt:

Vi har så langt ikke hatt de store utfordringene. Det er krevende for sektor å bli med i flere ordninger. Det er derfor vår oppgave å se sammenhenger med blant annet Barnevernreformen. Å arbeide tverrsektorielt er krevende for sektor. Vi erfarer også at det er ulik praksis med å involvere private barnehager og skoler.

Den brede målgruppen:

Vi la som en forutsetning for deltakelse, at alle ansatte i "laget rundt barnet/eleven" skulle få kartlagt sitt kompetansebehov. Kommunen/fylkeskommunen skulle ut fra sitt behov finne frem til sitt ståsted. Vi ba om at PPT skulle være representert i alle kommunene og fylkeskommunen.

I hvilken grad partnerskapene med UH inntekommer kompetansebehovene i kompetanseløftet

Det er to UH-miljø som har inngått et partnerskap med deltagende kommuner/fylkeskommunen. De jobber tverrfaglig og tverrfakultært for å møte helheten og kompleksiteten innenfor kompetanseløftet.

Kommunen i ordningen melder at partnerskapet, så langt, har fungert godt og at kartleggings og analysefasen er gjennomført. Når det gjelder pilotkommunene, har disse valgt sammen UH som gjennomførte analysen til å sette i gang arbeidsplassbaserte tiltak.

Begge UH har tillegg inngått samarbeid med Statped og er åpne for å trekke inn andre UH ved ytterligere kompetansebehov.

Hvordan små kommuner og private eiere inkluderes

Det er til nå 8 kommuner og fylkeskommunen som er med i ordningen. Ingen av disse kommune er å regne som små.

Når det gjelder deltakelse av private eiere, så er det ivaretatt godt i fylkeskommunen og kommunene. Det er 8 private videregående skoler som deltar i tiltak. Videre er det 5 grunnskoler og 26 barnehager. Samarbeidsforum har lagt opp til at alle private eiere i fylke får informasjon om ordningen og blir invitert til samlinger. De kommunene som deltar har representanter fra private i sine respektive styringsgrupper. Statsforvalteren har også inkludert både små kommuner og private eiere i Samarbeidsforum. Dette er også med på å sikre at de ivaretas i ordningen.

Gevinstrealisering på barnehage- og grunnopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)**Rapportere på**

I henhold til gevinstrealiseringsplanen skal statsforvalteren redegjøre for realiseringen av gevinst på oppgavene informasjon- og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn. Statsforvalteren skal i tillegg tabellrapportere på ressursbruk og kvalitet for nevnte oppgaver.

I arbeidet med å oppnå en gevinstrealisering, må effektivisering, standardisering og kompetanseutvikling sees i sammenheng. Nå, tre år etter sammenslåingen mellom Vestfold og Telemark, har vi kommet et langt skritt videre med tanke på standardisering og kompetanseutvikling. Vi vurderer at vi er robuste med tanke på den samlede kompetanse, og dermed forutsetningen for god kvalitet i informasjons- og veiledningsoppgavene, samt i klagesaksbehandling og tilsyn.

Vi har også blitt mer effektive i betydning at vi med færre ressurser (antall ansatte) samlet sett, enn de vi hadde i hvert embete til sammen før sammenslåingen, har klart å levere på våre oppdrag. Vi vil imidlertid påpeke at nedtak av antall ansatte over tid, gjør at vi har kommet nær en grense med tanke på kapasitet til å utføre våre pålagte oppgaver med nødvendig og forsvarlig kvalitet.

Et kompetent fagmiljø er avhengig av bredde og komplementær kompetanse. Vi vurderer at vi sammenslått embete er i stand til å svare opp våre oppdrag, og at vi har oppnådd en betydelig gevinstrealisering gjennom sammenslåingen.

Gevinstrealisering: Ressursbruk og kvalitet på oppgaver knyttet til informasjon og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn

Betegnelsen på rapporteringskrav	Tilsyn	Klagesaksbehandling	Informasjon og veiledningsoppgaver
Antall årsverk benyttet til oppgaven	5,9	7,7	4
I hvilken grad vurderer statsforvalteren at oppgaven blir løst med tilstrekkelig kvalitet?	4	4	5
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig kapasitet til å løse denne oppgaven?	4	4	5
I hvilken grad er statsforvalteren tilstrekkelig tilgjengelig for å løse denne oppgaven?	4	4	4
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig kompetanse til å løse denne oppgaven?	4	4	4
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig endringsdyktighet til å løse denne oppgaven?	5	5	5
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig rettssikkerhet i utførelsen av denne oppgaven?	4	4	4
Dersom statsforvalteren har svart verdien 1 eller 2 på ett eller flere av spørsmålene over, ønsker vi å vite årsaken til dette			

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.8.10.1 i TB)**Rapportere på**

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi behandlet fem klager i 2021.

Tre vedtak ble stadfestet. Et vedtak ble opphevet og sendt tilbake til ny behandling i kommunen. I den siste saken endret vi kommunens vedtak.

To saker gjaldt rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram. En sak gjaldt forlengelse av introduksjonsprogram. To saker gjaldt stans av introduksjonsprogram.

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.8.10.2 i TB)**Rapportere på**

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi behandlet to klager i 2021 på området opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Klagene gjaldt fritak fra plikt til opplæring i norsk og begge vedtakene ble stadfestet.

Statsforvalteren skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.8.10.3 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gjennomføre statsborgerseremonier for alle nye statsborgere i fylket som har fylt 12 år, samt medvirke til at andelen av nye statsborgere som deltar på seremoniene øker.

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier som er avholdt, totalt antall utsendte invitasjoner til nye norske statsborgere og totalt antall nye statsborgere som har deltatt i statsborgerseremoniene i fylket.

På grunn av den pågående korona-pandemien ble det i 2021 ikke arrangert noen statsborgerseremonier i Vestfold og Telemark. De ble bestemt avlyst. 1293 gratulasjonsbrev ble sendt ut med tilbud om å få tilsendt statsborgerboka. Etter tilbakemeldingene ble det sendt ut totalt 303 bøker.

Statsforvalteren skal også rapportere på.... (fra kapittel 7.3.8.10.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal også rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av integreringsloven/introduksjonsloven). I tillegg skal statsforvalteren rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. integreringsloven/introduksjonsloven.

Våren 2021 har kommunene i Vestfold og Telemark rapportert at det var 1404 deltakere som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, 35 av disse var asylsøkere. Antall årsverk for dette halvåret er 112,78.

Høsten er det rapportert 1366 deltakere, av disse var 41 asylsøkere. Antall årsverk for dette halvåret er 109,03.

En fullstendig oversikt fra de ulike voksenopplæringene som har rapportert fordelt på spor, kjønn og målform er oversendt direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (Hk-dir.) 17. januar 2022 i henhold til oppdrag.

Bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 7.3.8.10.5 i TB)

Rapportere på

Det vises til styringsparameter 3.3.3.2.1. Statsforvalteren skal kort redegjøre for samarbeid mellom stat, kommune og fylkeskommune om rask og treffsikker bosetting samt gi en vurdering av samarbeidet.

For å samordne statlige innsatser på overordnet nivå har vi etablert regional velferdsarena sør. Regional arena skal koordinere sektorovergrepene oppgaver og virkemidler og bidra til at ulike statlige satsinger ses i sammenheng med med den nasjonale strategien for sosial boligpolitikk.

I integreringsloven er fylkeskommunens mandat å anbefale bosetting i kommunene, men det er først Stortinget som vedtar antall flyktninger som skal bosettes og så IMDi som fordeler antallet til fylkene og kommunene. Dette grunnlaget tas med i drøftelser med KS, Bufetat og fylkeskommunene. IMDi tall er prognoser da det endelige antallet kommer i forbindelse med statsbudsjettet. Og gjenspeiler resultater i blant annet introprogrammet og arbeidsmarkedstall fra NAV. I tillegg kommer de nasjonale kriteriene med blant annet nærhet til utdanningsinstitusjoner og beredskap for opp- og nedbygging av bosettingskapasiteten.

Vestfold og Telemark fylkeskommune gjør etter vår oppfatning et svært grundig arbeid med anbefalingen, og har bygget opp en god innsikt i de ulike kommunenes mulighet og evne til å ivareta god bosetting og integrering. De har bosetting på agendaen i hovedutvalg hvert år. Og i det politiske vedtaket fattet i 2021, om bosetting 2022, vedtok politikkerne, at dersom antallet flyktninger økte, skulle distriktskommuner som ønsket og hadde vedtatt bosetting, få denne muligheten.

Antall flyktninger økte i 2021, og derfor hadde også fylkeskommunen med seg dette vedtaket inn i drøftingene med IMDi og KS i september. Men det er IMDi som er beslutningsmyndighet, og utfallet ble ikke helt i samsvar med fylkeskommunens anbefalinger. Fylkeskommunen anbefalte 18 kommuner og IMDi innstilte 16 kommuner. Det gjaldt 312 flyktninger.

Når det gjelder strategiarbeid, så har fylkeskommunen en kompetansestrategi som også omhandler kvalifisering av innvandrere. De jobber også nå med en egen integreringsstrategi. Denne strategi skal også tas opp i den regionale velferdsarena sør.

Vi vurderer at samarbeidet mellom statlig, kommunal og fylkeskommunalt nivå om rask og treffsikker bosetting i stor grad oppfyller styringsparametret 3.3.3.2.1, jf. 3.3.3.2.

Rapporter på antall årsverk mm (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

- Antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene samlet per 31.12.2021, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene hos statsforvalteren.
- Antall årsverk i landbruksavdelingen og antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning per 31.12.2021.
- Ressurser benyttet til planlegging og gjennomføring av kontrollplanen på landbruks- og reindriftsområdet.

Vestfold og Telemark hadde ved nyttår 23 kommuner fordelt på 18 landbrukskontor. Antall årsverk i kommunal landbruksforvaltning er redusert til 54,5, en liten nedgang fra året før.

Det er utfordrende å anslå korrekt omfang av ressurser hos Statsforvalteren som er brukt til kontrollarbeid. Arbeidet er fordelt på mange medarbeidere, og kontrollarbeid innebærer også utvikling av internt kontroll, kompetansetiltak og samlinger for kommunene, risikovurderinger, forberedelse osv. Omfanget er stipulert etter beste evne.

Årsverk mm

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos SF per 31.12.2021.	20.9
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos SF per 31.12.2021.	
Antall årsverk brukt til kontroll hos SF i 2021 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt. 3.3.1.2.1.	2.5
Antall årsverk brukt til kontroll hos SF i 2021 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt. 3.3.1.2.2.	
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2021 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1	12.0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2021 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1.	

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart. (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)**Rapportere på**

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.

Tiltak: Deltagelse i oppstartsmøter Geovekst (6 kommuner skal ha oppstart i 2022 med periodisk ajourhold av AR5). Bedre samarbeid mellom prosjekter for AR5/Geovekst og skogbruksplanlegging for bedre planlegging av laserskanning og flyfoto. Deltagelse på årsmøter Geovekst og utvalg i Kartverket. Tar i bruk AR5Web i 2022.

Utfordringer: Ingen utfordringer på periodisk vedlikehold av AR5 (ingen eldre enn 5 år), men få har skriftlige rutiner for kontinuerlig oppdatering. De fleste har dog gode rutiner på oppdatering.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5	Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	18	0	23

Anmeldelse (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)**Rapportere på**

Rapportere om antall saker der anmeldelse er vurdert, antall saker som er anmeldt og hvilket regelverk sakene gjelder.

Vi hadde ikke vurdert anmeldelse i saker i 2021, hverken i saker vi har hatt til behandling som førsteinstans eller saker hvor kommunen er førsteinstans.

Utteksling av informasjon - dyrevelferdssaker (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)**Rapportere på**

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer.

Rutinene for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen fungerer godt i Vestfold og Telemark. Det blir gjennomført samarbeidsmøter mellom Mattilsynet og Statsforvalteren hvert halvår, og dyrevelferdssaker er alltid et tema i disse møtene. Møtene har bekreftet at kopi av vedtak etter punkt 3 i samarbeidsavtalen har blitt sendt til de aktuelle kommunene og Statsforvalteren i alle saker (2 stk.) i 2021. Sakene som oversendes og oversendelsesbrevene er i tråd med punkt 3 i rutinen.

Det er ofte god kommunikasjon mellom kommunene og Mattilsynet i disse sakene, men det er ikke alltid kommunens vedtak om produksjonstilskudd blir sendt i kopi til Mattilsynet. Vi har oppdatert vår internkontroll for å følge opp dette.

Kommunene kontakter ofte oss i landbruksavdelingen i forbindelse med vurdering av søknader om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket fra foretak med dyrevelferdssaker, og vi veileder om vurdering etter § 2 i PT-forskriften. Vi følger opp kommunenes håndtering av disse sakene i fagsystemet og observerer at kommunene foretar relevante og gode vurderinger etter § 2 og arbeider grundig med disse sakene.

Oppfølging av dyrevelferdssaker etter § 2 nevnes alltid på kompetansesamlinger om produksjonstilskudd, men vi har ikke gått dypt inn i temaet i 2021. Årsaken til dette er at det har vært få saker i fylket og få berørte kommuner, og at det har vært mer aktuelt å veilede enkeltkommuner. Vi har imidlertid minnet kommunene på at de har et ansvar for å varsle Mattilsynet, hvis de i forbindelse med foretaks kontroll eller annet oppdager forhold under Mattilsynets ansvarsområde som Mattilsynet bør følge opp.

Utteksling av informasjon om dyrevelferd

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker oversendt fra Mattilsynet	Herav antall saker der kommunen vurderer at foretaket ikke oppfyller vilkåret vanlig jordbruksproduksjon, § 2	Herav antall saker kommunen har avkortet, § 11 første ledd	Herav antall saker kommunen har utbetalt tilskudd som omsøkt
Saker som gjelder avtalens punkt 3 a (forbud mot hold av dyr)				
Saker som gjelder avtalens punkt 3 b (hel/delvis avvikling)	1	1	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 c (kronisk dårlige dyrehold)	1	1	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 d (alvorlig vanskjøtsel av dyr)				
Saker som ikke er i tråd med rutinen punkt 3				

Rutineutveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Totalt antall møter	Herav antall møter samarbeidsavtalen var tema	Herav antall møter der pågående saker var tema	Herav antall møter der kontaktperson med ansvar for oppfølging av samarbeidsavtalen i Statsforvalteren møtte
Møter gjennomført med Mattilsynet	2	2	2	2

Avvikling av pelsdyrproduksjon (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)

Rapportere på

Rapporter iht. tabell vedrørende vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

Vi har gjort vedtak i seks saker om avvikling av pelsdyroppdrett. Alle sakene gjelder kompensasjon for dyr. En søker har fått avslag på dispensasjon fra kravet om å ha dyr. Her har søker bedt om at saken ikke skulle behandles før i 2022 av personlige grunner. Denne saken har vi derfor valgt å ikke behandle i 2021.

Det er ikke kommet noen saker om kompensasjon for riving og sanering. Grunnen til dette er at søkerne venter på nytt regelverk og mulig taksering, og derfor ikke har startet sanering eller søkt om kompensasjon.

Kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Ubehandlete saker	Saker under behandling	Ferdig behandlet
Kompensasjon etter avvikling	7	1	0	6
Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	0	0	0	0
Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	0	0	0	0
Sum 1142.77 - Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	14 467 370	0	0	14 467 370

Den ubehandlede saken vil med gjeldende regelverk avslås.

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)

Rapportere på

I gevinstrealiseringsplanen for LMD forventes det at sammenslåing av statsforvaltere skal gi økt kvalitet gjennom mer ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis, og økt profesjonalisering og likebehandling innenfor områdene:

- Reindriftsloven
- Eiendomslovgivningen
- Husdyrkonsesjonsregelverket
- Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status for hvordan gevinstrealiseringsplanen følges opp på LMDs område, herunder ev. utfordringer og risiko knyttet til realisering av gevinst innen hver av de fire fagområdene.

Eiendomslovgivningen:

Det er store forskjeller i landbruket mellom tidligere Vestfold fylke og de ikke-kystnære kommunene i tidligere Telemark fylke. Forskjellene dreier seg i hovedsak om vurderingen av bosettingshensynet, driftsmessig god løsning og priskontrollen etter konsesjonsloven, samt hva som er en tjenlig og variert bruksstruktur i delingssaker etter jordlova. De aller fleste sakene vi behandler, eller får henvendelser fra kommunene om, dreier seg om disse forholdene. De store forskjellene gjør det vanskelig å ha ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis overfor kommunene i det nye fylket. På andre områder arbeider vi for å få gevinstrealisering gjennom likebehandling og økt profesjonalisering både i saksbehandling og gjennom kompetanseoverføring til kommunene.

Hvert av fylkene hadde én jurist som jobbet med eiendomslovgivning før sammenslåingen. Saksbehandler i tidligere Telemark fylke sluttet ved sammenslåingen, og nytilsatt saksbehandler måtte læres opp om forholdene i begge de tidligere fylkene. Vi har derfor ikke kunnet hente ut særlig gevinst av sammenslåingen så langt. Pr. i dag har vi kun én saksbehandler som kjenner til forholdene i tidligere Telemark fylke. Det er planlagt intern opplæring i 2022 for å spre kompetansen på flere.

Husdyrkonsesjonsregelverket:

Saksbehandler i Telemark sluttet like etter sammenslåingen, og nyansatt har arbeidet svært mye med en driftssamarbeidssak som involverer fire foretak. Dette er foretak som flere ganger har vært under vurdering. I 2020 og 2021 har vi brukt betydelige ressurser på denne saken, og det har vært mye kontakt med andre embeter og vurdering av andre saker for å sikre likebehandling og korrekt vurdering. Det er nå sendt foreløpig varsel til foretakene, men det gjenstår en del arbeid med dette også i 2022.

Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd:

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid: Sammenslåingen har helt klart ført til mer ensartet veiledningsarbeid overfor kommunene. De temaene som er mest krevende for kommunene, oppfølging av avvik avkorting og vanlig jordbruksproduksjon, blir vektlagt i alle våre kompetansesamlinger, og det er med på gradvis å heve kvaliteten i saksbehandlingen. Vi har dessuten vektlagt internkontroll og likebehandling i våre kompetansetiltak, og vi mener at det har ført til forbedret forvaltning i kommunene. Når kommunene får lik informasjon, og samtidig har fått flere kommuner å diskutere saksbehandling med, gir det økt grad av likebehandling. Vi vil påpeke at omfanget av arbeidsoppgaver knyttet til produksjonstilskudd og departementets forventninger til forvaltningens oppfølging, er større enn ressurstilgangen i mange kommuner og også hos oss.

For produksjonstilskudd har forbedringer i fagsystemet ført til bedre informasjon til søker ved registrering og innsending av søknader i Altinn, og dermed bedre kvalitet på innkommende søknader. Det fører til at saksbehandlere kan bruke mindre tid på veiledning av søkere og mer av sin tid på å følge opp rapporter og søkemuligheter i fagsystemet og å formulere gode begrunnelser. Det er viktig at Landbruksdirektoratet årlig har midler til å gjennomføre forbedringer i fagsystemene.

Regionale miljøtilskudd: På dette viktige området med utbetaling av store tilskudd har vi oppnådd en gevinstrealisering etter sammenslåingen i 2018 gjennom mer og bedre informasjon til bøndene, oppfølging og kompetanseheving hos landbruksforvaltningen i kommunene gjennom kompetansesamlinger og informasjon til kommunene gjennom SFs nettside for kommunal landbruksforvaltning. Vi har videreført og intensivert arbeidet med risikovurdering av tilskuddsordningene og utarbeidelse av effektive internkontroller med gode saksbehandlerrutinebeskrivelser. Ny og felles internkontroll der både rutiner, kontrollpunkt/fokusområder og risikovurdering inngår i en helhet. Resultatet er riktiger utbetaling av tilskudd og større måloppnåelse for RMP-tilskudd.

For alle ordningene, har det vært en nedgang i bemanning, sammenlignet med de to embetene som ble slått sammen, på grunn av forventningen om at embetet totalt sett skulle nedbemanne. Også LMD overfører mindre budsjettmidler til de sammenslåtte embetene enn de tidligere embetene til sammen, og hvis bemanningen innenfor de fire ordningene skulle opprettholdes, ville det gått på bekostning av andre viktige oppgaver i hovedinstruksen og tildelingsbrevet.

Rapportering på kommunenes avvikshåndtering og avkorting (fra kapittel 7.3.9.10 i TB)

Rapportere på

Rapporter på kommunenes praktisering av avvikshåndtering og avkorting ved feilopplysninger i søknader om produksjons- og avløsertilskudd.

Kommunenes avvikshåndtering og avkortingspraksis har vært tema på kompetansesamlinger om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket hvert år de siste 8 årene. Gradvis har kommunene fått økt forståelse for regelverket og en praksis som er i tråd med retningslinjene, og vi har fått økt grad av likebehandling. Det er likevel fremdeles forskjeller mellom kommuner når det gjelder avkortingspraksis. I tillegg til at det er viktig å fortsette med å vektlegge avvikshåndtering og avkorting i felles veiledning til og kompetansesamlinger for kommunene, er forvaltningskontroll det mest målrettede tiltaket vi kan benytte for å forbedre enkeltkommuner.

Landbruksdirektoratet har gjort flere forbedringer i fagsystemet eStil PT for å heve kvaliteten på kommunenes arbeid. Det har vært en vesentlig forbedring at kommunene nå må gjøre skriftlig vurdering av avkorting eller ikke avkorting i alle saker hvor godkjent verdi er lavere enn omsøkt verdi. I 2021 fant vi gjennom vårt analysearbeid at ytterst få kommuner skrev begrunnelser for avkorting som bekreftet at vilkårene for å avkorte (gitt i forskrift og rundskriv) var oppfylt. Vi spilte dette inn til Landbruksdirektoratet, som har tatt inn mer hjelpetekst i fagsystemet. Det ser ut til at dette har hatt en positiv effekt, men det er fremdeles flere kommuner som har begrunnelser som ikke helt fyller kravene.

Utvikling av rapportene om vanlig jordbruksproduksjon er eksempler på tiltak som har lagt til rette bedre oppfølging av regelverket i kommunene, i tillegg til at det har gjort det lettere for Statsforvalterne å arbeide for mer likebehandling mellom kommuner. Det er viktig at Landbruksdirektoratet har ressurser til å gjøre kontinuerlige forbedringer i fagsystemet eStil PT. Det gjelder både endringer på søkers nivå, som gjør kvaliteten på innsendte søknader høyere, endringer på saksbehandlers nivå, som bidrar til at nødvendige vurderinger blir gjort, og endringer/tillegg i rapporter, som effektiviserer både kommunenes og statsforvalternes arbeid.

Vi mener at søknad om produksjonstilskudd gjennom et kartbasert fagsystem vil bedre kvaliteten på søknadene og i tillegg gi bedre forutsetninger for kontroll og ulike analyser knyttet til både tilskuddsforvaltning, målretting av tilskudd og arealforvaltning. Dette har vi også tidligere tatt opp i innspill til jordbruksoppgjøret og i styringsmøter.

I tabellen har vi rapportert for søknadsåret 2021, med utbetaling i februar 2022.

Avkorting ved feilopplysninger

Betegnelse på rapporteringskrav	Totalt antall saker der kommunen har avkortet	Herav antall saker der kommunen har avkortet merutbetalingen	Herav antall saker der kommunen har avkortet mindre enn merutbetalingen	Herav antall saker der kommunen har avkortet mer enn merutbetalingen	Herav antall saker der kommunen ikke har avkortet
Foretak som har ført opp feilopplysninger for søknadsomgangen 2021 (som ville ført til en merutbetaling)	34	23	7	4	102

Kommunene avkorter i hovedsak beløp tilsvarende den merutbetaling feilopplysningen ville gitt. Dette synes å gjelde uavhengig av hvordan kommunen har vurdert aktsomhet. Begrunnelse: Generelt er det svært varierende hvor informative begrunnelser kommunene skriver for avkorting/ikke avkorting. Vilkår: 25 av sakene med avkorting har begrunnelser hvor kommunen eksplisitt har skrevet at de har vurdert aktsomhet og fastsettning av beløp. I 10 av sakene er aktsomhet og/eller beløp ikke vurdert. I de 102 sakene hvor kommunen ikke har avkortet, er begrunnelsene fordelt slik: 23: foretaket har gitt utfyllende informasjon i merknad i søknad, 18: det er ikke materialisert en forklaring, 14: søker var i god tro, 14: søknaden er delvis avslått etter § 2, 13: vurderingen gjelder gjødslingsplan eller annet, 9: gjelder AR5, 5: små beløp, 4: nye søkere, 2: åpenbar feilføring. Øvrige kommentarer i teksten.

Rapportering jord-, konsesjons- og odelslov (fra kapittel 7.3.9.12 i TB)

Rapportere på

Rapportere i tabeller om saker statsforvalteren har behandlet etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i 2021

I tillegg til saker rapportert i tabeller, har vi i 2021 hatt 3 saker som gjelder klage på avvisning av klage som følge av manglende rettslig klageinteresse. Vi har stadfestet avvisningen i alle sakene. I tillegg har vi behandlet 4 begjæringer om omgjøring, hvor vi ikke har funnet grunnlag for å gjøre om vårt vedtak.

Saker etter jord- og konsesjonslov - vedtak

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Endret	Stadfestet
Vedtak i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	6	2	4
Vedtak i klagesaker om deling – jordloven § 12	15	2	13
Vedtak i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd (forskrift om nydyrking)	0		
Vedtak i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0		
Vedtak i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten - jordloven § 8 tredje ledd	0		
Vedtak i klagesaker om konsesjon – konsesjonsloven § 9	3	0	3
Vedtak i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar – konsesjonsloven § 9	1	1	0
Vedtak i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie – konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	0	1
Vedtak i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense – konsesjonsloven § 7	1	0	1

Saker etter jord- og konsesjonslov - utfall av søknaden/saken

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Innvilget uten vilkår	Innvilget på vilkår	Avslått	Fritak	Pålegg gitt	Ingen pålegg	Merknad
Utfall av søknaden i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	6	0	0	6	0	0	0	2 klager ble opphevet og hjemvist til ny behandling
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om omdisponering – jordloven § 9	2	1	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden om deling i klagesaker – jordloven § 12	15	0	1	14	0	0	0	1 klage ble opphevet og hjemvist til ny behandling
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om deling – jordloven §12	4	0	3	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd	0							
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	6	2	4	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	3	0	0	3	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar - konsesjonsloven § 9	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar - konsesjonsloven § 9	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense - konsesjonsloven § 7	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om fritak fra driveplikten – jordloven § 8 a	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	0							
Utfall av saken i førsteinstansbehandling av saker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	0							

Saker etter jord- og konsesjonslov - omdisponering

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Dyrka areal (fulldyrka- og overflatedyrka jord og innmarksbeite) ant. da.	Dyrkbart areal (skog, myr, etc.) ant. da.
Bolig	0		
Hytte ol.	0		
Forretn., kontor, industri	0		
Off./priv. tjenesteyting	0		
Andre byggeområde	0		
Skogplanting	0		
Samferd. og tekn. infrastruktur	0	0	0
Grønnstruktur	0		
Golf	0		
Forsvaret	0		
Andre landbruksformål	0		
Bruk og vern av sjø og vassdrag	0		

Arealet var på 250 kvm. Rundet ned til 0 dekar pga. krav til antall dekar i felt

Saker etter jord- og konsesjonslov - driftsenhet

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Driftsenhet	Ikke driftsenhet
Vedtak	8	4	4
Påklaget til Landbruksdirektoratet	0		

Saker etter jord- og konsesjonslov - omgjøring

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	§ 35 første ledd a) jf. annet ledd	§ 35 første ledd b) jf. annet ledd	§ 35 første ledd c) jf. annet ledd	§ 35 tredje ledd
Varsel om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	1	0	0	0	1
Varsel om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	2	1	0	0	1
Vedtak om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	1	0	0	0	1
Vedtak om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	1	1	0	0	0

Saker etter jord- og konsesjonslov - kontrollhjemmel

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Delingssak	Drivepliktsak	Omdisponeringssak	Konsesjonssak
Antall saker	0				

Arbeidet for utsatte barn og unge (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)**Rapportere på**

Vi viser til oppgave 5.2.2.1 Koordinert innsats for utsatte barn og unge og deres familier i VØI.

Statsforvalteren jobber strategisk og langsiktig for samordning av tjenestetilbudet til utsatte barn og unge og deres familier. Vi ber om en rapportering på effekten av tiltak som er gjennomført på dette området i 2021. Statsforvalteren skal gi en vurdering av resultatene av tiltakene, se hjelpetekst.

Internt samordning om målgruppa:

Vi har også i 2021 organisert oppdraget som tverrfaglig samarbeid. Dette tverrfaglige samarbeidet har vært godt forankret i embetsledelsen, som prioriterte tre målsetninger.

Barn og unge-gruppa som er sammensatt av representanter fra helse- og omsorgsavdelinga og oppvekstavdelinga og har hatt jevnlige møter gjennom året. I disse møtene har vi fulgt opp de tre definerte målsetningene. Vi har jobbet strategisk og langsiktig for samordning av tjenestetilbudet til utsatte barn og unge og deres familier.

Embetsdefinerte strategiske og langsiktige målsetninger i arbeidet med 0-24- oppdraget:

- Være pådriver for tverrfaglig samarbeid for utsette barn og unge og deres familier i kommunene og fylkeskommunene.
- Bidra til at kommunene har nok og relevant kunnskap om god praksis, relevante verktøy og tiltak når det gjelder tverrsektorielt arbeid mot fattigdom i barnefamilier (bolig/levestandard/tilskudd/støtteordninger).
- Bistå kommunene med å implementere Barnekonvensjonen i sitt arbeid på alle områdene.

Regional samordning om målgruppa:

Vi viser til beskrivelsen av det regionale samarbeidet om utsatte barnefamilier, se punkt 3.2.1.1.1.1., 3.2.1.2.1.1.1. og 3.2.1.1.2.1.

Gi en vurdering av effekt/resultat av tiltakene når det gjelder målet om bedre og mer samordnet tjenestetilbud til utsatte barn og unge og deres familier.

Vi utfordres på effekt. Vi støtter at det er vesentlig at våre tiltak, og kommunenes tiltak, gir effekt. Det er svært krevende å måle effekt/resultater, og vi har ikke evalueringstiltak/følgforskning eller liknende, som kan gi oss sikker viten om effekt. Vi vil i det følgende beskrive hva vi har gjort for å oppnå effekt, deretter anta/anslå noe om mulig resultater.

I Vestfold og Telemark er Bamble, Horten, Larvik og Siljan kommuner med i Pilot for programfinansiering.

Kommunene sier at våren 2021 også ble preget av covid-19, men fra høsten 2021 kunne en få en raskere framdrift. Man kunne gå over til fysiske møter og samlinger. Det oppleves mer hensiktsmessig å møtes fysisk når en skal gjennomføre utviklingsarbeid som berører store deler av kommunene.

I 2021 har alle kommunene fått forankret intensjon og målsettinger, de har arbeidet med kulturen for tverrfaglig arbeid og samhandling. Prosjektlederne har fått definert sin oppgave, sitt ansvar og sin myndighet. Kommunene er i gang med å iverksette tiltak og er kommet varierende langt i dette arbeidet. To kommuner har nedfelt dette arbeidet i langsiktige planer for 0-24-arbeidet.

To kommuner omorganiserte administrasjonen i 2020. Fra 2021 var ny organisering på plass. De har sett på strukturene for arbeidet med utsatte barn og unge 0-24 på nytt. Det har påvirket framdriften av arbeidet. Alle kommunene er i gang med å iverksette tiltak. De sier at piloten har gitt dem større handlingsrom i arbeidet med utsatte barn og unge 0-24.

Vi har i 2021 gjennomført 3 digitale dialogmøter «i klynge» med kommuneledelse, Bufetat, KS og Bufdir om barnevernreformen. Målsettingen med møtene var å etablere dialog med kommuneledelse for å sikre forankring og dialog om forventninger og behov for bistand i kommunens forberedelse til barnevernreformen.

Kommunene og tjenestene gir tilbakemelding på at de digitale dialogmøtene var nyttige for informasjonsutveksling og kunnskapsdeling. Samlingene bidro også til at noen kommuner fikk en større forståelse av innholdet i reformen og konsekvenser for den enkelte kommune.

Når det gjelder Statsforvalterens bidrag til at kommunene har nok og relevant kunnskap om god praksis, relevante verktøy og tiltak når det gjelder tverrsektorielt arbeid mot fattigdom i barnefamilier har vi hatt flere digitale møter og konferanser om dette i 2021. For eksempel så inviterte vi sektormyndigheter i barnehage og skole til digital konferanse hvor vi brukte statistikk fra SSB for vårt fylke for å synliggjøre hvor utfordringene er og hvordan kommunene kan jobbe med dette tema. Videre har vi også i samarbeid med KS og fylkeskommunen hatt samme tema for alle ordførere og rådmenn. I tillegg har vi hatt flere webinarer om tema, ikke minst når det gjelder tilskudd for denne gruppa.

I møter med NAV-ledere har vi tatt opp viktigheten av å ha oppdaterte samarbeidsavtaler med barnevernstjenesten. Dette har bidratt til at kommunene har fått dette på plass. Informasjon om sosialtjenesteloven og barneverntjenesteloven til ledere av tjenestene mener vi har gitt til økt kunnskap og lagt til rette for bedre samarbeid.

Prioritering av tilskudd (til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV) til prosjekter som har som mål å forbedre samarbeidet mellom tjenestene, har bidratt til økt kunnskap om- og samarbeid mellom NAV og barneverntjenesten, og mellom NAV og fylkeskommunen.

Implementering av barnekonvensjonen er holdt fram som en viktig grunnstein for tverrfaglig samarbeid både internt og eksternt og har vært sentralt i alle tiltak.

Samlet vurdering av effekt/resultat: Vi har bidratt til at alle våre kommuner har satt samordning på dagsorden. Noen av kommunene har også gjennom deltakelse i Pilot for programfinansiering kommet svært langt i å samordne tiltal og innsats for barn. Vi opplever at kommunens øverste ledelse har engasjert seg i samordning på en helt annen og bedre måte enn tidligere.

Arbeidet med Barnekonvensjonen har vært en del av vår langsiktige plan. Vi vurderer at innsatsen over tid har gitt resultater. Dette viser seg blant annet fram i håndhevingssakene våre. De aller fleste aktivitetsplaner inneholder nå mye bedre barnets beste-vurderinger enn for få år siden.

Vi har hatt stor oppmerksomhet på barnefattigdomstematikk. Resultatet av denne innsatsen merkes i hvordan kommunene nå har satt temaet på dagsorden, og mange av våre kommuner jobber aktivt med tiltak knyttet til barnefattigdomsbekjempelse.

Et konkret resultat av dette er også etter møter vi har hatt med NAV-lederne, har samtlige kommuner nå utarbeidet samarbeidsavtaler mellom NAV og tilhørende barneverntjenester.

Hva baserer dere vurderingen på? I hvilken grad er resultatet dokumenterbart/målbart?

Vi baserer vurderingene våre på tilbakemeldinger fra tjenestene i kommunene og rapportering fra tilskuddskommuner. Vi baserer det også på inngåtte avtaler, samt kunnskap om hva kommunen arbeider aktivt med på ulike måter, eksempelvis på sine interne samlinger med flere sektorer.

Når det gjelder pilot for programfinansiering så gir KS Konsulent kompetansestøtte til kommunene. Statsforvalteren får tilbakemeldinger om at denne støtten fungerer godt og har stor betydning for kommunenes arbeid og framdrift.

Nordlandsforskning evaluerer arbeidet. Vi måtte forskyve oppstarten med et par måneder på grunn av covid-19 og belastningene på kommunene. Etter avtale med kommunene startet samarbeidet i april-juni 2021. Høsten 2021 er det gjennomført samlinger med kommunene. Evalueringsarbeidet er i rute sett opp mot at piloten avsluttes 30.06.2023.

Andre aktører: Gi en vurdering av andre aktørers innflytelse på effekt/resultat

Samarbeid med Husbanken, Bufetat, kompetansesentrene og kommunene har gitt oss et bedre kunnskapsgrunnlag.

For eksempel har vi i samarbeid med kompetansesentrene gjennomført en kartlegging av hvilke tiltak de ulike aktørene har overfor den enkelte kommune. Skjemaet inneholder også indikatorer for identifisering av kommuner med utfordringer. Dette gjør det lettere for oss å ha en god oversikt over kommunenes utfordringer og behov, samt at det gir en indikasjon på hvilken kommune som har behov for et ekstra fokus. Så lang har et området i kartleggingsskjema pekt seg ut som noe som vi skal samarbeide ytterligere om, og det er barnevernsreformen.

På tilsynsområdet har vi bidratt til samordning blant annet gjennom møter med de andre avdelingene, og gjennom arbeidet med nasjonal tilsynskalender.

Hva er embetets forbedringspotensialet når det gjelder dette arbeidet?

Tilskudsforvaltning på helse, sosial og oppvekstområdet kan i større grad ses i sammenheng.

Grunnet pandemien, har vi hatt noen færre møtepunkter på tvers internt hos oss enn planlagt. Vi kan dermed forbedre oss internt.

Det todelte målet i rovviltpolitikken (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status i forvaltningen av det todelte målet for rovviltpolitikken, både på landbruks- og reindriftsområdet

Vestfold og Telemark er med i rovviltregion 2. I region 2 er det et mål å holde gaupepopulasjonen på bestandsmålet med 12 ynglende gauper.

I 2021 var det svært stille, og det kom lite meldinger om rovvilt og skader/dødsfall på grunn av rovvilt. Vi forventet derfor lite søknader om tap til rovvilt dette året. Det ble derfor en stor overraskelse da det kom mange søknader om erstatning for tap til rovvilt. Totalt er det søkt erstatning for tap til gaupe på 817 lam og 129 søyer. I tillegg er det meldt inn noe tap til kongeørn, totalt 121 dyr. Enkelte produsenter har meldt inn tap til rovvilt på over 25 % på lam, og 11 % på søyer.

Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene (fra kapittel 7.3.10.2.2 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status for forvaltningen av ordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap, både på landbruks- og miljøområdet.

Tilskuddsmidlene vurderes å ha høy måloppnåelse for alle de tre UKL-områdene. Områdene er forskjellige og det er ulik grad av innsats på de ulike målområdene fra år til år.

Færder UKL: Ca 1/3 av midlene har gått til kulturlandskapstiltak. Dette bidrar til å ivareta og sikre bruk av gammel kulturmark gjennom slått, beitepussing, rydding og gjerding. Det beiter dyr på innmark og utmark på 20 øyer, granskog fjernes og arealene tas i bruk til beiting igjen, dvs det blir økning i åpent kulturlandskap. Ca. 1/5 av midlene er gitt til tiltak mtp naturmangfold på arealer med utvalgt naturtype slåttemark og trua naturtype naturbeitemark. Gamle enger slåes og gjengrodde områder ryddes og åpnes opp. Kulturmiljøet "Krigsminne sovjetfangeleir" er gitt midler dette året som har bidratt til å synliggjøre del av dette området. Aktiv drift er opprettholdt på de tre øygårdsbrukene med dyrehold. Næringa er stimulert gjennom midler som understøtter driften - transport av dyr og utstyr, drenering av innmark, vedlikehold av gårdskaï mv. Skjærgårdslåven med selskapslokaler og leiligheter på Bjerkø Gård har hatt godt belegg og er blitt en viktig næring for gården. Færder UKL og Færder nasjonalpark har godt samarbeid og spleiser på en deltidsstilling i engasjement som beite- og skjøtselskoordinator for tredje år på rad, med gode resultater for øyene.

Hjartdal/Svartdal har gjennom utarbeidelse av bygningsrapport for Svartdal fått et grunnlag for å prioritere og sette fokus på bygningsvern. Sammen med "byggningsvern"-kveld i 2020 har omkring halvparten av potten vært prioritert til restaurering av bygninger tilknyttet gårdsmiljøene i 2021. Mye aktivitet og formidling preger også 2021.

Jomfruland og Stråholmen har hatt særlig oppmerksomhet på formidling og næringsutvikling i 2021. Både designkonkurranse med produkt basert på lokale naturressurser og utkikkstårn på Jomfruland har vært ekstra innsats i året som gikk.

Det er økende tegn til nærings samarbeid mellom områdene. Utvikling av saueulla fra Stråholmen blir videre med i et formidlingsprosjekt mellom områdene. Det er også formidlingsutveksling mellom Kulturlandskapsskolen i Færder UKL og deltakere fra UKL nettverket.

Kommuneplanens arealdel for Seljord foreslår et areal for fritidsutbygging innenfor UKL området Hjartdal og Svartdal. Innsigelse fra landbruksdirektør og miljødirektør begrunnet i kulturlandskap og villrein er ikke løst.

Kontakt og samordning mellom kommune og regionalt nivå fungerer. Det er lagt opp til kontaktflater som skal bidra til dette. I tillegg deltar regionale UKL representanter på lokale områdemøter (arbeidsgrupper/ styringsmøter). Det er fortsatt høy arbeidsbelastning i kommunene.

Kommunestruktur (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal rapportere om eventuelle prosesser i kommunene der kommunesammenslåing har vært vurdert, og om hvordan det er blitt jobbet for å utfordre kommunene til dette.

I Vestfold førte kommunereformen til en rekke kommunesammenslåinger. Fra 2020 hadde det tidligere fylket seks kommuner, den minste med 25 000 innbyggere, den største med omlag 64 000. Det innebærer at Vestfold har den meste homogene kommunestrukturen i landet. Disse kommunene vil således være i stand til å påta seg flere oppgaver og større myndighet. Det var i tillegg noen grensejusteringer.

I Telemark førte kommunereformen til én sammenslåing. Bø og Sauherad gikk sammen til Midt-Telemark. Samtidig ble det gjort en grensejustering

mellom Midt-Telemark og Notodden, som førte til at sistnevnte fikk noen hundre flere innbyggere. I Telemark er det 17 kommuner. Elleve kommuner har under 10 000 innbyggere, av disse har ni under 5000 innbyggere og fem har færre enn 2000 innbyggere. Flere av kommunene opplever nedgang i innbyggertallet. Befolkningen blir eldre. Pandemien har vist at små kommuner med mange fritidsboliger etter egen vurdering ikke har kapasitet til å gi hyttegjestene de nødvendige helsetjenestene i en krise.

I 2021 fortsatte embetet å jobbe med strukturspørsmålet integrert i departementets øvrige kommuneoppdrag. Det er gitt oppmerksomhet i de sammenhengene det hører naturlig hjemme; eksempelvis i dialoger om kommuneøkonomi, relevante plansaker, interkommunalt samarbeid, kommunal- og forvaltningsrettslig veiledning, rekrutteringsutfordringer mm. Vi nytter sjansene som byr seg til å anmode kommunene om å reflektere over sine egne sårbarheter.

Embets ordinære kommunesamtaler har vært satt på hold i 2021, nettopp fordi pandemien har lagt så sterke begrensninger på adgangen til fysiske møter. Det har naturlig nok vært en hemsko for arbeidet med dette oppdraget.

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

I årsrapporten for 2020 så ble det varslet at vi kom til å ta en evaluering av hvordan administrativ kostnadsdekning ble ført i embetet.

Vi jobber nå aktivt med å tilpasse oss de nye budsjettammene og den nye finansieringsmodellen. I samarbeid med fagavdelingene blir nå en stor del av lønn og driftsutgifter belastet de prosjekter og fremmedkapittel hvor vi har fått tildelinger. Dette fører til at vi i år har et endret kostnadsbilde sammenlignet med tidligere år. Tidligere forsøkte vi i størst mulig grad å holde lønnsutgifter samlet på kap 0525.01. Endringen nå medfører at administrativ kostnadsdekning halveres sammenlignet med tidligere år. Vi mener at dette gir KMD og de øvrige fagdepartementene et bedre bilde av ressursbruken. Endringen i belastningen av lønnskostnader fører til en endring av resultatrapporteringen på nesten alle ressursområder. Som følge av redusert administrativ kostnadsdekning vil kostnadene på KMD øke og reduseres tilsvarende på de øvrige fagområder. På Justis- og beredskapsdepartementet skyldes endringen økte kostnader ifm med Koronahånderingen. Bortsett fra dette ser vi nå at det er godt samsvar mellom regnskapet og ressurstildelingen på alle fagområder.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2021	Fagdep. 2021	Kapittel 0525, 2020	Fagdep. 2020
Arbeids- og sosialdepartementet	1 615	3 922	4 608	1 737
Barne- og familiedepartementet	8 156	5 435	9 957	664
Helse- og omsorgsdepartementet	24 642	8 473	26 556	6 501
Justis- og beredskapsdepartementet	11 534	15 963	9 453	14 094
Klima- og miljødepartementet	17 074	5 261	21 141	2 385
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	44 577	642	27 986	0
Kunnskapsdepartementet	12 877	7 145	18 124	2 706
Landbruks- og matdepartementet	16 892	90	17 207	119
Andre	260	0	2 186	0
Sum	137 627	46 931	137 218	28 206

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Vi mener at embetet har løst samfunnsoppdraget på en god måte innenfor de økonomiske rammevilkårene vi har fått. Embetet har i stor grad gjennomført oppdragene, med de avvik som er beskrevet i rapporten. Der måloppnåelsen er mindre enn forventet, skyldes dette oftere pandemien enn mangel på ressurser. Dette gjelder både fordi vi har måttet omdisponere ressurser til pandemiarbeidet, og fordi smitteverntiltak har hindret tradisjonelle tilsyn. Den lavere måloppnåelsen på tilsyn innen helse- og omsorgsområdet er begrunnet både i omdisponering av ressurser til pandemiarbeid, og en underfinansiering av oppgaven.

Vi har gjennom hele året hatt hyppig og god kontakt med kommunene digitalt.

Vi har gode rutiner for budsjett- og regnskapsoppfølging gjennom året.

Vi jobber fortsatt med å tilpasse oss den nye budsjettfinansieringsmodellen. Vi har bistått Statsforvalteren i Oslo Viken med å få ned restanser innen helse- og omsorgsområdet. Vi har også bistått Statsforvalteren i Troms og Finnmark med å få ned restanser på plan- og byggesaksområdet.

Også for 2021 har det vært en utstrakt bruk av hjemmekontor pga. pandemien.

3.6 Andre forhold

Kongelige besøk:

Det har ikke vært noen offisielle kongelige besøk til Vestfold og Telemark i 2021.

Saksbehandling i ordens- og medaljesaker:

Statsforvalteren har mottatt og behandlet 20 søknader om Kongens fortjenstmedalje i 2021.

4 Styring og kontroll hos statsforvalteren

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging

Ledergruppen har hatt ukentlige ledermøter gjennom hele året. På grunn av pandemien har de fleste av disse vært gjennomført digitalt eller som hybridmøter.

Store deler av året har vi hatt en utvidet krisehåndteringsgruppe hvor de mest involverte ledene og embetsledelsen har vært representert.

Embetsledelsen, beredskapsstaben og nøkkelpersonell har hatt ukentlige møter i forbindelse med pandemihåndteringen. Beredskapsstaben er blitt forsterket med ressurser fra flere avdelinger i forbindelse med krisehåndteringen. Også for 2021 har belastningen for helse- og omsorgsavdelingen vært særlig stor.

Mange planlagte oppgaver og aktiviteter har ikke latt seg gjennomføre på grunn av pandemien. Vi har for eksempel ikke arrangert eksterne kurs og konferanser, statsborgersermonier og regional samarbeidskonferanse i 2021. Vi har heller ikke klart å overholde saksbehandlingsfrister innenfor alle saksområder. Det er særlig innenfor helse- og sosialområdet vi har hatt utfordringer. Direktørene har jevnlig avdelingsmøter og møter med fagsjefene for å følge opp resultat og aktiviteter. I tillegg er det gjennomført medarbeidersamtaler.

Medbestemmelse blir regelmessig ivare tatt gjennom faste medbestemmelsermøter. Embetet har et aktivt og godt partssamarbeid. Medbestemmelsermøtene blir som regel ledet av statsforvalter eller assisterende statsforvalter. Den 7. desember arrangerte vi en digital samarbeidskonferanse med innleide foredragsholdere for utvidet ledergruppe, tillitsvalgte, vernetjenesten og HR-medarbeidere. Tema var:

1. Samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte,
2. Hovedavtalen – informasjon, drøfting og forhandling,
3. Organisasjonsutvikling – kulturbygging

Vi har i tillegg et aktivt arbeidsmiljøutvalg som diskuterer ulike utfordringer knyttet til HMS-arbeidet.

4.1.1 Statsforvalterens risikostyring

Risikostyring er en integrert del av mål- og resultatstyringen i virksomhetsområdene og embetet. Risikovurderinger gjennomføres i alle avdelinger/enheter og virksomhetsområder i forbindelse med virksomhetsplanleggingen, ved budsjettsalderinger og fortløpende gjennom året. Det er gjennomført møter om risikostyring i ledergruppen, samt at risikovurderinger gjennomgås i forbindelse med revidering av virksomhetsplan og budsjett.

Områder med høy risiko i 2021 har vært klagesaksbehandling innen helse og omsorg pga bruk av store ressurser i den pågående pandemihåndteringen. Det er gjort tiltak for å redusere risiko fortløpende gjennom året. Det har vært satt inn ekstra ressurser for å kompensere dette fagområdet.

4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Internkontrollsystem

Alle våre sentrale interne styringsdokumenter og retningslinjer er gjort tilgjengelig på vårt intranett. Det samme gjelder referater og saksdokumenter fra ledermøter og medbestemmelsermøter. I forbindelse med disse møtene er det utarbeidet egne årshjul som sikrer at vi gjennomfører alle planlagte oppgaver og pålegg i løpet av året. En del av internkontrollsystemet er et delegasjonsreglementet som tydeliggjør roller og ansvar i embetet. Vår virksomhetsplan tar utgangspunkt i de sentrale styringsdokumentene og gir en samlet oversikt over årlige mål og resultatkrav. I den årlige arbeidet med virksomhetsplanen skal det legges til rette for at ansatte kan være med å påvirke og bidra i arbeidet. Virksomhetsplanen består av:

1. Felles styringsdokument med satsningsområder
2. Detaljert plan for hver avdeling/enhet med resultat, -arbeidsmål og tiltak embetet skal realisere. Hver avdeling skal i forbindelse med virksomhetsplanarbeidet gjennomføre risikovurderinger av kritiske faktorer knyttet til å nå hovedmålene i oppdragene.

Hver avdeling skal legge sin VP inn i Riskmanager. Virksomhetsplanen skal drøftes med organisasjonene. Vi bruker Riskmanager som system for dokumentstyring, avviksbehandling og risikovurderinger. Eventuelle tiltak ifm avviksbehandling blir fortløpende beskrevet i Riskmanager.

Vi sikrer oss mot økonomisk mislighold ved at alle utbetalinger blir attestert og godkjent av to personer. Det står alltid to personer bak et forvaltningsvedtak eller utbetaling av et tilskudd. Vi har kvartalsvis rapportering på saksbehandlingstider på de viktigste fagområdene våre. Dette gir oss en god oversikt over status på de enkelte fagområdene.

Gjennom god tilgangs-/rollestyring i ulike systemer sikrer vi at ansatte kun får tilgang til den informasjon som er nødvendig for å kunne få utført sine oppgaver.

Vi vurderer at styringssystemet samlet sett fungerer godt og at vi har god styring og kontroll i embetet.

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren

Vi har så vidt begynt å ta i bruk de nye kontorlokalene i Skien og i Tønsberg. På grunn av pandemien og utstrakt bruk av hjemmekontor, har vi foreløpig lite grunnlag for å vurdere bruken av de nye lokalene og de nye arbeidsformene.

Vi opplever at delt lokasjon gir noen utfordringer i arbeidet med kulturbygging i embetet.

Vi har fortsatt høy turnover i embetet.

Vi jobber med å tilpasse bemanningen i til ny budsjettfinansieringsmodell. Vi håper å komme i mål i løpet av 2022. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre våre prosesser for å kunne yte service og opprettholde et forsvarlig tjenestenivå.

Vi har en god søkermasse til kunngjorte stillinger, men det kan likevel være utfordrende å rekruttere inn ønskede kandidater. Lønnsnivået hos oss er i dag lavere for tilsvarende stillinger i kommuner, fylkeskommunen og statsetater i fylket. Vi har derfor satt inn tiltak for å beholde kompetansen som er mest ettertraktet hos oss.

Embetet har også i 2021 hatt redusert reise- og tilsynsvirksomhet som følge av pandemien. Pandemien har periodevis medført stor arbeidsbelastning på enkelte grupper i embetet. Hjemmekontor har fungert bra, men vi merker slitasje på de ansatte. Arbeidsgiver legger til rette for trivsel og forsvarlig arbeidsmiljø så godt det lar seg gjøre.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Embetet har svært få eiendeler av verdi. Vi leier stort sett alt av kapitalkrevende utstyr. Dette gjør at vi kan tilpasse utstyrsbehovet i forhold til forløpende endringer.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Regnskapsrevisjon

Riksrevisjonen hadde ingen merknader til regnskapsrevisjonen for 2020. Årsrevisjonen for 2021 er ikke ferdigstilt.

Informasjonssikkerhet

STAF har ansvar for veiledning, tilrettelegging og koordinering av arbeidet med informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet skal ivaretas i alle tjenester fra STAF og er regulert gjennom egen informasjonssikkerhetsinstruks. Embetet har et selvstendig ansvar for å følge opp det daglige informasjonssikkerhetsarbeidet.

Rollen som personvernombud er felles for Statsforvalterens fellestjenester og statsforvalterne. Personvernombudet er ansatt i STAF og samarbeider med embetenes kontaktpersoner.

Sikkerhetsutvalg

Embetet har etablert et lokalt sikkerhetsutvalg. Sikkerhetsutvalget er et rådgivende organ i internkontroll- og sikkerhetsspørsmål.

Det daglige ansvar for og oppfølging av sikkerhet ligger i linjen og følger ansvarsprinsippet. Det innebærer at den som har et ansvar for et fag, fagområde eller fagapplikasjon i en normalsituasjon, har ansvar for alle aspekter av sikkerhet. Nærhetsprinsippet betyr at hendelser organisatorisk skal håndteres på lavest mulig nivå. Det operative ansvar ligger i linjen.

Rolle: Sikkerhetsutvalget er ett av ledelsens virkemidler for å kvalitetssikre arbeidet med sikkerhet og personvern i embetet.

Mandat: Sikkerhetsutvalgets arbeid innen sikkerhet skal være forebyggende, kontrollerende og rådgivende.

Den rådgivende rollen retter seg primært mot ledelsen i den hensikt å skaffe til veie/bearbeide beslutningsgrunnlag i spørsmål om sikkerhet.

Oppgaver: Prioriterte oppgaver omfatter å følge opp lovpålagte krav til internkontroll, sikkerhetsrevisjon og å utarbeide ledelsens årlige gjennomgang på området.

- Utvalget kan foreta kontroll med at sikkerheten og personvernet i embetet overholdes. Kontrollen skal primært rettes mot å avdekke systemsvikt. Avvik meldes i avvikssystemet.
- Sikkerhetsutvalget skal påse at praktiske veiledere finnes.
- Sikkerhetsutvalget er pådriver for at sikkerhet og personvern øves.
- Hindre at informasjon kommer på avveie
- Sørge for at informasjon er tilgjengelig når de ansatte trenger den
- Innebygget informasjonssikkerhet skal være med i alle prosesser, tjenester og systemer ved embetet
- Vi skal kjenne til verdien av vår informasjon
- Vi skal ha riktig sikkerhetsnivå, basert på klassifisering og risikovurderinger. Offentlighetens rett til innsyn etter offentleglova skal ivaretas.

Kompetanseheving

Embetet deltar med en representant i STAF og embetenes fagutvalg for informasjonssikkerhet.

Alle ansatte er påmeldt kurs i informasjonssikkerhets kurs- og kompetanseportalen. Embetet deltok tradisjonen tro i nasjonal sikkerhetsmåned i oktober. Alle ansatte fikk tilsendt e-læringskurs i informasjonssikkerhet. Resultatet ble presentert for ledergruppen.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

I henhold til arbeidsmiljølovens kapittel 7 og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, har vi et partssammensatt arbeidsmiljøutvalg. Det har vært avholdt fire møter i 2021. Viktig for arbeidsmiljøutvalget har blant annet vært å få på plass verneombud på begge kontorstedene, de ansattes arbeidshverdag under pandemien mv.

Vi har sagt opp avtalen vi hadde med Bedriftshelsen AS for å kunne knytte oss til rammeavtalen som Statsforvalterens fellestjenester jobber med å forhandle frem på vegne av statsforvalterne.

Vi har tilrettelagt og har gode rutiner for smittevern på kontorstedene.

Vi har et Akan-utvalg som skal jobbe med å få på plass en god forebygging og håndtering av eventuell rus- og spillproblematikk ved embetet.

Gjennom embetets rekrutteringsprosesser er utlysningstekster, intervjuveiledning og innstillingsmaler utformet på en slik måte at det skal favne endringen fra 01.01.2020 i forskrift til lov om statens ansatte. Dette med særlig tanke på søkere med hull i cv og funksjonsnedsettelse, for å fremme likestilling og regjeringens mål knyttet til inkludering. I møte med NAV Vestfold og Telemark har vi blitt enige om noen justeringer i forhold til opprinnelig avtale.

Embetet har fra 4. kvartal 2021 hatt to medarbeidere i arbeidstrening via NAV og Grep Grenland.

Embetet har én lærling innenfor kontor- og administrasjonsfaget.

Vi arrangerte en digital samarbeidskonferanse mellom ledelse, tillitsvalgte og HR, hvor tema var kulturbygging. Dette vil være et av satsningsområdene våre fremover.

4.3 Andre forhold

Intet å rapportere.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Kommunene

Statsforvalterens oppgaver er nært knyttet til kommunenes evner til å levere gode tjenester. Kommuner under press gir økte og nye oppgaver til embetet. Det nye fylket Vestfold og Telemark er mangfoldig, med store og små kommuner, noen vekstkommuner og mange kommuner med utfordringer med demografi og befolkningsreduksjon. Både innenfor tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling er utfordringene mange steder store, og vi registrerer at mange kommuner signaliserer krevende økonomiske utfordringer.

Embetet ønsker å bidra til å forebygge økonomisk ubalanse i kommunene, heller enn å måtte reparere i etterkant. Som foregående år er driftsbalansene i de nylig vedtatte økonomiplanene for perioden fram til 2025 svakere enn ønskelig.

Omorganisering og divisjonalisering av regional stat gjør det ellers krevende å fylle rollen som samordner av regionale statsetater.

Naturmangfold og arealforvaltning

Omdisponering av arealer er en av de største truslene mot mangfoldet av arter. Særlig i kystkommunene er artsmangfoldet høyt i nasjonal målestokk. I vårt fylke er utbyggingspresset stort. I flere av fjellkommunene er det ønske om store feltutbygginger av fritidsboliger. I kystkommunene er det mange som ønsker å utvide hytter og bryggeanlegg. I flere av bykommunene er tilflyttingen stor, og det gir behov for arealer til nye boliger og næringsvirksomheter. Samtidig er kunnskapen om artsmangfoldet på de konkrete arealene ofte mangelfull. Det gjør det utfordrende å ivareta utrydningstruede arter i arealforvaltningen.

Innsigelser utfordrer det lokale selvstyret. Innsigelser begrunnet i manglende kunnskap om artsmangfoldet i et planområde er ikke begrunnet i en dokumentert nasjonal interesse, men en potensiell nasjonal interesse. Motivasjonen for å kartlegge artsmangfoldet i et planområde er ofte begrenset. Det påløper kostnader, det forsinker planprosessen og det kan føre til at man finner arter som stanser prosjektet. Forventninger i kommunene om færre innsigelser og større vekt på lokalt selvstyre gjør det utfordrende å avveie potensielle nasjonale naturverdier mot lokalt selvstyre. I sum gjør dette det krevende å ivareta ikke-kartlagte naturverdier i arealforvaltningen.

Tiltaksplan for Oslofjorden og spørsmålet om nitrogenrensing

Etter publisering av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden ønsker kommunene en avklaring på om det vil komme et generelt krav om nitrogenrensing for avløpsanleggene. Vi avventer avklaringer og føringer fra direktoratet rundt nitrogenrensing. Vår vurdering er at det er et stort behov for å følge opp avløpsområdet videre fremover.

Ressurssituasjonen på helse- og omsorgsområdet

Ny budsjettfordelingsmodell har gitt en krevende ressurssituasjon i embetet. Finansieringen på helse- og omsorgsområdet setter oss ikke i stand til å ivareta hele oppdraget i tildelingsbrev og hovedinstruks. Dette har vi formidlet til Helsetilsynet. De omdisponeringer som kan foretas mellom avdelinger og innad i helse- og omsorgsavdelingen er allerede gjort.

Internt

Kontorbygget i Tønsberg var innflyttingsklart i desember 2020. Det var også nye lokaler for oppvekstavdelingen i Skien. Etter dette har det store flertallet av ansatte i hovedsak jobbet hjemmefra, med unntak av et par høstmåneder. Vi har derfor begrenset kunnskap om hvordan de nye lokalene i Tønsberg, med en stor overvekt av arbeidsplasser i åpent landskap, vil påvirke vår måte å jobbe på. Også en hverdag med mer arbeid hjemmefra enn før pandemien og mer bruk av videomøter vil virke inn på fremtidige arbeidsmåter og behovene i de fysiske lokalene. Vi legger opp til en evaluering når vi har vunnet mer erfaring. Foreløpige er vi fornøyd med de nye lokalene, både i Tønsberg og Skien. Hovedkontoret i Tønsberg har en svært sentral plassering i bysentrum, i umiddelbar nærhet av jernbanen, en av fylkets hovedbussterminaler, spisesteder og forretninger. Det øker embetets attraktivitet som arbeidsgiver.

På den annen side ligger lønnsnivået i embetet under nivået i kommuner, fylkeskommunen og regionale statsetater det er naturlig å sammenligne oss med. Det kan på sikt påvirke vår evne til å få de beste kandidatene til ledige stillinger. De tillitsvalgte og ledelsen er enige i denne virkelighetsbeskrivelsen, og det jobbes med å gjøre betingelsene mer konkurransedyktige.

Fylkestingets vedtak om å sende søknad om deling av fylket inneholdt også en forventning fra fylkestinget om at Statsforvalteren skal deles. Det skaper usikkerhet blant våre ansatte, og vi opplever at dette er tema hos søkere og potensielle søkere til ledige stillinger.

5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Fra sammenslåingen av embetene 1. januar 2019 til utløpet av fjoråret har vi redusert antall årsverk fra 211 til 190. Reduksjonen er i hovedsak et resultat av ny budsjettfordelingsmodell. Sammenslåingen av embetene har gjort det mulig å redusere antall årsverk på flere områder, som i ledelse og administrasjon, uten at dette har svekket produksjonen nevneverdig. Det har også vært en reduksjon i saksbehandlerstillinger. Vi har tatt ut en effektiviseringsgevinst i saksbehandlingen som følge av sammenslåingen, men størrelsen på bemanningsreduksjonen påvirker og vil ytterligere påvirke vår evne til å løse oppdragene i tildelingsbrevet og hovedinstruks. I budsjettet for 2022 ligger en reduksjonen på ytterligere 8-9 årsverk i løpet av året.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Vestfold og Telemark.pdf](#)